

УКРАЇНА

**У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ
ПРЕСИ**

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ

Інформаційно-бібліографічний бюлетень

Головний редактор

Удовик В. М., директор Фонду Президентів України,
канд. істор. наук., старш. наук. співроб.

Відповідальна за випуск

Польовик С. М., заввідділу формування інформаційних ресурсів
Фонду Президентів України, канд. наук. із соц. ком.

Інформаційно-бібліографічні матеріали підготували

Федорчук А. Г., Матвійчук А. В., Мищак І. М., Павленко Д. В., Бондаренко Д. В.,
Хилько М. І., Макарова О. І., Моршна Н. О., Дайнека Я. А., Третяк Т. І.,
Ставерська Т. А., Петрова Т. О.

Аналітичні матеріали підготував

Мищак І. М., старш. наук. співроб. відділу формування інформаційних ресурсів
Фонду Президентів України, д-р істор. наук, проф.

Візуальну аналітику підготував

Федорчук А. Г., наук. співроб. відділу формування інформаційних ресурсів
Фонду Президентів України

Заснований у 2011 році
Виходить один раз на місяць

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна
Тел. (044) 525-54-70
E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

*Думки, висловлені в матеріалах, належать виключно авторам
і не обов'язково відображають точку зору укладачів*

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ
ВІДДІЛ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ РЕСУРСІВ

УКРАЇНА У ВІДГУКАХ ЗАРУБІЖНОЇ ПРЕСИ
(інформаційно-бібліографічний бюлетень)

Випуск 11 (177)

(огляд матеріалів зарубіжної преси за 1–30 листопада 2023 р.)

Київ 2023

ЗМІСТ

ЗМІСТ	2
ПЕРЕДМОВА	4
ВІЙНА РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ: АНАЛІЗ ЗАРУБІЖНИХ ІНТЕРНЕТ ЗМІ <i>(аналітичний огляд зарубіжної преси про події в Україні за 1–30 листопад 2023 року)</i> ⁷	
ВІЗУАЛЬНА АНАЛІТИКА <i>(висвітлення в зарубіжній пресі подій в Україні за 1–30 листопада 2023 року)</i>	24
АКТИВНІСТЬ ПРЕСИ У ВИСВІТЛЕННІ ВІЙНИ В УКРАЇНІ	24
УКРАЇНА ПІД ЧАС РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ	28
УКРАЇНА У СВІТОВІЙ ПОЛІТИЦІ	29
ТОНАЛЬНІСТЬ ПУБЛІКАЦІЙ ПРО УКРАЇНУ	30
ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ	32
УКРАЇНА ПІД ЧАС РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ	32
ВІЗИТИ ІНОЗЕМНИХ ВИСОКОПОСАДОВЦІВ ДО УКРАЇНИ	32
ВІЙСЬКОВІ ДІЇ ЗСУ, ТРО, ПАРТИЗАНІВ	36
ВОЄННИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ	39
ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ РОСІЇ В УКРАЇНІ	41
ГУМАНІТАРНА ПОЛІТИКА ТА ВОЛОНТЕРСЬКИЙ РУХ.....	42
ДІЇ РОСІЙСЬКИХ ЗАГАРБНИКІВ ТА КОЛАБОРАНТІВ	43
ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ	43
ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА РОСІЇ	50
ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА.....	51
ПЛАНИ ТА ПРОЄКТИ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ.....	52
ПОРТРЕТИ УКРАЇНСЬКОГО СПРОТИВУ	53
ПРОБЛЕМИ ВНУТРІШНЬОПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ.....	55
ПРОГНОЗИ ТА КОМЕНТАРІ ЩОДО УКРАЇНСЬКОГО КОНТРНАСТУПУ	55
РОБОТА СБУ, САП ТА НАБУ	61
СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНЕ ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА.....	61
ЯДЕРНИЙ ТЕРОР РОСІЇ.....	64
УКРАЇНА У СВІТОВІЙ ПОЛІТИЦІ	66
АКЦІЇ НА ПІДТРИМКУ УКРАЇНИ	66
АНТИПУТІНСЬКИЙ РУХ В РОСІЇ	66
БЛАГОДІЙНА, ГУМАНІТАРНА ТА МЕДИЧНА ДОПОМОГА УКРАЇНІ	66
ВІЙСЬКОВІ ТРЕНУВАННЯ ЗСУ В КРАЇНАХ СВІТУ	69
ВПЛИВ РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ В УКРАЇНУ НА СВІТОВУ ПОЛІТИКУ ТА ЕКОНОМІКУ	70
ДАНІ ЗАРУБІЖНИХ РОЗВІДОК ТА АНАЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ.....	81
ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ.....	83
ЗАСУДЖЕННЯ ТА РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ РФ.....	94
ЗБРОЙНА ДОПОМОГА УКРАЇНІ	97
ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ ДО НАТО	101

МИРНІ ПРОПОЗИЦІЇ ТА ПЕРЕГОВОРНИЙ ПРОЦЕС	103
МІЖНАРОДНА ПІДТРИМКА ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ	105
МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	107
ПІДТРИМКА РОСІЇ	111
ПОЛІТИКА ЩОДО БІЖЕНЦІВ З УКРАЇНИ	111
РЕАКЦІЯ СВІТОВИХ ПОЛІТИКІВ, ДІЯЧІВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ	114
РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ	142
РОСІЙСЬКА ПРОПАГАНДА ТА ДЕЗІНФОРМАЦІЯ ЗА КОРДОНОМ	143
САНКЦІЇ ПРОТИ РОСІЇ	144
ФІНАНСОВА ТА ЕКОНОМІЧНА ДОПОМОГА УКРАЇНІ	147
ЧОРНОМОРСЬКА ЗЕРНОВА ІНІЦІАТИВА	149
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	150

ПЕРЕДМОВА

Вирішальну роль під час повномасштабного вторгнення росії в Україну відіграє своєчасне, достовірне та незаангажоване інформування громадян та світу про перебіг російсько-української війни. У цьому контексті внесок зарубіжних медіа стає ще потужнішим, як ніколи, адже те, як у світових ЗМІ висвітлюють українську тематику значною мірою впливає на сприйняття громадськістю, а отже – їх настрої. Далі ці настрої можуть відображатись і в прийнятті певних рішень з боку владної верхівки країн світу щодо допомоги та підтримки України.

З початку масштабної агресії росії 24 лютого 2022 року Україна стала гедлайнером всіх світових ЗМІ. Очевидно, через війну, але постійна увага була прикута не тому, що точилися бої як такі, а завдяки героїчному спротиву українського народу. Сміливість усіх українців – від ЗСУ, які щодня чинять подвиги на полі бою, витісняючи ворога, до простих людей, які голими руками йшли на танки та виходили на мітинги на тимчасово окупованих територіях – вивела Україну на позиції сильного гравця у світовій політиці, зумовивши мобілізацію міжнародних зусиль на підтримку нашої держави у протистоянні російській агресії, посилення стійкості та обороноздатності України, відновлення пошкодженої енергетичної інфраструктури, а також забезпечення дієвих механізмів безпеки для України.

Реакція міжнародної спільноти на російсько-українську війну, викладена на шпальтах впливових світових медіа, лягла в основу випусків інформаційно-бібліографічного бюлетеня «Україна у відгуках зарубіжної преси» з 24 лютого 2022 року. Бюлетень, який продукується з 2011 року, є оглядом суспільно-політичних подій в Українській державі, опублікованих в найбільш впливових та авторитетних світових медіа.

Інформація, представлена в бюлетені, сприяє оперативному отриманню користувачем логічно структурованих відомостей. Зміст рубрик інформаційно-бібліографічних матеріалів бюлетеня представлений за тематичним добірками, а в межах рубрик – за хронологією. До всіх публікацій подано анотацію українською мовою. Бібліографічні записи подаються мовою оригіналу зі збереженням особливостей бібліографічного опису. Заголовки публікацій подані з перекладом українською мовою. Тематика матеріалів розкриває сприйняття України у світі під час

російського вторгнення як у внутрішньополітичному, так і міжнародному аспектах. Серед жанрових різновидів матеріалів, які підлягали моніторингу, слід назвати новинні повідомлення, тематичні огляди, авторські статті, інтерв'ю, експертні оцінки, аналітичні коментарі, журналістські розслідування тощо.

Інформаційно-бібліографічний бюлетень «Україна у відгуках зарубіжної преси» містить візуальну аналітику щодо кількісно-якісного аналізу тематики, тональності та активності світових медіа у висвітленні української проблематики, а також аналітичний огляд зарубіжної преси щодо політичних оцінок і рішень міжнародних організацій та політичних і громадських діячів окремих країн стосовно збройної агресії росії проти України, а також відповідних заходів міжнародної спільноти, викликаних неспровокованим вторгненням росії. В кінці бюлетеня представлено перелік використаних джерел, які піддавалися моніторингу, з короткими відомостями про кожне видання.

Інформаційно-бібліографічний бюлетень призначений для працівників бібліотек та інших інформаційних установ, політологів, істориків. Періодичність – 12 випусків на рік.

В 11 випуску за листопад 2023 року інформаційно-бібліографічного бюлетеня «Україна у відгуках зарубіжної преси» висвітлюється реакція міжнародної спільноти на російсько-українську війну в дзеркалі відображення в 36-и зарубіжних інтернет-версіях газетних і журнальних видань з 1 по 30 листопада 2023 року. В ході моніторингу було проаналізовано матеріали зарубіжної преси 18-и країн світу, які входять до держав «Групи семи» і «Групи десяти» (Бельгія, Велика Британія, Італія, Канада, Нідерланди, Німеччина, США, Франція, Швеція, Японія), «Вишеградської четвірки» (Польща, Чехія, Угорщина, Словаччина), групи пострадянських країн-членів Європейського Союзу та Об'єднаних експедиційних сил (Латвія, Литва, Естонія), найбільшої європейської країни-представниці Іберо-американської групи – Іспанії.

Мовний аспект моніторингу включав аналіз публікацій світових медіа 14-а мовами світу, а саме: англійською, естонською, іспанською, італійською, латвійською, литовською, нідерландською, німецькою, польською, словацькою, угорською, французькою, чеською та шведською.

Аналіз повідомлень зарубіжних інтернет-видань за листопад 2023 року підтверджує актуальність дискусії щодо подальшої підтримки України й координації зусиль союзників у цьому напрямі. У цілому оглядачі й експерти наполягають на необхідності активної підтримки України, незважаючи на політичні розбіжності в США та деяких інших державах. Критичні зауваження по відношенню до України, як і раніше, стосуються переважно питань неналежної боротьби з корупційними проявами та питань закарпатської меншини.

ВІЙНА РОСІЇ ПРОТИ УКРАЇНИ: АНАЛІЗ ЗАРУБІЖНИХ ІНТЕРНЕТ ЗМІ (аналітичний огляд зарубіжної преси про події в Україні за 1–30 листопад 2023 року)

*Мищак І. М., старш. наук. співроб. відділу формування інформаційних ресурсів
Фонду Президентів України, д-р істор. наук, проф.*

Під час підготовки огляду публікацій інтернет-медіа за листопад 2023 року було проаналізовано 36 інтернет-версій медіаресурсів 18 країн світу. Найбільшу активність у висвітленні української тематики проявили інтернет-видання Великої Британії (10 %), Франції та Німеччини (по 8 %), Іспанії та США (по 7 %), Словаччини, Латвії, Швеції, Угорщини та Естонії (по 6 %), Італії, Литви, Канади та Японії (по 5 %), Чехії та Нідерландів (по 4 %) (див. діаграму 1).

Лідерами серед зарубіжних медіа за кількістю та часткою публікацій на українську тематику стали: британська газета «The Guardian» (7,08 %), німецька «Frankfurter Allgemeine» (5,95 %), французька «Le Monde» (5,38 %), американська «New York Post» (4,82 %), латвійська «Diena» (4,25 %), іспанська «ABC» (3,68 %), шведська «Svenska Dagbladet», естонська «Postimees» та іспанська «El Mundo» (по 3,40 %), британська «The Independent» (3,12 %) (див. діаграми 2, 3).

Оглядачі британських газет «The Guardian» та «The Independent» у своїх повідомленнях ключову роль відводять висвітленню зусиль Великої Британії щодо підтримки України у війні проти росії. Так, «The Guardian» акцентує увагу на тому, що колишній прем'єр-міністр Великої Британії, а віднедавна – міністр закордонних справ Д. Кемерон свій перший робочий візит здійснив до України, де зустрівся з Главою нашої держави В. Зеленським. Цей крок «The Guardian» називає свідченням високого та беззаперечного рівня підтримки з боку британського уряду. Натомість репортерка «The Independent» Г. Аргірова зазначає, що оскільки увага всього світу прикута до сектору Газа, українці справедливо побоюються, що поєднання глобальної втоми, конкуруючих політичних програм та обмеженості ресурсів призведе до зменшення допомоги їхнім збройним силам, що завдасть шкоди спроможності країни витримувати конфронтацію з росією. Зменшення закордонних пожертв уже відзначають численні благодійні організації та фонди. Основні зусилля британських політиків і військових сьогодні зосереджені на виробленні чіткої стратегії протистояння російським нападам

на критичну інфраструктуру України під час зимового періоду. У цьому контексті інформується про неафішований візит до Лондона Секретаря Ради національної безпеки і оборони України О. Данілова, який зустрівся з представниками сил безпеки та збройних сил, включаючи радника прем'єр-міністра Великої Британії з питань національної безпеки Т. Барроу та начальника Штабу оборони Великої Британії адмірала Т. Радакіна. Британська військова розвідка у своєму щоденному брифінгу про війну в Україні припустила, що росія зараз утримується від запуску крилатих ракет повітряного базування зі свого парку важких бомбардувальників протягом майже двох місяців, що, ймовірно, дозволяє їй накопичити значний запас цієї зброї до великого нападу. Британські оглядачі досить стримано оцінюють успіхи Збройних Сил України під час літньо-осіннього контрнаступу. Водночас московський кореспондент «The Guardian» Е. Рот пише, що офіційні особи росії та України визнали закріплення українських військових на східному березі річки Дніпро під час операції, яка, за словами Києва, відкриє нові можливості для нападу на Крим. З іншого боку, аналітик з питань оборонних досліджень С. Кренні-Еванс прогнозує, що наступ на Дніпрі на цьому етапі – це радше спроба, покликана сформувати поле бою для майбутніх операцій та відновити певний наступальний престиж. На його думку, щоб перетворити це на успіх, який змінить хід війни, Силам оборони України потрібно буде знайти спосіб переправити через річку набагато більше техніки та персоналу. Значну увагу британські медіа приділяють висвітленню європейських прагнень України напередодні ухвалення рішення про початок переговорів щодо членства України в ЄС. Старший науковий співробітник аналітичного центру «Friends of Europe» П. Тейлор пише, що лідери Європейського Союзу приходять до висновку про геополітичну необхідність прийняття України, Молдови та західно-балканських країн як майбутніх членів ЄС. Своєю чергою професор політичної економії та цифрових технологій університету Лафборо в Лондоні Д. Ходсон вважає, що Європейська рада майже напевно дасть «зелене світло», але це не означає, що Україні буде дозволено приєднатися найближчим часом. За його словами, сільське господарство може стати найделікатнішою темою у переговорах між ЄС й Україною та потенційною гарячою точкою. Британські журналісти відзначають і значний інтерес українців до членства в ЄС. Зокрема, кореспондент «The Guardian» Л. Тондо підкреслив, що вторгнення путіна,

схоже, значно посилило бажання українців приєднатися до ЄС. Згідно з опитуванням проекту «Громадська синергія» (Civic Synergy), спрямованого на посилення участі громадськості у реалізації реформ європейської інтеграції в Україні, у 2018 році «за» висловилися 52 % українців. У грудні 2022 року ця кількість зросла до 79 %. При цьому спостерігається помітне зростання підтримки інтеграції до ЄС навіть у регіонах, які раніше ставилися до цього скептично.

Французька газета «Le Monde» та журнал «L'Obs» ділять разом із німецькими виданнями друге – третє місце за висвітленням української тематики. Французькі оглядачі значну увагу приділяють огляду бойових дій в Україні. Відзначаються бажання Збройних Сил України розтягнути російську оборону та знайти слабші місця, які можна використати для контрнаступу. У цьому контексті повідомляється про зайняття українською армією кількох плацдармів на лівому березі Дніпра, де точаться запеклі бої з перемінним успіхом. Натомість журналістка «Le Monde» С. Кауфман аналізує складну ситуацію, з якою зіткнулися Україна та її союзники на військовому, дипломатичному та економічному рівнях. Авторка вказує, що війна перейшла в тупикову фазу й негаразди накопичуються настільки, що американці вживають термін «ідеальний шторм» для опису цієї кризи. Журналістка зазначає, що на момент написання статті Головнокомандувач ЗСУ генерал В. Залужний визнав, що контрнаступ Сил оборони України не призведе до значного прориву російської оборони. Крім того, С. Кауфман пише, що росія, хоча і відмовилася від мобілізації цивільного населення, зуміла знову масштабно залучити людей до професійної армії та в основному спрямовує свій людський потенціал на війну в Україні. На цьому тлі журналісти «Le Monde» С. П'єтралунга та Е. Вінсент досліджують вплив війни в Україні на потік глобального переозброєння. Наголошується на значному збільшенні військових витрат, зокрема в Європі, особливо на її східному фланзі, через побоювання російської агресії. Окремо французькі медіа розкривають особливості надання допомоги Україні й підготовки наших військових. У статті спеціального кореспондента «Le Monde» С. П'єтралунги йдеться про підготовку французькою армією українських військових до бою в пішому порядку. За програмою, розпочатою в лютому 2023 року, створено «Оперативну групу 19», яка об'єднує українських новобранців, переважно добровольців, для спільного навчання. Автор описує тренування, під час якого

французькі інструктори навчають українських солдат тактичним маневрам, акцентуючи на важливості мотивації в умовах війни в Україні, яка відбувається у форматі зіткнення позицій. Французькі видання також аналізують спеціальні інформаційні психологічні операції росіян та елементи інформаційної війни, яку веде росія. Оглядач видання «Le Monde» Б. Віткін зауважує, що події на фронті в Україні та в економіці кремль позиціонує з позитивної сторони, а сам путін вважає, що час працює на нього. Статистика на кінець 2023 року вказує, що внутрішня риторика росії набуває тону тріумфалізму. Автор подає приклади заяв російських високопосадовців та засобів масової інформації, які висловлюють оптимізм відносно ситуації їхніх військ в Україні. У цьому контексті Т. Вілар на шпальтах журналу «L'Obs» розглядає, як відродження конфлікту між Ізраїлем і палестинцями стало несподіваним подарунком для президента росії путіна. Зазначається, що кремль, знаючи про застій війни в Україні, готовий ризикувати своєю позицією на Близькому Сході, спрямовуючи зусилля на ослаблення Заходу. Автор підкреслює, що путін вміє вигравати від конфліктів і хаосу, використовуючи їх для відвертання уваги від інших подій та поділу суспільства на Заході. У статті журналіста «Le Monde» Т. д'Істрії аналізується підготовка України до можливих атак росії на енергетичну інфраструктуру під час наближення зими. Кореспондент інформує своїх читачів, що після широкомасштабних бомбардувань інфраструктури в попередню зиму населення України готується до можливих атак, запасаючись газовими балонами та генераторами. Тему трагедії цивільного населення України продовжує спеціальна кореспондентка «L'Obs» в Україні М. Ватона, акцентуючи увагу на долі українських дітей, які були депортовані росією. Зазначається, що понад 20 тис. молодих українців стали жертвами так званої «гуманітарної місії». Авторка називає ці дії росії страшним воєнним злочином, наголошуючи, що за ці злочини путін отримав ордер на арешт Міжнародного кримінального суду.

Німецькі видання «Frankfurter Allgemeine» та «Focus» вміщують матеріали про перспективи європейської інтеграції України. Стаття «Frankfurter Allgemeine» присвячена рекомендації Європейської комісії розпочати переговори з Україною та Молдовою про вступ та оголосити Грузію кандидатом на членство. Підкреслюється, що таке рішення є передусім геополітично мотивованим. Цим рішенням ЄС

символічно підтверджує, що не хоче кинути ці країни на поталу російського реваншизму, і такі сигнали солідарності мають свою цінність – особливо у випадку з Україною. Разом із тим наголошено, що під час процесу вступу мають бути виконані конкретні вимоги щодо функціонування демократичних інститутів, реформи адміністрації та судової системи, бо в іншому випадку розширення матиме фатальні політичні наслідки – для майбутніх членів і тим більше для ЄС. Схожа ситуація із потенційним вступом України до НАТО. Так, наводяться слова колишнього генерального секретаря Північноатлантичного альянсу А. Фог Расмуссена, який схиляється до можливості прийняти Україну до НАТО, але не поширювати гарантії колективної самооборони на регіони, які знаходяться під окупацією росії. А. Фог Расмуссен наполягає на тому, що план часткового членства України не символізував би заморожування конфлікту, а натомість означав би рішучість попередити росію, що вона не може перешкодити Україні приєднатися до західного оборонного альянсу. Натомість політичний редактор «Frankfurter Allgemeine» П. Штурм називає заяву А. Фог Расмуссена «не дуже продуманим планом». Автор зазначає, що Україна, якщо хоче, має стати членом НАТО, але лише в міжнародно визнаних кордонах. У німецьких виданнях обговорюється зустріч міністрів закордонних справ «Групи семи» в японській столиці Токіо. Зазначено, що домінуючою темою стала війна на Близькому Сході та в Україні. Міністри закордонних справ «Групи семи» запевнили Україну, що підтримуватимуть її стільки, скільки буде потрібно. Німецькі оглядачі схольні вважати, що підтримка України розвиненими державами світу значною мірою залежить від подальшої підтримки нашої держави Сполученими Штатами Америки. Саме тому на шпальтах німецьких медіа багато уваги приділено аналізу позиції Конгресу США щодо України та виділення коштів на підтримку української оборони в 2024 році. Автори визнають, що зараз для України настав складний період через розбіжності в американському політикумі, і це негативно відображається на здатностях посилити Збройні Сили України. Голова Військово-політичного товариства Берліна Р. Тіле в інтерв'ю «Focus» заявив, що кремль із самого початку працював над тим, щоб перетворити російську економіку у співпраці з міжнародними партнерами в ефективну військову економіку, яка може задовольнити основні потреби власних збройних сил у матеріалоемній війні. На його думку, прогноз для України невтішний тому, що в росії

втричі більше людей і в десять разів більша економіка. Один аспект особливо хвилює оборонного експерта: стрімко зростаючий дефіцит боєприпасів. Схожу думку висловлює й керівник німецько-французької збройової компанії KNDS Ф. Гаун. За його словами, які наводить «Focus», якщо США перестануть підтримувати Україну, то «в неї більше немає шансів виграти цю війну». У цьому контексті німецькі журналісти переймаються питаннями власної допомоги Україні. «Frankfurter Allgemeine» пише про те, що близько 30 тис. українських військових пройшли навчання в Німеччині та інших країнах Європи з початку 2023 року. Більшість навчалася на коротких курсах із сучасних західних технологій озброєння, зокрема танках «Leopard». Відзначається, що українцям надають навіть технологічні новинки, у тому числі протиповітряні системи Iris-T SLM, яких ще немає навіть у Бундесверу. Також визнається той факт, що військові НАТО своєю чергою вчать в українських колег. Журналісти німецьких видань розмірковують про політичні та ментальні відмінності росіян й українців. За словами політичного редактора газети «Frankfurter Allgemeine» Р. Весера, якби не було російсько-української війни, то можна було б спостерігати різницю між виборами в росії й Україні наступної весни: тоді мали б відбутися чергові президентські вибори в обох країнах. Майже напевно, вважає Р. Весер, їх проведуть у росії, а в Україні голосування не буде. Визнаючи, що перенесення виборів на невизначений термін на перший погляд суперечить демократичним принципам, оглядач погоджується із заявою Президента України В. Зеленського про неможливість виборів під час війни. Окремо німецькі видання пишуть про дискусію в німецькому суспільстві щодо пілг для українських біженців. З одного боку, як відзначається в редакційній статті «Focus», є критика, що це може стримати українських шукачів притулку від пошуку роботи. Водночас експерти підкреслюють важливість фінансової допомоги та вказують на особливий виклик інтеграції біженців на ринку праці. Незважаючи на високий рівень освіти та знань українських біженців, за даними «Spiegel», лише близько 19 % працездатних українців у Німеччині мають роботу, за яку платять соціальні внески. Натомість в інших європейських країнах таких як Польща та Нідерланди, цей показник становить близько 70 %. Експерт з ринку праці Г. Брюккер пояснює низький рівень зайнятості, серед іншого, великою кількістю жінок серед біженців і психологічним стресом, спричиненим війною.

Аналіз співвідношення сфер огляду української проблематики у зарубіжних інтернет-виданнях упродовж листопада 2023 року засвідчив, що оглядачами більш активно оцінювалися роль і місце нашої держави у світовій політиці (71 %). Безпосередньо російському вторгненню в Україну в оглядах зарубіжних медіа приділено помітно менше уваги (29 %) (див. діаграми 4, 5).

Російське вторгнення в Україну в зарубіжних інтернет-медіа за структурою висвітлених питань виглядає так: діяльність української влади – 20 %, прогнози та коментарі щодо українського контрнаступу – 17 %, візити іноземних високопосадовців до України – 13 %, соціально-культурне життя українського суспільства та військові дії Збройних Сил України, територіальної оборони, українських партизанів на тимчасово окупованих територіях – по 11 %, портрети українського спротиву і воєнний потенціал України – по 5 % (див. діаграму 6).

Російське вторгнення в Україну найчастіше висвітлювалося: іспанськими газетами «ABC» – 11,65 % та «El Mundo» – 9,71 %, британською «The Guardian» – 7,77 %, французькою «Le Monde» – 6,80 %, американськими «New York Post» та журналом «Time» – по 5,83 %, британською «The Independent» та німецькою «Frankfurter Allgemeine» – по 4,85 %, словацькими газетами «Nový Čas» та «Denník N» – по 3,88 % (див. діаграму 7).

Діяльність української влади – провідна тематика для зарубіжних інформаційних ресурсів. Головне завдання української влади на сучасному етапі журналісти провідних світових видань вбачають в утриманні рівня допомоги Україні на тлі загострення політичних суперечностей у США та деяких інших державах. Пріоритетом для України залишається підтримка з боку США, де вже тривалий час допомога Україні є частиною передвиборних дебатів між республіканцями й демократами. У цьому контексті американська «New York Post» інформує про запрошення кандидата в Президенти США Д. Трампа Президентом України В. Зеленським приїхати із візитом в Україну. Видання нагадує про заяву Д. Трампа покласти край війні в Україні за 24 години, якщо він стане президентом, але В. Зеленський м'яко припустив, що переконає колишнього президента США щодо цього. Журналіст «New York Post» Р. Кінг, коментуючи політичну ситуацію у США, наголосив, що через 20 місяців після початку війни республіканці стають все більш настороженими щодо спрямування додаткової

допомоги Україні. Іспанська «El Mundo» критично розцінює можливість України вижити за рахунок власних ресурсів в умовах затяжної війни. Наводиться інформація про те, що згідно з проектом держбюджету на 2024 рік 50,4 % усіх державних витрат України, або 22,1 % ВВП, підуть на оборону. Цей проєкт свідчить, що буде покрито лише трохи більше половини всіх витрат, 52,8 %, власними ресурсами країни. Зараз Україна використовує всі свої податкові надходження та внутрішній борг для фінансування армії, а гранти та позики від іноземних партнерів, особливо ЄС, США та країн «Групи семи», йдуть на виконання невійськових зобов'язань держави. Оглядач «El Mundo» констатує, що здатність України залучати кошти до свого державного бюджету за рахунок податків і внутрішніх запозичень досягла «межі». У таких умовах українській владі доводиться шукати нові рішення для підтримки власної армії. Кореспондент британської газети «The Guardian» у Києві Ш. Вокер повідомляє, що Уряд України планує змінити практику призову на військову службу, щоб зберегти боєздатність армії. Із цією метою, за словами Секретаря Ради національної безпеки і оборони України О. Данілова, армія працюватиме з двома найбільшими рекрутинговими компаніями України, щоб виявити людей із конкретними навичками і відмовити кваліфікованих українців, які хочуть допомогти армії, але не хочуть іти на фронт, від спроб ухилитися від призову. Більшість зарубіжних медіа серйозним викликом для української влади називає початок зими й утримання критичної інфраструктури в належному стані, у той час як росія намагається завдати все частіших ударів по об'єктах теплопостачання. Американський журнал «Time» цитує старшого аналітика польського аналітичного центру «Forum Energii» М. Заневича, який спеціалізується на енергетичному секторі України. Фахівець переконаний, що цієї зими Україна матиме серйозні проблеми. Водночас він наголошує, що наша держава активно готувалася до такого розвитку подій – для цивільного використання було завезено понад півмільйона дизель-генераторів, які допоможуть зберегти світло навіть у разі можливих відключень електроенергії. Журналісти «Time» наводять слова міністра енергетики України Г. Галушенка, який підкреслив, що, врахувавши досвід проходження зими 2022 року, Україна має великий набір різного роду рішень, які були імплементовані для того, щоб втримати енергосистему в робочому стані.

Прогнози та коментарі зарубіжних експертів і журналістів щодо українського контрнаступу переважно є стримано оптимістичними, однак більшість із них визнає, що досягти істотного успіху Збройним Силам України в нинішніх умовах майже неможливо. Такі висновки зарубіжні оглядачі роблять у тому числі й завдяки визнанню ситуації керівництвом ЗСУ. Так, журналіст німецької газети «Frankfurter Allgemeine» Р. Весер вважає, що стаття Головнокомандувача Збройних сил України В. Залужного в журналі «The Economist» є водночас і визнанням провалу контрнаступу, і тверезим аналізом того, що Україна наразі не має засобів, щоб перемогти російських нападників. Журналіст з публікації генерала В. Залужного робить висновок, що виникла глуха ситуація, яка може перерости в затяжну окопну війну. На думку Р. Весера, у цій ситуації нічого не зміниться, виграє від неї скоріше за все росія, тому Захід не повинен відмовлятися від підтримки України і не тільки з солідарності, а й із власних інтересів. Естонський військовий експерт з питань безпеки Р. Сакс, аналізуючи для видання «Postimees» статтю В. Залужного в «The Economist», зазначає, що українці припинили спроби масштабного прориву на південному фронті та шукають новий підхід. В. Залужний, пише експерт, підтверджує, що нинішня ситуація на фронті така, що жодна сторона не може отримати явну перевагу, і визнає, що надто покладався на виснаження російської армії та її керівництва. Журналіст угорської «Nepszava» Д. Харшані акцентує увагу на тезі В. Залужного про бажання не допустити застрягання війни в окопах, яка може «затягтися на роки і виснажити Українську державу». Журналіст погоджується з багатьма експертами, що ця стаття є сигналом, у першу чергу, міжнародним партнерам, які працюють у форматі, наприклад, «Рамштайн». Головний редактор американського журналу «Time», президент консалтингової компанії з питань політичних ризиків «Eurasia Group» Я. Бреммер переконаний, що нині переговори з путіним ні до чого не приведуть, а «тупикова ситуація» в Україні триватиме, як мінімум, ще рік.

Роль і місце України у світовій політиці за структурою висвітлених у листопаді 2023 року питань виглядає так: реакція світових політиків, діячів та організацій – 34 %, вплив російського вторгнення в Україну на світову політику й економіку – 13 %, євроінтеграція України – 12 %, міжнародне співробітництво та збройна допомога Україні – по 5 %, санкції проти росії, а також благодійна, гуманітарна та

медична допомога Україні – по 4 %, політика щодо біженців з України – 3 % (див. діаграму 8).

Найчастіше роль і місце нашої держави у світовій політиці упродовж аналізованого періоду висвітлювали: британська газета «The Guardian» (6,75 %), німецька «Frankfurter Allgemeine» (6,35 %), латвійська «Diena» (5,56 %), французька «Le Monde» (4,76 %), американська «New York Post» (4,37 %), чеська «Aktuálně.cz», італійська «Avvenire», канадська «National Post», угорська «Nepszava» та литовська «Verslo žinios» (по 3,57 %) (див. діаграму 9).

Реакція світових політиків, діячів та організацій на події в Україні активно аналізується зарубіжними інтернет-медіа. Доктор політичних наук, викладач міжнародних відносин в Інституті політичних досліджень в Парижі Г. Мінасян у статті для французької газети «Le Monde» коментує взаємозв'язок війн в Україні, Газі та Нагірному Карабасі. Автор стверджує, що ці війни мають не лише територіальну, а й ідентичну та соціальну складову і є частиною ширшого тренду, який характеризується занепадом системи міжнародної безпеки та зростанням впливу авторитарних держав. Г. Мінасян також зазначає, що США та Європа повинні переглянути свою політику, щоб відповісти на цей виклик, зокрема зміцнити свою співпрацю та розробити нові інструменти для запобігання і вирішення конфліктів. Схожа тематика активно дискутується в багатьох світових виданнях. Так, литовська «Verslo žinios» інформує про плани ряду європейських політиків, у тому числі литовських, поїхати до США, щоб посилити підтримку України, у відповідь на заклики деяких республіканських законодавців припинити військову допомогу Києву. Міністр закордонних справ Литви Г. Ландсбергіс сказав, що це спрямовано на те, щоб охопити громадськість по обидва боки Атлантики та не забувати, що виборці по-різному бачать питання, які їх цікавлять. Г. Ландсбергіс додав, що такий захід, за якого «країни Балтії та інші тісно пов'язані з Україною держави виступатимуть за надання постійної підтримки, міг би бути досить успішним, якби його висунули не лише американські політики, а й ті, хто залежать від цієї підтримки та від напрямку зовнішньої політики США». Тему трансатлантичної підтримки України продовжує латвійська «Diena». Видання зазначає, що під час Ризької конференції виконавчий директор Східного напрямку Німецького фонду Маршалла М. Барановскіс,

відповідаючи на запитання, чи достатньо ЄС використовує можливості, щоб відігравати більш значущу роль у світових справах і особливо в політиці підтримки України, підкреслив, що трансатлантична єдність надзвичайно важлива, і «ми дуже потребуємо Сполучених Штатів як у плані військової допомоги Україні, так і в майбутньому також у її відбудові, однак ми повинні усвідомлювати, що в плані економічної допомоги Європа робить більше». Необхідність посилення європейської підтримки України відзначили французькі депутати Б. Хаддад і Н. Лозьє. На шпальтах газети «Le Monde» політики зазначають, що світова увага зосереджена на конфлікті на Близькому Сході, що призвело до зменшення уваги до війни в Україні. Вони стверджують, що це створює загрозу для України, оскільки росія розраховує на те, що Захід стомиться від війни і знизить рівень підтримки України. Колишній президент Чехії М. Земан в інтерв'ю газеті «Reflex» визнав, що неправильна оцінка щодо російського вбивці путіна стала однією з його кар'єрних поразок і помилок. Щодо Президента України В. Зеленського, то після повномасштабної російської агресії проти України М. Земан передумав і почав його цінувати.

Вплив російського вторгнення в Україну на світову політику й економіку також привертає значну увагу зарубіжних оглядачів. Активно обговорюються ідеї реформування ООН, ряду міжнародних організацій та ЄС. Як стверджує французьке видання «L'Obs», євродепутати пропонують реформи в Європейському Союзі для запобігання вето, яке «паралізує» прийняття рішень. Запропоновані зміни включають менше рішень, що приймаються одностайною згодою держав-членів, натомість більше влади для Європейського Парламенту. Зазначено, що реформи мають врахувати можливість розширення ЄС до 35 або 37 держав-членів. Євродепутати підкреслюють необхідність перегляду процедур для уникнення блокування рішень, особливо в контексті російської агресії проти України та можливих перспектив розширення ЄС. Після щорічної Ризької конференції, присвяченої міжнародній безпеці, латвійська «Diena» пише про серію тривожних постів у соціальній мережі латвійського економіста О. Кехрі. Вчений наголошує, що путін, зосереджуючи ресурси на великій війні, підпорядковує цій меті не лише свою політику та суспільне життя, а й економіку. За словами економіста, було ухвалено новий російський бюджет, в якому на оборону виділяється 6 % ВВП. Фахівець вважає, що хоча багато

європейців, а також латвійців сподіваються, що їх війна не торкнеться, не можна жити по-старому, а економіка Європи та Латвії повинна бути переналаштована на можливість подальшої війни. Оглядач латвійської «Neatkarīgā Rīta Avīze» висловлює стурбованість тим, що блокада на українсько-польському кордоні завдає збитків не тільки економіці України, а й Латвії. На підтвердження цієї тези наводяться слова голови Ради федерації харчових компаній Латвії І. Шуре, яка заявила, що уся латвійська харчова промисловість може втратити обсяги експорту щонайменше 30 млн євро протягом місяця, якщо не буде вирішена надзвичайна ситуація з економічною блокадою України, розпочатою польськими автоперевізниками. І. Шуре обурюється, що польські політики не виконують свою роботу, через блокаду виробники будуть змушені підвищувати ціни на продукцію, а це сприятиме зростанню інфляції. З іншого боку, оглядач «Rzeczpospolita» з питань логістики Р. Пржибильський вважає, що блокування польськими мітингувальниками автомобільних перетинів з Україною дає можливість для розвитку залізничного транспорту. Р. Пржибильський зазначає, що наразі блокування є логістичним викликом для всіх компаній ЄС, пов'язаних зі східним бізнесом, а наслідки блокади також можуть негативно вплинути на динаміку розпочатого процесу відбудови в Україні. Виходом з цієї ситуації, на думку оглядача, є диверсифікація засобів і напрямків транспорту, одним із яких є інтермодальні перевезення та доставка контейнерів в Україну залізничним транспортом.

Упродовж листопада 2023 року більшість зарубіжних оглядачів у висвітленні української проблематики дотримувалася нейтральної тональності. Частка нейтральних повідомлень становила 86,97 %. При цьому частка позитивних повідомлень склала 9,92 %, а негативних – 3,12 % (див. діаграму 10).

Найчастіше зарубіжні медіа з нейтральних позицій висвітлювали діяльність української влади, надання допомоги нашій державі, події на фронті. Упродовж аналізованого періоду у нейтральних тонах місце і роль України у світовій політиці представлені в 230 статтях і повідомленнях. 13 статей і повідомлень вирізнялися позитивною тональністю, а 7 – негативною. Що стосується ситуації в Україні безпосередньо під час російського вторгнення, то тут теж істотно переважала

нейтральна інформація (77 статей і повідомлень). 22 статті й повідомлення мали виражену позитивну тональність, а 4 – негативну (*див. діаграму 11*).

Упродовж листопада лише нейтральна тональність статей прослідковується в матеріалах інтернет-видань Нідерландів («De Telegraaf», «Algemeen Dagblad»), Латвії («Neatkarīgā Rīta Avīze», «Diena») та Литви («Lietuvos rytas», «Verslo žinios»).

Нідерландська щоденна газета «Algemeen Dagblad» дає оцінку європейським перспективам України. У редакційній статті наголошується, що Україна та Молдова зробили великий крок до членства в ЄС. Такий висновок журналісти видання роблять на основі представлення звіту Президенткою ЄК У. фон дер Ляєн, яка заявила, що Україна досягла величезного прогресу, змінює достатньо законів і тепер може реально почати говорити про членство в ЄС, проте потрібен прогрес ще у трьох питаннях: боротьба з корупцією, зменшення впливу олігархів і захист російської, угорської та румунської меншин у країні. Наразі ЄК рекомендує лідерам урядів прийняти рішення про початок переговорів про вступ у грудні за умови, що до того часу будуть виконані перелічені проблеми. Президентка ЄК У. фон дер Ляєн припускає, що це вдасться Україні. Інша щоденна газета Нідерландів «De Telegraaf» висвітлює візит візит в Україну міністерки оборони Нідерландів К. Оллонгрєн. Зазначається, що цей візит припав на важкий для України час війни, адже контрнаступ української армії досі не досяг того, на що вона розраховувала. Водночас оглядачі захоплюються силою духу українців, що відзначила й сама К. Оллонгрєн. Після відвідин Харкова міністерка була вражена переконанням населення, солдатів й Уряду «боротися далі, щоб повернути своє життя таким, яким воно було раніше». К. Оллонгрєн також відвідала Київ, де почула від українського Уряду слова вдячності й переконалася в тому, що «безперервність підтримки є особливо важливою». На шпальтах латвійської «Neatkarīgā Rīta Avīze» вміщено експертні думки щодо того, наскільки реальними є мирні переговори між росією та Україною. Офіцер штабу Національної гвардії Латвії майор Я. Слайдінш наголосив, що «війна в Україні закінчиться, коли політичну волю росії до війни буде зламано, але поки цього не станеться, війна триватиме». З іншого боку, колишній офіцер Національних збройних сил Латвії Ю. Далбінш, говорячи про можливі мирні переговори між росією та Україною, заявив, що ні росія, ні Україна не сядуть за стіл переговорів. На його думку, якби керівники України сіли за стіл

переговорів, українці б «охрестили» їх зрадниками, і це неприйнятно для українців, тому що в такому випадку це буде програш України і перемога росії. Ю. Далбінш зазначив, що росія також не може сісти за стіл переговорів, оскільки тоді її керівництву буде «нічим годувати» свій народ. Литовська «Lietuvos rytas» продовжує тему фінансових компенсацій Україні за російське вторгнення та завдану шкоду. Видання нагадує, що після обговорення Сейм Литви одноголосно схвалив ініціативу Міністерства закордонних справ, згідно з якою кошти, зібрані від штрафів, сплачених підприємствами та фізичними особами, які порушують міжнародні та національні санкції, спрямовуються до Фонду відновлення України. У МЗС Литви зазначили, що, не чекаючи рішень, прийнятих на рівні ЄС або на міжнародному рівні, можна було б уже вживати національні заходи, які принципово не суперечать і не доповнюють змісту майбутніх рішень ЄС і міжнародних рішень щодо відшодування шкоди Україні за рахунок конфіскованих російських активів.

Позитивні оцінки щодо подій в Україні упродовж листопада 2023 року з'являлися переважно в інтернет-виданнях Бельгії («The Brussels Times», «POLITICO»), Швеції («Svenska Dagbladet», «Aftonbladet»), Іспанії («ABC», «El Mundo») та Великої Британії («The Guardian», «The Independent»).

У щорічному рейтингу «POLITICO Europe» «28 найвпливовіших політиків Європи» Президент України В. Зеленський був визначений як «марафонець» та «Мрійник № 1». Як відзначила редакція видання, В. Зеленський належить до тих лідерів, які «самотужки змінюють хід історії не завдяки могутності своєї армії чи економіки, а завдяки силі своїх слів». Керівництво В. Зеленського визнається настільки ефективним, що йому вдалося проштовхнути речі, які донедавна були немислимыми, висунувши Україну в першу чергу на членство в ЄС – і ближче, ніж хтось вважав можливим, до НАТО. Практичне підтвердження цьому наводиться і в іншій статті «POLITICO». Так, кореспондент видання у ЄС і Китаї С. Лау пише, що міністри закордонних справ країн НАТО погодилися активізувати роботу з Україною з широкого кола питань безпеки на першому засіданні Ради Україна-НАТО. Після зустрічі з міністром закордонних справ України Д. Кулебою союзники по НАТО пообіцяли «залишатися непохитними у своєму зобов'язанні щодо подальшого посилення політичної та практичної підтримки України» й заявили, що

«продовжуватимуть надавати підтримку стільки, скільки буде потрібно». Викладач військової стратегії Й. Паасікві на шпальтах шведської «Svenska Dagbladet» зазначає, що контрнаступ України аж ніяк не провалився, навіть якщо він просувається повільно. Шведські оборонні експерти описують розробку операції на лівому березі Дніпра на Херсонщині як «надзвичайно цікаву». Шведські видання також позитивно розцінюють дії Збройних Сил України загалом і багато уваги приділяють наданню нашій державі військової допомоги. Так, за інформацією газети «Svenska Dagbladet» Збройні сили Швеції та Управління оборонних матеріалів Швеції за дорученням уряду оцінили умови відправки літаків «Gripen» в Україну. Зазначається, що сьогодні Швеція має близько 90 літаків «Gripen». Протягом тривалого часу уряд заявляв, що у Швеції немає зайвих літаків, але наразі однією з умов відправки літаків називають членство Швеції в НАТО. Крім того, деталі для «Gripen» виробляються в США, тому Швеція повинна мати дозвіл на експорт від США. Водночас варіант поставки літаків Україні вже розглядається як цілком реалістичний. Іспанська «ABC» вміщує ряд репортажів із передових рубежів оборони Збройних Сил України, відзначаючи мужність і винахідливість українських солдатів, які протистоять переважаючим силам росіян. Окремо видання висвітлює новинки українського оборонно-промислового комплексу, які не поступаються кращим світовим зразкам. Так, повідомляється, що українська урядова програма розвитку оборонних технологій «Brave1» стала нішею безмежних інновацій. У рамках програми було створено плащ-невидимку, щоб кожного солдата було непомітно перед тепловізійною камерою. Видання цитує міністра цифрової трансформації України М. Федорова, який стверджує, що цей винахід, стійкий до високих і низьких температур, захищає від дощу, снігу, а також під час сильного вітру і не горить. Підкреслюється, що «Brave1» за свою коротку історію вже створила швидкісні ударні дрони, дистанційно керованого бойового робота, озброєного танковим кулеметом або гвинтівками для радіоелектронної боротьби. Тематику військових технологій продовжує інше іспанське видання – «El Mundo». Ідеться про активне залучення до підвищення обороноздатності населення. Зокрема, українські волонтери у Львові прагнуть збільшити виробництво безпілотників FPV, тисячі яких щодня використовуються на передовій, через майстер-класи, щоб навчити більше місцевих жителів їх збирати та стимулювати створення

нового виробничого обладнання. Підкреслюється, що ці дрони, які коштують від 350 до 500 дол., можуть рухатися зі швидкістю до 100 км/год і використовуються для знищення обладнання вартістю мільйони, наприклад танків, артилерійських систем або радарів. Вони здатні літати на кілометри за передовими позиціями і тому стають незамінними за відсутності достатньої кількості артилерійських снарядів.

Негативна тональність інформаційних повідомлень про Україну прослідковувалася передусім в інтернет-виданнях Польщі («Rzeczpospolita», «Do Rzeczy»), Бельгії («POLITICO», «The Brussels Times»), Угорщини («Portfolio», «Nepszava»), Словаччини («Nový Čas», «Denník N»).

Польський журналіст і політичний оглядач Л. Варжеха у відео тижневика «Do Rzeczy» заявив, що позиції Президента України В. Зеленського «зовсім не є, як багато хто міг би подумати, позиціями беззаперечного лідера та героя України». За його словами, проблемою для В. Зеленського є те, що міжнародна політична та фінансова підтримка його країни зменшується. Тому, зазначає журналіст, "імовірно, Києву доведеться змиритися з тим, що єдиним варіантом припинення війни буде погодитися на деякі поступки росії". Схожу точку зору підтримує й інший журналіст видання «Do Rzeczy» М. Печинський, який стверджує, що "підтримка чинного Президента України В. Зеленського повільно падає, а список звинувачень на його адресу стає довшим". За його словами, "опозиція все відвертіше критикує В. Зеленського". Крім того, автор пише про дипломатичні проблеми, спричинені вимогливістю В. Зеленського у відносинах із західними партнерами, особливо з Польщею. Словацьке видання «Nový čas» цитує прем'єр-міністра Угорщини В. Орбана, який заявив, що вважає помилкою обіцянку ЄС розпочати перемовини про вступ України. Виступаючи на з'їзді своєї партії "Фідес", В. Орбан підкреслив, що він і його уряд відкидають переговори з ЄС про те, чи варто офіційно розпочати переговори з Україною про її членство в ЄС. На думку оглядача, це сигнал про те, що угорський уряд, швидше за все, буде створювати перешкоди амбіціям Києва щодо вступу до ЄС. Певне підтвердження цього простежується і в угорській пресі. Так, Т. Ронай на шпальтах угорської «Nepszava» коментує реакцію уряду Угорщини на рекомендацію Єврокомісії щодо початку офіційних переговорів про членство з Україною. Повідомляючи про те, що члени уряду висловили протести та пригрозили накласти вето на грудневому засіданні

Європейської ради, автор зауважує, що ці заяви вважаються спрямованими на внутрішню громадську думку та на підсилення стосунків з кремлем. Водночас він пише, що, незважаючи на значний прогрес України в реформах, існують серйозні проблеми, зокрема корупція, владарювання олігархів та ставлення до національних меншин. Старший науковий співробітник аналітичного центру «Council on Foreign Relations», професор з міжнародних відносин Джорджтаунського університету Ч. Купчан в інтерв'ю "Svenska Dagbladet" заявив, що "Україна не може виграти війну, тому Київ має усвідомити, що час подумати по-новому". Він говорить, що українська сторона, здається, не в змозі перемогти росію, і тому, можливо, їй доведеться поступитися частиною своєї території.

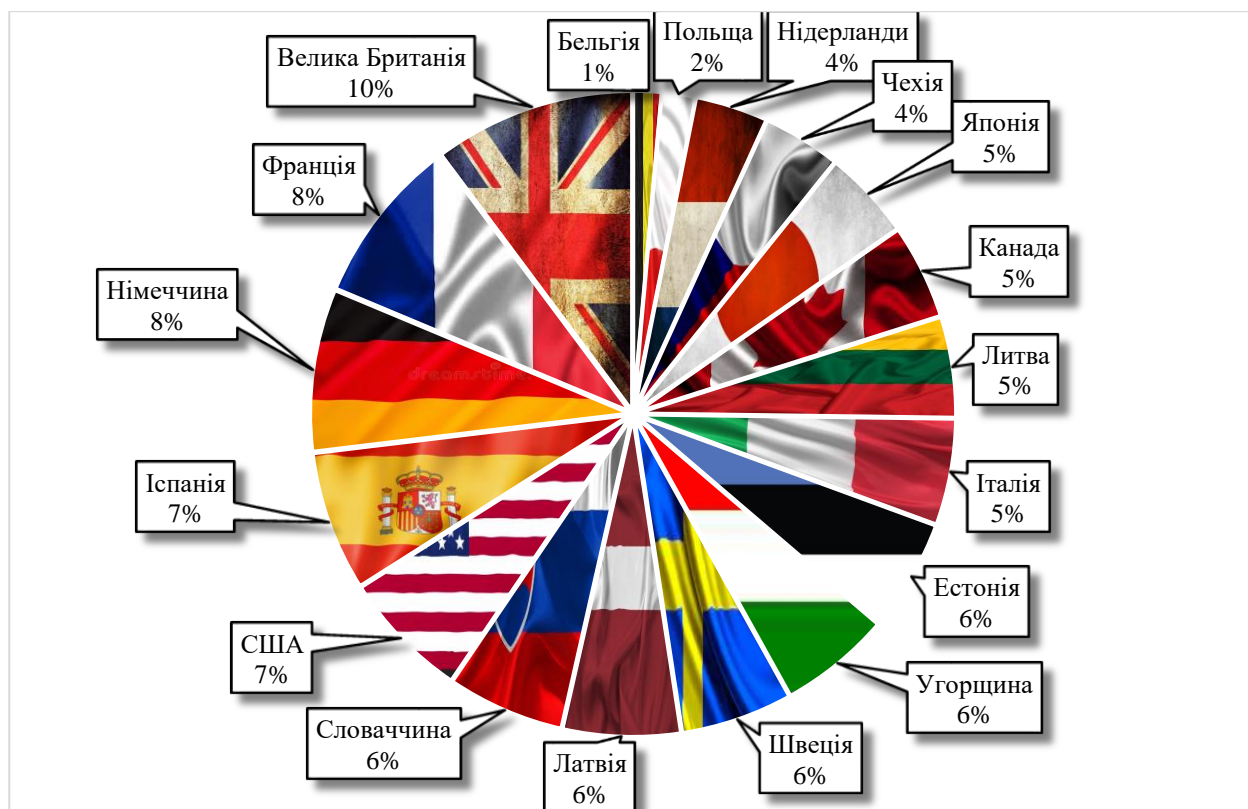
Отже, аналіз повідомлень зарубіжних інтернет-видань за листопад 2023 року підтверджує актуальність дискусії щодо подальшої підтримки України й координації зусиль союзників у цьому напрямі. У цілому оглядачі й експерти наполягають на необхідності активної підтримки України, незважаючи на політичні розбіжності в США та деяких інших державах. Критичні зауваження по відношенню до України, як і раніше, стосуються переважно питань неналежної боротьби з корупційними проявами та питань закарпатської меншини.

ВІЗУАЛЬНА АНАЛІТИКА (висвітлення в зарубіжній пресі подій в Україні за 1–30 листопада 2023 року)

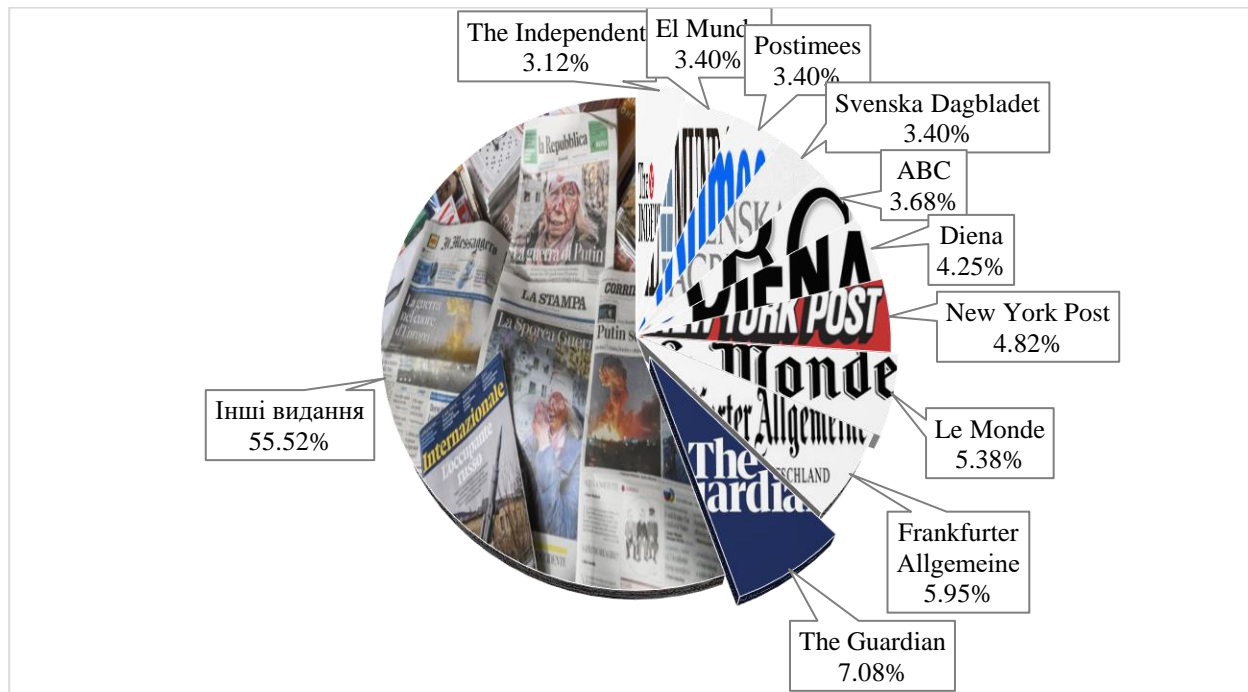
Федорчук А. Г., наук. співроб.

відділу формування інформаційних ресурсів Фонду Президентів України

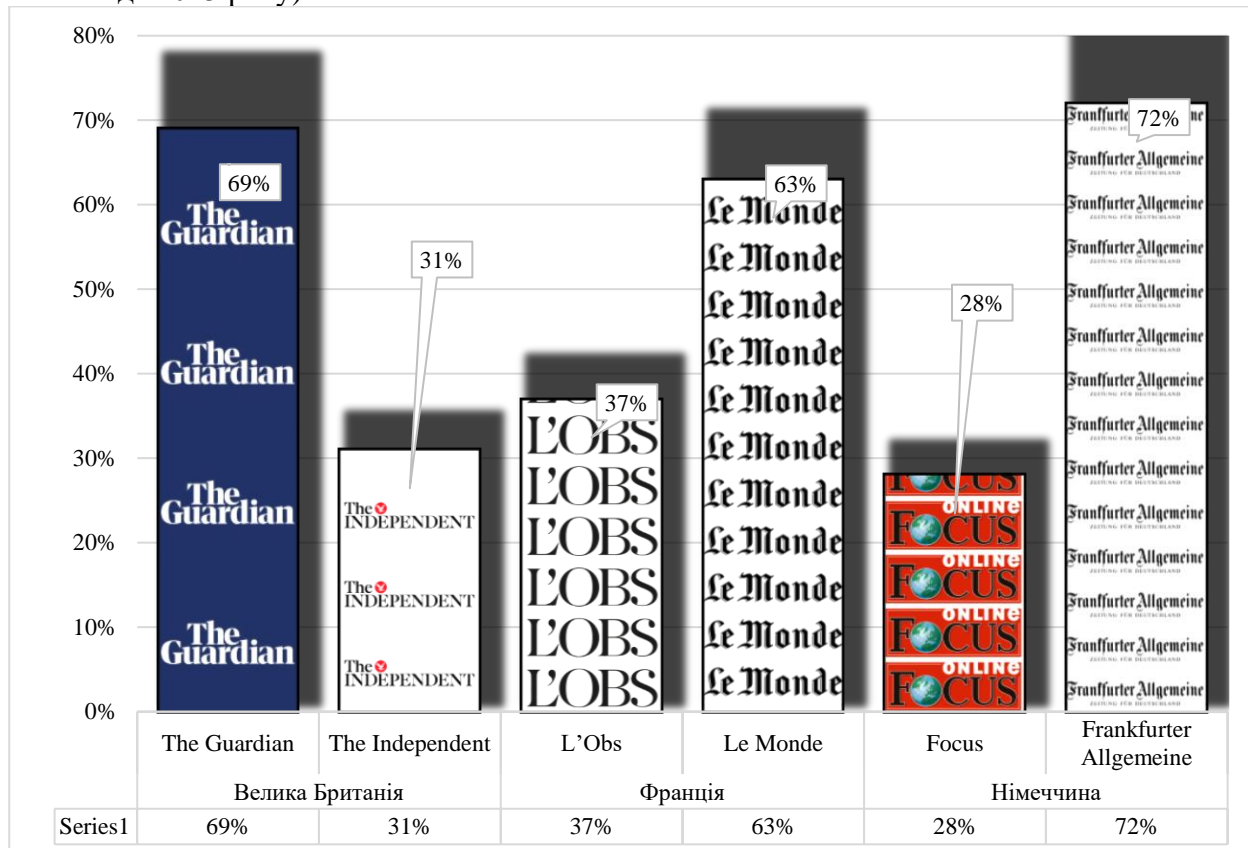
АКТИВНІСТЬ ПРЕСИ У ВИСВІТЛЕННІ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

Діаграма 1. Активність країн у висвітленні України (доля публікацій ЗМІ країни за період 1-30 листопада 2023 року)

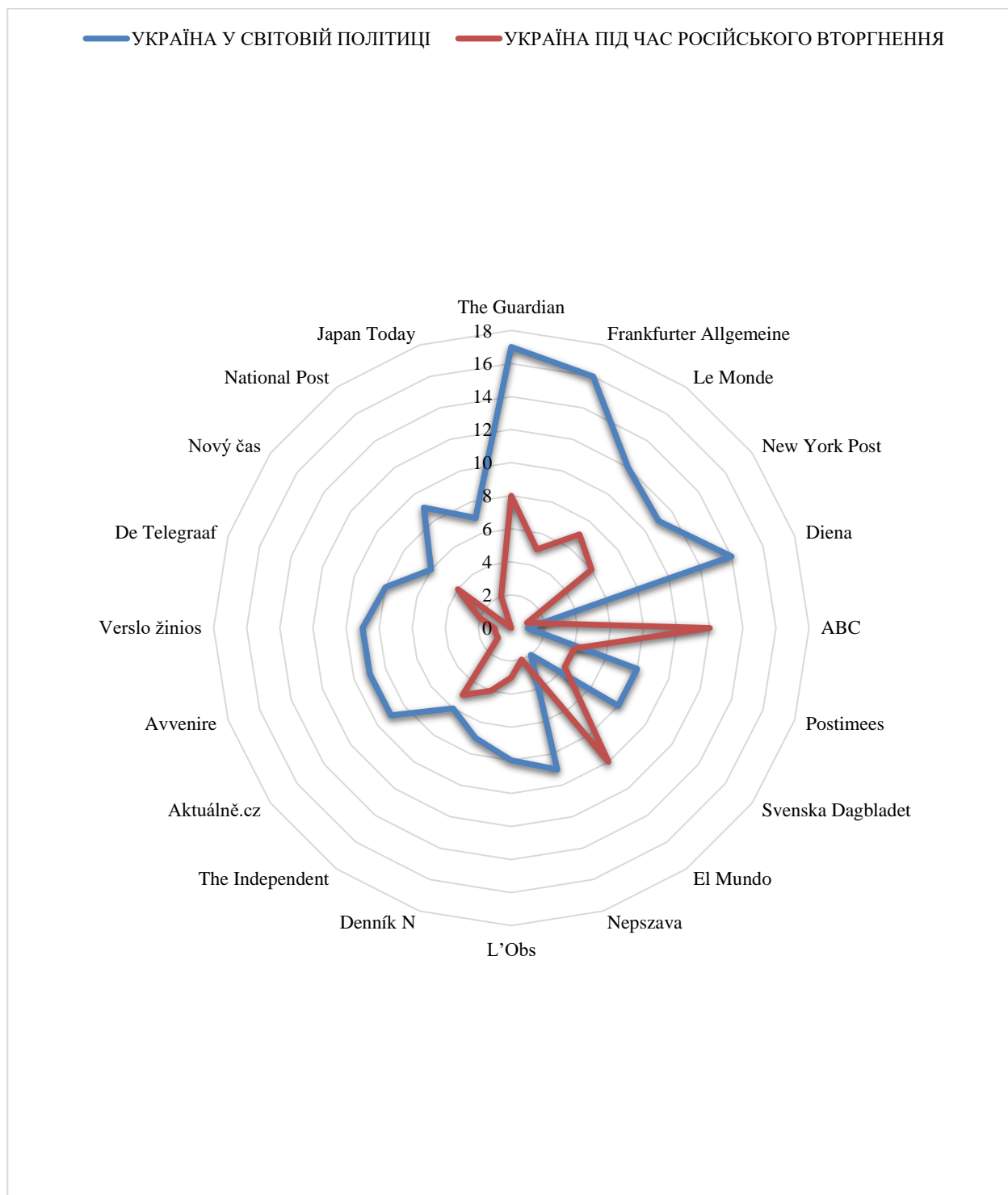
Діаграма 2. Активність видань світу у висвітленні України (доля публікацій за період 1-30 листопада 2023 року)

Діаграма 3. Доля найбільш активних у висвітленні України видань найбільш активних країн світу (за період 1-30 листопада 2023 року)

Діаграма 4. Співвідношення сфер огляду України світовими ЗМІ (доля публікацій за період 1-30 листопада 2023 року)

Діаграма 5. Розподіл тематики публікацій про Україну в найбільш інформативних іноземних ресурсах (1-30 листопада 2023 року)

УКРАЇНА ПІД ЧАС РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ

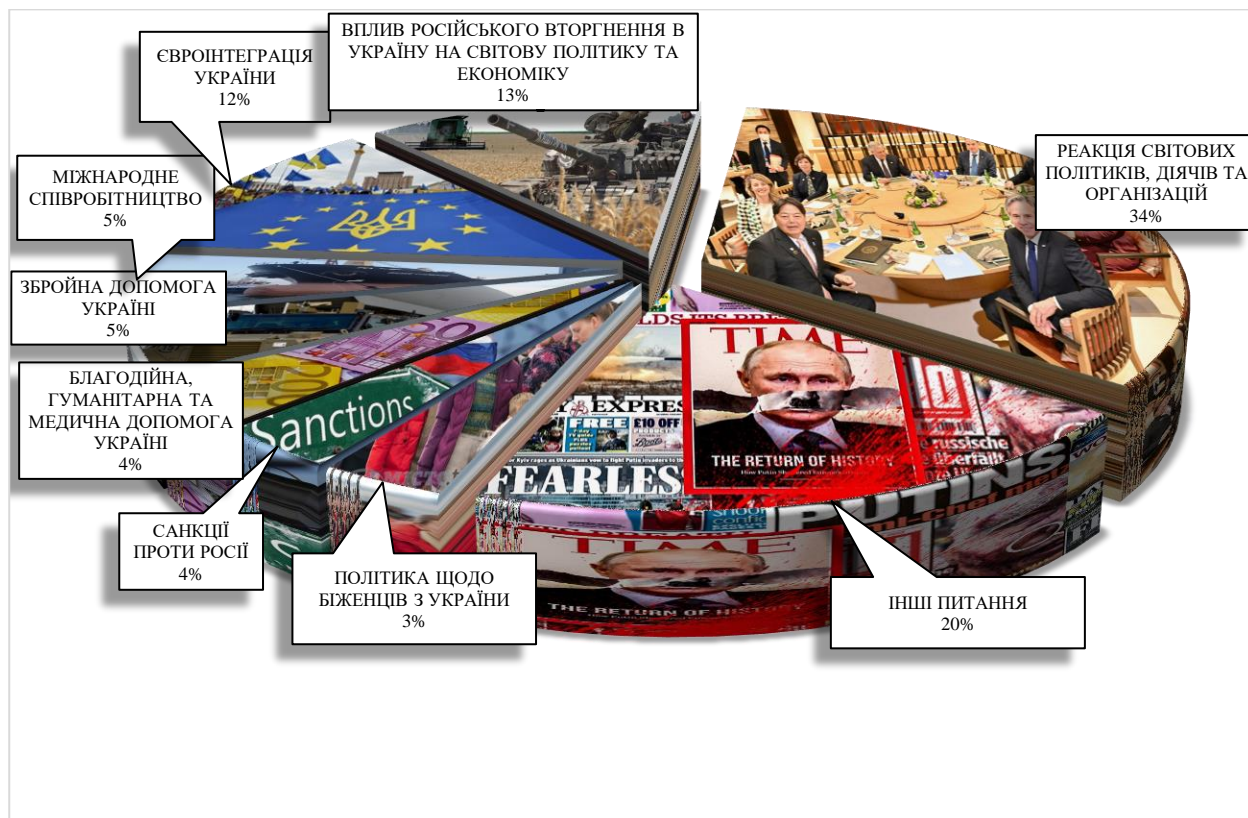

Діаграма 6. Російське вторгнення в Україну в іноземних ЗМІ: структура висвітлених питань (за період 1-30 листопада 2023 року)

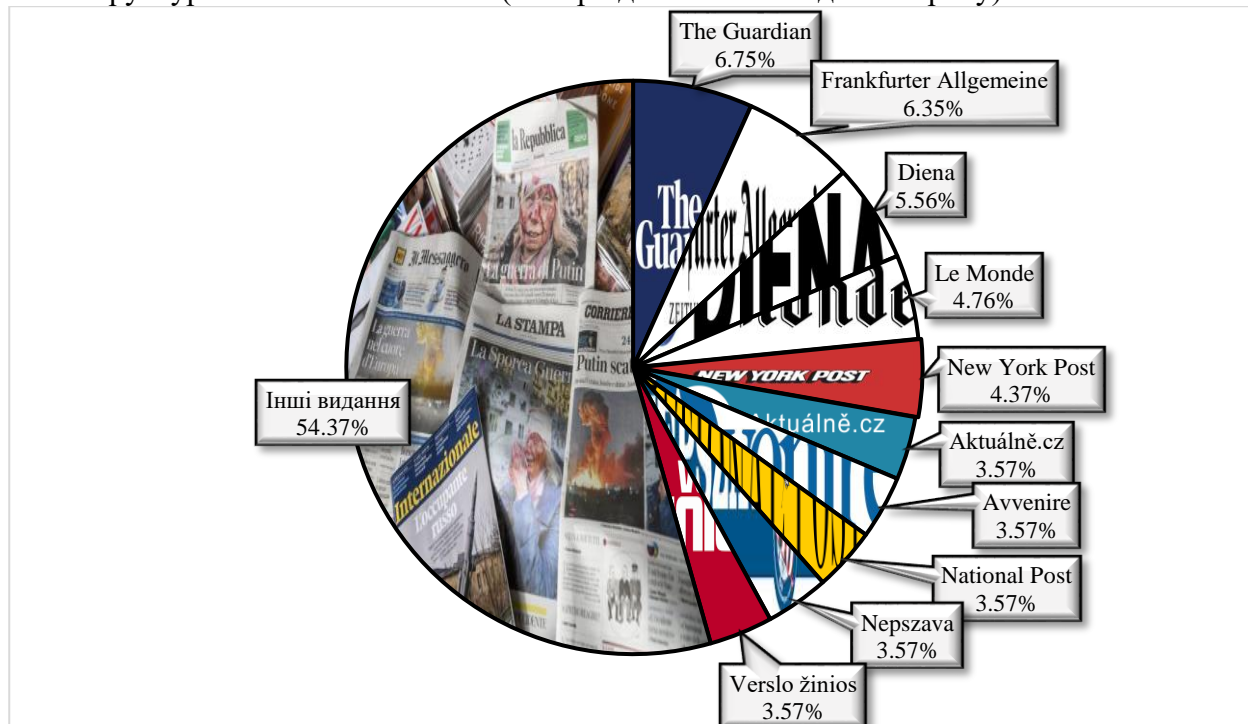

Діаграма 7. Російське вторгнення в Україну в найбільш інформативних іноземних ресурсах (доля публікацій 10 найбільш інформативних видань за період 1-30 листопада 2023 року)

УКРАЇНА У СВІТОВІЙ ПОЛІТИЦІ

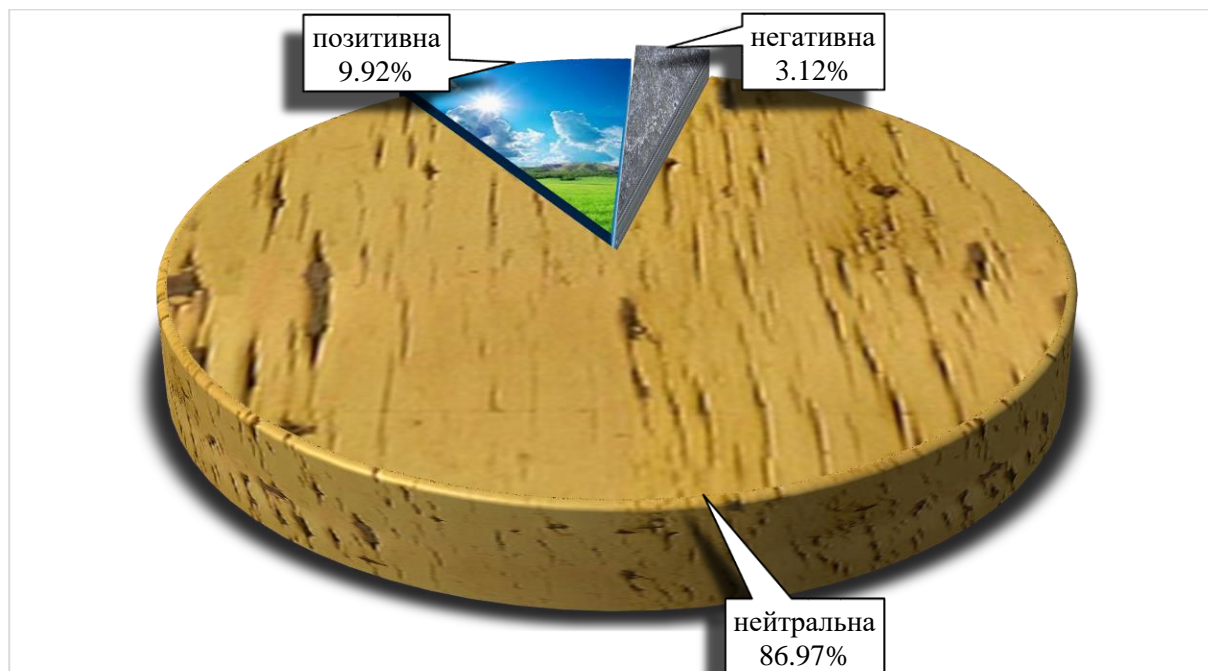

Діаграма 8. Реакція міжнародної спільноти на російське вторгнення в Україну в іноземних ЗМІ: структура висвітлених питань (за період 1-30 листопада 2023 року)

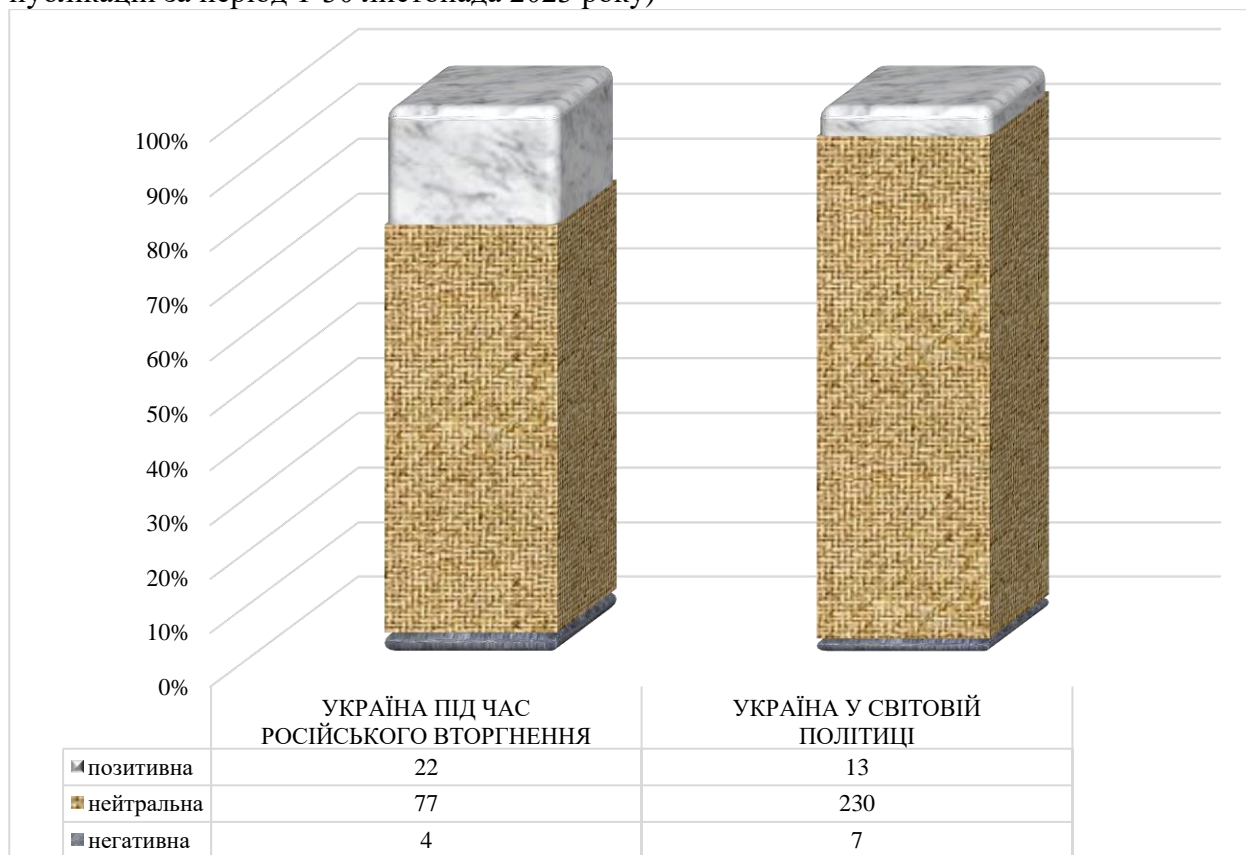

Діаграма 9. Реакція міжнародної спільноти на російське вторгнення в Україну в найбільш інформативних іноземних ресурсах (доля публікацій 10 найбільш інформативних видань за період 1-30 листопада 2023 року)

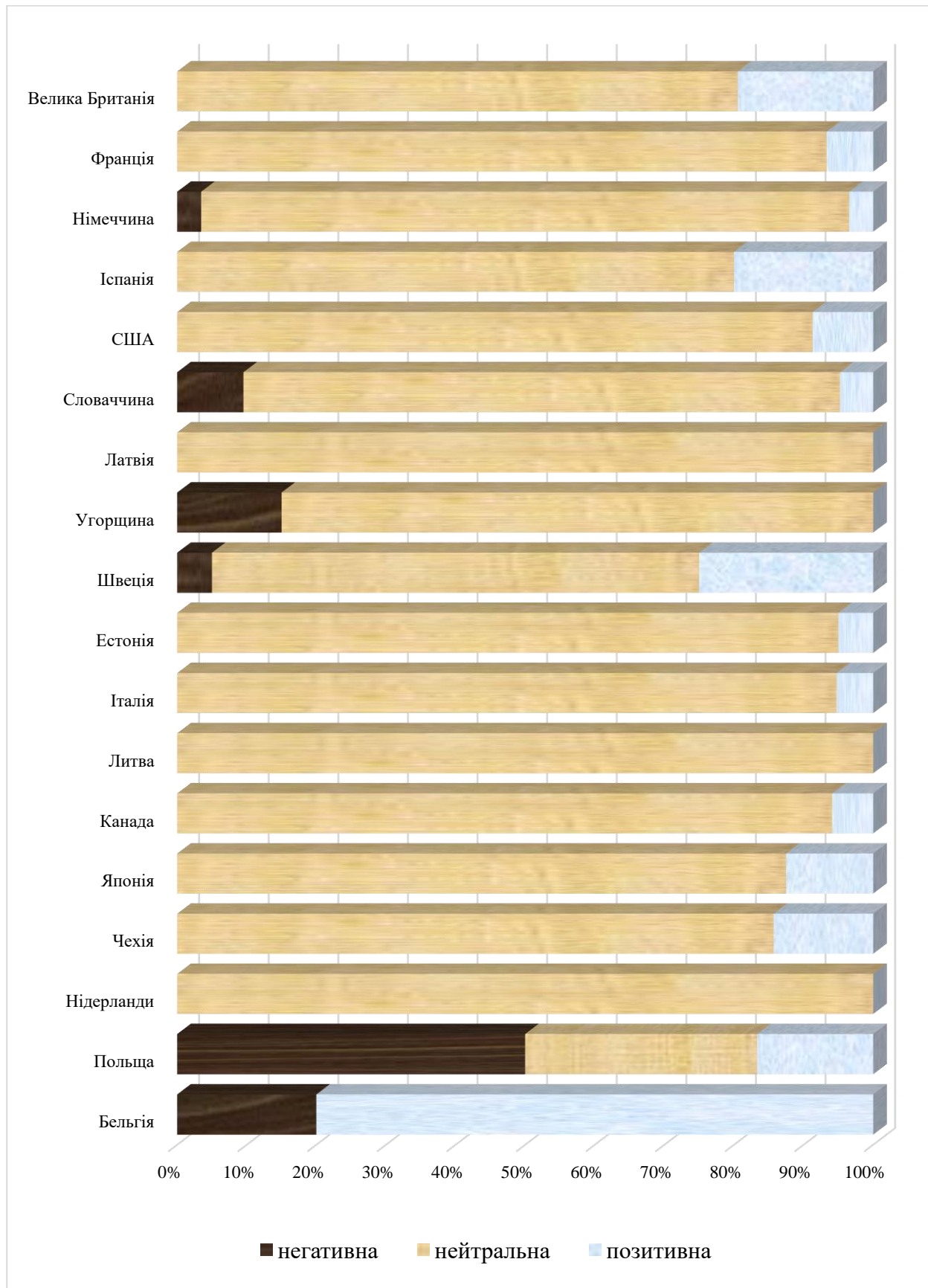
ТОНАЛЬНІСТЬ ПУБЛІКАЦІЙ ПРО УКРАЇНУ

Діаграма 10. Співвідношення тональності матеріалів про Україну в світових ЗМІ (доля публікацій за період 1-30 листопада 2023 року)

Діаграма 11. Тональність публікацій про Україну в іноземних ЗМІ в ракурсі загальних рубрик (питома вага публікацій за період 1-30 листопада 2023 року)

Діаграма 12. Розподіл тональності публікацій про Україну в ресурсах окремих країн, відсортованих за загальною кількістю публікацій (питома вага публікацій за період 1-30 листопада 2023 року)

ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОГРАФІЧНІ МАТЕРІАЛИ

УКРАЇНА ПІД ЧАС РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ ВІЗИТИ ІНОЗЕМНИХ ВИСОКОПОСАДОВЦІВ ДО УКРАЇНИ

Ollongren na bezoek: Oekraïne net zo strijdbaar als dag één [Оллонгрєн після візиту: Україна така ж войовнича, як і в перший день] // *De Telegraaf*. – Amsterdam, 2023. – 02.11. – Режим доступу : <https://www.telegraaf.nl/nieuws/1893370477/live-ollongren-na-bezoek-oekraïne-net-zo-strijdbaar-als-dag-één>.

В редакційній статті зазначено, що візит в Україну міністерки оборони Нідерландів К. Оллонгрєн припав на важкий для України час війни. Контрнаступ української армії поки що не досяг того, на що вона розраховувала. Після відвідин східноукраїнського міста Харкова, міністерка була вражена переконанням населення, солдатів і уряду «боротися далі, щоб повернути своє життя таким, яким воно було раніше». Міністерка також відвідала столицю Київ, де почула від українського уряду, що безперервність підтримки є особливо важливою. Нідерланди продовжують постачати «свого роду постійний потік боєприпасів». В Румунії скоро будуть готові нідерландські літаки «F-16» і К. Оллонгрєн сподівається, що українських льотчиків там зможуть прийняти «якнайшвидше», але вона поки не може сказати, коли це буде.

Svahn, Niklas. Försvarsutskottet besökte Ukraina [Комітет оборони відвідав Україну] / N. Svahn // *Svenska Dagbladet*. – Stockholm, 2023. – 03.11. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/pQRdQE/forsvarsutskottet-besokte-ukraina>.

Представники оборонного комітету парламенту Швеції відвідали Ірпінь та Бучу. Шведська делегація не вперше відвідує Київщину, це п'ятий візит після повномасштабного вторгнення росії. Вони відвідали Храм Святого Апостола Андрія Первозваного, на власні очі побачили наслідки військової агресії та були вражені почутим про окупацію. Біля інсталяції-меморіалу іноземні партнери висловили глибоке співчуття всі загиблим від рук окупантів. Очільник комітету з питань оборони парламенту Швеції, ексміністр оборони Петер Гультквіст поділився намірами щодо підтримки України.

Walker, Shaun. David Cameron in Ukraine on first mission as UK foreign secretary [Девід Кемерон в Україні з першою місією в якості міністра закордонних справ Великобританії] / S. Walker // *The Guardian*. – London, 2023. – 16.11. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2023/nov/16/david-cameron-in-ukraine-on-first-mission-as-uk-foreign-secretary>.

Колишній прем'єр-міністр Великої Британії, а віднедавна – міністр закордонних справ Девід Кемерон, свій перший робочий візит здійснив до України, зустрівшись у Києві з Президентом України Володимиром Зеленським. «The Guardian» зазначає, що перший міжнародний візит на посаді саме в Україну свідчить про високий та беззаперечний рівень підтримки з боку британського уряду. В. Зеленський привітав Д. Кемерона з новою посадою та подякував йому за постійну підтримку України з боку Британії. Під час зустрічі з Президентом України очільник

МЗС Великої Британії пообіцяв, що довгострокова британська підтримка України продовжуватиметься.

Mitchell, Archie. David Cameron meets Zelensky in Ukraine in first visit as foreign secretary – and praises Boris Johnson [Девід Кемерон зустрічається із Зеленським в Україні під час свого першого візиту як міністр закордонних справ – і хвалить Бориса Джонсона] / A. Mitchell // *The Independent*. – London, 2023. – 16.11. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/uk/politics/david-cameron-ukraine-russia-zelensky-boris-johnson-b2448286.html>.

До Києва 16 листопада 2023 р. прибув новопризначений державний секретар у закордонних справах, справах Співдружності націй та розвитку Сполученого Королівства Великої Британії і Північної Ірландії Девід Кемерон. Президент України В. Зеленський на зустрічі з Д. Кемероном високо оцінив оборонну співпрацю зі Сполученим Королівством, що дає ЗСУ змогу ефективно захищатися від нападу агресора, зокрема завдяки далекобійній зброї. Було обговорено безпекову ситуацію в Чорному морі та подальшу роботу альтернативного «зернового коридору», який дозволив 91 судну експортувати вантажі. Президент України подякував британському уряду за активну підтримку функціонування цього маршруту та спільні зусилля щодо упровадження страхування цивільних суден. Британський журналіст Арчі Мітчелл зазначає, що Д. Кемерон – перший британський міністр, який відвідав чорноморське портове місто Одесу з початку війни.

Vlach, Tomáš. Tomáš Vlach: Unavení válkou. Hrozí Ukrajině konec americké pomoci? [Томаш Влах: Втомився від війни. Чи знаходиться під загрозою припинення американської допомоги Україні?] / T. Vlach // *Reflex*. – Praha, 2023. – 18.11. – Режим доступу : <https://www.reflex.cz/clanek/komentare/121860/tomas-vlach-unaveni-valkou-hrozi-ukrajine-konec-americke-pomoci.html>.

На думку журналіста чеського видання «Reflex» Т. Влаха, у Києві побоюються, що США можуть перекрити крани військової та економічної допомоги, яка підтримує країну на плаву і водночас допомагає їй вистояти у війні з російським агресором. Візит спеціального представника США з питань економічної реконструкції України Пенні Прітцкер до Києва викликав певне занепокоєння у керівництва країни. Досить недипломатично вона запропонувала міністерствам і урядам потихеньку подумати, що робити, коли США «натиснуть на гачок». П. Прітцкер зустрілась з Президентом України Володимиром Зеленським, депутатами парламенту, американськими бізнесменами та представниками регіонів. За останні кілька місяців в американській громадськості суттєво зміцнилася думка, що США занадто сильно підтримують Україну в її захисті від російської агресії. Із початку вторгнення США надали Україні близько 120 млрд дол. допомоги. На думку журналіста, ймовірно, це одна з найвищих обсягів військової допомоги, наданої американцями з часів Другої світової війни.

Doornbos, Caitlin. Lloyd Austin visits Ukraine as US sends \$100M more in dwindling aid [Ллойд Остін відвідує Україну, оскільки США спрямовують ще 100 мільйонів доларів допомоги] / C. Doornbos // *New York Post*. – New York, 2023. – 20.11. – Режим

доступу : <https://nypost.com/2023/11/20/news/austin-visits-ukraine-as-us-sends-100m-more-in-dwindling-aid/>.

Міністр оборони США Ллойд Остін здійснив неоголошену поїздку в Україну. В заяві Пентагону йдеться, що Л. Остін відвідав Київ, щоб зустрітися з українськими лідерами. Міністр оборони США заявив у Києві, що Сполучені Штати продовжать виступати на стороні України у її боротьбі проти російської агресії як зараз, так і в майбутньому. Пентагон оголосив про останній пакет допомоги, який включає зенітні ракети, артилерійські снаряди, боєприпаси для стрілецької зброї, ракетну установку HIMARS і спорядження для холодної погоди у зв'язку з наближенням зими. Л. Остін відвідав Київ перед тим, як провести наступне засідання Контактної групи з питань оборони України, яка щомісяця об'єднує вищих посадових осіб міністерств оборони із понад 50 країн для координації зусиль щодо забезпечення України всім необхідним у протистоянні російським силам.

Farberov, Snejana. Zelensky praises 'brave' reporters covering war after Fox CEO Lachlan Murdoch visits Ukraine [Зеленський похвалив «хоробрих» репортерів, які висвітлюють війну після візиту генерального директора «Fox» Лаклана Мердока до України] / S. Farberov // New York Post. – New York, 2023. – 20.11. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/11/20/news/president-zelensky-praises-reporters-after-fox-ceo-lachlan-murdoch-visits-ukraine/>.

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із генеральним директором «Fox Corporation» Лакланом Мердоком – у цю медіаімперію входить американський телеканал «Fox News», який вважається одним із головних рупорів Республіканської партії, зокрема її ультраправої частини, яка підтримує 45-го президента США Дональда Трампа. На зустрічі Президент України Володимир Зеленський похвалив відважних репортерів, які ризикували своїм життям, висвітлюючи жорстоке вторгнення росії в Україну, та нагородив журналіста Бенджаміна Голла, який потрапив під обстріл росіян, орденом «За заслуги» за видатний особистий внесок у зміцнення міждержавної співпраці, підтримку незалежності та територіальної цілісності України».

Ucraina, visita a sorpresa di Lloyd Austin [Україна, несподіваний візит Ллойда Остіна] // Libero Quotidiano. – Milano, 2023. – 20.11. – Режим доступу : <https://www.liberoquotidiano.it/video/tv-news/37595762/ucraina-visita-a-sorpresa-di-lloyd-austin.html>.

Міністр оборони США Ллойд Остін прибув із неоголошеним візитом до Києва, щоб запевнити Україну, що Вашингтон продовжуватиме підтримувати її боротьбу проти російських військ. США надали Україні десятки мільярдів доларів на безпекову допомогу та неодноразово обіцяли підтримувати Київ «стільки, скільки буде потрібно», але опозиція з боку законодавців-республіканців і прихильників жорсткої лінії викликала питання щодо майбутнього американської допомоги. Л. Остін наголосив, що США продовжуватимуть підтримувати Україну в боротьбі за свободу проти агресії росії як зараз, так і в майбутньому.

Zimmermann, Niklas. Luftverteidigungssysteme, Rosen und Munition für die Ukraine [Системи ППО, троянди та боєприпаси для України] / N. Zimmermann // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2023. – 21.11. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/pistorius-verkuendet-in-kiew-neues-militaerpaket-fuer-die-ukraine-19329817.html>.

Під час візиту в Україну міністр оборони Німеччини Борис Пісторіус пообіцяв Україні ще один пакет військової допомоги вартістю 1,3 млрд євро. З візитом міністра оборони Німеччини співпав і візит міністра оборони США Л. Остіна. Редактор з питань політики Н. Циммерманн зазначив, що візити Б. Пісторіуса та Л. Остіна відбуваються в той час, коли з'являються припущення, що Захід «хоче змусити Україну досягти переговорного рішення з росією».

Meade, Amanda. Fox CEO Lachlan Murdoch meets Volodymyr Zelenskii in signal of support for Ukraine [Генеральний директор «Фох» Лаклан Мердок зустрівся з Володимиром Зеленським на знак підтримки України] / A. Meade // The Guardian. – London, 2023. – 21.11. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/media/2023/nov/21/fox-ceo-lachlan-murdoch-volodymyr-zelenskii-meeting-ukraine-kyiv-support-war-russia>.

Генеральний директор «Фох Согр» Лаклан Мердок зустрівся з Президентом України Володимиром Зеленським в українській столиці. В. Зеленський назвав цей візит дуже важливим сигналом підтримки в той час, коли увага світових ЗМІ переключилася з війни в Україні, яка наближається до 21-го місяця, до конфлікту, який зараз вирує між Ізраїлем і ХАМАС у секторі Гази. На зустрічі обговорювалася ситуація у зоні бойових дій та успіхи України на Чорному морі, повітряні та ракетні загрози з боку росії з настанням зими та важливість подальшого зміцнення системи ППО України. Кореспондентка «The Guardian» Аманда Мід нагадала, що це не вперше, коли Л. Мердок розмовляє із В. Зеленським – в березні 2023 р. він зустрічався з президентом та іншими чиновниками українського уряду через Zoom.

Ukrajina potrebuje našu pomoc: Česko zbrane posielat' neprestane [Україна потребує нашої допомоги: Чехія не припинить надсилати зброю] // Nový čas. – Bratislava, 2023. – 25.11. – Режим доступу : <https://www.cas.sk/clanok/2871085/ukrajina-potrebuje-nasu-pomoc-cesko-zbrane-posielat-neprestane/>.

Голова Палати депутатів Чеської Республіки Маркета Пекарова Адамова виступила зі зверненням до українських депутатів у Верховній Раді. Вона подякувала за прийом чеської делегації в Україні в день 90-их роковин пам'яті жертв Голодомору та нагадала, що Україні потрібно більше зброї і Чехія не припинить її постачання. За її словами, продовження військової допомоги також було темою короткої зустрічі іноземних політиків із Президентом України Володимиром Зеленським, який переконав їх, що Україна не може протистояти російській перевазі без достатнього арсеналу.

Venckutė, Akvilė. Lietuva skirs 2 mln. Eur humanitarinei V. Zelenskio iniciatyvai „Grūdai iš Ukrainos [Литва виділить 2 млн євро для гуманітарної ініціативи

В. Зеленського «Зерно з України»] / A. Venckutė // Verslo žinios. – Vilnius, 2023. – 25.11. – Режим доступу : <https://www.vz.lt/verslo-aplinka/2023/11/25/lietuva-skirs-2-mln-eur-humanitarinei-v-zelenskiu-iniciatyvai-grudai-is-ukrainos>.

Прем'єр-міністерка Литви І. Шимоніте заявила, перебуваючи в Києві, що Литва виділить 2 млн євро допомоги на гуманітарну продовольчу програму «Зерно з України». Прем'єрка також підкреслила, що Литва дотримується положення про те, що масштаб і швидкість міжнародної підтримки України не можуть бути зменшені, тому військова, фінансова та гуманітарна допомога Литви Україні триватиме, доки вона не виграє війну та не відновиться. І. Шимоніте також зазначила, що Литва готова зробити свій внесок, транспортуючи українське зерно та інші продукти на світові ринки через Клайпедський морський порт.

Ukrajina má po svojom boku ďalšieho silného spojenca: Už nejde len o finančnú pomoc [Україна має ще одного сильного союзника поруч: справа вже не лише у фінансовій допомозі] // Nový čas. – Bratislava, 2023. – 26.11. – Режим доступу : <https://www.cas.sk/clanok/2871169/ukrajina-ma-po-svojom-boku-dalsieho-silneho-spojenca-uz-nejde-len-o-financnu-pomoc/>.

Президент Швейцарії Ален Берсе на зустрічі з Президентом України Володимиром Зеленським 25 листопада в Києві пообіцяв довгострокову підтримку Україні. В. Зеленський висловив сподівання на позитивне рішення нового парламенту Швейцарії щодо визнання Голодомору геноцидом українського народу, а також відзначив важливість допомоги, яку надає Швейцарія для відновлення інфраструктурних об'єктів України. Президенти обговорили питання гуманітарного розмінування, використання заморожених прибутків з активів країни-агресора, «формулу миру». А. Берсе повідомив, що Швейцарія надасть Україні додаткову допомогу, поставить ще десять машин швидкої допомоги та шість пожежних на заміну пошкоджених. Швейцарія дотримується принципу нейтралітету, закріпленого в конституції, але тим не менш запровадила санкції проти росії за її вторгнення в Україну.

ВІЙСЬКОВІ ДІЇ ЗСУ, ТРО, ПАРТИЗАНІВ

Pataj, Roman. Vývoj bojov (622. deň): Zrada alebo hlúpa chyba spôsobilá veľké straty v ukrajinskej jednotke od slovenských hraníc [Розвиток боїв (622-а доба): Зрада чи дурна помилка спричинили великі втрати в українському підрозділі біля кордону зі Словаччиною] / R. Pataj // Denník N. – Bratislava, 2023. – 06.11. – Режим доступу : <https://dennikn.sk/3663173/vyvoj-bojov-622-den-zrada-alebo-hlupa-chyba-sposobila-velke-straty-v-ukrajinskej-jednotke-od-slovenskych-hranic/>.

Журналіст «Denník N» Роман Патай описує трагедію, яка спіткала 128-му окрему гірсько-штурмову Закарпатську бригаду, яка воювала в Запорізькій області. Автор зазначає, що хтось із її командування припустився помилки на 620-й день повномасштабної війни, яку важко було б виправдати навіть у перший день. Журналіст озвучив відомості джерел, які називають зраду як реальну можливість, що призвела до десятків загиблих і поранених і триденної жалоби в Закарпатській області, звідки родом бійці підрозділу.

Kto klame?! Zarážajúce, ako sa líšia správy Ruska a Ukrajiny: Dve úplne odlišné verzie [Хто бреше? Шокус, чим відрізняються звіти росії та України: Дві абсолютно різні версії] // Nový čas. – Bratislava, 2023. – 06.11. – Режим доступу : <https://www.cas.sk/clanok/2863727/kto-klame-zarazajuce-ako-sa-lisia-spravy-ruska-a-ukrajiny-dve-uplne-odlisne-verzie/>.

У редакційній статті словацької газети «Nový čas» йдеться про те, що росія та Україна дають різну інформацію про те, що відбувається на лінії фронту в Запорізькій області. росія заявила, що зупинила контрнаступ Сил оборони України, а українська армія наголошує, що продовжує наступ. В статті зазначається, що оскільки обидві сторони контролюють розповсюдження інформації з поля бою і заявляють про успіхи на невеликих ділянках, важко визначити, яка з них досягла значного прогресу і наскільки важкі бойові дії насправді.

Grupos móviles de artillería ucranianos en primera línea cerca de Zaporizhia [Українські мобільні артилерійські групи на передовій під Запоріжжям] // ABC. – Madrid, 2023. – 07.11. – Режим доступу : <https://www.abc.es/internacional/grupos-moviles-artilleria-ucranianos-primera-linea-cerca-20231107235706-vi.html>.

В репортажі газети «ABC» йдеться про підготовку українських військовослужбовців 108-ї окремої бригади територіальної оборони до стрільб з реактивних систем залпового вогню 9П132 «Град-П» («Партизан») на передовій в районі Запоріжжя.

Ucrania debilita más a Rusia en el Mar Negro con un ataque a sus lanchas de desembarco [Україна ще більше послаблює росію в Чорному морі нападом на її десантні катери] // ABC. – Madrid, 2023. – 10.11. – Режим доступу : <https://www.abc.es/internacional/ucrania-debilita-rusia-mar-negro-ataque-lanchas-20231110100008-vi.html>.

Україна продовжує послаблювати російський Чорноморський військовий флот, адже в результаті атаки було пошкоджено кілька десантних катерів на узбережжі окупованого Кримського півострова. За даними ГУР, пошкоджені судна є катерами класу «Серна», побудованими в рамках проєкту 11770 російського флоту.

Sarkar, Alisha Rahaman. Two russian landing boats filled with armoured vehicles destroyed by Ukraine in ‘significant loss’ for putin [Два російські десантні катери з бронетехнікою були знищені Україною, що стало «значною втратою» для путіна] / A. Sarkar // The Independent. – London, 2023. – 11.11. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/ukraine-destroys-russia-ships-crimea-b2445585.html>.

Україна все частіше завдає ударів по російському Чорноморському флоту, дислокованому в Криму. Головне управління розвідки МО України повідомило, що внаслідок операції української розвідки 10 листопада 2023 р. у Криму затонули два російських катери: один катер більш давнього проєкту 1176 «Акула», інший новіший – проєкту 11770 «Серна». Також пошкоджено бронетранспортер на борту російського

катера та обгорів причал. Президент України Володимир Зеленський заявив, що напади на військово-морські об'єкти послабили військову міць росії у цьому регіоні.

Artillería ucraniana cerca de Zaporíyia [Українська артилерія під Запоріжжям] // ABC. – Madrid, 2023. – 16.11. – Режим доступу : <https://www.abc.es/internacional/artilleria-ucraniana-cerca-zaporiyia-20231116165707-vi.html>.

В репортажі газети «ABC» йдеться про військовослужбовців 65-ї окремої механізованої бригади ЗСУ, які воюють на Запорізькому напрямку з літа 2022 р. Бійці застали позиційну війну у минулому році і беруть активну участь у наступі української армії. Зокрема, репортери видання акцентували увагу на тому, як українські військові з 65-ї механізованої бригади ведуть вогонь із радянських 120-мм гаубиць 2с1 «Гвоздика» в Запорізькій області, знищуючи російських загарбників.

Ukraine's troops work to advance on Russian-held side of key river after gaining footholds [Українські війська працюють над наступом на стороні ключової річки, що утримується росією, після закріплення позицій] // Japan Times. – Tokyo, 2023. – 19.11. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/world/ukraine%27s-troops-work-to-advance-on-russian-held-side-of-key-river-after-gaining-footholds>.

Сили оборони України працюють над тим, щоб відкинути російські сили, розташовані на східному березі Дніпра, через день після того, як Україна заявила, що забезпечила численні плацдарми на тому боці річки, яка розділяє частково окуповану країною Херсонську область. Встановлення опорних пунктів України на контрольованому росією березі Дніпра є невеликим, але потенційно значним стратегічним прогресом у розпал війни, яка переважно зупинилася. Широка річка є природною лінією розмежування вздовж південного фронту. З моменту виходу з міста Херсона та відступу через Дніпро рік тому російські війська регулярно обстрілювали населені пункти на контрольованому Україною боці річки, щоб не дати українським воїнам просуватися до анексованого росією Криму.

Pietralunga, Cédric. Guerre en Ukraine: Kiev tente d'ouvrir un nouveau front le long du Dniepr [Війна в Україні: Київ намагається відкрити новий фронт вздовж Дніпра] / C. Pietralunga // Le Monde. – Paris, 2023. – 21.11. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/international/article/2023/11/21/guerre-en-ukraine-kiev-tente-d-ouvrir-un-nouveau-front-le-long-du-dniepr_6201419_3210.html.

У статті французького журналіста Седріка П'єтралунги йдеться про пропрагнення Сил оборони України відкрити новий фронт уздовж річки Дніпро, закріплюючись на лівому березі, окупованому російськими військами з перших днів війни. На лівому березі точилися запеклі бої і командування морської піхоти України заявило про успішні дії, стверджуючи, що зайнято «кілька плацдармів» і ворог зазнав «значних втрат».

Saks, Rainer. Venemaa rünnakud Ukrainas on jätkusuutmatud, uus mobilisatsioon on paratamatu [російські атаки в Україні неможливі, нова мобілізація неминуча] / R. Saks //

Postimees. – Tallinn, 2023. – 24.11. – Режим доступу : <https://arvamus.postimees.ee/7904444/rainer-saks-venemaa-runnakud-ukrainas-on-jatkusuutmatud-uus-mobilisatsioon-on-paratamatu>.

Естонський експерт з питань безпеки Р. Сакс зазначає, що протягом останніх кількох тижнів завдяки військовим діям Сил оборони України російська армія втрачала в середньому понад 900 осіб на день, також щодня втрачається понад 20 танків і 20 броньованих машин. Експерт пише, що такі збитки важко компенсувати і якщо атаки продовжуватимуться таким чином, а росія прагнучиме продовжити війну, то навесні має бути проведена нова мобілізація.

Farberov, Snejana. Decorated Russian general blown up on land mine in Ukraine possibly planted by another unit [Нагороджений російський генерал підірвався на міні в Україні, можливо, встановленій іншим підрозділом] / S. Farberov // New York Post. – New York, 2023. – 29.11. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/11/29/news/russian-general-blown-up-on-land-mine-in-ukraine/>.

В Україні загинув заступник командира 14 армійського корпусу рф, генерал-майор В. Завадський. Інформацію, яку повідомив у соцмережах полковник Збройних сил України Анатолій Штефан «Штірліц», а також низка російських «воєнкорів», підтвердила організація випускників московського вищого загальновійськового командного училища «кремль», випускником якого був В. Завадський.

Aubenas, Florence. A Avdiivka, en Ukraine, «personne n’ose plus dire: nous survivrons» [В українській Авдіївці «більше ніхто не наважується сказати: ми виживемо»] / F. Aubenas // Le Monde. – Paris, 2023. – 29.11. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/international/article/2023/11/29/a-avdiivka-en-ukraine-personne-n-ose-plus-dire-nous-survivrons_6202971_3210.html.

Кореспондентка «Le Monde» Флоранс Обена розповідає про ситуацію в Авдіївці після нової хвилі російського штурму. Вона зазначає, що в місті, яке колись налічувало 30 тис. жителів, тепер залишилося лише кілька сотень мешканців через масовий виїзд. Головний під’їзний маршрут, який колись називали «дорогою життя», тепер називають «дорогою смерті» через постійні обстріли. Мешканці, які зберігали свій гумор, незважаючи на бойові дії з 2014 р., втратили оптимізм, а російські атаки називають нагадуванням про те, що президент путін не відмовився від захоплення всієї України, а Авдіївка має символічне значення напередодні президентських виборів у росії в березні 2024 р.

ВОЄННИЙ ПОТЕНЦІАЛ УКРАЇНИ

Columba Jerez, Alexia. Científicos de Ucrania crean ‘una capa de invisibilidad’, el Santo Grial buscado por muchos para el combate [Українські вчені створюють «плащ-невидимку» – Святий Грааль, який багато хто шукає для бою] / A. Columba Jerez // ABC. – Madrid, 2023. – 04.11. – Режим доступу : <https://www.abc.es/internacional/cientificos-ucrania-crean-capa-invisibilidad-santo-grial-20231104203655-nt.html>.

Українська урядова програма розвитку оборонних технологій «Brave1» стала нішею безмежних інновацій. В рамках програми було створено плащ-невидимку, щоб

кожного солдата було непомітно перед тепловізійною камерою. За словами міністра цифрової трансформації України Михайла Федорова, цей винахід, стійкий до високих і низьких температур, захищає від дощу, снігу, а також під час сильного вітру і не горить. Підкреслюється, що «Bravel» за свою коротку історію вже створила швидкісні ударні дрони, дистанційно керованого бойового робота, озброєного танковим кулеметом або гвинтівками для радіоелектронної боротьби.

Evans, Holly. Ukrainian sniper ‘breaks world record after killing russian soldier nearly 2.5 miles away’ [Український снайпер «побив світовий рекорд, вбивши російського солдата на відстані майже 4 милі»] / Н. Evans // *The Independent*. – London, 2023. – 21.11. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/ukraine-sniper-russian-soldier-world-record-b2450439.html>.

Служба безпеки України (СБУ) в заяві для преси повідомила, що снайпер СБУ встановив світовий рекорд із результативного пострілу, вбивши російського солдата на відстані майже 4 милі (6,44 км) зі спеціальної гвинтівки під назвою «Володар горизонту». Попередній рекорд було встановлено канадським снайпером спецназу на дистанції 2,2 милі в Іраку в 2017 р. Репортерка «The Independent» Холлі Еванс зазначає, що зброя була розроблена і виготовлена київським заводом «Маяк» і, як кажуть, стріляє кулями, які летять швидше за швидкість звуку на відстань майже 10 тис. футів, якщо використовувати правильні боєприпаси.

Grupos de voluntarios ucranianos buscan acelerar la producción de drones [Українські волонтерські групи прагнуть прискорити виробництво безпілотників] // *El Mundo*. – Madrid, 2023. – 24.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2023/11/24/655ba135e9cf4a08208b45b0.html>.

Українські волонтери у Львові прагнуть збільшити виробництво безпілотників FPV, тисячі яких щодня використовуються на передовій, через майстер-класи, щоб навчити більше місцевих жителів їх збирати та стимулювати створення нового виробничого обладнання. Кожен учасник майстерні має перед собою набір запасних частин, включаючи елементи рами, невеликі двигуни та кабелі. Їх збирають повільно та акуратно, поки інструктор дає їм вказівки. У війську кожен безпілотник використовується тільки один раз і має прикріплену вибухівку, яка детонує при зіткненні з ціллю. Ці дрони, які коштують від 350 до 500 дол., можуть рухатися зі швидкістю до 100 км/год і використовуються для знищення обладнання вартістю мільйони, наприклад танків, артилерійських систем або радарів. Вони здатні літати на кілометри за передовими позиціями і тому стають незамінними за відсутності достатньої кількості артилерійських снарядів.

Ucrania quiere convertirse en el centro armamentístico del «mundo libre» [Україна хоче стати збройовим центром «вільного світу»] // *ABC*. – Madrid, 2023. – 27.11. – Режим доступу : <https://www.abc.es/internacional/ucrania-quiere-convertirse-centro-armamentistico-mundo-libre-20231127110048-nt.html?ref=https%3A%2F%2Fwww.abc.es%2Finternacional%2F>.

Міністр з питань стратегічних галузей промисловості України Олександр Камишін, який очолює зусилля з відродження української збройової промисловості, бачить майбутнє, в якому Україна після війни з росією стане «арсеналом вільного світу», надаючи пріоритет виробництву та експорту зброї. О. Камишін планує використати нові післявоєнні технології для масового виробництва та експорту зброї, потенційно витісняючи традиційні експортні ринки росії. У довгостроковій перспективі український чиновник хоче залучити західні компанії до виробництва всередині країни. О. Камишін сподівається, що саміт, організований Радою національної безпеки США 6 і 7 грудня, з питань виробництва зброї у Вашингтоні допоможе з відродженням української збройової промисловості.

Rusy děsí v temnotách záludná zbraň. Našli pro ni hrozivou přezdívku [Підступна зброя лякає росіян у темряві. Для неї знайшли зловісне прізвисько] // Aktuálně.cz. – Praha, 2023. – 30.11. – Режим доступу : <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/ukrajinsky-dron-je-pro-rusy-pry-hrozbou-nazyvaji-ho-podle-zl/r~e2ff375a8ec611eeba63ac1f6b220ee8/>.

Українські безпілотники «Vampire», які російські військові вже встигли прозвати «Бабою Ягою», завдають окупантам великих втрат під Бахмутом. Безпілотний бомбардувальник легко вражає броньовану техніку ЗС рф, скидаючи потужні боєприпаси в будь-який час доби. На думку виробників, перевага бомбометаючого безпілотника полягає в тому, що завдяки його характеристикам він може літати вночі поблизу російських танків і бронетехніки. За словами українських солдатів, «Vampire» корисні в основному тим, що вони можуть літати вдень і вночі з важкою вибухівкою.

ВОЄННІ ЗЛОЧИНИ РОСІЇ В УКРАЇНІ

Bergengruen, Vera. How Ukraine is pioneering new ways to prosecute war crimes [Як Україна шукає нові способи переслідування воєнних злочинів] / V. Bergengruen // Time. – New York, 2023. – 06.11. – Режим доступу : <https://time.com/6331902/ukraine-war-crimes-prosecutor/>.

Генеральний прокурор України Андрій Костін заявив, що росія щодня чинить в Україні воєнні злочини у безпрецедентних масштабах, наразі їх зареєстровано майже 107 тисяч. Офіс генерального прокурора керує базою даних для збору всієї інформації, що документує передбачувані воєнні злочини та порушення прав людини, скоєні російськими військами, створив вебсайти та чат-боти, щоб допомогти українцям класифікувати та подавати цифрові докази злочинів. Після 20 місяців війни, старша кореспондентка «Time» Віра Бергенгруен поговорила з А. Костіним в Києві про те, як Офіс генерального прокурора розробляє нові способи аналізу доказів для побудови та розслідування справ про воєнні злочини за допомогою технологічних компаній та міжнародних партнерів.

Sengupta, Kim. Bombs, betrayal and burying loved ones: Plight of one Ukraine village illustrates toll of russia's invasion [Бомби, зрада та похорон близьких: тяжке становище одного українського села ілюструє втрати від російського вторгнення] / K. Sengupta // The Independent. – London, 2023. – 16.11. – Режим доступу :

<https://www.independent.co.uk/news/world/europe/ukraine-war-russia-frontline-putin-b2447831.html>.

Редактор із питань світової політики «The Independent» Кім Сенгупта розповідає про українське село Кам'янка на сході України. Стратегічне становище на березі річки Сіверський Донець упродовж століть робило його полем битви для армій. Російські війська в 2022 р. захопили Кам'янку після кількох тижнів кровопролитних боїв. Вони залишалися там доти, доки через шість місяців вони не були вигнані у ході наступу Сил оборони України. Те, що залишилося від Кам'янки, лежало в руїнах. Жменька жителів, які повернулися до села після відходу росіян, виявила смертельну спадщину бойових дій і окупації – боеприпаси, що не розірвалися, замасковані міні-пастки. На думку автора, доля Кам'янки багато в чому схожа з тим, що спіткало багато міст і сіл України – вбивства та масові поховання, зрада та тортури.

Colás, Xavier. El político acusado de adoptar una niña robada de Ucrania [Політика звинувачують в усиновленні викраденої з України дівчинки] / X. Colás // El Mundo. – Madrid, 2023. – 24.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2023/11/24/655f7df7e4d4d80c178b45e2.html>.

російські журналісти з'ясували, що лідер партії «справедлива росія» сергій мионов і його нова дружина усиновили дівчинку, викрадену з дитячого будинку в Україні під час окупації, і змінили її пасортні дані. Дівчинку звать Маргарита Прокопенко, під час окупації міста російською армією вона перебувала в дитячому будинку в Херсоні. Звідти її вивезли до росії та таємно змінили ім'я та громадянство: так вона стала росіянку Маріною Мироною. Це перший задокументований випадок усиновлення української дитини високопоставленим російським політиком. Біологічну матір Маргарити позбавили батьківських прав, а батько помер, але у неї є інші родичі. Усиновлення депортованих українських дітей у росії є злочином з точки зору міжнародного права.

ГУМАНІТАРНА ПОЛІТИКА ТА ВОЛОНТЕРСЬКИЙ РУХ

Arhirova, Hanna. The world's attention is on Gaza, and Ukrainians worry war fatigue will hurt their cause [Увага всього світу прикута до Гази, і українці хвилюються, що втома від війни зашкодить їхній справі] / H. Arhirova // The Independent. – London, 2023. – 18.11. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/ap-middle-east-russia-israel-hamas-b2449584.html>.

Репортерка «The Independent» Ганна Аргірова зазначає, що так, як увага всього світу прикута до сектору Гази, українці побоюються, що поєднання глобальної втоми, конкуруючих політичних програм та обмеженості ресурсів призведе до зменшення допомоги їх збройним силам, що завдасть шкоди спроможності країни витримувати конфронтацію з росією. Коли менеджер з розвитку волонтерського фонду «Шлях до України» Тимофій Постоюк та його друзі з Нідерландів організували онлайн-проект зі збору коштів для України, пожертвування хлинули з усього світу, допомагаючи закупити необхідне обладнання для ЗСУ. Вони зібрали майже 147 тис. дол. – гроші, на які підтримали 13 бригад і надали транспортні засоби, у тому числі 15 пікапів, 3 позашляховики, машину швидкої допомоги та дрон. Т. Постоюк зазначив, що після початку війни між Ізраїлем і ХАМАС команда очікувала зниження пожертв, але не в

такій мірі. За його словами, вперше в історії фонду пожертвування зсередини України перевищили пожертвування з-за кордону.

Un columpio gigante de récord en Kiev acepta donaciones para invertir en la lucha contra Rusia [Рекордна гігантська гойдалка в Києві приймає пожертви на боротьбу з росією] // ABC. – Madrid, 2023. – 19.11. – Режим доступу : <https://www.abc.es/internacional/columpio-gigante-record-kiev-acepta-donaciones-invertir-20231119173606-vi.html>.

До Національного реєстру рекордів України впишуть найвищу дерев'яну гойдалку в Україні. Вона розташована поблизу міста Біла Церква Київської області. Незвичайна локація заввишки 12 метрів перевершила усі попередні рекорди, які реєструвалися в Україні. Гігантська гойдалка буде безкоштовною, але організатори планують збирати там добровільні пожертви та закуповувати необхідне для підтримки української армії.

ДІЇ РОСІЙСЬКИХ ЗАГАРБНИКІВ ТА КОЛАБОРАНТІВ

Glas, Othmara. Warum die Russen Awdijiwka erobern wollen [Чому росіяни хочуть захопити Авдіївку] / O. Glas // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2023. – 11.11. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/ukraine-krieg-warum-russland-awdijiwka-erobern-will-19306036.html>.

В статті оглядачки «Frankfurter Allgemeine» Отмари Глас йдеться про українське прифронтове місто Авдіївка, за яке роками точилася боротьба. Авторка зазначає, що росіяни все ще дуже хочуть завоювати місто і, зокрема коксохімічний завод. За словами О. Глас, ситуація в містечку Авдіївка з кожним днем ускладнюється, противник цілодобово веде вогонь як по місту, так і по позиціях навколо міста.

Pataj, Roman. Vývoj bojov (644. deň): Putin prechádza na totálnu vojnu [Розвиток бойових дій (644-й день): путін переходить до повної війни] / R. Pataj // Denník N. – Bratislava, 2023. – 29.11. – Режим доступу : <https://dennikn.sk/3703167/vyvoj-bojov-644-den-putin-prechadza-na-totalnu-vojnu-pojde-na-nu-vyse-tretina-rozpoctu/>.

На думку автора статті для «Denník N» Р. Патайї росія налаштована боротися весь наступний рік, підкресливши, що «майже на всіх ділянках фронту російська армія заволодила ініціативою, але винятком є лівий берег Дніпра». Автор зазначає, що російські війська скрізь атакують, незважаючи на великі втрати та невеликі здобутки. Р. Патайя наголошує, що наступної весни в росії президентські вибори і до того часу путін має показати хоч якийсь успіх.

ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКОЇ ВЛАДИ

Arhirova, Hanna. Russia steps up aerial barrage of Ukraine as Kyiv officials brace for attacks on infrastructure [росія посилює повітряні обстріли України, а київська влада готується до атак на інфраструктуру] / H. Arhirova // Japan Times. – Tokyo, 2023. – 04.11. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/world/russia-steps-up-its-aerial-barrage-of-ukraine-as-kyiv-officials-brace-for-attacks-on-infrastructure>.

Українська влада готується до можливих бомбардувань інфраструктури силами кремля, проводячи паралелі з минулорічною зимою, коли росія націлилася на українську енергомережу, намагаючись позбавити мирних жителів світла та опалення. За словами гуманітарної координаторки ООН в Україні Оснат Лубрані, російські удари завдають «неймовірного рівня страждань» українським мирним жителям.

King, Ryan. Zelensky invites Trump to Ukraine and says he needs US support for one more year [Зеленський запрошує Трампа до України та каже, що йому потрібна підтримка США ще на один рік] / R. King // *New York Post*. – New York, 2023. – 05.11. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/11/05/news/zelensky-invites-trump-to-ukraine-and-says-he-needs-us-support-for-one-more-year/>.

Президент України Володимир Зеленський запросив Дональда Трампа приїхати з візитом в Україну, наголосивши при цьому, що його змучена війною країна потребує як мінімум ще одного року потужної підтримки США. Д. Трамп заявляв, що зможе покласти край війні за 24 години, якщо стане президентом, але В. Зеленський м'яко припустив, що переконає колишнього президента щодо цього. Журналіст «New York Post» Райан Кінг в статті наголосив, що через 20 місяців після початку війни республіканці стають все більш настороженими щодо спрямування додаткової допомоги країні, що роздирається війною.

Veser, Reinhard. Die Verschiebung der Präsidentenwahl ist richtig [Перенесення президентських виборів – це правильно] / R. Veser // *Frankfurter Allgemeine*. – Frankfurt am Main, 2023. – 07.11. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/politik/wolodymyr-zelenskyj-was-fuer-die-wahl-aufschiebung-in-der-ukraine-spricht-19297636.html>.

За словами політичного редактора газети «Frankfurter Allgemeine» Р. Весера, якби не було російсько-української війни, то можна було б спостерігати різницю між виборами в росії та Україні наступної весни: тоді мали б відбутися чергові президентські вибори в обох країнах. Майже напевно, вважає Р. Весер, їх проведуть у росії, а в Україні голосування не буде. На погляд автора, навіть якщо перенесення виборів на невизначений термін на перший погляд суперечить демократичним принципам, в умовах російсько-загарбницької війни чергові президентські вибори в Україні були б неможливі і заява Президента України Володимира Зеленського про неможливість виборів під час війни є правильною.

Becker, Christoph. Sportminister der Ukraine reicht Rücktritt ein [Міністр спорту України подав у відставку] / C. Becker // *Frankfurter Allgemeine*. – Frankfurt am Main, 2023. – 08.11. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/ukraine/umgang-mit-russland-athleten-ukraines-sportminister-reicht-ruecktritt-ein-19299815.html>.

Верховна Рада України звільнила Вадима Гутцайта з посади міністра молоді та спорту. Рішення підтримали 243 народні депутати. Зважаючи на посилення тиску з боку міжнародних спортивних асоціацій з метою дозволити російським спортсменам знову взяти участь у міжнародних змаганнях та бажання Міжнародного

олімпійського комітету дозволити їм взяти участь у літніх іграх 2024 р. в Парижі, В. Гутцайта звинуватили в надто пасивній політиці.

Averchuk, Rostylav. La mitad del presupuesto ucraniano de 2024 se destinará a cubrir los costes de la guerra [Половина бюджету України-2024 піде на витрати на війну] / R. Averchuk // El Mundo. – Madrid, 2023. – 09.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2023/11/09/654d28e6fdddf354b8b457a.html>.

Згідно з проектом держбюджету на 2024 рік, 50,4 % усіх державних витрат України, або 22,1 % ВВП підуть на оборону. Цей проєкт показує, що буде покрито лише трохи більше половини всіх витрат, 52,8 %, власними ресурсами країни. Зараз країна використовує всі свої податкові надходження та внутрішній борг для фінансування армії тоді, як гранти та позики від іноземних партнерів, особливо ЄС, США та країн «Групи семи», йдуть на виконання невійськових зобов'язань держави. Здатність України залучати кошти до свого державного бюджету за рахунок податків і внутрішніх запозичень досягла «межі», за словами міністра фінансів країни Сергія Марченка, який зазначив, що більша частина із 27 млрд дол., передбачених у бюджеті, повинна надійти із зовнішніх джерел. Він пояснив парламентаріям, що держава не планує капітальні інвестиції на 2024 р., а головним пріоритетом є оборона країни.

d'Istria, Thomas. L'Ukraine se prépare à affronter un nouvel hiver de guerre [Україна готується до чергової воєнної зими] / T. d'Istria // Le Monde. – Paris, 2023. – 09.11. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/international/article/2023/11/09/l-ukraine-se-prepare-a-affronter-un-nouvel-hiver-de-guerre_6199191_3210.html.

У статті журналіста «Le Monde» Томаса д'Істрії аналізується підготовка України до можливих атак росії на енергетичну інфраструктуру під час наближення зими. Після широкомасштабних бомбардувань інфраструктури в попередню зиму (2022-2023) населення готується до можливих атак, запасаючись газовими балонами та генераторами. Президент України Володимир Зеленський попереджає про можливі атаки росії, спрямовані на паралізацію країни, зокрема на енергетичну систему. Попередження базується на російських атаках, які вже завдали значних збитків електроенергетичній інфраструктурі, призводячи до обмеженого доступу до енергії для 12 мільйонів людей та оцінюючи збитки в 10 млрд дол.

Gascón, Marcel. Unanimidad en el Parlamento ucraniano: es imposible votar bajo las bombas [В українському парламенті одностайність: голосувати під бомбами неможливо] / M. Gascón // El Mundo. – Madrid, 2023. – 12.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2023/11/12/6550e7a2e85ecee67f8b459f.html>.

Журналіст газети «El Mundo» Марсель Гаскон аналізує проблему щодо проведення в Україні президентських виборів, які мали б відбутися 31 березня 2024 р. Автор зазначає, що в українській громадській дискусії виникає питання: чи варто країні змінювати закон і йти на вибори. М. Гаскон пише, що основні політичні партії, представлені в українському парламенті, чітко розуміють: вибори в розпал цієї війни становлять логістичний виклик, з яким неможливо зіткнутися для держави, що також

поставить під загрозу безпеку виборців і зруйнує необхідну Україні єдність для продовження боротьби з російським вторгненням.

Hammer, Mathias. Ukraine races to protect its energy system from russia's winter attacks [Україна поспішає захистити свою енергетичну систему від зимових атак росії] / M. Hammer // Time. – New York, 2023. – 15.11. – Режим доступу : <https://time.com/6335675/ukraine-russia-energy-system-winter/>.

За словами старшого аналітика польського аналітичного центру «Forum Energii», який спеціалізується на енергетичному секторі України, Мацея Заневича, цієї зими країна матиме серйозні проблеми. Але він зазначає, що в Україну для цивільного використання завезено понад півмільйона дизель-генераторів, які допоможуть зберегти світло навіть у разі можливих відключень електроенергії. Міністр енергетики України Герман Галущенко підкреслив, що маючи досвід проходження зими 2022 р., Україна має великий набір різного роду рішень, які були імплементовані для того, щоб втримати систему. За даними Міністерства оборони Великобританії, російські високоточні ракетні удари зараз сповільнилися, оскільки кремль прагне зберегти ракети великої дальності для важких зимових ударів по енергетичній системі України. Ці атаки, ймовірно, будуть підкріплені ударами безпілотників «Шахед», які росія закупила у великих кількостях в Ірану та почала виробляти самостійно.

Ukrájina sa snaží podporit' vývoz obilia: Tieto kroky im s tým majú pomôcť [Україна намагається підтримати експорт зерна: ці кроки мають їй у цьому допомогти] // Nový čas. – Bratislava, 2023. – 15.11. – Режим доступу : <https://www.cas.sk/clanok/2867687/ukrajina-sa-snazi-podporit-vyvoz-obilia-tieto-kroky-im-s-tym-maju-pomocť/>.

Україна знижує страхові премії для суден, які заходять в її чорноморські порти, незважаючи на триваючу війну з росією. За словами прем'єр-міністра України Дениса Шмигала, крок, зроблений у співпраці з британськими страховиками, полягає в підтримці експорту зерна з України. Міністерство економіки України повідомило, що кожне судно застраховане від військових ризиків на суму 46,62 млн євро. Ця страховка буде доповнена додатковими 46,62 млн євро страхування захисту та відповідальності для кожного рейсу в Україну.

Margēviča, Agnese. Zelenskis – grūtas izvēles priekšā [Зеленський стоїть перед непротим вибором] / A. Margēviča // Diena. – Rīga, 2023. – 16.11. – Режим доступу : <https://www.diena.lv/raksts/latvija/zinas/zelenskis--grutas-izveles-prieksa-14308653>.

Депутат литовського Сейму та військовий експерт І. Раєвс в інтерв'ю для «Diena» прокоментував проведення президентськи виборів в Україні, а також ймовірних кандидатів та дилеми. Він вважає, що варіант, що виборів не буде, цілком реальний, тому що багато країн, як відомо, скасовують і переносять вибори під час війни. Але тут, вважає він, вибори все-таки відбудуться, тому що Президент України Володимир Зеленський матиме більше мінусів, якщо він офіційно скасує ці вибори, тому що тоді він повинен виграти війну красивою перемогою, що зараз є проблемним

питанням, принаймні в найближчий термін. З іншого боку, на думку І. Раєвса, якщо В. Зеленський ризикне провести президентські вибори під час війни і все-таки їх виграє, він отримає ще п'ять років, щоб легітимно керувати країною і війною, як вважає за потрібне.

Kijów może być zmuszony do ustępstw. Warzecha zapowiada nowe «Do Rzeczy» [Київ може бути змушений піти на поступки. Л. Варжеха анонсує новий «Do Rzeczy»] // *Do Rzeczy*. – Warszawa, 2023. – 19.11. – Режим доступу : <https://dorzeczy.pl/opinie/505215/lukasz-warzecha-zapowiada-nowe-do-rzeczy.html>.

Лукаш Варжеха, польський журналіст і політичний оглядач з антиукраїнськими поглядами, у відео, що анонсує новий 47 випуск тижневика «Do Rzeczy», заявив, що позиції Президента України Володимира Зеленського «зовсім не є, як багато хто міг би подумати, позиціями беззаперечного лідера та героя України». За його словами, не на користь В. Зеленського той факт, що міжнародна політична та фінансова підтримка його країни зменшується. Тому, як зазначає журналіст, «імовірно, Києву доведеться змиритися з тим, що єдиним варіантом припинення війни буде погодитися на деякі поступки росії».

Pieczyński, Maciej. „Sluga narodu” i jego krytycy [«Слуга народу» та його критики] / М. Pieczyński // *Do Rzeczy*. – Warszawa, 2023. – 19.11. – Режим доступу : <https://dorzeczy.pl/swiat/504531/poparcie-dla-zelenskiego-spada-co-zarzuca-mu-opozycja.html>.

Журналіст тижневика «Do Rzeczy», фахівець з питань України Мацей Печинський у своїй статті робить висновок, що «підтримка чинного Президента України Володимира Зеленського повільно падає, а список звинувачень на його адресу стає довшим». За його словами, «опозиція все менше прикушує язика і все відвертіше критикує В. Зеленського». Автор пише про дипломатичні проблеми, спричинені «вимогливістю та зарозумілістю В. Зеленського у відносинах із західними партнерами», особливо Польщею, та стверджує, що Президент України «стає нервовим і конфліктним і у внутрішній політиці». М. Печинський пише, що різниця в поглядах між В. Зеленським і генералом Валерієм Залужним стає все більш очевидною та озвучує припущення, що В. Зеленський розглядає можливість звільнити головнокомандуючого за провал контрнаступу. Проте, нагадує автор, «незважаючи на погану ситуацію на фронті, В. Залужний все ще користується великою популярністю в країні».

Zelenski sobre el Maidán: fue “la primera contraofensiva” de Ucrania [В. Зеленський про Майдан: це був «перший контрнаступ України»] // *ABC*. – Madrid, 2023. – 21.11. – Режим доступу : <https://www.abc.es/internacional/zelenski-sobre-maidan-primera-contraofensiva-ucrania-20231121092118-vi.html>.

Президент України Володимир Зеленський відзначив десяту річницю початку Майдану (Революції Гідності) зверненням, у якому назвав протидію російському впливу в країні «першим контрнаступом» українців проти тих, хто хоче їх позбавити «європейського майбутнього». Він зазначив, що десять років тому українці відкрили

нову сторінку своєї боротьби і пішли в перший контрнаступ: проти свавілля, проти спроб позбавити європейського майбутнього і проти рабства.

Walker, Shaun. Snow in Kyiv raises fears russia will attack Ukraine's energy infrastructure [Сніг у Києві викликає побоювання, що росія нападе на енергетичну інфраструктуру України] / S. Walker // *The Guardian*. – London, 2023. – 22.11. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2023/nov/22/snow-in-kyiv-raises-fears-russia-will-attack-ukraines-energy-infrastructure>.

Секретар Ради національної безпеки і оборони України Олексій Данилов в інтерв'ю кореспонденту британської газети «The Guardian» в Києві Шону Вокеру повідомив, що нещодавно повернувся з неафішованого візиту до Лондона, де зустрівся з різними представниками сил безпеки та збройними силами, включаючи радника прем'єр-міністра Великої Британії з питань національної безпеки Тімоті Барроу та начальника Штабу оборони Великої Британії адмірала Тоні Радакіна. Він додав, що стратегії захисту України від зимових атак на інфраструктуру були однією з ключових тем. Британська військова розвідка у своєму щоденному брифінгу про війну в Україні припустила, що росія зараз утримується від запуску своїх найкращих крилатих ракет повітряного базування зі свого парку важких бомбардувальників протягом майже двох місяців, що, ймовірно, дозволяє їй накопичити значний запас цієї зброї до великого нападу. Голова правління «Національна енергетична компанія Укренерго» Володимир Кудрицький зазначив, що підприємствам було наказано підготувати генератори для використання у разі відключення електроенергії та розробити інші плани на випадок непередбачених обставин.

Ucraina: Kiev, 'Varsavia sblocchi circolazione veicoli commerciali alla frontiera' [Україна: Київ: «Варшава розблокує рух комерційного транспорту на кордоні»] // *Libero Quotidiano*. – Milano, 2023. – 23.11. – Режим доступу : <https://www.liberoquotidiano.it/news/adnkronos/37636602/ucraina-kiev-varsavia-sblocchi-circolazione-veicoli-commerciali-alla-frontiera.html>.

Українська влада закликала польський уряд працювати над припиненням блокування кордону польськими перевізниками після того, як підтвердилася смерть українського водія вантажівки, який чекав своєї черги на перетин кордону. Посольство України у Варшаві направило МЗС Польщі офіційну ноту, в якій «просить розблокувати обіг комерційного транспорту», про що повідомив посол Василь Зварич у Facebook.

Teljes hátraarcot mutathat be Ukrajna a magyar kormány által kifogásolt nyelvtörvényt illetően [Україна може продемонструвати повну реакцію щодо мовного закону, проти якого заперечує влада Угорщини] // *Portfolio*. – Budapest, 2023. – 24.11. – Режим доступу : <https://www.portfolio.hu/global/20231124/teljes-hatraarcot-mutathat-be-ukrajna-a-magyar-kormany-altal-kifogasolt-nyelvtorvenyt-illetoen-653811>.

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль представив законопроект, який суттєво змінює закон про українську мову, що був однією з основних перепон в українсько-угорських відносинах через обмеження мовних прав угорської меншості

на Закарпатті. Український парламент може проголосувати за цей законопроект за кілька днів до саміту ЄС, на якому буде вирішуватися питання про початок переговорів про приєднання України до ЄС. На думку голови Демократичної спілки угорців України Ласло Зубанича, якщо закон буде прийнятий у цій формі, це свідчитиме про рішучість України до реформ та розуміння, що вона повинна виправдати очікування ЄС.

Ukrajna visszaállítja a kárpátaljai magyarok nyelvhasználati jogait [Україна відновлює мовні права закарпатських угорців] // Nepszava. – Budapest, 2023. – 25.11. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3216670_ukrajna-karpataljai-magyarok-nyelvasznalat-jog-visszaallitas-umdsz.

У статті аналізуються заплановані Україною кроки щодо відновлення мовних прав закарпатських угорців. До цього часу уряд В. Орбана перешкоджав підтримці України та членству в ЄС, посиляючись на обмеження мовних прав угорської меншини. Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль представив законопроект, який повертає право меншинам, зокрема закарпатським угорцям, використовувати мову в освіті. Угорський демократичний союз України привітав цю заяву та сподівається, що цей крок свідчить про рішучість України до реформ. Проект торкається також російської мови, яка залишається об'єктом репресій, особливо після повномасштабної російсько-української війни.

Walker, Shaun. Ukraine to change conscription policies in drive to sustain fighting capacity [Україна змінить політику призову до армії, щоб зберегти боєздатність] / S. Walker // The Guardian. – London, 2023. – 27.11. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2023/nov/27/ukraine-change-conscription-policies-russia-war>.

Кореспондент британської газети «The Guardian» у Києві Шон Вокер повідомляє, що уряд України планує змінити практику призову на військову службу, щоб зберегти боєздатність армії. Секретар Ради національної безпеки і оборони України Олексій Данілов сказав, що армія працюватиме з двома найбільшими рекрутинговими компаніями України, щоб виявити людей із конкретними навичками і відмовити кваліфікованих українців, які хочуть допомогти армії, але не хочуть іти на фронт, від спроб ухилитися від призову. Мобілізація стане гнучкішою, будуть оголошені ті спеціальності, які необхідні, і люди добровільно йтимуть на конкретну посаду.

d'Istria, Thomas. Paris 2024: «Le statut de la neutralité pour les athlètes russes, c'est de l'irresponsabilité», affirme le ministre des sports ukrainien [Париж-2024: «Статус нейтралітету для російських спортсменів – це безвідповідальність», – міністр молоді та спорту України] / T. d'Istria // Le Monde. – Paris, 2023. – 28.11. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/sport/article/2023/11/28/paris-2024-le-statut-de-la-neutralite-pour-les-athletes-russes-c-est-de-l-irresponsabilite-affirme-le-ministre-des-sports-ukrainien_6202802_3242.html.

Виконавач обов'язків міністра молоді та спорту України Матвій Бідний висловився проти статусу нейтралітету, наданого російським і білоруським спортсменам на Олімпійських іграх у Парижі 2024 р. М. Бідний вважає, що ці спортсмени будуть використовуватися кремлівською пропагандистською машиною. Він акцентує увагу на впливі російського вторгнення на підготовку українських спортсменів, які зіткнулися з повітряними атаками та емоційними наслідками втрат на передовій. М. Бідний також згадує про мобілізацію майже трьох тисяч спортсменів до ЗСУ, наголошуючи на жертвах, принесених у боротьбі з росією.

Ucrania prepara un gasto récord para afrontar un invierno de combates defensivos [Україна готується до важких витрат, щоб пережити зиму оборонних боїв] // El Mundo. – Madrid, 2023. – 29.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2023/11/29/65678918e9cf4a5f248b4579.html>.

Україна готується до важких оборонних боїв, інвестуючи половину своїх державних витрат на оснащення армії тоді, як її ворог, росія, збільшує свій бюджет на оборону та безпеку на дві третини. Так, Президент України Володимир Зеленський запевнив, що кошти є, всі рішення прийняті і зараз на місцях буде проведена відповідна робота. Про це президент заявив після оприлюднення Державного бюджету на 2024 рік, у видатках якого передбачено майже 90 млрд дол., половина з яких буде спрямована на оборону. Однак, загальні витрати України менші за ресурси, які росія виділить наступного року лише на оборону, а це близько 111 млрд дол.

POLITICO 28: Volodymyr Zelenskyu [POLITICO 28: Володимир Зеленський] // POLITICO. – Brussels, 2023. – 29.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/list/politico-28-class-of-2024/volodymyr-zelensky/>.

У щорічному рейтингу «POLITICO Europe» «28 найвпливовіших політиків Європи» Президент України Володимир Зеленський був визначений як «марафонець» та «Мрійник № 1». Як відзначила редакція видання, В. Зеленський належить до тих лідерів, які «самотужки змінюють хід історії не завдяки могутності своєї армії чи економіки, а завдяки силі своїх слів». Виступаючи в парламентах Європи та світу, В. Зеленський надихав українців продовжувати протистояти повномасштабному вторгненню росії, умовляв, ганьбив і благав інші нації допомогти їм це зробити. Ці зусилля принесли свої плоди: західні союзники надають фінансову допомогу та все більшу кількість складної зброї – від танків до винищувачів – зухвало рішучим силам України. Керівництво В. Зеленського було настільки ефективним, що йому вдалося проштовхнути речі, які донедавна були немислимыми, висунувши Україну в першу чергу на членство в ЄС – і ближче, ніж хтось вважав можливим, до військового альянсу НАТО.

ІНФОРМАЦІЙНА ВІЙНА РОСІЇ

Vitkine, Benoît. Le tournant triomphaliste de la Russie de Vladimir Poutine [Тріумфальний поворот росії володимира путіна] / В. Vitkine // Le Monde. – Paris, 2023. – 17.11. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/idees/article/2023/11/16/le-tournant-triomphaliste-de-la-russie-de-vladimir-poutine_6200528_3232.html.

Оглядач видання «Le Monde» Бенуа Віткін аналізує інформацію війну, яку веде росія. Автор зауважує, що події на фронті в Україні та в економіці кремль позиціонує з позитивної сторони, а сам президент путін вважає, що час працює на його користь. Статистика на кінець 2023 р. вказує, що внутрішня риторика росії набуває тону триумфалізму. Автор подає приклади заяв високопоставлених посадовців та засобів масової інформації, які висловлюють оптимізм відносно ситуації в Україні, порівнюючи її з країною, яку світ сприймає як «ковчег Ноя».

ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА

Saks, Rainer. Ukraina valmistab ette uusi rünnakuid Venemaa sõjaväe objektide pihta [Україна готує нові атаки на російські військові об'єкти] / R. Saks // Postimees. – Tallinn, 2023. – 10.11. – Режим доступу : <https://arvamus.postimees.ee/7894732/rainer-saks-ukraina-valmistab-ette-uusi-runnakuid-venemaa-sojavae-objektide-pihta>.

Естонський експерт з питань безпеки Р. Сакс зазначає, що Україна організувала новий комунікаційний тиск на росію, створюючи інформаційний потік на тему звільнення Криму. За його словами, наразі в ЗМІ з'явилася інформація про те, що нинішній президент росії навесні балотується на новий термін, щоб протриматися при владі до 2030 р. Це, вважає експерт, певною мірою штучний підхід до питання, тому, що з огляду на ситуацію, в якій опинилася росія, і політичний устрій, покинути посаду путін зараз не може і президент росії точно не хоче переносити або скасовувати вибори, що могло б бути зроблено в разі оголошення воєнного стану.

Bergengruen, Vera. Ukraine's 'Secret Weapon' Against Russia Is a Controversial U.S. Tech Company [«Секретна зброя» України проти росії – суперечлива технологічна компанія США] / V. Bergengruen // Time. – New York, 2023. – 14.11. – Режим доступу : <https://time.com/6334176/ukraine-clearview-ai-russia/>.

Старша кореспондентка журналу «Time» Віра Бергенгруен присвятила статтю висвітленню роботи компанії «Clearview AI» в Україні. Для Хоана Тон-Тата, генерального директора австралійської компанії «Clearview AI», початок війни в Україні став нагодою продемонструвати цінність програмного забезпечення його компанії для розпізнавання осіб. За даними компанії, за 20 місяців з початку війни Україна провела щонайменше 350 тис. пошукових запитів у базі даних «Clearview». Заступник міністра внутрішніх справ України Леонід Тимченко зауважує, що в Національній поліції України цю технологію використовують понад п'ять відділів. Начальник відділу інформаційних технологій Державного бюро розслідувань України Андрій Кулалаєв заявив, що впровадження «Clearview» стало важливим кроком у розвитку правоохоронного відомства. Віцепрем'єр-міністр – міністр цифрової трансформації України Михайло Федоров зазначив, що «Clearview AI» готовий допомогти побудувати цифрову інфраструктуру України, яка буде заснована на новітніх технологіях.

Farberov, Snejana. Russian TV hacked to broadcast Zelensky's speech vowing to liberate Crimea [російське телебачення зламали, щоб транслювати промову Зеленського з обіцянкою звільнити Крим] / S. Farberov // New York Post. – New York, 2023. – 30.11. –

Режим доступу : <https://nypost.com/2023/11/30/news/tv-hacked-to-air-zelenskys-speech-yowing-to-liberate-crimea/>.

Репортерка «New York Post» Сніжана Фарберов повідомила, що проукраїнські диверсанти зламали російські телеканали у Криму, щоб транслювати промову Президента України Володимира Зеленського, в якій він пообіцяв звільнити окупований півострів. Хакери також передали заздалегідь записане повідомлення Головнокомандувача Збройних сил України генерала Валерія Залужного, за яким послідувала заява начальника військової розвідки України генерал-лейтенанта Кирила Буданова. Радник, так званого, російського глави Криму Олег Крючков звинуватив у хакерській атаці Український центр інформаційно-психологічних спецоперацій. Це не перший випадок, коли українські хакери беруть гору в інформаційній війні, що ведеться у Криму.

ПЛАНИ ТА ПРОЄКТИ ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Bergengruen, Vera. Ukraine is using ai to help clear millions of russian landmines [Україна використовує штучний інтелект, щоб допомогти розмінувати мільйони російських мін] / V. Bergengruen // Time. – New York, 2023. – 02.11. – Режим доступу : <https://time.com/6330445/demining-ukraine/>.

Кореспондентка «Тіме» Віра Бергенгруен в статті зазначає, що через 600 днів після російського вторгнення Україна обігнала Афганістан і Сирію та стала найзамінованішою країною на землі. Перша віцепрем'єр-міністерка, міністерка економіки України Юлія Свириденко розповіла журналу «Тіме», що масштаб зараження України мінами і боєприпасами, що не розірвалися, є найбільшим з часів Другої світової війни. Ю. Свириденко виклала за мету повернути 80 % забруднених земель в економічне використання протягом 10 років. Для цього Україна має намір використовувати всі технічні інструменти, які є в її розпорядженні – від складних оцінок впливу на основі штучного інтелекту до саморобних дронів-міношукачів – щоб прискорити те, що традиційно було повільним і трудомістким процесом розмінування. Уряд уклав партнерські відносини з американським гігантом щодо аналізу даних «Palantir», щоб об'єднати десятки раніше розрізнених потоків даних і розробити моделі, які визначають, які розмінування матимуть найбільший вплив.

Christenson, Josh. Pete Buttigieg makes surprise trip to Ukraine as private jet controversy simmers [Піт Буттіджедж здійснив несподівану поїздку в Україну] / J. Christenson // New York Post. – New York, 2023. – 08.11. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/11/08/news/pete-buttigieg-makes-surprise-trip-to-ukraine-as-private-jet-controversy-simmers/>.

Політичний репортер «New York Post» Джош Крістенсон повідомляє про неоголошений візит до Києва міністра транспорту США Піта Буттіджеджа. Американський політик відвідав Київ, щоб зустрітися з керівниками українського уряду та обговорити плани щодо відродження зруйнованої війною економіки країни, у тому числі шляхом підтримки інвестицій у транспортну інфраструктуру. Президент України Володимир Зеленський під час зустрічі з П. Буттіджеджем обговорив відновлення інфраструктури України та розвиток транспортних можливостей для експорту українських товарів на міжнародні ринки. П. Буттіджедж також призначив Роберта Марінера новим радником, який перебуватиме в столиці України.

Estados Unidos entrega maquinaria pesada a Ucrania [США постачають в Україну важку техніку] // ABC. – Madrid, 2023. – 14.11. – Режим доступу : <https://www.abc.es/internacional/estados-unidos-entrega-maquinaria-pesada-ucrania-20231114160022-vi.html>.

Посолка США в Україні Бріджит Брінк та міністерка реінтеграції окупованих територій Ірина Верещук взяли участь у церемонії передачі важкої будівельної техніки представникам південних і східних областей України в Києві. Агентство США з міжнародного розвитку (USAID) підтримує відновлення та реконструкцію прифронтових громад в Україні, доставляючи важку техніку після авіаційних та артилерійських обстрілів, щоб розпочати процеси відновлення в регіонах на півдні та сході, де це можливо.

Walker, Shaun. The man who sparked the Maidan revolution ... and is now tasked with rebuilding Ukraine [Людина, яка спровокувала революцію на Майдані... і тепер їй доручено відновити Україну] / S. Walker // The Guardian. – London, 2023. – 18.11. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2023/nov/18/the-man-who-sparked-the-maidan-revolution-and-is-now-tasked-with-rebuilding-ukraine>.

Мустафу Найєма не дарма вважають людиною, яка змінила майбутнє України, адже його пост у Facebook 2013 р., на підтримку підписання Угоди про асоціацію з ЄС, став знаковим. У 10-ті роковини Майдану, журналіст, який став політиком, в інтерв'ю кореспонденту «The Guardian» Шону Вокеру розповів про своє бачення майбутнього. М. Найєм очолює Державне агентство відновлення та розвитку інфраструктури України, якому доручено впоратися з руйнуваннями, спричиненими майже двома роками російського вторгнення. Нова роль має два різні напрями: один заснований на стратегічному довгостроковому плануванні, а інший – на вирішенні нагальних проблем інфраструктури. На даний момент робота відомства зосереджена на ремонті пріоритетної інфраструктури: доріг, мостів, електропідстанцій та водопроводів.

ПОРТРЕТИ УКРАЇНСЬКОГО СПРОТИВУ

La brigada de asalto 'Bureviy' entrena en el norte de Kiev [На півночі Києва тренується десантно-штурмова бригада «Буревій»] // ABC. – Madrid, 2023. – 02.11. – Режим доступу : <https://www.abc.es/internacional/brigada-asalto-bureviy-entrena-norte-kiev-20231102133045-vi.html>.

В репортажі йдеться про тренування військових Національної гвардії України, так званої, «Гвардії наступу», яка отримала назву «Буревій», що розшифровується як «бригада утилізації російських військових», і входить до 1-шої Президентської бригади оперативного призначення імені гетьмана Петра Дорошенка. Бригада сформована в 2014 р. у с. Нові Петрівці під Києвом на базі спецпідрозділу «Барс». У відеорепортажі, опублікованому на шпальтах газети, показано, як проходить тренування військовослужбовців.

Van, Andrej. Pre ťažké boje je to dnes mesto duchov: ako si spomínam na ukrajinskú Avdijivku [Сьогодні це місто-привид через важкі бої: як я пам'ятаю українську

Авдіївку] / A. Ban // Denník N. – Bratislava, 2023. – 02.11. – Режим доступу : <https://dennikn.sk/3659804/pre-tazke-boje-je-to-dnes-mesto-duchov-ako-si-spominam-na-ukrajinsku-avdijvku/>.

Фотограф і репортер видання «DennikN» Андрей Бан побував в українському місті Авдіївка на Донбасі, яке як і Слов'янськ чи Краматорськ було звільнене українцями від сепаратистів. Репортер зазначає, що населення споконвічно було проросійським, російська агресія це змінила і нині там відбуваються одні з найважчих битв на всій тисячокілометровій лінії фронту.

Averchuk, Rostylav. Los tártaros de Crimea creen que sólo el regreso de Ucrania puede salvar su identidad [Кримські татари вважають, що лише повернення України може врятувати їхню ідентичність] / R. Averchuk // El Mundo. – Madrid, 2023. – 06.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2023/11/06/6549162be4d4d8792e8b4584.html>.

За словами командира добровольчого підрозділу під керівництвом ГУР Міністерства оборони України на чолі з генералом Кирилом Будановим Іса Акаєва, кримські татари вважають, що лише перемога України та повернення контролю над півостровом може врятувати їх від повного знищення національної ідентичності росією. І. Акаєв зазначає, що батальйон «Крим» не бачить «втоми від війни» серед своїх бійців і наголошує на необхідності перемогти російський імперіалізм раз і назавжди. Деталі І. Акаєв розкривати не може, але зазначив, що кістяк батальйону складають кримські татари.

Harding, Luke. ‘We save 98% of our patients’: inside a frontline Ukrainian field hospital [«Ми рятуємо 98 % наших пацієнтів»: усередині прифронтового українського польового шпиталю] / L. Harding // The Guardian. – London, 2023. – 13.11. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2023/nov/13/im-focused-on-my-work-inside-a-frontline-ukrainian-field-hospital>.

Британський журналіст, письменник, іноземний кореспондент газети «The Guardian» Люк Гардінг в статті розповів про роботу польового шпиталю на Східному фронті біля Бахмута. Медики там працюють навіть коли піддаються бомбардуванням, щоб стабілізувати стан пацієнтів, перш ніж їх можна буде доставити до лікарень. У зруйнованому місті, де вони базуються, немає води та електрики. Генератор забезпечує освітлення для роботи та Wi-Fi. Лікарня складається із двох основних процедурних кабінетів. Лікарі сплять поряд. Керівник медичної бригади Денис Шолом зазначив, що вони рятують життя 98 % своїх пацієнтів.

González, Miriam. Las mil vidas de Kyrylo Budánov, el jefe de los espías ucranianos que azota la retaguardia rusa [Тисяча життів Кирила Буданова, шефа української розвідки, який мучить російський ар'єргард] / M. González // ABC. – Madrid, 2023. – 30.11. – Режим доступу : <https://www.abc.es/internacional/kyrylo-budanov-jefe-espias-ucranianos-azota-retaguardia-20231130090324-nt.html>.

В репортажі спеціальної кореспондентки «ABC» Маріам Гонзалес розповідається про керівника Головного управління розвідки України Кирила

Буданова, який пережив десяток замахів, останній з яких закінчився отруєнням його дружини. В репортажі йдеться про операції К. Буданова, наприклад про диверсії в Криму, які відбулися сім років тому.

ПРОБЛЕМИ ВНУТРІШНЬОПЕРЕМИЩЕНИХ ОСІБ

Zacher, Filip. Prišli sme nakrátko, ale nemôžeme sa vrátiť, doma lietajú rakety. Príbehy utečencov na Ukrajine (reportáž) [Ми приїхали ненадовго, але назад не можемо, бо летять ракети. Історії біженців в Україні (репортаж)] / F. Zacher // Denník N. – Bratislava, 2023. – 23.11. – Режим доступу : <https://dennikn.sk/3690480/prisli-sme-nakratko-ale-nemozeme-sa-vratit-doma-lietaju-rakety-pribehy-utecencov-na-ukrajine-reportaz/>.

Журналіст словацького видання «Denník N» Ф. Захер описує проблеми біженців, які перебравлись на Західну Україну, і яким допомагає словацька благодійна організація «Люди в небезпеці». Благодійна організація допомагає постраждалому населенню, надаючи необхідні продовольчі та промислові товари, засоби гігієни, надає допомогу у відновленні житла, здійснює ремонт системи водопостачання, надає психосоціальну підтримку і грошову допомогу по обидві сторони лінії розмежування. Співробітники організації відвідали кілька центрів колективного проживання, де тимчасово перебувають ці люди, де організація допомагає перебудовувати старі школи під житло для внутрішньо переміщених осіб і де вони відчувають, що європейська підтримка слабшає.

ПРОГНОЗИ ТА КОМЕНТАРІ ЩОДО УКРАЇНСЬКОГО КОНТРНАСТУПУ

Bruveris, Vytautas. Vytautas Bruveris. Kas gali atšaukti pasaulinio karo pavoju? [Вітовт Бруверіс. Хто може скасувати небезпеку світової війни?] / V. Bruveris // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2023. – 01.11. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/pasaulis/rytai-vakarai/2023/11/01/news/vytautas-bruveris-kas-gali-atsaukti-pasaulinio-karo-pavoju--28957268>.

За словами головного редактора «Lietuvos rytas» В. Бруверіса, російським військам на фронті не вдається відновити ініціативу, проте, схоже, їм вдалося зупинити українську контратаку і завести ситуацію в стратегічний глухий кут. Ізраїль є частиною Заходу, тому, на думку автора, вступ кремля у відкриту і пряму військову конфронтацію з ним – і не обов'язково лише руками іранських терористів – лише питання часу. В. Бруверіс сподівається, що досвід української війни вже довів, принаймні більшості, що з терористичною диктатурою потрібно говорити лише мовою сили, яку єдино розуміє як вона, так і всі її союзники. Тож, вважає автор, Заходу треба якнайшвидше і рішуче підготуватися до відкритого військового протистояння на багатьох фронтах і перш за все на російсько-українському. В. Бруверіс зазначив, що Заходу та його союзникам залишається якнайшвидше і чітко усвідомити, що якимось «домовитися» і «порозумітися», повернувшись до «нинішнього» світового режиму та його порядку, не вийде.

Veser, Reinhard. Ein Patt zu Putins Gunsten [Патова ситуація на користь путіна] / R. Veser // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2023. – 02.11. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/politik/krieg-gegen-die-ukraine-ein-patt-zu-putins-gunsten-19286429.html>.

Німецький журналіст Р. Весер вважає, що те, що стаття Головнокомандувача Збройних сил України генерала В. Залужного в журналі «The Economist» є водночас і визнанням провалу контранаступу і тверезим аналізом того, що Україна наразі не має засобів, щоб перемогти російських нападників. Журналіст з публікації В. Залужного робить висновок, що виникла глуха ситуація, яка може перерости в затяжну окопну війну. На думку Р. Вереса, в цій ситуації нічого не зміниться, виграє від цієї ситуації скоріше за все росія, тому Захід не повинен відмовлятися від підтримки України і не тільки з солідарності, а й з власних інтересів.

Saks, Rainer. Ukraina vägede ülemjuhataja tunnistab oma vaelearestust [Головнокомандувач ЗСУ визнав свій прорахунок] / R. Saks // Postimees. – Tallinn, 2023. – 03.11. – Режим доступу : <https://arvamus.postimees.ee/7889828/rainer-saks-ukraina-vagede-ulemjuhataja-tunnistab-oma-vaelearestust>.

Естонський військовий експерт з питань безпеки Р. Сакс, аналізуючи статтю Головнокомандувача Збройних сил України генерала В. Залужного в «The Economist», зазначає, що генерал визнав, що українці припинили спроби масштабного прориву на південному фронті та шукають новий підхід. В. Залужний, пише експерт, підтверджує, що нинішня ситуація на фронті така, що жодна сторона не може отримати явну перевагу, і визнає, що надто покладався на виснаження російської армії та її керівництва.

Harsányi, György. Az ukránok csak technológiai fölényrel győzhetnek, mert Vlagyimir Putyinnak nem számít az emberélet [Українці можуть виграти лише технологічною перевагою, бо володимир путіну байдуже на людське життя] / G. Harsányi // Nepszava. – Budapest, 2023. – 04.11. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3214247_ukrajna-haboru-oroszorszag-valerij-zaluzsnij-technologia-emberélet.

Журналіст «Nepszava» Дьордь Харшані аналізує статтю Головнокомандувача ЗСУ генерала Валерія Залужного для англійського видання «The Economist». За словами автора, В. Залужний хоче не допустити застрягання війни в окопах, яка може «затягтися на роки і виснажити Українську державу». Журналіст погоджується з багатьма експертами, що ця стаття є сигналом, в першу чергу, міжнародним партнерам, які працюють в форматі, наприклад, «Рамштайн».

Steikūnas, Karolis. Po V. Zalužno pasisakymų ekspertas siūlo pažiūrėti į realybę: kontrpuolimas net nebuvo pradėtas [Після зауважень В. Залужного експерт пропонує подивитись на реальність: контратака навіть не була розпочата] / K. Steikūnas // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2023. – 06.11. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/pasaulis/konfliktai-ir-saugumas/2023/11/06/news/po-v-zaluzno-pasisakymu-eskpertas-siulo-paziureti-i-realybe-kontrpuolimas-net-nebuvo-pradetas-29025645>.

За словами литовського військового експерта Д. Антанайтіса, резонансна стаття Головнокомандувача ЗСУ генерала Валерія Залужного в журналі «The Economist», в якій він заявив, що ситуація на фронті зайшла в глухий кут і становить велику загрозу

не лише ЗСУ, а й суверенітету України як держави, відображає поточну ситуацію на фронті. Експерт називає «те, що зараз відбувається, – це просто поштовх у позиційній війні».

Neitzel, Sönke. Selenskyjs Armeeführer bestätigt bittere Kriegs-Tatsache, die den Westen zum Handeln zwingt [Главком армії Зеленського підтверджує гірку реальність війни, яка змушує Захід діяти] / S. Neitzel // Focus. – Berlin, 2023. – 07.11. – Режим доступу : https://www.focus.de/politik/meinung/gastbeitrag-von-soenke-neitzel-selenskyjs-armee-chef-bestaetigt-bittere-kriegs-tatsache-die-den-westen-zum-handeln-zwingt_id_241072853.html.

Німецький військовий історик З. Нейцель зазначає, що війна в Україні, схоже, зайшла в глухий кут, а контрнаступ «провалився». Військовий історик пояснює, що Захід з його великою економічною міццю міг би перевершити росію в гонці озброєнь, але, очевидно, ні федеральний уряд, ні інші західні штати, включаючи США, до цього не готові. Наслідком цього є, за його словами, в кращому випадку, тривала боротьба за Україну, інший варіант – переговори, проте у нинішній ситуації навряд чи вдасться досягти чогось більшого, ніж припинення вогню на поточній лінії фронту. На думку історика, не варто ігнорувати і останній сценарій, коли Україна «може програти». З. Нейцель вважає, що міністр оборони Німеччини Б. Пісторіус є першим видатним політиком, який має сміливість говорити про очевидні наслідки, він вимагає, стати готовими до війни, щоб мати можливість захистити Європу.

Daniel, Sara. En Ukraine, la crainte de l'enlèvement et de l'oubli [В Україні страх загрузнути і забути] / S. Daniel // L'Obs. – Paris, 2023. – 09.11. – Режим доступу : <https://www.nouvelobs.com/chroniques/20231109.OBS80606/en-ukraine-la-crainte-de-l-enlèvement-et-de-l-oubli.html>.

У статті журналістка видання Сара Даніель коментує стурбованість України щодо можливого відвороту уваги та підтримки від Америки та Європи у зв'язку з конфліктом між Ізраїлем і ХАМАС. За її словами, українська контрнаступальна операція, спрямована на повернення окупованих росією територій, здається, стагнує, викликаючи побоювання, що про Україну можуть забути. С. Даніель акцентує увагу на зростаючій втомі світової громадської думки від тривалої війни, порівнюючи її з «телесеріалом із затягнутим сюжетом».

Ukrainian 'foothold' over Dnipro at Kherson as Zelenskiy says Avdiivka costly to russian war effort [Україна «закріпилася» на Дніпрі у Херсоні, а Зеленський заявив, що Авдіївка дорого обійшлася росії] // The Guardian. – London, 2023. – 15.11. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2023/nov/15/ukrainian-foothold-over-dnipro-at-kherson-as-zelenskiy-says-avdiivka-costly-to-russian-war-effort>.

«The Guardian» зазначає, що Україна вперше визнала, що Сили оборони України на Херсонщині мають плацдарм на східному березі річки Дніпро, що потенційно відкриває нову лінію наступу на Крим. Президент України Володимир Зеленський заявив, що захист зруйнованого міста Авдіївки на сході країни є ключем до військових планів України. Видання пише, що оскільки чотиримісячний

контрнаступ України приносить додаткові успіхи, українські офіційні особи обережно описують дії своїх сил на східному березі Дніпра.

Roth, Andrew. Ukraine says ‘foothold’ on Dnipro River’s east bank will open up route to Crimea [Україна заявляє, що «плацдарм» на східному березі Дніпра відкрис шлях до Криму] / A. Roth // The Guardian. – London, 2023. – 15.11. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2023/nov/15/ukrainian-foothold-over-dnipro-at-kherson-as-zelenskiy-says-avdiivka-costly-to-russian-war-effort>.

московський кореспондент «The Guardian» Ендрю Рот пише, що офіційні особи росії та України визнали, що українські війська закріпилися на східному березі річки Дніпро під час операції, яка, за словами Києва, відкрис нові можливості для нападу на Крим. У першому офіційному підтвердженні Україною створення плацдарму, керівник Офісу 6-го Президента України Андрій Єрмак заявив, що ЗСУ все ще досягають успіхів у багатомісячному контрнаступі, що досі не призвело до серйозних територіальних завоювань. Аналітик з питань оборонних досліджень Сем Кренні-Еванс прогнозує, що наступ на Дніпрі на даному етапі, це радше спроба, покликана сформуванню поле бою для майбутніх операцій та відновити певний наступальний престиж. На його думку, щоб перетворити це на успіх, який змінить хід війни, Силам оборони України потрібно буде знайти спосіб переправити через річку набагато більше техніки та персоналу.

Hårdh, Martin Mederyd. Ryssland medger: Ukraina har korsat floden [росія визнає: Україна перейшла річку] / M. M. Hårdh // Aftonbladet. – Stockholm, 2023. – 15.11. – Режим доступу : <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/O8Kmv3/ryssland-medger-ukraina-har-korsat-floden>.

В статті для видання репортер «Aftonbladet» Мартін Медерід Гард аналізує операцію Сил оборони України щодо операції на лівому березі Дніпра на Херсонщині, де українські війська зайняли позиції по той бік Дніпра. Автор задається питанням: чи вдасться українським військам створити з іншого боку Дніпра плацдарм, достатній для великого наступу, залишається незрозумілим.

Kauffmann, Sylvie. «Une tempête parfaite se profile sur la guerre en Ukraine : où que l’on regarde, les tendances négatives convergent» [«Над війною в Україні насувається ідеальний шторм: куди не глянь, негативні тенденції сходяться»] / S. Kauffmann // Le Monde. – Paris, 2023. – 15.11. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/idees/article/2023/11/15/une-tempete-parfaite-se-profile-sur-la-guerre-en-ukraine-ou-que-l-on-regarde-les-tendances-negatives-convergent_6200183_3232.html.

Журналістка «Le Monde» Сільві Кауфман в статті аналізує складну фазу, з якою зіткнулися Україна та її союзники на військовому, дипломатичному та економічному рівнях. Авторка вказує, що війна знаходиться в тупику і негаразди накопичуються настільки, що американці вживають термін «ідеальний шторм» для опису цієї кризи. Журналістка зазначає, що на момент написання статті Головнокомандувач ЗСУ генерал Валерій Залужний визнав, що контрнаступ Сил

оборони України не призведе до значущого прориву. Крім того С. Кауфман пише, що росія, хоча відмовилася від мобілізації цивільного населення, зуміла масштабно знову залучити людей до професійної армії та в основному спрямовує свій людський потенціал на війну в Україні.

Ennart, Henrik. Paasikivi: Oerhört intressant utveckling [Паасіківі: Надзвичайно цікавий розвиток подій] / Н. Ennart // Svenska Dagbladet. – Stockholm, 2023. – 15.11. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/4oad9o/ryssland-medger-ukraina-har-korsat-floden>.

Викладач військової стратегії Йоакім Паасіківі зазначає, що контрнаступ України аж ніяк не провалився, навіть якщо він просувається повільно. Шведські оборонні експерти описують розробку операції на лівому березі Дніпра на Херсонщині, як «надзвичайно цікаву».

Ács, Bence. Igazán veszélyes játékba kezdett Ukrajna – Sikerült végre megtalálni az orosz haderő gyenge pontját? [Україна почала справді небезпечну гру – Ви нарешті знайшли слабе місце російських військ?] / В. Ács // Portfolio. – Budapest, 2023. – 16.11. – Режим доступу : <https://www.portfolio.hu/global/20231116/igazan-veszelyes-jatekba-kezdet-ukrajna-sikerult-veg-re-megtalalni-az-orosz-hadero-gyenge-pontjat-651897>.

Аналітик зовнішньої політики «Portfolio» Бенце Ач вважає, що Україна веде небезпечну гру з російською армією, намагаючись меншими частинами форсувати південну ділянку Дніпра. За його словами, зухвала акція українського Генштабу, спрямована на форсування Дніпра, є викликом росіянам. У статті аналізується стратегія української операції, розглядаються наслідки вибуху дамби в Новій Каховці, наголошується на труднощах зимового періоду щодо запланованих дій. Автор також припускає, що військовий успіх може бути важливим для України з геополітичної точки зору, оскільки деякі західні держави втомилися підтримувати Україну, а можливість припинення поставок зброї була піднята під час американської президентської кампанії.

Bremmer, Ian. Why Ukraine's stalemate will likely last another year [Чому тупикова ситуація в Україні, швидше за все, триватиме ще рік] / І. Bremmer // Time. – New York, 2023. – 16.11. – Режим доступу : <https://time.com/6335084/ukraine-stalemate-ian-bremmer-essay/>.

Головний редактор журналу «Time», президент консалтингової компанії з питань політичних ризиків «Eurasia Group» Ян Бреммер в статті аналізує контрнаступ Сил оборони України, який «не приніс великого прогресу», посилюючи побоювання на Заході, що американські та європейські платники податків фінансують дедалі дорожчу «тупикову ситуацію». Проте, на думку автора, спроби Заходу підштовхнути В. Зеленського розпочати переговори з путіним поки що ні до чого не приведуть, бо путін не зацікавлений у тому, щоб пропонувати поступки, які заслуговують на довіру. Тому, за прогнозом Я. Бреммера, «тупикова ситуація» в Україні, найімовірніше, триватиме, як мінімум, ще рік.

Matsdotter, Klara. Käihkö: ”Nu får vi se vad Rysslands svar blir” [Кяйкьо: «Тепер ми побачимо, якою буде відповідь росії»] / K. Matsdotter // Svenska Dagbladet. – Stockholm, 2023. – 19.11. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/rladlA/ukraina-rycker-fram-vid-dnepr-har-tryckt-tillbaka-ryska-styrkor>.

Старший викладач Національного коледжу оборони Швеції та експерт з військової стратегії Ілмарі Кяйкьо прокоментував закріплення Сил оборони України на лівому березі Дніпра. Експерт пише, що після того, як українським військовим вдалося відкинути російські сили на відстань від трьох до восьми кілометрів, залишилося чекати чи вдасться їм створити більш постійну присутність і якою буде відповідь росії. На його думку, це один із найбільших успіхів останнього часу в контрнаступі України в цьому регіоні, який триває вже кілька місяців.

Schmid, Anna. „Die Gegenoffensive ist gescheitert. Die Ukraine verbraucht sich“ [«Контрнаступ провалився. Україна сама себе зживає»] / A. Schmid // Focus. – Berlin, 2023. – 22.11. – Режим доступу : https://www.focus.de/politik/ausland/ukraine-krise/experten-ziehen-bitteres-fazit-die-gegenoffensive-ist-gescheitert-die-ukraine-verbraucht-sich_id_249865571.html.

Голова Військово-політичного товариства Берліна Р. Тіле зазначив, що план контрнаступу України не спрацював, бо військові «ув'язнули у завалених росіянами мінних полях та сильних оборонних позиціях». За словами експерта з питань оборони, загинуло близько 100 тис. українських солдатів, а також він говорить про на багато разів більшу кількість фізично та морально поранених з початку російського нападу. Він підозрює, що кремль із самого початку працював над тим, щоб перетворити власну економіку у співпраці з міжнародними партнерами в ефективну військову економіку, яка може задовольнити основні потреби власних збройних сил у матеріалоемній війні. На його думку, прогноз для України невтішний тому, що в росії втричі більше людей і в десять разів більша економіка. Один аспект особливо хвилює оборонного експерта: стрімко зростаючий дефіцит боєприпасів.

Vare, Raivo. Kas liigume Ukraina sõjas vaherahu poole? [Чи рухаємося ми до перемир'я у війні в Україні?] / R. Vare // Postimees. – Tallinn, 2023. – 22.11. – Режим доступу : <https://arvamus.postimees.ee/7902713/raivo-vare-kas-liigume-ukraina-sojas-vaherahu-poole>.

Оглядач «Postimees» Р. Варє пише, що після успішної операції з витіснення російських окупантів з Києва та півночі України в усьому світі зросли великі сподівання на успішний контрнаступ українців також на східному та південному напрямках. Але, за словами оглядача, для його успішної реалізації було явно недостатньо як ресурсів, так і своєчасної західної військової допомоги. Водночас, за час зволікання росіянам вдалося побудувати надзвичайно потужну систему оборонних рубежів, яку українцям подолати виявилось дуже затратно і важко. За словами Р. Варє, навіть цього успіху було досягнуто всупереч усім канонам ведення війни.

Gascón, Marcel. El objetivo de Ucrania para 2024: dejar de ser vulnerable a los ataques aéreos rusos [Ціль України на 2024 рік: перестати бути вразливою для російських авіаударів] / M. Gascón // El Mundo. – Madrid, 2023. – 26.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2023/11/26/65633a87fdddff80658b458f.html>.

Автор статті для «El Mundo» Марсель Гаскон вважає, що не маючи достатньої кількості зброї для просування на фронті, Україна мусить поки що задовольнитися тим, що виснажує ворога та мінімізує власну вразливість у війні, яка, як очікується, буде тривалою. Рік, що завершується, ознаменувався асиметричною війною, яку українці успішно вели в Чорному морі, де російський флот був змушений відійти до своїх берегів на сході. Ця несподівана невдача для кремля, яку Міністерство оборони Великої Британії охарактеризувало як «функціональну поразку» росії, дозволила Україні частково відкрити свої порти та зменшити тиск на свою територію, спричинений перебуванням російських підводних човнів і ракетноносців біля її узбережжя. Автор наголошує, що це був рік успіхів на морі, а зараз Київ сподівається, що наступний рік стане роком перемоги в небі, чекаючи більш сприятливих обставин, щоб також досягти успіхів на суші, які дозволять повернути свою територію.

РОБОТА СБУ, САП ТА НАБУ

Ucrania cierra 20 células de una secta que promovía “narrativas pro-Kremlin” [В Україні закрили 20 осередків секти, яка просувала «прокремлівські наративи»] // ABC. – Madrid, 2023. – 02.11. – Режим доступу : <https://www.abc.es/internacional/ucrania-cierra-celulas-secta-promovia-narrativas-prokremlin-20231102131207-vi.html>.

Служба безпеки України (СБУ) заявила про ліквідацію в кількох регіонах країни понад двадцяти осередків міжнародної секти «АллатРа» за виправдання збройної агресії росії проти України та поширення «прокремлівських наративів». Під виглядом «місіонерів» члени релігійної секти виправдовували збройну агресію РФ та публічно пропагували ідею кремля про створення «союзу слов'янських народів» під керівництвом Москви. За даними СБУ, угруповання мало «чітку ієрархічну структуру» та представництво у «всіх обласних центрах» України. Осередки «АллатРа» масово закликали мешканців цих районів приєднуватися до секти та поширювати ідеї кремля. Для цього вони використовували свої акаунти в соціальних мережах таких, як Telegram, TikTok або YouTube, де транслювали контент російською мовою і мали близько півмільйона підписників.

СОЦІАЛЬНО-КУЛЬТУРНЕ ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Escritores y artistas ucranianos: su trágico destino se repite después de 86 años [Українські письменники та митці: їх трагічна доля повторюється через 86 років] // El Mundo. – Madrid, 2023. – 05.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/cultura/2023/11/05/6547b553e85ecec0798b456f.html>.

В Ужгороді з 2018 р. діє унікальний культурний проєкт «Стилет і Стилос», покликаний сприяти всебічному творчому розвитку українських письменників і митців. За словами координаторки проєкту Лідії Мігалеги, одна з його цілей – протидіяти тому, що очільниця проєкту вважає багаторічною навмисною спробою кремля розширити російську культуру на шкоду українській культурі. На початку масштабного вторгнення багато авторів, які були присутні на вечірніх поетичних читаннях в рамках проєкту, взяли до рук зброю, у тому числі Святослав Кіндрат та

Кирило Бабенцов, які загинули на фронті. Інші, зокрема письменники Артем Чапей та Артем Чех чи кінорежисер Олег Сенцов, також ризикують життям на фронті.

Ukrainian war veterans with amputated limbs find freedom in the practice of jiu-jitsu [Українські ветерани війни з ампутованими кінцівками знаходять свободу в заняттях джиу-джитсу] // *The Asahi Shimbun*. – Tokyo, 2023. – 05.11. – Режим доступу : <https://www.asahi.com/ajw/articles/15048974>.

Понад 20 тис. людей в Україні втратили кінцівки через поранення з початку жорстокої війни росії, багато з них – солдати. Деякі з них впоралися зі своєю травмою, практикуючи бразильське джиу-джитсу. Вони зібралися для виступу в категорії параджиу-джитсу на всеукраїнських змаганнях перед сотнями глядачів на амфітеатральних місцях спортивного комплексу в Києві. П'ятеро із шести спортсменів, які змагаються в категорії параджиу-джитсу, розпочали тренування в спортивному просторі для військових та ветеранів «TMS Hub» у Києві, яке також забезпечує психологічну реабілітацію ветеранів.

Près du front en Ukraine, l'entraînement de deux jumelles pour les JO de Paris [Поруч з фронтом в Україні підготовка двох близнючок до олімпіади в Парижі] // *L'Obs*. – Paris, 2023. – 06.11. – Режим доступу : <https://www.nouvelobs.com/monde/20231106.AFP4652/pres-du-front-en-ukraine-l-entrainement-de-deux-jumelles-pour-les-jo-de-paris.html>.

Стаття розповідає про близнючок-плавчинь Марину і Владиславу Алексієвих, які готуються до Олімпійських ігор у Парижі. Вони є частиною української команди у синхронному плаванні та живуть поруч із фронтом в Україні. Незважаючи на небезпеку та бомбардування, вони тренуються у Харкові. Стаття розповідає про їхню відданість спорту та надію на участь в Олімпійських іграх, а також про труднощі, з якими вони стикаються через війну, зокрема ушкодження басейну для тренувань та постійні повітряні тривоги.

Knapová, Adéla. Povstali jsme z prolité krve a trosek. Jak dnes vypadá Buč a další místa, kde Rusové masakrovali civilisty [Ми повстали з-під пролітої крові та руїн. Як сьогодні виглядають Буча та інші місця, де росіяни вбивали мирних жителів] / А. Кнаповá // *Reflex*. – Praha, 2023. – 07.11. – Режим доступу : <https://www.reflex.cz/clanek/reportaze/121561/povstali-jsme-z-prolite-krve-a-trosek-jak-dnes-vypada-buca-a-dalsi-mista-kde-rusove-masakrovali-civilisty.html>.

Чеська журналістка А. Кнапова веде репортаж з українських міст Буча, Ірпінь, Гостомель та Бороданка, які після початку війни стали символами російських воєнних злочинів. Згідно з даними, понад 450 людей були страчені та закатовані до смерті в Бучі минулого березня. Зруйнований Ірпінський міст, у свою чергу, став символом відчайдушної втечі мешканців, які були обстріляні росіянами на переправі через річку Ірпінь. Журналістка зазначає, що сьогодні в усі ці міста повернулося життя, вони відбудовуються на руїнах і залишках попередніх життів.

Ruin, Olga. Vi som valde att stanna. De lever i skuggan av Rysslands invasion [Ми, які вирішили залишитися. Вони живуть у тіні російського вторгнення] / O. Ruin // Svenska Dagbladet. – Stockholm, 2023. – 09.11. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/wABprd/de-lever-i-skuggan-av-rysslands-invasion>.

У Києві відбувся допрем'єрний показ нового художнього серіалу «Перші дні». Стрічка розповідає історії киян, які залишилися в столиці під час спроби росіян її захопити. Це серіал про страх, відчай, депресію, рішучість, запеклість, а також гумор і надію. На сьогодні серіалом зацікавились 30 кіноринків, серед яких Франція, Австралія, Польща, Чехія, країни Балтії і Балкан.

Adiestramiento canino en Járkov entrena a perros para servir en operaciones de asalto [Кінологічний тренувальний центр в Харкові готує собак до участі в штурмових операціях] // ABC. – Madrid, 2023. – 11.11. – Режим доступу : <https://www.abc.es/internacional/adiestramiento-canino-jarkov-entrena-perros-servir-operaciones-20231111220008-vi.html>.

В репортажі газети «ABC» йдеться про харківський кінологічний центр «Wild Spirit», який навчає собак виконувати такі завдання, як прибирання кімнат і напад за командою. Повідомляється, що навчених собак відправляють у передові частини поліції, Нацгвардії та ЗСУ для участі в штурмових операціях.

Gambassi, Giacomo. Ucraina. Kharkiv è tornata nel mirino del Cremlino. L'incubo del fronte [Україна. Харків знову в полі зору кремля. Кошмар фронту] / G. Gambassi // Avvenire. – Milano, 2023. – 11.11. – Режим доступу : <https://www.avvenire.it/mondo/pagine/la-guerra-in-ucrainakharkiv-e-ritornata-nel-mirino>.

Спеціальний кореспондент італійського видання «Avvenire» Д. Гамбассі розповідає про місто Харків, яке через понад шістьсот днів війни повернулося під приціл кремля після невдалої спроби заволодіти ним у перші два місяці вторгнення. Автор зазначає, що обстріли міста не припиняються. Наразі в місті залишилося 600 тис. проти 1,4 мільйона населення, яке проживало в місті до російської агресії. До Харкова приїхали і біженці, які тікають від війни, зокрема 450 тис. зареєстрованих біженців зараз проживають в Харкові. Д. Гамбассі підкреслює, що ця цифра робить Харків другим за гостинністю українським містом після Дніпра.

Gascón, Marcel. Diez años del Maidán, la revuelta en la que millones de ucranianos quisieron vincularse a la Unión Europea [Десять років Майдану, бунту, під час якого мільйони українців хотіли приєднатися до Європейського Союзу] / M. Gascón // El Mundo. – Madrid, 2023. – 19.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2023/11/19/655a3968e85ece1c458b4584.html>.

Репортер «El Mundo» Марсель Гаскон розповідає про те, що Україна наближається до десятої річниці Революції Гідності (Майдану), занурившись у війну за свою незалежність, яку багато хто бачить як продовження тих вуличних протестів, жорстоко придушених міліцією, і які завершилися поваленням останнього проросійського Президента України Віктора Януковича. За словами українського історика Ігоря Пошивайло, те, «що ми бачимо сьогодні, – це продовження боротьби

українців за їхню історичну пам'ять, культурну ідентичність, свободу та за майбутнє».

Colás, Xavier. Diez años de Maidán, la revolución que desenmascaró el imperialismo de Putin [Десять років Майдану, революції, яка викрила імперіалізм путіна] / X. Colás // El Mundo. – Madrid, 2023. – 21.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/internacional/2023/11/21/655ba461fdddffb8be8b45d7.html>.

Спеціальний кореспондент «El Mundo» Хавьер Колас розповідає про десяту річницю Революції Гідності, згадуючи, зокрема з чого все починалося і як групи київських студентів збиралися на головній площі столиці України, щоб протестувати проти режиму, який хотів звернути зі шляху Євроінтеграції. Х. Колас наголошує, що Революція Гідності викрила імперіалізм путіна, тим самим погоджуючись з одним з ініціаторів протесту Мустафою Найємом, який вважає, що путін так відреагував «зі страху, що демократія запрацює в сусідніх країнах».

Ukraine: à Kherson, des fillettes jouent au foot pour oublier la guerre [Україна: у Херсоні дівчата грають у футбол, щоб забути війну] // L'Obs. – Paris, 2023. – 24.11. – Режим доступу : <https://www.nouvelobs.com/topnews/20231124.AFP5091/ukraine-a-kherson-des-fillettes-jouent-au-foot-pour-oublier-la-guerre.html>.

У статті йдеться про херсонський футбольний клуб «Кристал», який знаходиться у південному місті України, що щодня зазнає обстрілів російською армією. Учасниці клубу дівчатка віком від 9 до 11 років грають у футбол, щоб забути про війну та показати свою міць та відвагу. Тренери підкреслюють важливість спорту для дітей, які пережили важкі часи під час окупації та бомбардувань.

d'Istria, Thomas. En Ukraine, le lourd impact de la guerre sur l'école [В Україні важкий вплив війни на школи] / T. d'Istria // Le Monde. – Paris, 2023. – 25.11. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/international/article/2023/11/25/en-ukraine-le-lourd-impact-de-la-guerre-sur-l-ecole_6202237_3210.html.

Кореспондент «Le Monde» Томас д'Істрія розповідає про значний вплив війни на освіту в Україні. Зокрема, він зазначає, що в Бучі, передмісті Києва, школярі повернулися до класів після 17 місяців, але в районах поблизу лінії фронту очні уроки залишаються винятком. У Харкові деякі заняття проходять навіть на станціях метро. Незважаючи на зусилля щодо швидкого відкриття шкіл, багато проблем залишаються: пошкоджені приміщення потребують ремонту, а учні переселені через військові дії. Заступник директора школи в Бучі повідомляє про повернення до школи у вересні понад 1500 школярів, у тому числі 120 переміщених молодих людей із регіонів, розташованих поблизу лінії фронту.

ЯДЕРНИЙ ТЕРОР РОСІЇ

Russen dreigen met monsterwapen [росіяни погрожують жахливою зброєю] // De Telegraaf. – Amsterdam, 2023. – 06.11. – Режим доступу : <https://www.telegraaf.nl/nieuws/2012646353/russen-dreigen-met-monsterwapen>.

У статті видання «De Telegraaf» повідомляється, що росіяни продовжують опосередковано погрожувати ядерною відплатою у війні з Україною і, що такі погрози відбуваються не вперше. Зокрема, путін продемонстрував свої м'язи, здійснивши випробувальні пуски міжконтинентальної балістичної ракети «Булава», яка здатна нести ядерний заряд. Дальність снаряда якої становить від 8000 до 15000 км, а це означає, що балістична ракета з москви може легко досягти Нідерландів (2500 кілометрів) і половини світу.

Hammer, Mathias. The collapse of global arms control [Крах глобального контролю за озброєннями] / М. Hammer // Time. – New York, 2023. – 13.11. – Режим доступу : <https://time.com/6334258/putin-nuclear-arms-control/>.

Американська дипломатка Роуз Геттемюллер заявила, що немає сумнівів у тому, що світ перебуває в ситуації, коли система безпеки, яка так старанно створювалася в роки холодної війни, руйнується. З початком повномасштабного вторгнення росії в Україну розвал угод про контроль над озброєннями пришвидшився. На думку директора проєкту з ядерних проблем Центру стратегічних та міжнародних досліджень Гізера Вільямса, оскільки ядерні ризики зростають, росія навмисно використовує ядерну зброю для маніпулювання ризиками. росія призупинила співпрацю з новим договором СНО та дератифікувала Договір про всеосяжну заборону ядерних випробувань, багатосторонній договір про заборону випробувань ядерної зброї. Хоча адміністрація Джо Байдена прагнула вести переговори щодо контролю над озброєннями окремо від дипломатичного розриву російсько-американських відносин, російські офіційні особи попередили, що переговори щодо контролю над озброєннями будуть неможливі, доки США продовжують підтримувати Україну.

УКРАЇНА У СВІТОВІЙ ПОЛІТИЦІ

АКЦІЇ НА ПІДТРИМКУ УКРАЇНИ

Shimazaki, Amane. Ukrainian singer gets half her wish in performing an opera in Tokyo [Українська співачка здійснила половину свого бажання, виконавши оперу в Токіо] / A. Shimazaki // *The Asahi Shimbun*. – Tokyo, 2023. – 16.11. – Режим доступу : <https://www.asahi.com/ajw/articles/15058677>.

Пандемія COVID-19 і повномасштабне вторгнення росії змусили оперу в Україні замовкнути, але її чарівні ноти тепер лунають у залі університету в Мітаці, на заході Токіо. 18 та 19 листопада Міжнародний Християнський Університет (ICU) поставить камерну оперу «Русалонька», для виконання якої привезли оперних співаків з України. На сцену вийдуть 32-річна Наталія Степаняк, співачка-сопрано, та Петро Радейко, 39-річний співак-баритон. Після вторгнення росії ICU приймає студентів з України та забезпечує їх житлом і проживанням. Виручені від постановки опери кошти підуть на оплату навчання п'ятьох студентів з України.

АНТИПУТІНСЬКИЙ РУХ В РОСІЇ

Mandraud, Isabelle. Contre Poutine et contre la guerre : des réseaux d'activistes russes organisent la résistance [Проти путіна і проти війни: мережі російських активістів організують опір] / I. Mandraud // *Le Monde*. – Paris, 2023. – 30.11. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/international/article/2023/11/30/contre-poutine-et-contre-la-guerre-des-reseaux-d-activistes-russes-organisent-la-resistance_6203097_3210.html.

Кореспондентка «Le Monde» Ізабель Мандро розповідає про мережі російських активістів, які чинять опір президенту путіну та війні в Україні. Ці активісти, чи в еміграції, чи в росії, мобілізуються, щоб допомогти дезертирам, політичним в'язням. Зокрема, «Конгрес антивоєнних ініціатив» у Брюсселі зібрав близько 250 росіян, які беруть участь у акціях проти вторгнення в Україну та кремлівського диктату. Незважаючи на ризики, ці волонтери формують неформальні мережі, використовуючи зашифровані канали зв'язку для координації своїх дій, зокрема надання правової підтримки росіянам, яких переслідують за антивоєнні дії.

БЛАГОДІЙНА, ГУМАНІТАРНА ТА МЕДИЧНА ДОПОМОГА УКРАЇНИ

J. Niewierowiczius: Lietuva yra pasirengusi teikti paramą Ukrainos energetikos sektoriui [Я. Неверович: Литва готова надати підтримку енергетичному сектору України] // *Verslo žinios*. – Vilnius, 2023. – 03.11. – Режим доступу : <https://www.vz.lt/verslo-aplinka/2023/11/03/atstovu-rumai-patvirtino-pagalba-tik-izraeliui-bet-ne-ukrainai-senatas-zada-isvis-nebalsuoti-j-bidenas--vetuoti>.

На дистанційному засіданні робочої групи з питання енергетичної безпеки «формули миру» Президента України головний радник президента Литви Я. Неверович сказав, що як і минулої зими, Литва готова надати підтримку енергетичному сектору України. Наразі Литва вже передала Україні два потужні електричні автотрансформатори, 274 трансформатори та аксесуари до них, інше обладнання для підтримки електромереж, а також понад тисячу генераторів, мобільну теплову котельню. Найближчим часом планується надання додаткової підтримки.

La UE dona a Ucrania 371 autobuses escolares para niños desplazados [ЄС дарує Україні 371 шкільний автобус для дітей-переселенців] // *ABC*. – Madrid, 2023. – 04.11. –

Режим доступу : <https://www.abc.es/internacional/ue-dona-ucrania-371-autobuses-escolares-ninos-20231104194806-vi.html>.

Президентка Європейської комісії Урсула фон дер Ляен на церемонії в Києві оголосила, що регіональна влада та приватні компанії з Європейського Союзу передали Україні за допомогою Європейської комісії 371 автобус, щоб діти, чії школи були зруйновані російськими бомбардуваннями, могли доїхати до своїх нових навчальних центрів. Президентка відзначила прояв ентузіазму та солідарності з боку місцевих і регіональних державних інституцій та приватних компаній, які зробили цю пожертву можливою.

Veidemane, Elita. Leons Taivāns: Karš ir tas lakmusa papīrs, kas uzrāda, kāda ir reālā situācija [Рейніс Позняк: Мене поставлять до стінки одним із перших] / E. Veidemane // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīga, 2023. – 04.11. – Режим доступу : https://neatkariga.nra.lv/intervijas/436870-reinis-poznaks-mani-pieliks-pie-sienas-ka-vienupirmajiem?_gl=1*16vqjp9*_ga*MTM0MzkwNDAYMS4xNjc0NDc3NDE4*_ga_LTMBW853YH*MTcwMDM4OTQwMC4xMDIuMS4xNzAwMzg5NDM3LjAuMC4w.

Творець проєкту «Twitterconvoу» Р. Позняк, людина, яка об'єднала мешканців Латвії, які допомагають Україні як волонтерською діяльністю, так і жертвуючи свої автомобілі та кошти на придбання авто. За його словами, доставка автомобілів в Україну здійснюється щотижня. Р. Позняк розповів, що хоче відправити якомога більше машин до 1 грудня, бо після цього змінюється порядок на кордоні: повертається бюрократія. Р. Позняк зазначив, що це пов'язано мабуть з тим, щоб уникнути зникнення гуманітарної допомоги.

Gambassi, Giacomo. Ucraina. Travolti dalle bombe e dal cancro. «Così diamo speranza ai piccoli malati» [Україна. Охоплений бомбами і раком. «Так даруємо надію маленьким хворим людям»] / G. Gambassi // Avvenire. – Milano, 2023. – 04.11. – Режим доступу : <https://www.avvenire.it/mondo/pagine/travolti-dalle-bombe-dei-russi-e-dal-cancro-ma-c>.

Італійська неурядова організація «Soletterre Onlus» спрямовує свої зусилля, насамперед, на допомогу онкохворим дітям та лікування військових травм. Фундація співпрацює з 16-ма українськими лікарнями, які отримують допомогу від початку війни. В цьому році її діяльність розширилася та включає постачання продуктів харчування й інших речей першої необхідності для всього населення, яке постраждало від війни. Особлива допомога спрямована для підтримки переміщених осіб. Крім співпраці з низкою лікарень «Soletterre Onlus» постійно працює в чотирьох педіатричних та онкологічних закладах: в двох у Києві та двох у Львові.

Gambassi, Giacomo. Videomessaggio. Il Papa: «Vicino all'Ucraina. Andate avanti. La speranza non delude» [Відеоповідомлення. Папа: «Близько до України. Продовжувати. Надія не розчарує»] / G. Gambassi // Avvenire. – Milano, 2023. – 09.11. – Режим доступу : <https://www.avvenire.it/mondo/pagine/papa-francesco-abbraccia-il-popolo-ucraino>.

Єпископ-помічник Харківсько-Запорізької дієцезії Римо-Католицької Церкви Ян Собіло зняв фільм про допомогу Папи Франциска від фонду «Допомога Церкві в біді». Я. Собіло понад 30 років несе своє служіння в Україні. Запоріжжя неодноразово отримувало гуманітарну допомогу від фонду від початку російського вторгнення. Кілька разів до міста з Італії прибували вантажі.

Novák, Martin. Rusko se změnilo, naději ale mám. Dcera Borise Němcova žije v Praze a učí se česky [росія змінилася, але у мене є надія. Дочка Бориса Немцова живе в Празі і вивчає чеську мову] / M. Novák // Aktuálně.cz. – Praha, 2023. – 10.11. – Режим доступу : <https://zpravky.aktualne.cz/zahranici/rozhovor-s-zannou-nemcovovou/r~47e8106c7e1211eea25a0cc47ab5f122/>.

В інтерв'ю «Aktuálně.cz» колишня російська журналістка Жанна Немцова розповідає про війну в Україні, діяльність свого фонду та чи повернеться вона колись до росії. У 2015 р. вона заснувала фонд імені свого батька, Бориса Немцова. Серед іншого організація вручає премію за мужність імені Б. Немцова, або оголошує стипендії для громадян України, які покинули країну через війну. 14 українським студентам були надані стипендії в Чехії. Фонд Б. Немцова допомагає не тільки біженцям з росії, які тікають до Європи але і журналістам, правозахисникам, юристам, інтелектуалам, українцям. За словами Ж. Немцової, російська агресія проти України показала ще більше чому важливе існування фонду.

Pina, Marina. Defensa acogerá en residencias militares a familiares de soldados ucrańianos muertos [Міністерство оборони зустріне родичів загиблих українських військових у військових резиденціях] / M. Pina // El Mundo. – Madrid, 2023. – 14.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/espana/2023/11/14/6553aed2fc6c83bb538b45c8.html>.

Міністерка оборони Іспанії Маргарита Роблес взяла участь у новому засіданні Європейської ради в Брюсселі. Першим пунктом дня була допомога Україні і тоді міністерка оголосила, що Іспанія запускає програму підтримки сімей українських військових, які загинули в боях, «які будуть раді відпочити в Іспанській військовій резиденції». Наразі невідомо скільки людей отримають запрошення та як їх відберуть, але це ще один крок у зобов'язаннях перед українцями. Також Іспанія надає допомогу українським військовим, яких доставляє до Військового оборонного госпіталю в Сарагосі, щоб прооперувати їх та вилікувати бойові поранення.

Onuferová, Marianna. Prečo chce Ficova vláda zvyšovať dane a koho sa to môže dotknúť [Чому уряд Фіцо хоче підвищити податки та на кого це може вплинути] / M. Onuferová // Denník N. – Bratislava, 2023. – 15.11. – Режим доступу : https://e.dennikn.sk/3680494/preco-chce-ficova-vlada-zvysovat-dane-a-koho-sa-to-moze-dotknut/?_ga=2.208857682.1163978938.1700124885-2105389541.1675520548&_gl=1*ybdciw*_ga*MjEwNTM4OTU0MS4xNjc1NTIwNTQ4*_ga_XTZVVRP4SF9*MTcwMDEyNDg4Nv40OS4xLjE3MDAxMjQ5MzQuMTMu.

Журналістка чеського видання «Denník N» М. Онуферова зазначає, що уряд словацького прем'єра Роберта Фіцо хоче субсидувати відсотки з іпотеки, ціни на

енергоносії та розраховує на додаткову допомогу Україні, а також витрати на деякі заплановані інвестиції.

Volter, Kevin. Kadrinast asub teele abisaadetiis Ukraina lastele ja sõduritele [З Кадрини відправляється вантаж допомоги для українських дітей та військових] / К. Volter // Postimees. – Tallinn, 2023. – 23.11. – Режим доступу : <https://virumaateataja.postimees.ee/7903752/kadrinast-asub-teele-abisaadetiis-ukraina-lastele-ja-soduritele>.

Підприємець із естонського села Кадрини Р. Олев і його побратими вже більше десяти разів доставляли в Україну вантажі допомоги, машини швидкої допомоги, бронезилети та інші необхідні речі. Тепер благодійник Р. Олев придбав позашляховик «Mitsubishi», який разом із волонтером, який допомагав у придбанні, доставить його в зону бойових дій в Україні. Новими власниками «Mitsubishi» стануть бійці херсонської ППО. Крім того Р. Олев зараз збирає пакет допомоги дітям в Україні.

Ukrainas slimnīcu klauni rod atbalstu Latvijā [Клоуни в українських лікарнях знаходять підтримку в Латвії] // Diena. – Rīga, 2023. – 24.11. – Режим доступу : <https://www.diena.lv/raksts/latvija/zinas/ukrainas-slimnicu-klauni-rod-atbalstu-latvija-14309104>.

Товариство Латвії «Dr. Klauns», яке працює як громадська благодійна організація з 2012 р., спільно з Українським «Харківським фондом психологічних досліджень» розпочинає проєкт «Чи інтригують лікарів клоуни?» Керівниця асоціації М. Міловська повідомила, що лікарі-клоуни інтегруються, що має на меті психологічно та емоційно підтримати як цивільних в Україні, так і постраждалих від війни біженців, які зараз перебувають у Латвії, за допомогою мистецтва та підходу медичної клоунади. У проєкті лікарі та клоуни змінять свій досвід, отримують нові вміння та навички, навчаться ще глибше розуміти ситуацію та щоденні переживання українців.

ВІЙСЬКОВІ ТРЕНУВАННЯ ЗСУ В КРАЇНАХ СВІТУ

Eerste F-16's naar trainingcentrum Roemenië, 'Oekraïense aanval vertraagt bouw Russische oorlogsschepen' [Перші F-16 відправлені до навчального центру Румунії: «Українська атака затримує будівництво російських військових суден»] // Algemeen Dagblad. – Rotterdam, 2023. – 06.11. – Режим доступу : <https://www.ad.nl/buitenland/live-eerste-f-16-s-naar-trainingcentrum-roemenie-oekraïense-aanval-vertraagt-bouw-russische-oorlogsschepen~ad1b14b0/>.

П'ять нідерландських F-16 прямують до європейського навчального центру в Румунії. Винишувачі будуть використовуватися для навчання українських пілотів, але не залишать повітряний простір НАТО. Нідерланди надають загалом від 12 до 18 винишувачів для навчальних цілей. На думку британських військових, останній напад України на російську верф в анексованому Криму може затримати будівництво та ремонт російських військових суден.

Pietralunga, Cédric. En France, la «Task Force 19» forme au combat d'infanterie des soldats ukrainiens à la motivation «très forte» [У Франції «Оперативна група 19» навчає українських військових із «дуже сильною» мотивацією в піхотному бою] / С. Pietralunga // Le Monde. – Paris, 2023. – 13.11. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/international/article/2023/11/13/en-france-la-task-force-19-forme-au-combat-d-infanterie-des-soldats-ukrainiens-a-la-motivation-tres-forte_6199802_3210.html.

У статті спеціального кореспондента «Le Monde» Седрика П'єтралунги йдеться про підготовку французькою армією українських військових до бою в пішому порядку. За програмою, розпочатою в лютому 2023 р., створено «Оперативну групу 19», яка об'єднує українських новобранців, переважно добровольців, для спільного навчання. Автор описує тренування, під час якого французькі інструктори навчають українських солдат тактичним маневрам, акцентуючи на важливості мотивації в умовах війни в Україні, яка відбувається у форматі зіткнення позицій. Створення «Оперативної групи 19» має символічне значення, пов'язане з франко-українською історією, а саме одруженням Анни Київської з королем Генріхом I у 1051 р.

V. Rupšys: prioritetas – Ukrainos karių rengimui [В. Рупшис: пріоритет – підготовка українських військових] // Verslo žinios. – Vilnius, 2023. – 13.11. – Режим доступу : <https://www.vz.lt/verslo-aplinka/2023/11/13/v-rupsys-prioritetas--ukrainos-kariu-rengimui>.

Командувач Литовською армією генерал В. Рупшис наголосив, що «зараз основна увага міжнародних місій – це допомога Україні». За словами генерала, Литва бере участь щонайменше у двох великих проєктах – українській навчальній місії під керівництвом Великої Британії та ЄС. За його словами, мандат міжнародних операцій і резервів у 2024-2025 рр. включатиме більше місій підтримки України.

Carstens, Peter. Damit sie an der Front überleben [Щоб вони вижили на фронті] / P. Carstens // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2023. – 15.11. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/politik/inland/ukrainische-soldaten-trainieren-im-westen-gegenseitiges-lernen-19316101.html>.

Близько 30 тис. українських військових пройшли навчання в Німеччині та інших країнах Європи з початку 2023 р. Багатьох навчали на коротких курсах із сучасних західних технологій озброєння таких, як танк «Leopard». Після ознайомлення з новими протиповітряними системами Iris-T SLM, яких ще немає навіть у Бундесверу, українські солдати разом із зброєю повернулася на батьківщину. Військові НАТО теж вчать у своїх українських товаришів.

ВПЛИВ РОСІЙСЬКОГО ВТОРГНЕННЯ В УКРАЇНУ НА СВІТОВУ ПОЛІТИКУ ТА ЕКОНОМІКУ

Margēviča, Agnese. Mūsu ekonomika ir jāpārkārto kara iespējāmībai [Наша економіка повинна бути переналаштована на можливість війни] / A. Margēviča // Diena. – Rīga, 2023. – 01.11. – Режим доступу : <https://www.diena.lv/raksts/latvija/zinas/musu-ekonomika-ir-japarkarto-kara-iespejamibai-14307825>.

Після щорічної Ризької конференції, присвяченої міжнародній безпеці, латвійський економіст О. Кехрі опублікував серію тривожних постів у соціальній мережі про те, що путін, зосереджуючи ресурси на великій війні, підпорядковує цій

меті не лише свою політику та суспільне життя, а й економіку. За словами економіста, було ухвалено новий російський бюджет, в якому на оборону виділяється 6 % ВВП. Він вважає, що хоча багато європейців, а також латвійців сподіваються, що їх війна не торкнеться, не можна жити по-старому, а економіка Європи та Латвії повинна бути переналаштована на можливість війни.

Mühl, Melanie. Wie viele Kriege ertragen wir? [Скільки війн ми переживемо?] / M. Mühl // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2023. – 01.11. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/ukraine/vergessene-ukraine-wie-viele-kriege-ertragen-wir-19281074.html>.

На думку журналістки видання «Frankfurter Allgemeine» Мелоні Мюл, світ зациклений на Близькому Сході та забуває про війну в Україні. Журналістка вважає, що у цьому небезпечному розвитку подій також винна культура дебатів, яка грає на руку путіну.

Szabó, Dániel. Baljós előjel jelent meg a Gazprom Magyarországot is érintő gázszállításában [Зловісна ознака з'явилася і в постачаннях газу «Газпром» до Угорщини] / D. Szabó // Portfolio. – Budapest, 2023. – 01.11. – Режим доступу : <https://www.portfolio.hu/gazdasag/20231101/baljos-elovel-jelent-meg-a-gazprom-magyarorszagot-is-erinto-gaszallitasaiban-649047>.

Журналіст «Portfolio» Д. Сабо аналізує газові поставки в Угорщину «Газпром». Він зазначає, що обсяги експорту газу до Європи через українську ГТС зростають, а обсяги транзиту газу «Турецьким потоком» зменшуються. Частково ці зміни можна пояснити енергетичним податком у Болгарії, яким обкладено природний газ, що транспортується «Газпром». Про зростання поставок українського газу можна судити за даними ENTSOG (Європейська мережа операторів транспортних систем газу), і, згідно зі статтею, поставки газу «Газпром» до Європи через українську мережу зросли на 2,72 % порівняно з вереснем. Водночас у жовтні знизилася навантаження поставок газу «Турецьким потоком», і, за даними платформи ENTSOG, поставлений обсяг знизився на 1,17 %. Податок на енергоносії в Болгарії також міг сприяти цьому зниженню, оскільки якщо «Газпром» не сплатить податок, це може вплинути і на Угорщину.

Liepiņš, Imants. Vairojas kara literatūra latviski, taču ne visas grāmatas ir jēdzīgas [Військової літератури латиською мовою стає все більше, але не всі книги мають зміст] / I. Liepiņš // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīga, 2023. – 04.11. – Режим доступу : https://neatkariga.nra.lv/izpete/435086-vairojas-kara-literatura-latviski-tacu-ne-visas-gramatas-ir-jedzigas?_gl=1*13nwpxp*_ga*MTM0MzkwNDAvMS4xNjc0NDc3NDE4*_ga_LTMBW853YN*MTY5OTEwMDY0Ny45OC4xLjE2OTkxMDA3MjluMC4wLjA.

Латвійський журналіст та письменник І. Лієпінь у статті розповів про військову літературу, яка виходить латиською мовою. За його словами, деякі латвійські автори писали про події в Україні, але водночас стрімко зростало видання перекладів творів українських письменників. Щойно вийшла друком книжка «Ka-ra-stā-vok-lis» – це

збірка есеїв 50 українських авторів, чії останні твори, що розповідають про 2022 та 2023 рр., книжка латвійського письменника Ю. А. Улманіса «Коли війна стає особистою», кошти від якої автор хоче направити для фінансування підтримки України. Для дитячої аудиторії вийшла книга португальського письменника Х. Летрія під назвою «Війна». Автор вважає, що задум книжки міг полягати в тому, щоб розповісти про війну молодими читачами, але в результаті був зроблений ґрунтовний пас на користь кремлівських наративних проштовхувачів. Щодо книги С. Руденка «Зеленський. Біографія», також є латиською, але це той випадок, вважає автор, коли погана до безглуздості книжка досить цікава тим, чому вона така безглузда – бо це той випадок, коли книжка спеціально написана погано.

Škultinaitė, Agnė. Nyderlandų premjeras M. Rutte dairosi į NATO vadovo postą – šansai realūs [Прем'єр-міністр Нідерландів М. Рютте розглядає посаду глави НАТО – шанси реальні] / A. Škultinaitė // Verslo žinios. – Vilnius, 2023. – 04.11. – Режим доступу : <https://www.vz.lt/verslo-aplinka/2023/11/04/nyderlandu-premjeras-m-rutte-dairosi-i-nato-vadovo-posta--sansai-realus>.

Кореспондентка з міжнародних відносин А. Шкультінайте повідомила, що країни НАТО ще офіційно не обговорювали можливу кандидатуру М. Рютте, але троє неназваних високопоставлених європейських чиновників сказали, що прем'єр-міністр Нідерландів М. Рютте повинен мати сильну підтримку для того, щоб отримати посаду глави НАТО. Один із них передбачив, що М. Рютте підтримають країни східного флангу НАТО, для яких найважливішим питанням є ставлення кандидата до росії та України.

Magnå, Joakim. MSB: Flera lärdomar att dra från Ukraina [MSB: Кілька уроків, які слід винести з України] / J. Magnå // Aftonbladet. – Stockholm, 2023. – 06.11. – Режим доступу : <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/RGAE00/msb-flera-lardomar-att-dra-fran-ukraina>.

Журналіст шведського видання «Aftonbladet» Й. Магно, аналізуючи звіт для уряду Шведського агентства з безпеки та готовності громади (MSB), зазначає, що Швеції є чому повчитися в Україні, щоб побудувати стійку цивільну оборону. Серед іншого MSB пропонує інвестиції в більш тісну співпрацю між рятувальними службами та Збройними силами України, посилення кібербезпеки та крашу готовність до отримання міжнародної підтримки у випадку війни. Рекомендації надійшли в рамках місії «Досвід і уроки війни в Україні», яка буде завершена в червні 2024 р. Й. Магно вважає, що Україна продемонструвала волю до захисту та стійкість, на які мало хто міг очікувати заздалегідь і для шведської цивільної оборони є кілька уроків, які потрібно вивчити.

Krievijas lidaparāts pirmdien pārkāpis Latvijas gaisa telpu [російський літак у понеділок порушив повітряний простір Латвії] // Diena. – Rīga, 2023. – 07.11. – Режим доступу : <https://www.diena.lv/raksts/latvija/zinas/krievijas-lidaparats-pirmdien-parkapis-latvijas-gaisa-telpu-14308179>.

В пресслужбі Міноборони Латвії повідомили, що радар ВПС зафіксував порушення повітряного простору на латвійсько-російському кордоні російським літаком. Міністерство оборони повідомило про цей випадок МЗС для подальших дипломатичних заходів. У Міноборони наголошують, що з огляду на повномасштабне вторгнення росії в Україну Латвія посилює охорону сухопутних кордонів, повітряного простору та територіальних вод. Крім того, країни-союзники НАТО здійснюють патрулювання повітряного простору над країнами Балтії на ротаційній основі.

Лосе, Еккарт. Pistorius: Die Bundeswehr soll das Land verteidigen können [Пісторіус: Бундесвер повинен мати можливість захистити країну] / Е. Лосе // *Frankfurter Allgemeine*. – Frankfurt am Main, 2023. – 09.11. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/ukraine/boris-pistorius-die-bundeswehr-soll-das-land-verteidigen-koennen-19302820.html>.

Міністр оборони Німеччини Борис Пісторіус представив нові керівні принципи оборонної політики, зазначивши, що війна повернулася в Європу. На цьому базуються і настанови міністра. Він наголосив, що після того, як Бундесвер був орієнтований на глобальні місії, можливості для національної та альянсної оборони були «залишені».

Sur, Serge. «Eviter la guerre est une affaire de puissance, non d'idéologie et seuls les Etats-Unis disposent de la capacité à réparer leurs propres erreurs» [«Уникнення війни – це питання влади, а не ідеології і лише Сполучені Штати мають можливість виправити власні помилки»] / S. Sur // *Le Monde*. – Paris, 2023. – 09.11. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/idees/article/2023/11/09/eviter-la-guerre-est-une-affaire-de-puissance-non-d-ideologie-et-seuls-les-etats-unis-disposent-de-la-capacite-a-reparer-leurs-propres-erreurs_6199123_3232.html.

Почесний професор міжнародного публічного права Серж Сюр в статті для «Le Monde» зазначає, що еволюція міжнародних відносин, що може привести до нової світової війни, пояснюється діями та бездіяльністю США після холодної війни. Виділяючи 3 основні кризи ХХІ ст. – 11 вересня 2001 р., фінансову кризу 2007–2008 рр. і пандемію Covid-19 у 2020 р. – С. Сюр приписує їх ісламському тероризму, США та Китаю відповідно. Він вважає, що занепад міжнародних відносин прискорив такі конфлікти, як війни в Україні та Газі, називаючи їх глобалізованими війнами. Автор критикує відсутність дій США у реорганізації міжнародної системи, реформуванні ООН, переговорах про безпеку в Європі та за відкидання багатосторонності, мілітаризацію відносин, аутичний підхід до безпеки.

U.S., South Korea close ranks on common global issues during Blinken visit [США та Південна Корея обговорюють спільні глобальні проблеми під час візиту Е. Блінкена] // *The Asahi Shimbun*. – Tokyo, 2023. – 10.11. – Режим доступу : <https://www.asahi.com/ajw/articles/15053227>.

Сполучені Штати та Південна Корея згуртувалися за спільні підходи до Північної Кореї, росії та Китаю, пообіцявши продовжувати підтримувати Україну та

збільшити гуманітарну допомогу палестинським мирним жителям у Газі. Державний секретар США Ентоні Блінкен під час переговорів з керівництвом Південної Кореї, включаючи президента Юн Сок Йоля, обговорив зростаючу загрозу з боку Північної Кореї та ймовірне постачання нею військового обладнання та боєприпасів росії, щоб допомогти їй вести війну проти України. Пізніше на пресконференції з міністром закордонних справ Південної Кореї Е. Блінкен сказав, що вони обговорили невизначені подальші дії, які країни можуть вжити, щоб посилити тиск на Москву, щоб вона не передавала військові технології Північній Кореї в порушення кількох резолюцій Ради Безпеки ООН.

Russia suspends nuclear decommissioning pact with Japan [росія призупиняє дію пакту з Японією про виведення ядерної зброї з експлуатації] // The Asahi Shimbun. – Tokyo, 2023. – 10.11. – Режим доступу : <https://www.asahi.com/ajw/articles/15053738>.

Згідно з урядовим документом, росія призупинила дію угоди про співпрацю з Японією щодо виведення з експлуатації російської ядерної зброї. У документі, опублікованому на офіційному онлайн-порталі російського уряду, зазначено, що прем'єр-міністр росії підписав розпорядження про призупинення дії угоди 1993 р. Він не назвав причину такого рішення, але сказав, що мзс росії повідомить Японію про цей крок. Відносини росії з Японією різко погіршилися після того, як росія ввела війська в Україну в лютому минулого року, а Токіо приєднався до західних країн, запровадивши каральні санкції.

Latkovskis, Bens. Leons Taivāns: Karš ir tas lakmusa papīrs, kas uzrāda, kāda ir reālā situācija [Леон Тайвань: Війна – це лакмусовий папірець, який показує реальну ситуацію] / B. Latkovskis // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīga, 2023. – 11.11. – Режим доступу : https://neatkariga.nra.lv/intervijas/436004-leons-taivans-kars-ir-tas-lakmusa-papirs-kas-uzrada-kada-ir-reala-situacija?_gl=1*gafd7j*_ga*MTM0MzkwNDAYMS4xNjc0NDc3NDE4*_ga_LTMBW853YH*MTcwMDM4OTQwMC4xMDIuMS4xNzAwMzkwMDc5LjAuMC4w.

Професор азійських студій факультету гуманітарних наук Латвійського університету Л. Тайвань розповідає про своє бачення того, що відбувається у світі. За його словами, ознакою серйозних, справді тектонічних, геополітичних змін є очевидне зниження ролі США – нездатність США впоратися з усіма викликами, які виникають. Симптомами цієї неспроможності професор називає війну в Україні, динаміка бойових дій якої свідчить про баланс цих сил. Професор наголошує, що прославлена величезна сила Заходу та США виявилася міфологічною, виникли нові політичні сили як регіональні, так і глобальні.

Was deutsche Sanitäter aus dem Ukraine-Krieg lernen [Чому німецькі медики навчилися з війни в Україні] // Focus. – Berlin, 2023. – 12.11. – Режим доступу : https://www.focus.de/politik/ausland/ukraine-krise/einzelne-schussverletzung-ist-nicht-das-problem-was-deutsche-sanitaeter-aus-dem-ukraine-krieg-lernen_id_244150562.html.

Командування медичної служби Бундесверу систематично оцінювало інформацію з України та проводило бесіди з українським медичним персоналом. За

результатами дослідження стало відомо, що доведеться придбати більше броньованих і більших рятувальних машин, включаючи госпітальні потяги, покращити умови надання першої допомоги на полі бою та розширити співпрацю з цивільними службами охорони здоров'я в Німеччині. У дослідженні також зазначено, що «необхідні потреби зараз мають бути реалізовані терміново та без подальших затримок».

Vilars, Timothée. Pourquoi le conflit Israël-Hamas est une aubaine pour Poutine [Чому конфлікт Ізраїлю та ХАМАС є благом для путіна] / T. Vilars // L'Obs. – Paris, 2023. – 16.11. – Режим доступу : <https://www.nouvelobs.com/monde/20231116.OBS80922/pourquoi-le-conflit-israel-hamas-est-une-aubaine-pour-poutine.html>.

У статті для «L'Obs» Тімоті Вілар розглядає, як відродження конфлікту між Ізраїлем і Палестинською радою стало несподіваним подарунком для президента росії володимира путіна. Зазначається, що кремль, знаючи про застій війни в Україні, готовий ризикувати своєю позицією на Близькому Сході, спрямовуючи зусилля на ослаблення заходу. Автор підкреслює, що путін вміє вигравати від конфліктів і хаосу, використовуючи їх для відволікання уваги від інших подій та поділу суспільства на заході.

Leloup, Damien. A Chypre, la vie de la «start-up island» bouleversée par la guerre en Ukraine [На Кіпрі життя «острова стартапів» перевернула війна в Україні] / D. Leloup // Le Monde. – Paris, 2023. – 16.11. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/les-decodeurs/article/2023/11/16/a-chypre-la-vie-de-la-start-up-island-bouleversee-par-la-guerre-en-ukraine_6200371_4355770.html.

Оглядач видання «Le Monde» Демієн Лелу аналізує вплив війни в Україні на життя «острова стартапів» – Кіпру. В статті йдеться про те, як тисячі компаній, спеціалізованих у «сірій зоні» цифрових технологій, багато з яких мають російське походження та використовують Кіпр як вхідну точку в Європу, стали об'єктом руйнування економіки країни через воєнні події в Україні. Автор зазначає, що протягом десяти років на Кіпрі існує історія хабу для стартапів та технологічних компаній, які утримуються за рахунок мінімальних податків, близькості до Ізраїлю та його високотехнологічних компаній, комфортних умов проживання та історичної присутності значної російської міндобробіткової меншини інвесторів.

Paleckis, Rimvydas. R. Karbauskis režė: gašdindami apie karą valdantieji siekia, kad žmonės neitų į rinkimus [Р. Карбаускіс заявив: погрожуючи війною, влада намагається не дати людям піти на вибори] / R. Paleckis // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2023. – 16.11. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2023/11/16/news/r-karbauskis-reze-gasdindami-apie-kara-valdantieji-siekia-kad-zmones-neitu-i-rinkimus-29196118>.

Голова «Союзу селян і зелених» Литви Р. Карбаускіс стверджує, що загроза збройного нападу на Литву зараз не більша, ніж на момент початку російської агресії в Україні. За його словами, можновладці, говорячи про можливі небезпеки та підготовку країни до захисту, лише лякають населення. Р. Карбаускіс переконаний,

що риторика «про майбутню війну, про годину Х – це риторика абсолютно деструктивна, вона нікому не потрібна, не потрібна для Литви, а вона поширюється, щоб викликати у людей страх – можливо, страх не піти на вибори, а якщо люди і підуть на вибори, то проголосують за тих, хто нібито готовий захищати країну». Р. Карбаускіс також переконаний, що поки Україна здатна протистояти, для Литви немає великої загрози з точки зору безпеки.

«Do Rzeczy» nr 47: Porzucony. Prezydent Ukrainy traci sojuszników [«Do Rzeczy» №47: Занедбаний. Президент України втрачає союзників] // Do Rzeczy. – Warszawa, 2023. – 19.11. – Режим доступу : <https://dorzeczy.pl/opinie/505197/do-rzeczy-nr-47-porzucony-prezydent-ukrainy-traci-sojusznikow.html>.

Редакція тижневика «Do Rzeczy» дає короткий огляд №47 за 20 листопада 2023 року, обкладинка якого присвячена Україні з фотографією Президента України Володимира Зеленського та написом «Занедбаний. Президент України втрачає союзників». Також в цьому номері тижневика розміщена стаття Мацея Печинського «Слуга народу та його критики», де автор стверджує, що «підтримка Президента України повільно падає, а список звинувачень на його адресу стає довшим». Войцех Голонка у статті «Зменшення підтримки України» зазначає, що Україна не впаде, але в новій ситуації «вона має швидко шукати завершення війни без перемоги». Яцек Пшибильський у статті «Трамп 2.0 наближається» наголошує, що Д. Трамп хоче покласти край війні в Україні та зупинити «нескінченний потік американських коштів», що тече до України.

APEC leaders divided on Ukraine, Gaza wars, back WTO reform [Лідери АТЕС розділилися щодо України, війни в Газі, підтримки реформи СОТ] // The Asahi Shimbun. – Tokyo, 2023. – 19.11. – Режим доступу : <https://www.asahi.com/ajw/articles/15061063>.

Після дводенного саміту форуму Азіатсько-Тихоокеанського економічного співробітництва (АТЕС) лідери Тихоокеанського регіону продемонстрували розбіжності щодо війни в Україні та Газі, хоча вони пообіцяли підтримати реформу Світової організації торгівлі. 21 член форуму АТЕС, до якого входять росія, Індонезія та Малайзія з мусульманською більшістю, прийшли на засідання розділеними щодо війни росії в Україні та війни ХАМАС та Ізраїлю в Газі. У заяві, опублікованій цьогорічним головою АТЕС, США, повторюється минулорічна заява лідерів АТЕС, у якій йдеться про те, що більшість членів АТЕС рішуче засуджують агресію проти України. У ній сказано, що лідери обмінялися думками щодо кризи в Газі, при цьому деякі заперечували проти формулювань заяви голови в супровідній «Декларації Золотих воріт», яка охоплює економічні питання, на тій підставі, що вони не вірять, що АТЕС є форумом для обговорення геополітичних питань.

Warnung vor Ausfällen Österreich nutzt weiter russisches Gas – Experten sehen Versäumnisse [Австрія продовжує використовувати російський газ – експерти бачать недогляд] // Focus. – Berlin, 2023. – 20.11. – Режим доступу :

https://www.focus.de/panorama/welt/warnung-vor-ausfaellen-oesterreich-nutzt-weiter-russisches-gas-experten-sehen-versaemnisse_id_249147727.html.

На другому році загарбницької війни росії проти України Австрія все ще отримує значну частину свого газу з росії, нинішній контракт на постачання діє до 2040 р. Цей газ йде через Україну до Австрії. Згідно з даними австрійського енергетичного регулятора «E-Control», у 2023 р. частка росії в імпортованому природному газі склала у середньому 60 %. Колишній глава «E-Control» В. Больц і ексглава енергетичної компанії «OMV» Г. Ройс попередили про недостатню підготовленість до можливого зриву поставок з росії. В. Больц сказав, що більшість регіональних постачальників енергії, з іншого боку, все ще занадто сильно покладаються на росію і таке враження, що компанії ховають голову в пісок і сподіваються, що все не піде так погано. Експерти розкритикували той факт, що оператор трубопроводу «Gas Connect Austria» не активно просуває розширення трубопроводу для газу з Німеччини.

Försvarsindustrin lockar allt fler [Оборонна промисловість приваблює все більше]
// **Aftonbladet. – Stockholm, 2023. – 21.11. – Режим доступу :**
<https://www.aftonbladet.se/minekonomi/a/kEoyW9/forsvarsindustrin-lockar-allt-fler>.

Цього року зростає популярність оборонного сектору Швеції. У шведському оборонному гіганті «Saa» кількість заявок цього року зросла на 25 % порівняно з минулим роком. За словами менеджера з персоналу «Saa» Лени Еліассон, причиною підвищеного інтересу є невизначена світова ситуація, зокрема після вторгнення росії в Україну та війни, яку вона розпочала, інтерес до оборонного сектору виріс. За її словами, це пов'язано з тим, що більше людей відчувають, що хочуть змінити ситуацію.

Riekstiņa, Magda. Ceļā uz lielāku saliedētību [До більшої згуртованості] / М.
Riekstiņa // Diena. – Rīga, 2023. – 21.11. – Режим доступу :
<https://www.diena.lv/raksts/viedokli/dienaskomentars/cela-uz-lielaku-saliedetibu-14308845>.

Дослідження Фонду інтеграції суспільства (SIF) показало, що латвійське суспільство є досить закритим. За словами керівниці SIF З. Пуце, коли росія вторглася в Україну, то ставлення до політики кремля показало, що ворогів у латишів, так би мовити, не бракує. У Латвії підняли голос люди, які відреагували до заходів підтримки України агресивністю, до намагань Латвії зменшити вплив усього російського – з некультурною ворожістю. І. Пуце зазначає, що зараз агресивність трохи затихла, але не зникла і ці розбіжності в суспільстві використовуються різними політиками для підвищення своєї популярності та мобілізації електорату, часто сприяючи розколу суспільства замість порозуміння.

Przybylski, Robert. Przewoźnicy kolejowi szykują się na boom w transporcie na Ukrainę [Залізничні перевізники готуються до буму перевезень в Україну] / R.
Przybylski // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2023. – 21.11. – Режим доступу :
<https://logistyka.rp.pl/szynowy/art39447351-przewoźnicy-kolejowi-szykują-sie-na-boom-w-transporcie-na->

[ukraine? gl=1*cgmsys* ga*MTc1NTk3MjE3OC4xNzAwNjQ0OTM2* ga_Q5M7845HMR*MTcwMDY0ODkzNi4xLjEuMTcwMDY0OTQ5Mi40OS4wLjA](https://www.cqmsys.com/ga/MTc1NTk3MjE3OC4xNzAwNjQ0OTM2*ga_Q5M7845HMR*MTcwMDY0ODkzNi4xLjEuMTcwMDY0OTQ5Mi40OS4wLjA).

Оглядач «Rzeczpospolita» з питань логістики Роберт Пржибильський вважає, що блокування польськими мітингувальниками автомобільних перетинів з Україною дає можливість для розвитку залізничного транспорту. На його думку, через акцію протесту значно зменшився трафік вантажівок між Польщею та Україною, а час транспортування на напрямку Польща-Україна збільшився і тепер виїзд з Польщі займає приблизно 14 днів і такий же час очікування потрібен на зворотному перетині. Р. Пржибильський зазначає, що наразі це логістичний виклик для всіх компаній ЄС, пов'язаних зі східним бізнесом, а наслідки блокади також можуть негативно вплинути на динаміку розпочатого процесу відбудови в Україні. Виходом з цієї ситуації, на думку оглядача, є диверсифікація засобів і напрямків транспорту, одним із яких є інтермодальні перевезення та доставка контейнерів залізничним транспортом безпосередньо з польських портів до терміналу в Мостицька (Україна), інший варіант – транспорт через Словаччину, Угорщину чи Румунію, або навіть Молдову.

Kariuomenės vadas: tiesioginės karinės grėsmės Lietuvai šiuo metu nėra [Командувач армією: Зараз прямої військової загрози для Литви немає] // Verslo žinios. – Vilnius, 2023. – 21.11. – Режим доступу : <https://www.vz.lt/verslo-aplinka/2023/11/23/kariuomenes-vadas-tiesiogines-karines-gresmes-lietuvai-siuo-metu-nera>.

Командувач литовською армією генерал В. Рупшис каже, що наразі немає прямої військової загрози країні, про що попереджає міністр закордонних справ Г. Ландсбергіс. Водночас у середньостроковій перспективі, яка триватиме від п'яти до десяти років, за словами В Рупшиса, багато залежатиме від результату війни в Україні. Командувача вважає, що «треба спокійно, холоднокрівно готуватися до цього конфлікту, а буде він чи ні – це залежатиме насправді від нас».

L'UE à 35? Propositions de réformes contre les vetos qui «paralysent» [Запропоновані реформи проти «паралізуючого» вето] // L'Obs. – Paris, 2023. – 22.11. – Режим доступу : <https://www.nouvelobs.com/monde/20231122.AFP5029/l-ue-a-35-propositions-de-reformes-contre-les-vetos-qui-paralysent.html>.

Євродепутати пропонують реформи в Європейському Союзі для запобігання вето, яке «паралізує» прийняття рішень. Запропоновані зміни включають менше рішень, що приймаються в одній згоді держав-членів та більше влади для Європарламенту. Зазначено, що реформи мають врахувати можливість розширення ЄС до 35 або 37 держав-членів. Євродепутати підкреслюють необхідність перегляду процедур для уникнення блокування рішень, особливо в контексті російської агресії проти України та можливих перспектив розширення ЄС.

Huszák, Dániel. Egyre súlyosabb krízis mutatja: talán visszafordíthatatlanul elvesztette legszorosabb szövetségését Ukrajna [Усе більш серйозна криза показує: можливо, безповоротно Україна втратила свого найближчого союзника] / D. Huszák // Portfolio. – Budapest, 2023. – 23.11. – Режим доступу :

<https://www.portfolio.hu/global/20231123/egyre-sulyosabb-krizis-mutatja-talan-visszafordithatatlanul-elvezstette-legszorosabb-szovetsegeset-ukrajna-653417>.

В статті оглядач «Portfolio» Даніель Гусак аналізує погіршення відносин між Польщею та Україною. Згідно зі статтею, зміна влади в Польщі та ініційована далекобійниками блокада спричинили серйозні дипломатичні, економічні та гуманітарні проблеми. Автор наголошує, що на початку війни в Україні Польща підтримувала Україну ефективніше та тісніше, ніж будь-яка західна країна. Автор підкреслює зростання невдоволення польського суспільства війною в Україні та зниження підтримки, що може викликати занепокоєння для Києва. У статті також зазначається, що якщо війна затягнеться, путін розраховує на поступовий відхід Заходу з України.

Scherer, Steve. Canada PM Trudeau says his main rival abandoning Ukraine due to Trump influence [Прем'єр-міністр Канади Д. Трюдо каже, що його головний суперник кидає Україну через вплив Д. Трампа] / S. Scherer // Japan Times. – Tokyo, 2023. – 25.11. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/world/canada-pm-trudeau-says-his-main-rival-abandoning-ukraine-due-to-trump-influence>.

Прем'єр-міністр Канади від Ліберальної партії Джастін Трюдо заявив, що його головний політичний конкурент із правого крила «кидає» Україну під впливом Дональда Трампа, лідера республіканців на виборах у США наступного року. Під час попереднього голосування усі 109 депутатів-консерваторів у Палаті громад виступили проти оновленого законопроекту про угоду про вільну торгівлю між Канадою та Україною, який одностайно підтримали всі інші партії. Лідер консерваторів заявив, що його партія не підтримує законопроект, оскільки це змусить Україну запровадити податок на викиди вуглецю. Д. Трюдо вважає, що консервативна партія Канади вирішує не підтримувати Україну в тому, що їй потрібно, під абсурдним виправданням через зростання правого, американського впливу. За день до голосування лідер консерваторів наполягав на тому, що він підтримує Україну та угоду про вільну торгівлю, але «проголосував проти того, щоб Д. Трюдо ввів податок на викиди вуглецю в уже існуючу угоду».

Pietralunga, Cédric. Comment la guerre en Ukraine redessine les flux du réarmement mondial [Як війна в Україні змінює потік глобального переозброєння] / C. Pietralunga // Le Monde. – Paris, 2023. – 26.11. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/international/article/2023/11/26/comment-la-guerre-en-ukraine-redessine-les-flux-du-rearmement-mondial_6202422_3210.html.

Журналісти «Le Monde» Седрик П'єтралунга та Еліз Вінсент досліджують вплив війни в Україні на потік глобального переозброєння. Наголошується на значному збільшенні військових витрат, зокрема в Європі, особливо на її східному фланзі через побоювання російської агресії. У статті також згадуються зміни на великому ярмарку військової техніки в Лондоні, що свідчить про тіснішу військову співпрацю між Великобританією та Україною. Після російського вторгнення експерти відзначили кінець періоду «дивідендів миру» та помітне збільшення глобальних військових витрат, коли європейські країни швидко переозброювалися,

особливо на своєму східному фланзі. Імпорт зброї до Європи зріс майже вдвічі завдяки масовим поставкам в Україну, яка стала третім за величиною пунктом призначення у світі.

Situācija uz Ukrainas un Polijas robežas Latvijas pārtikas nozarei var radīt vismaz 30 miljonu eiro zaudējumus eksportā [Ситуація на українсько-польському кордоні може завдати латвійській харчовій промисловості щонайменше 30 млн євро експортних збитків] // **Diena.** – Rīga, 2023. – 27.11. – Режим доступу : <https://www.diena.lv/raksts/pasaule/eiropa/situacija-uz-ukrainas-un-polijas-robezas-latvijas-partikas-nozare-i-var-radit-vismaz-30-miljonu-eiro-zaudejumus-eksporta-14309162>.

Голова правління Латвійської федерації харчових підприємств (LPUF) І. Шуре повідомила, що ситуація на українсько-польському кордоні може завдати латвійській харчовій промисловості збитків щонайменше на 30 млн євро в експортному обороті. Вона пояснює, що блокада економіки України польськими автоперевізниками суттєво вплинула на роботу харчової промисловості Латвії. Як зазначає І. Шуре, Україна є важливим партнером для харчової промисловості Латвії як в експорті, так і в постачанні сировини. Міністр закордонних справ Латвії К. Каріньш у телефонній розмові з міністром європейських справ Польщі Ш. Шинувським закликав до вирішення ситуації на польсько-українському кордоні, заявивши, що Латвія готова долучитися та надати допомогу в пошуку рішень.

Blinken en Europe pour parler du soutien à l'Ukraine avant un retour en Israël et Cisjordanie [Блінкен в Європі, щоб обговорити підтримку України перед поверненням до Ізраїлю та Західного берега] // **L'Obs.** – Paris, 2023. – 27.11. – Режим доступу : <https://www.nouvelobs.com/monde/20231127.AFP5143/blinken-en-europe-pour-parler-du-soutien-a-l-ukraine-avant-un-retour-en-israel-et-cisjordanie.html>.

Глава американської дипломатії Ентоні Блінкен відправився в Європу для обговорення підтримки України та можливого зіткнення з російським колегою сергієм лавровим. Після цього візиту в Європі він повернеться до Ізраїлю, Західного берега та Дубая. Сподіваючись на підтримку України в Конгресі США, Д. Байден намагається залучити республіканців до проекту допомоги на суму 61 млрд дол. для України, а також надає допомогу Ізраїлю та Тайваню.

Guerres, climat, ultradroite: l'écologiste Jadot a «la trouille» [Війни, клімат, ультраправі: еколог Жадот «наляканий»] // **L'Obs.** – Paris, 2023. – 29.11. – Режим доступу : <https://www.nouvelobs.com/politique/20231129.AFP5179/guerres-climat-ultradroite-l-ecologiste-jadot-a-la-trouille.html>.

Французький сенатор-еколог Яннік Жадот висловив стурбованість зростанням ультраправих, стверджуючи, що вперше за свою політичну кар'єру відчуває «страх». Він пояснює таке зростання соціальними кризами, кліматичним колапсом і збройними конфліктами, наводячи такі приклади, як Україна, Азербайджан, Вірменія, Ізраїль і Палестина. Я. Жадот підкреслює занепокоєння щодо кліматичного колапсу, соціальної напруженості та пандемій, звинувачуючи ультраправих у використанні цих страхів.

Matsuoka, Daisuke. Russia to skip 2025 Osaka Expo amid Ukraine war criticism [росія пропустить Osaka Expo 2025 через її критику щодо війни в Україні] / D. Matsuoka // The Asahi Shimbun. – Tokyo, 2023. – 29.11. – Режим доступу : <https://www.asahi.com/ajw/articles/15070017>.

росія оголосила, що не братиме участь у виставці «Osaka Kansai Expo 2025» на тлі загострення дипломатичної напруженості між Японією та росією після вторгнення москви в Україну, заявивши, що до неї поставилися несправедливо. Представник росії сказав, що країна зіткнулася з несправедливим ставленням з боку деяких країн-учасниць, припускаючи, що конфлікт москви з Японією та її західними союзниками через війну в Україні зіграв роль у прийнятті рішення щодо того, щоб не брати участі у виставці. Оголошення росії було зроблено через кілька днів після того, як державний міністр Японії, відповідальний за виставку, припустив, що росія не бажана на заході. росія стала третьою країною, яка не буде брати участь у виставці після Мексики та Естонії, які нещодавно оголосили про своє рішення вийти через «внутрішні фінансові проблеми». Виставка «Osaka Expo 2025» традиційно слугує зміцненню економічних і гуманітарних зв'язків, надихаючи на здорову та конструктивну конкуренцію між націями.

Krautmanis, Māris. Polijas autopārvadātāji posta Ukrainas ekonomiku – cieš arī Latvija [Польські автоперевізники руйнують економіку України – страждає і Латвія] / M. Krautmanis // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīga, 2023. – 30.11. – Режим доступу : https://neatkariga.nra.lv/komentari/maris-krautmanis-3/438291-polijas-autoparvadataji-posta-ukrainas-ekonomiku-cies-ari-latvija?_gl=1*1emsgrj*_ga*MTM0MzkwNDAyMS4xNjc0NDc3NDE4*_ga_LTMBW853YH*MTcwMTM2MjA3NC4xMDguMS4xNzAxMzYyMTU1LjAuMC4w.

За словами автора, блокада на українсько-польському кордоні завдає збитків не тільки економіці України, а й Латвії. Голова Ради федерації харчових компаній Латвії І. Шуре заявила, що уся латвійська харчова промисловість може втратити обсяги експорту щонайменше 30 млн євро протягом місяця якщо не буде вирішена надзвичайна ситуація з економічною блокадою України, розпочатою польськими автоперевізниками. І. Шуре висловлює обурення, що через блокаду виробники будуть змушені підвищувати ціни на продукцію та підвищувати інфляцію, оскільки польські політики не виконують свою роботу. Президент Конфедерації латвійських роботодавців А. Біте сказав, що «якби Польща хотіла, цю ситуацію можна було б вирішити протягом години».

ДАНІ ЗАРУБІЖНИХ РОЗВІДОК ТА АНАЛІТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ

Vyrovnat se ztrátami u Avdiivky bude těžké. Ruská ofenziva je v ohrožení [Впоратися з втратами в Авдіївці буде важко. російський наступ під загрозою] // Aktuálně.cz. – Praha, 2023. – 01.11. – Режим доступу : <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/vyrovnat-ztrat-y-u-avdiivky-bude-tezke-ruska-ofenziva-je-v-o/r~1245112674ad11eeba5b0cc47ab5f122/>.

За даними Інституту вивчення війни (ISW), російські сили в Авдіївці зазнають великих втрат у техніці, що матиме великий вплив на розвиток вторгнення. Ситуація

в Донецькій області на сході України, ймовірно, надовго порушить здатність росіян атакувати. Хоча російські війська все ще посилюють резервістів на східний фронт, втрати поблизу міста Авдіївка створять для них серйозну проблему. російському командуванню, ймовірно, буде важко впоратися з втратами російської техніки, особливо бронетехніки. Ці втрати у 2022 р., на думку ISW, суттєво обмежили можливості росії вести ефективну механізовану маневрову боротьбу в зимово-весняному наступі російських військових 2023 р.

Arhirova, Hanna. Russia steps up its aerial barrage of Ukraine as Kyiv officials brace for attacks on infrastructure [росія посилює повітряні удари по Україні, влада в Україні готується до атак на інфраструктуру] / Н. Arhirova // National Post. – Toronto, 2023. – 03.11. – Режим доступу : <https://nationalpost.com/pmnn/news-pmn/russia-steps-up-its-aerial-barrage-of-ukraine-as-kyiv-officials-brace-for-attacks-on-infrastructure>.

Аналітики прогнозують, що волога, холодна погода, що наближається, швидше за все, змусить змінити військовий темп і Україна та росія нарощуватимуть запаси боєприпасів для наступальних операцій у 2024 р. Україна багато в чому покладається на своїх західних союзників і планує наростити власне виробництво зброї. Сили оборони України тепер можуть знищити російські логістичні та командні центри за лінією фронту, використовуючи американські балістичні ракети великої дальності «АТАСМС» та британські крилаті ракети великої дальності «Storm Shadow». Заплановане постачання винищувачів «F-16» також зміцнить військову міць України. За словами американських чиновників, боєприпаси з лазерним наведенням, призначені для знищення дронів, як очікується, стануть частиною пакету нової військової допомоги США Україні вартістю 425 млн дол.

Burgis, Tom. Ukraine troops defend vital foothold on russian-controlled Dnipro River [Українські війська захищають життєво важливий плацдарм на річці Дніпро, що контролюється росією] / Т. Burgis // The Guardian. – London, 2023. – 03.11. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2023/nov/03/ukraine-troops-defend-vital-foothold-on-russian-controlled-dnipro-river>.

«The Guardian» повідомляє, що українські морські піхотинці захопили плацдарм, створений на окупованому березі річки Дніпро, який може дозволити Україні повернути собі велику частину Херсонської області, що є стимулом для контрнаступу. Колишній офіцер британської армії та експерт із наземних війн у Міжнародному інституті стратегічних досліджень у Лондоні Бен Баррі сказав, що вздовж цієї тисячокілометрової лінії фронту ЗСУ намагаються перешкодити росіянам зосередити свої сили. Тому вони атакують у різних місцях та у різний час і є ознаки того, що вторгнення України на східний берег стурбувало Москву. Аналітики Інституту вивчення війни, дослідницької організації США, яка займається моніторингом війни в Україні, заявили, що повідомлення про звільнення генерал-полковника Олега Макаревича, який займав посаду командувача російського угруповання «Дніпро», вказують на те, що Кремль або російське військово-командування можуть бути досить стурбовані і скептично налаштовані щодо здатності відбити наземні операції Сил оборони України.

Ukrainian PoWs being sent to fight their own army, russian news claims [Українських військовополонених відправляють битися зі своєю армією, – стверджують російські новини] // *The Guardian*. – London, 2023. – 08.11. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2023/nov/08/ukrainian-pows-being-sent-to-fight-their-own-army-russian-news-claims>.

Науковий співробітник відділу наземних воєн у Королівському інституті Збройних сил у Лондоні Нік Рейнольдс щодо того, що росія відправляє українських військовополонених воювати на фронті проти українців зазначив, що весь сценарій пронизаний примусовим потенціалом. Аналітикиня Інституту вивчення війни Кароліна Хірд додала, що росія також намагається зміцнити свої сили за допомогою призовної кампанії в окупованій частині України. На її думку, мобілізуючи українських військовополонених та закликаючи на військову службу українців, які живуть в окупованих регіонах, росія збільшує свою бойову міць, не ризикуючи соціальними наслідками проведення загальної мобілізації.

Sharma, Shweta. Rosia forced to move air defences from kaliningrad to Ukraine frontline amid heavy losses [росія змушена перемістити ППО з калінінграда на лінію фронту в Україні через великі втрати] / S. Sharma // *The Independent*. – London, 2023. – 27.11. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/russia-ukraine-war-losses-kaliningrad-latest-b2453927.html>.

За даними Міністерства оборони Великобританії, росія, ймовірно, була змушена перемістити кілька систем ППО зі свого Калінінградського анклаву на узбережжя Балтійського моря на лінію фронту в Україні через понесені там втрати. З посиленням на дані розвідки, наприкінці жовтня й на початку листопада 2023 р. протягом одного тижня росія втратила чотири пускові установки ЗРК С-400 на окупованих територіях. Схоже, путін не мав іншого вибору, окрім як послабити оборону Калінінграда, форпосту, що межує з членами НАТО з трьох сторін і вважається одним із найбільш стратегічно чутливих регіонів Москви. У звіті Міністерства оборони Британії зазначається, що це підкреслює надмірне навантаження, яке спричинила війна для деяких ключових сучасних можливостей росії.

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ

Šafaříková, Kateřina. Německá ministryně chce Ukrajinu v EU. Rozšíření unie o nové země považuje za nutnost [Німецький міністр хоче бачити Україну в ЄС. Розширення ЄС за рахунок нових країн він вважає необхідністю] / K. Šafaříková // *Aktuálně.cz*. – Praha, 2023. – 03.11. – Режим доступу : <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/nemecka-ministryne-chce-ukrajinu-v-eu-rozsireni-unie-o-nove/r~a2b09acc7a4411eeba63ac1f6b220ee8/>.

Міністерка закордонних справ Німеччини Анналена Бербок досі найбільш чітко виступала за розширення ЄС серед членів берлінського уряду. Глава дипломатії найважливішої країни ЄС заявила, що «більша Європа буде кращою Європою». Свою заяву А. Бербок зробила в той час, коли очікується ключове рішення лідерів 27 країн щодо початку переговорів про вступ України, яке має прийняти наступного місяця засідання Європейської ради. Усі 27 держав мають погодитися на початок

переговорів з Україною. Зазначається, що чеський уряд ще не має позиції щодо права вето, а думки окремих сторін розходяться.

Arhirova, Hanna. Zelensky hosts EU official von der Leyen as russian attacks wound at least 14 people in Ukraine [Зеленський прийняв президентку Європейської комісії Урсулу фон дер Ляєн] / Н. Arhirova // National Post. – Toronto, 2023. – 03.11. – Режим доступу : <https://nationalpost.com/pmnn/news-pmn/russia-steps-up-its-aerial-barrage-of-ukraine-as-kyiv-officials-brace-for-attacks-on-infrastructure>.

Президентка Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн під час свого візиту до Києва провела зустрічі з вищим політичним керівництвом країни напередодні звіту щодо розширення ЄС, який міститиме оцінку досягнутого Україною на шляху до членства в ЄС. Урсула фон дер Ляєн відзначила прогрес України у виконанні семи рекомендацій Єврокомісії з просування до членства в ЄС та нагадала про реформи, які Україні все ще потрібно завершити. Глава Єврокомісії також відзначила досягнення України на шляху економічної модернізації та відбудови.

Ursula von der Leyen i Kiev [Урсула фон дер Ляєн у Києві] // Svenska Dagbladet. – Stockholm, 2023. – 04.11. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/zEB4kw/ursula-von-der-leyen-i-kiev>.

Головною метою візиту до Києва президентки Єврокомісії Урсули фон дер Ляєн є обговорення вступу України до Євросоюзу. Глава Єврокомісії назвала заходи, які Україні необхідно зробити для повного завершення «семи кроків до ЄС». Вона висловила впевненість, Україна зможе досягти своєї амбітної мети: тобто вже цього року прийняти історичне рішення про відкриття процесу переговорів про вступ.

Von der Leyen: „Über 90 Prozent des Wegs“ zu EU-Beitrittsverhandlungen geschafft [Фон дер Ляєн: «Понад 90 відсотків шляху» до переговорів про вступ до ЄС] // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2023. – 05.11. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/ukraine/von-der-leyen-ukraine-auf-weg-zu-eu-beitrittsverhandlungen-19291739.html>.

Після візиту президентки Європейської комісії ЄС Урсули фон дер Ляєн до Києва український уряд заявив, що очікує початку переговорів про вступ до ЄС цього року. У. фон дер Ляєн раніше заявляла про успіхи у своїх зусиллях щодо реформування України, яка вже понад 20 місяців захищається від російської агресивної війни. Глави держав та урядів ЄС мають ухвалити рішення про початок переговорів про вступ у грудні.

Bahovski, Erkki. Euroopa Liidu laienemine paneb Eesti väga raskete valikute ette [Розширення Європейського Союзу ставить Естонію перед дуже важким вибором] / E. Bahovski // Postimees. – Tallinn, 2023. – 05.11. – Режим доступу : <https://arvamus.postimees.ee/7891003/erkki-bahovski-euroopa-liidu-laienemine-paneb-estivi-vaaga-raskete-valikute-ette>.

За словами редактора громадської думки Е. Баховскі, ЄС повинен мати можливість функціонувати навіть після розширення, але Естонія стоїть перед важким вибором. За його словами, міністерка закордонних справ Німеччини А. Бербок виступила з важливою промовою в МЗС Німеччини, де внесла кілька пропозицій, які доволі суттєво змінять ЄС. Автор зазначає, що потреба реформувати ЄС різко зростає, коли Україна та кілька країн Західних Балкан потенційно приєднуються ЄС. Перш за все А. Бербок заявила, що Німеччина готова відмовитися від посади комісара ЄК в Єврокомісії. За цією ідеєю стоїть розуміння того, що європейські структури не можуть розвиватися нескінченно, і, згідно з баченням А. Бербок, посаду комісара ЄК можна було б розподілити між кількома державами-членами.

O'Carroll, Lisa. Ukraine doesn't want sympathy vote on joining EU, says deputy PM [Україна не хоче жодних знижок через війну на вступ до ЄС, – заявила віце-прем'єрка] / L. O'Carroll // The Guardian. – London, 2023. – 06.11. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2023/nov/06/ukraine-joining-eu-reforms>.

Міністерка з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Ольга Стефанішина напередодні звіту Європейської комісії відзначила, що Україна завершить реформи, необхідні для вступу до ЄС протягом двох років. Вона заявила, що Україна не хоче жодних поблажок через війну, додавши, що впевнена у рішенні на користь країни. На її думку, динаміка, яку сьогодні показує Україна дозволяє говорити про те, що це буде дуже швидкий процес. Брюссельська кореспондентка «The Guardian» Ліза О'Керролл підкреслює, що необхідність розширення найактивніше серед усіх проштовхує останніми місяцями найбільша та найпотужніша країна ЄС – Німеччина.

Saks, Rainer. Rainer Saks: USA andis teada tuumaallveelaeva saabumisest Lähis-Ida piirkonda [Райнер Сакс: США оголосили про прибуття атомного підводного човна в регіон Близького Сходу] / R. Saks // Eesti Päevaleht. – Tallinn, 2023. – 07.11. – Режим доступу : <https://epl.delfi.ee/artikkel/120245616/sojaraport-rainer-saks-usa-andis-teada-tuumaallveelaeva-saabumisest-lahis-ida-piirkonda>.

Естонський експерт з питань безпеки Р. Сакс у воєнному звіті пише, що президентка ЄК Урсула фон дер Ляєн виступила в Брюсселі з набагато більш стратегічною промовою, ніж зазвичай, про цілі щодо України. Р. Сакс вважає, що президентка досить умовно заявила, що метою у випадку України є постійний і справедливий мир, але й надала цьому формулюванню значно більш точного змісту. По суті, вважає експерт, У. фон дер Ляєн переконана, що лише досягнення цих цілей гарантує європейську безпеку та стабільність. І, пише експерт, судячи з усього, Єврокомісія вирішила рекомендувати почати переговори з Україною (та Молдовою) про вступ до ЄС і таким чином виконала одну зі своїх історичних місій.

Bakker, Alexander. Europese Commissie wil naar monsteruitbreiding EU: 'Oekraïne klaar voor volgende stap' [Єврокомісія хоче монстрового розширення ЄС: «Україна готова до наступного кроку»] / A. Bakker // De Telegraaf. – Amsterdam, 2023. – 08.11. –

Режим доступу : <https://www.telegraaf.nl/nieuws/417446551/europese-commissie-wil-naar-monsteruitbreiding-eu-oukraine-klaar-voor-volgende-stap>.

Після російського вторгнення в лютому 2022 р. Україна отримала статус кандидата на членство в ЄС в рекордно короткий термін. Нідерланди спочатку були критичні, але погодилися на компроміс: Україна має виконати сім умов. Незважаючи на неповний успіх, Брюссель рекомендує дати «зелене світло» переговорам про вступ. За словами автора, вступ України викликає велике занепокоєння нинішніх держав-членів, адже завдяки своїм розмірам країна матиме велику владу і право на велику частку субсидій ЄС.

Szabó, Dániel. Ukrajna átteszi a lábát az EU küszöbén, a magyar kormány lehet a főszereplő [Україна переступає поріг ЄС, головною дійовою особою може бути уряд Угорщини] / D. Szabó // Portfolio. – Budapest, 2023. – 08.11. – Режим доступу : <https://www.portfolio.hu/unios-forrasok/20231108/ukrajna-atteszi-a-labat-az-eu-kuszoben-a-magyar-kormany-lehet-a-foszereplo-650191>.

В статті Даніеля Сабо для «Portfolio» йдеться про те, що Єврокомісія планує запропонувати початок переговорів про вступ України та Молдови до ЄС, але цей процес буде пов'язаний із реформами верховенства права. Міністр закордонних справ Угорщини Петер Сіярто висловив занепокоєння щодо вступу України та вказав, що регулювання питання угорської меншини на Закарпатті та «OTR Bank» є необхідною умовою. Уряд Угорщини може виявитися ключовим гравцем у цьому питанні, оскільки він вказав на можливість вето. Зазначається, що прем'єр-міністр Віктор Орбан сприяє прискоренню вступу Сербії, але це може не мати підтримки з боку Брюсселя через конфлікт із Косово і очікувані реформи верховенства права. Автор пише, що позиція Словаччини також є сумнівною, і хоча поки вона не підтримує вступ України, можливі зміни при отриманні додаткової допомоги від ЄС.

Ehamaa, Liisa. Karis kiidab Euroopa Komisjoni otsust alustada läbirääkimisi Ukraina ja Moldovaga [Каріс високо оцінив рішення Єврокомісії розпочати переговори з Україною та Молдовою] / L. Ehamaa // Postimees. – Tallinn, 2023. – 08.11. – Режим доступу : <https://www.postimees.ee/7893422/karis-kiidab-euroopa-komisjoni-otsust-alustada-labiraakimisi-ukraina-ja-moldovaga>.

За даними Єврокомісії, офіційні переговори про вступ до Євросоюзу розпочнуться з Україною та Молдовою. Президент Естонії А. Каріс сказав, що «Україна та Молдова є частиною демократичної Європи, вони хочуть тут належати, і наш обов'язок – заохочувати та допомагати їм у цьому». За словами А. Каріса, Україна стала передовою в боротьбі з автократичною агресією, бороючись за виживання, незалежність і демократію як країна і народ, вони також пройшли видимий шлях реформ. За його словами, рішення Єврокомісії його тішить.

Tondo, Lorenzo. 'Our farewell to russia': Ukraine takes one step closer to EU membership [«Наше прощання з росією»: Україна на крок наблизилася до членства в ЄС] / L. Tondo // The Guardian. – London, 2023. – 08.11. – Режим доступу :

<https://www.theguardian.com/world/2023/nov/08/our-farewell-to-russia-ukraine-poised-to-take-step-closer-to-eu-membership>.

Кореспондент «The Guardian» Лоренцо Тондо зазначив, що вторгнення Володимира Путіна, схоже, значно посилило бажання українців приєднатися до ЄС. Згідно з опитуванням «Громадська синергія» (Civic Synergy), проєкту, спрямованого на посилення участі громадськості у реалізації реформ європейської інтеграції в Україні, у 2018 р. «за» висловилися 52 %. В грудні 2022 р. ця кількість зросла до 79 %. Виконавча директорка Українського центру європейської політики Любов Акуленко заявила, що спостерігається помітне зростання підтримки інтеграції до ЄС, навіть у регіонах, які раніше ставилися до цього скептично. Проте вона наголошує, що перспектива повноцінного членства в ЄС потребує прискорення реформ та приведення законодавства України у відповідність до стандартів ЄС.

Loonela, Vivian. Vivian Loonela: otsus Ukrainaga EL läbirääkimisi pidama hakata annab kindlust, et sõda võidetakse [Вівіан Лоонела: рішення про початок переговорів ЄС з Україною дає впевненість, що війну буде виграно] / V. Loonela // Eesti Päevaleht. – Tallinn, 2023. – 08.11. – Режим доступу : <https://epl.delfi.ee/artikkel/120246078/vivian-loonela-otsus-ukrainaga-el-labiraakimisi-pidama-hakata-annab-kindlust-et-soda-voidetakse>.

Голова естонського представництва Єврокомісії В. Лоонела вважає, що важко переоцінити важливість того, що Єврокомісія запропонувала відкрити переговори про вступ України до ЄС. Розпочавши повномасштабну війну проти України, росія намагалася замінити владу в Києві на проросійську, натомість Україна отримала солідну підтримку від європейських союзників. В. Лоонела згодна з думкою ЄК, що Україна змогла провести необхідні реформи, змінити свою правову систему, запровадити основні принципи верховенства права та посилити боротьбу з корупцією.

Von der Leyenová má pred lídrov EÚ odporúčanie: Týka sa nielen Ukrajinu! Čomu sa majú rokovania venovať? [Фон дер Ляєн має рекомендацію лідерам ЄС: Це стосується не лише України! Про що мають бути переговори?] // Nový čas. – Bratislava, 2023. – 08.11. – Режим доступу : <https://www.cas.sk/clanok/2864785/von-der-levenova-ma-pred-lidrov-eu-odporucanie-tyka-sa-nielen-ukrajiny-comu-sa-maju-rokovania-venovat/>.

В рамках звіту, який оцінює прогрес окремих країн-кандидатів, президентка Європейської комісії (ЄК) Урсула фон дер Ляєн рекомендувала лідерам ЄС почати переговори про вступ України та Молдови до ЄС. За її словами, ЄК високо оцінила динаміку українських реформ, незважаючи на війну. Президентка додала, що український уряд і парламент продемонстрували свою рішучість досягти значного прогресу у виконанні семи кроків, визначених ЄС у рамках інтеграційного процесу, зокрема уряд запровадив прозору систему попереднього відбору суддів Конституційного суду, реформував судову адміністрацію, досяг прогресу в розслідуванні корупції на вищому рівні та систематично намагається боротися з впливом олігархів.

Realfonzo, Ugo. ‘Historic day’: EU opens door to Ukraine and Moldova membership talks [«Історичний день»: ЄС відкрив двері для переговорів про членство України та Молдови] / U. Realfonzo // *The Brussels Times*. – Brussels, 2023. – 08.11. – Режим доступу : <https://www.brusselstimes.com/belgium/787142/historic-day-eu-opens-door-to-ukraine-and-moldova-membership-talks-tbtb>.

Президентка Європейської комісії Урсула фон дер Ляєн на пресконференції повідомила, що Україна та Молдова досягли достатнього прогресу для початку переговорів про вступ з Європейським Союзом і що ЄК рекомендує Європейській раді розпочати переговори з Україною про вступ до ЄС. На її думку, українці глибоко реформують свою країну, «навіть ведучи екзистенціальну війну» і швидкість, з якою Україна та Молдова піднялися сходами вступу до ЄС, була б немислимою до російського вторгнення. Автор публікації журналіст Уго Реальфонсо зазначив, що тепер Україна може розпочати офіційні переговори про набуття повноправного членства в ЄС за умови, що країни-члени ЄС приймуть рекомендацію на засідання Європейської ради в грудні. Журналіст підкреслив, що однак переговори почнуться не відразу і незважаючи на те, що більшість із 7 кроків, які ЄК вимагала для початку переговорів з Україною, виконано, і понад 90 % дій виконано, все ще потрібно зробити певну роботу.

Oekraïne verandert genoeg wetten en mag nu echt gaan praten over lidmaatschap EU [Урсула фон дер Ляєн минулими вихідними в Києві: «Ви можете це зробити і ви можете це зробити швидко»] // *Algemeen Dagblad*. – Rotterdam, 2023. – 08.11. – Режим доступу : <https://www.ad.nl/buitenland/oekraïne-verandert-genough-wetten-en-mag-nu-echt-gaan-praten-over-lidmaatschap-eu~af15c8ef/>.

В редакційній статті йдеться, що Україна та Молдова зробили великий крок до членства в ЄС. Президентка ЄК Урсула фон дер Ляєн, представляючи звіт, заявила, що Україна досягла величезного прогресу, змінює достатньо законів і тепер може реально почати говорити про членство в ЄС, проте потрібен прогрес ще у трьох питаннях: боротьба з корупцією, зменшення впливу олігархів і захист російської, угорської та румунської меншин у країні. Наразі ЄК рекомендує лідерам урядів прийняти рішення про початок переговорів про вступ у грудні за умови, що до того часу будуть виконані останні умови. Президентка ЄК Урсула фон дер Ляєн припускає, що це вдасться Україні.

‘Los eerst huidige problemen Europa op’ [«Спочатку вирішіть поточні проблеми в Європі»] // *De Telegraaf*. – Amsterdam, 2023. – 09.11. – Режим доступу : <https://www.telegraaf.nl/watuzegt/914721526/los-eerst-huidige-problemen-europa-op>.

В статті для «De Telegraaf» дописувач з Амстердаму Г. Хюльсхофф пише, що його неприємно вразила новина про те, що Європейська комісія хоче вжити заходів для розширення ЄС, щоб включити Україну, Молдову та Боснію і Герцеговину. На думку Г. Хюльсхоффа, по-перше, таке розширення несе великі ризики для і без того складного управління ЄС і загрожує ескалацією існуючого конфлікту між росією та сусідніми країнами, крім того, «цільові країни ще далеко не готові приєднатися». Дописувач вважає, що, крім усього, більшість європейських громадян дійсно цього не

хочуть, що це лише ще більше зменшить підтримку ЄС. Тому важливо, вважає дописувач, щоб Європейська комісія «відклала ці сміливі плани».

Veser, Reinhard. Geopolitische Symbolik für die Ukraine [Геополітична символіка для України] / R. Veser // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2023. – 09.11. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/politik/ukraine-beitrittsverhandlungen-die-geopolitische-symbolik-der-eu-kommission-19299885.html>.

За словами політичного редактора газети «Frankfurter Allgemeine» Р. Весера, рекомендація Європейської комісії розпочати переговори з Україною та Молдовою про вступ та оголосити Грузію кандидатом на членство є передусім геополітично мотивованою. Р. Весер вважає, що ЄС символічно підтверджує, що не хоче кинути ці країни на поталу російського реваншизму і такі сигнали солідарності мають свою цінність – особливо у випадку з Україною. Автор підкреслює, що під час процесу вступу мають бути виконані конкретні вимоги щодо функціонування демократичних інститутів, адміністрації та судової системи тому, що в іншому випадку розширення матиме фатальні політичні наслідки – для майбутніх членів і тим більше для ЄС.

Smirnovaitė, Viktorija. G. Landsbergis: EK turi svertus įtikinti valstybes, kad derybos dėl Ukrainos narystės ES prasidėtų šiemet [Г. Ландсбергіс: ЄК має важелі, щоб переконати країни, що переговори про членство України в ЄС повинні початися цього року] / V. Smirnovaitė // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2023. – 10.11. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2023/11/10/news/g-landsbergis-ek-turi-svertus-itikinti-valstybes-kad-derybos-del-ukrainos-narystes-es-prasidetu-siemet-29100417>.

Міністр закордонних справ Литви Г. Ландсбергіс прокоментував свою позицію щодо запрошення України до ЄС. Він заявив, що не впевнений, що переговори про членство України в ЄС розпочнуться вже в грудні «тому що деякі держави висловили сумніви», проте він сподівається, що «це буде вирішено». Міністр закордонних справ Чехії Я. Ліпавський, який перебував з візитом у Вільнюсі, зазначив, що Чехія повністю підтримує членство України в співтоваристві та радий тому, що країна займає з Литвою єдину і жорстку позицію в цьому питанні.

Zrazia Orbánove slová Ukrajině hřebienok? Premiér sa otvorenost'ou netají: Toto si myslí o ich vstupe do EÚ! [Чи зашкодять Україні слова Орбана? Прем'єр не приховує відкритості: Ось що він думає про їхній вступ до ЄС!] // Nový čas. – Bratislava, 2023. – 10.11. – Режим доступу : <https://www.cas.sk/clanok/2865691/zrazia-orbanove-slova-ukrajine-hrebenok-premier-sa-otvorenostou-netaji-toto-si-mysli-o-ich-vstupe-do-eu/>.

Чеське видання коментує заяву прем'єр-міністра Угорщини Віктора Орбана, яку він зробив у черговому інтерв'ю радіостанції «Kossuth Rádió», наголосивши, що Україні дуже далеко до членства в ЄС. В. Орбан неодноразово підкреслював, що «російсько-українська війна руйнує Європу» і саме тому Угорщина не підтримувала надсилання зброї і не підтримує надсилання в Україну грошей угорських платників податків.

Woort, Marina. Uitslag Stelling: ‘Liever terug naar de EEG’ [Заява про результат: «Я хотів би повернутися до Європейського економічного співтовариства (ЄЕС)»] / M. Woort // De Telegraaf. – Amsterdam, 2023. – 10.11. – Режим доступу : <https://www.telegraaf.nl/watuzegt/1461992566/uitslag-stelling-liever-terug-naar-de-eeeg>.

Європейська комісія хоче зробити кроки до подальшого розширення ЄС і рекомендує розпочати переговори про вступ з Україною, Молдовою та Боснією та Герцеговиною. За словами авторки, більшість з учасників обговорення такої позиції вважають, що Україні не варто прискорювати вступ до ЄС. Те саме стосується й інших країн зі списку приєднання. За словами президентки ЄК Урсули фон дер Ляєн, розширення ЄС є важливим з геополітичних міркувань і є «інвестицією в нашу безпеку». Не всі члени ЄС з цим згодні. Хтось вважає, що прискорене приєднання України ще більше спровокує росію, що призведе до ескалації. Менше чверті вважають розширення важливою зброєю для запобігання потраплянню бідних і вразливих країн під вплив росії та Китаю. Більшість мало довіряє ЄС, який називають «недемократичним», «бюрократичним» і «бюджетним».

Rónay, Tamás. Barátok, ellenségek [Друзі, вороги] / T. Rónay // Nepszava. – Budapest, 2023. – 11.11. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3215003_baratok-ellensegek.

У статті Тамаш Ронай коментує реакцію уряду Угорщини на рекомендацію Єврокомісії щодо початку офіційних переговорів про членство з Україною. Члени уряду висловили протести та пригрозили накласти вето на грудневому засіданні Європейської ради, але ці заяви вважаються спрямованими на внутрішню громадську думку та на підсилення стосунків з кремлем. Автор пише, що незважаючи на значний прогрес України в реформах, існують серйозні проблеми такі, як корупція, владарювання олігархів та ставлення до національних меншин. Т. Ронай вважає, що рекомендація Єврокомісії щодо початку переговорів вказує на необхідність вирішення цих питань перед вступом.

Lindberg, Anders. Ukraina i EU blir ett långfinger till Putin [Україна в ЄС стає середнім пальцем для путіна] / A. Lindberg // Aftonbladet. – Stockholm, 2023. – 11.11. – Режим доступу : <https://www.aftonbladet.se/ledare/a/2BOlJy/ukraina-i-eu-blir-ett-langfinger-till-putin>.

Єврокомісія заявила, що Україна та Молдова готові розпочати переговори про членство в ЄС. Шведська єврокомісарка з питань внутрішніх справ Ілва Йоганссон заявила, що зараз починається нова сторінка в історії ЄС. Вона наголосила, що Україна та Молдова не будуть готові до членства завтра, адаптація до правил ЄС потребує часу, але якщо ЄК доб’ється свого, переговори почнуться в грудні. Зараз Швеція в авангарді підтримки України та Молдови до вступу в ЄС.

Hodson, Dermot. Will Ukraine really join the EU? The answer lies with the countries facing the bill [Чи справді Україна вступить до ЄС? Відповідь за країнами, які мають прийняти законопроект] / D. Hodson // The Guardian. – London, 2023. – 11.11. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/commentisfree/2023/nov/11/ukraine-join-eu-membership-talks-subsidies>.

27 глав урядів Європейського Союзу в грудні мають ухвалити одне з найважливіших рішень в історії ЄС: чи розпочинати переговори про членство з Україною. Професор політичної економії та цифрових технологій університета Лафборо в Лондоні Дермот Ходсон вважає, що Європейська рада майже напевно дасть «зелене світло», але це не означає, що Україні буде дозволено приєднатися найближчим часом. Небажання НАТО виконати свою обіцянку про членство України є однією з причин очікувати на тривалі переговори між Брюсселем і Києвом. Навіть якщо Україні вдасться вступити в НАТО або знайти альтернативні гарантії безпеки, для вирішення проблем, які виникнуть внаслідок прийняття України в НАТО, потрібен час. За його словами, сільське господарство може стати найбільш делікатною темою у переговорах між ЄС та Україною та потенційною гарячою точкою.

De Kwestie: ‘Te groot risico om een in oorlog zijnd Oekraïne lid te laten worden’ [Питання: «Занадто великий ризик дозволити Україні, яка перебуває у стані війни, стати членом»] // *De Telegraaf*. – Amsterdam, 2023. – 11.11. – Режим доступу : <https://www.telegraaf.nl/watuzegt/788438325/de-kwestie-te-groot-risico-om-een-in-oorlog-zijnd-oekraïne-lid-te-laten-woorden>.

Видання інформує, що зростаючу дружбу між Брюсселем і Києвом не кожен читач у Нідерландах сприймає добре. Антологія відповідей читачів щодо вступу України в ЄС така: занадто ризикуєте, дозволяючи Україні, яка перебуває у стані війни, стати членом ЄС; задоволений вступом України, але ЄС спочатку доведеться реформуватися, наприклад, скасувати право вето та принцип одностайності рішень і також повинні бути вжиті суворіші заходи проти країн, які підривають демократію та порушують умови, як-от Угорщина; щодо угоди про асоціацію між ЄС та Україною в 2016 р., то на тому референдумі явка склала 32,3 %, а 61,1 % виборців проголосували проти угоди про асоціацію; оптимальний варіант: Україна в ЄС і НАТО; налаштований дуже критично, тому що бачу, як гроші течуть в Україну, то нехай вони спочатку займуться всіма проблемами у своїй країні.

Huszák, Dániel. Nem kérdéses Magyarország EU-tagsága – Kiderült, milyen Európát szeretne a kormány [Про членство Угорщини в ЄС не може бути й мови – Стало зрозуміло, якої Європи хоче влада] / *D. Huszák* // *Portfolio*. – Budapest, 2023. – 17.11. – Режим доступу : <https://www.portfolio.hu/gazdasag/20231117/nem-kerdeses-magyarorszag-eu-tagsaga-kiderult-milyen-europat-szeretne-a-kormany-652333>.

Автор статті Даніель Гусак стверджує, що членство Угорщини в ЄС не стоїть під питанням, але водночас уряд висловлює стурбованість політичною роллю Єврокомісії. Янош Бока, міністр у справах Європейського Союзу, наголошує, що ЄС має продемонструвати єдність у поточній геополітичній ситуації, навіть якщо вони не погоджуються щодо затримки коштів ЄС. Він зазначив, що Україна ще не виконала умови ЄК. Крім того, коли йдеться про імміграцію, Угорщина спирається на два стовпи: охорона зовнішнього кордону ЄС і встановлення зовнішньої процедури подання заяв про притулок.

Orbán pošliapal ambície Ukrajiny stať sa členom EÚ: Maďarský premiér prezradil svoje ďalšie kroky [Орбан розтоптав амбіції України стати членом ЄС: прем'єр Угорщини розповів про свої подальші кроки] // Nový čas. – Bratislava, 2023. – 19.11. – Режим доступу : <https://www.cas.sk/clanok/2868585/orban-posliapal-ambicie-ukrajiny-stat-sa-clenom-eu-madarsky-premier-prezradil-svoje-dalsie-kroky/>.

В редакційній статті йдеться, що прийняття нового члена ЄС вимагає одностайної згоди всіх існуючих держав-членів Європейського Союзу. Це сигнал про те, що уряд Угорщини, швидше за все, буде створювати перешкоди амбіціям Києва щодо вступу до ЄС. В. Орбан стверджує, що не варто починати переговори з країною, яка перебуває у стані війни.

Kazimierzczuk, Agnieszka. Parlament Europejski otworzy biuro w Kijowie [Європарламент відкриє офіс у Києві] / A. Kazimierzczuk // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2023. – 21.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/dyplomacja/art39447361-parlament-europejski-otworzy-biuro-w-kijowie>.

Онлайн редакторка видання «Rzeczpospolita» Агнешка Казимерчук в статті пише, що Європейський парламент погодився відкрити офіс в Україні у відповідь на запити вищих посадових осіб українського уряду. Відкриття представництва ЄП в Україні має на меті полегшити відносини з українським парламентом, зокрема зв'язати його з «компетентними комітетами» Європарламенту, полегшити адміністративну роботу. Офіс у Києві буде органом Європарламенту, відповідальним за адміністративні рішення щодо внутрішнього функціонування інституції. Європейський парламент має офіси зв'язку в кожній країні ЄС, які допомагають парламенту в його контактах з державами-членами, наприклад, спілкуючись із зацікавленими сторонами, організовуючи заходи та підтримуючи зв'язки з місцевими ЗМІ.

Szabó, Dániel. Hatástalan lehet a kormány vétőfegyvere Brüsszelben az uniós machinációk után [Урядова зброя вето може бути неефективною в Брюсселі після махінацій ЄС] / D. Szabó // Portfolio. – Budapest, 2023. – 22.11. – Режим доступу : <https://www.portfolio.hu/unios-forrasok/20231122/hatastalan-lehet-a-kormany-vetofegyvere-brusszelben-az-unios-machinaciok-utan-653127>.

У статті оглядача «Portfolio» Данієля Сабо йдеться про те, що вето уряду Угорщини в Брюсселі може бути неефективним після «махінацій» ЄС. Прем'єр-міністр Віктор Орбан у листі зазначив, що накладе вето на рішення ЄС щодо переговорів про вступ України, якщо не буде розпочато стратегічну дискусію щодо політики Києва. Д. Сабо зазначає, що крок уряду в Брюсселі не був несподіваним, і хоча він може викликати більше проблем у майбутньому, провал перегляду спільного бюджету на саміті ЄС малоімовірний.

Taylor, Paul. Pressure to expand the EU has never been greater – and the will to reform it never weaker [Тиск для розширення ЄС ніколи не був таким сильним, а воля до його реформування ніколи не слабшала] / P. Taylor // The Guardian. – London, 2023. –

23.11. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/commentisfree/2023/nov/23/eu-expand-europe-security-crisis-costs>.

Старший науковий співробітник аналітичного центру «Friends of Europe («Друзі Європи») Пол Тейлор в статті пише, що лідери Європейського Союзу приходять до висновку про геополітичну необхідність прийняття України, Молдови та західно-балканських країн як майбутніх членів ЄС. У Києві президент Європейської ради Шарль Мішель заявив про те, що як ЄС, так і країни-кандидати мають бути готові до розширення у 2030 р. – мета, яка розглядається як надзвичайно амбітна, яка, як побоюються багато дипломатів, зумовила нереалістичні очікування в Україні. На думку П. Тейлора, поглинання України, гігантської аграрної країни з населенням 40 мільйонів осіб, стане гігантським економічним і політичним завданням. Без радикальних внутрішніх змін таких, як позбавлення національного права вето на зовнішню, санкційну та податкову політику, ЄС, можливо, не зможе одноголосно погодитися на прийом нових членів або ефективно функціонувати після їх вступу.

Gulyás Gergely megerősítette, hogy az Orbán-kormány továbbra sem akar hallani Ukrajna EU-tagságáról [Гергелі Гуляш підтвердив, що уряд Орбана досі не хоче чути про членство України в ЄС] // *Nepszava*. – Budapest, 2023. – 28.11. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3216912_romai-part-ingatlanbefektetok-epiteszeti-torveny-endezesi-szabalyzatok.

Уряд Віктора Орбана все ще не підтримує членство України в ЄС. Глава канцелярії угорського прем'єр-міністра Гергелі Гуляш заявив, що Україна ще далека від початку переговорів з ЄС і уряд Угорщини не змінить своєї позиції. Водночас він підкреслив, що вони підтримують повторне висунення Урсули фон дер Ляєн на посаду голови Єврокомісії. У статті наголошується, що на зустрічі між Шарлем Мішелем і Віктором Орбаном не було досягнуто змістовної згоди щодо політики ЄС щодо України, і що уряд Угорщини все ще очікує, що Україна відповідатиме об'єктивним критеріям для членства в ЄС. Г. Гуляш виключив припущення про те, що В. Орбан пов'яже повторне призначення Урсули фон дер Ляєн на посаду президента Європейської комісії з продовженням субсидій.

Kettle, Martin. Europe has entered a new age of anxiety – and it's dragging Britain along too [Європа вступила в нову епоху занепокоєння – і вона тягне за собою Британію] / *M. Kettle* // *The Guardian*. – London, 2023. – 30.11. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/commentisfree/2023/nov/30/europe-britain-brexit>.

Наступного місяця ЄС розпочне офіційний процес вступу України до альянсу. Оглядач «The Guardian» Мартін Кеттл підкреслює, що у геополітичному плані це стане важливим актом солідарності. Але в той же час це також є нагадуванням про деякі стійкі слабкості ЄС. Європа витратила великі кошти на тривалу російсько-українську війну, але її допомога не виявилася вирішальною. На думку оглядача, істина полягає в тому, що Європа навіть близько не зможе взяти на себе роль Америки у виробництві та постачанні необхідної зброї, якщо Д. Трамп буде переобрано. За його словами, європейська промисловість більше не орієнтована на

великомасштабне військове виробництво, яке буде потрібне, навіть якщо Україна здобуде перемогу і якщо Європа не може захистити Україну, вона не може захистити себе.

ЗАСУДЖЕННЯ ТА РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ РФ

Iverson, John. Canada must try to help free the Ukrainian children kidnapped by Russia [Канада має спробувати допомогти звільнити українських дітей, викрадених Росією] / J. Iverson // National Post. – Toronto, 2023. – 07.11. – Режим доступу : <https://nationalpost.com/opinion/canada-must-help-ukrainian-children-kidnapped-by-russia>.

Політичний оглядач «National Post», шотландськ-канадський журналіст та письменник Джон Айвісон в статті розповів, що канадські парламентарії підкомітету з міжнародних прав людини заслухали представників організації «Save Ukraine» («Спасемо Україну»), яка намагається врятувати дітей, насильно вивезених до російських прийомних родин, або до дитячих будинків. Депутати почули, що Росія займається систематичним знищенням української ідентичності у дітей, яких вона викрадає. Дітям більше не дозволяють говорити українською, їх змушують вивчати російський гімн і вселяють неправдиву інформацію про «нацистську» Україну. Засновник і керівник організації Микола Кулеба звернувся до Канади за допомогою у збереженні ідентичності України.

Osman, Laura. Ukrainian children abducted by Russia appeal for help from Canadian MPs [Викрадені Росією українські діти звертаються по допомогу до канадських депутатів] / L. Osman // The Toronto Sun. – Toronto, 2023. – 07.11. – Режим доступу : <https://torontosun.com/news/national/ukrainian-children-abducted-by-russia-appeal-for-help-from-canadian-mps>.

Репортерка видання Лаура Осман пише, що в режимі відеоконференції четверо українських підлітків розповіли членам парламенту Канади, як їх розлучили із сім'ями та насильно вивезли з України до таборів у Росії чи на окуповані Росією території. Усіх дітей, які дали свідчення, було врятовано за допомогою організації «Save Ukraine» («Спасемо Україну»), яка займається репатріацією та реабілітацією викрадених українських дітей. Офіс депутата-консерватора Гарнетта Генуїса працював із «Save Ukraine», щоб ідентифікувати дітей, які виступили як свідки, і комітет погодився заслухати їхні свідчення. Діти розповіли членам парламенту, що зазнали чи стали свідками жорстокого поводження з боку росіян, які їх викрали. Деякі з них розповіли про спроби російської влади віддати їх та їхніх однолітків у російські прийомні сім'ї.

Kultūras ministre: Latvija aicina UNESCO dalībvalstis atbalstīt Ukrainas kultūras mantojuma sargāšanu un atjaunošanu [Міністерка культури: Латвія закликає країни-члени ЮНЕСКО підтримати охорону та відновлення культурної спадщини України] // Diena. – Rīga, 2023. – 08.11. – Режим доступу : <https://www.diena.lv/raksts/kd/zinas/kulturas-ministre-latvija-aicina-unesco-dalibvalstis-atbalstīt-ukrainas-kulturas-mantojuma-sargasanu-un-atjaunosanu-14308241>.

Радник міністерки культури Латвії А. Логіни Д. Лодзіньш повідомив, що в Парижі відбудеться 42-а Генеральна конференція ЮНЕСКО. Міністерка культури

Латвії закликає країни-члени ЮНЕСКО підтримати охорону та відновлення культурної спадщини України шляхом схвалення Другого протоколу до Гаазької конвенції про захист культурних цінностей у разі збройного конфлікту, який передбачає більш широку підтримку захисту культурних та історичних об'єктів, а також суворішу міжнародну та індивідуальну відповідальність за знищення культурної спадщини. Міністерка зазначає, що Латвія рішуче засуджує злочини, скоєні росією проти українського народу, культури та навколишнього середовища.

Vaton, Marie. Guerre en Ukraine: le cauchemar des enfants déportés par la Russie [Війна в Україні: кошмар дітей, депортованих росією] / M. Vaton // L'Obs. – Paris, 2023. – 11.11. – Режим доступу : <https://www.nouvelobs.com/monde/20231111.OBS80700/guerre-en-ukraine-le-cauchemar-des-enfants-deportes-par-la-russie.html>.

У статті спеціального кореспондента «L'Obs» в Україні Марі Ватона висвітлено трагічну ситуацію українських дітей, які були депортовані росією. Понад 20 тис. молодих українців стали жертвами, так званої. «гуманітарної місії». Авторка називає ці дії росії страшним воєнним злочином, наголошуючи, що за ці злочини путін отримав ордер на арест Міжнародного кримінального суду.

Keaten, Jamey. Russian U.N. envoys hit back at Western criticism of its Ukraine war and crackdown on dissidents [російські представники в ООН відповіли на критику Заходом війни в Україні та придушення дисидентів] / J. Keaten // Japan Times. – Tokyo, 2023. – 14.11. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/world/russian-un-envoys-shoot-back-at-western-criticism-of-its-ukraine-war-and-crackdown-on-dissidents>.

В статті журналіста видання Джеймі Кітена йдеться про те, що країни Заходу неодноразово закликали росію припинити внутрішні репресії проти голосів дисидентів і припинити війну в Україні – і пов'язані з нею порушення прав людини – через що росія опинилася під регулярним розглядом у вищому органі з прав людини ООН. Країни Заходу засудили депортацію українських дітей, репресії росії проти громадянського суспільства та арешти правозахисників, зокрема Олексія Навального та Володимира Кара-Мурзи. Євгенія Філіпенко, посолка України в установах ООН у Женеві, вказала на неспростовні докази грубих і систематичних порушень росією прав людини, воєнних злочинів і злочинів проти людяності в її країні та засудила триваючі напади на мирних жителів, включаючи вбивства, тортури, звалтування, депортації.

Rai, Arpan. Putin could face new war crime case as evidence suggests starvation of Ukraine was pre-planned [путіну може загрожувати нова справа про воєнні злочини, оскільки є докази того, що голод в Україні був запланований наперед] / A. Rai // The Independent. – London, 2023. – 16.11. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/putin-grain-theft-ukraine-russia-latest-b2447644.html>.

Згідно з новими даними, зібраними експертами з міжнародної юридичної фірми з прав людини Global Rights Compliance (GRC), росія активно готувалася красти запаси зерна в Україні. GRC виявив, що російський оборонний підрядник

почав закупувати вантажівки для перевезення зерна, а також три нові 170-и метрові вантажні суховантажні машини вже в грудні 2021 р., що свідчить про завчасне планування розграбування українських продовольчих ресурсів «у безпрецедентних масштабах». Докази «високо скоординованого рівня попереднього планування» надають Міжнародному кримінальному суду, і GRC сподівається, що це призведе до першого міжнародного судового переслідування путіна за воєнний злочин, який полягає в голодуванні як методі ведення війни. Партнерка GRC Катріона Мердок розповіла «The Independent», що росія спровокувала глобальну продовольчу кризу і атакувала сільськогосподарський сектор України, визначивши це тактикою ведення війни. Зерно, розграбоване в Україні, оцінюється в 1 млрд дол. на рік.

Gabler, Laura. Tausende ukrainische Kinder nach Belarus verschleppt [Тисячі українських дітей викрадено до білорусі] / L. Gabler // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2023. – 17.11. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/ukrainische-kinder-von-belarus-verschleppt-19321802.html>.

Згідно з дослідженням Лабораторії гуманітарних досліджень Єльської школи громадської охорони здоров'я, з початку війни в Україні понад 2000 викрадених українських дітей були вивезені до білорусі. За словами волонтерки у редакційній команді «Frankfurter Allgemeine» Л. Габлер, ці висновки є найвичерпнішими на сьогодні щодо передбачуваної ролі білорусі в російській програмі переселення українських дітей. Згідно зі звітом, українські діти в білорусі проходять програму перевиховання, яка слугує «політичним інтересам білоруського режиму», також проходять військову підготовку. У звіті йдеться, що «систематичні зусилля росії з виявлення, збору, транспортування та перевиховання українських дітей були підтримані білоруссю». За словами журналістки, повернення дітей є однією з ключових вимог України для початку переговорів з росією. Генеральний прокурор України в травні заявив, що розслідує ймовірну роль білорусі в примусовому переміщенні дітей з окупованих росією територій.

Gambassi, Giacomo. Ucraina. Il dramma dei bambini deportati: «Il mondo libero non spenga i riflettori» [Україна. Драма депортованих дітей: «Вільний світ не повинен вимикати прожектори»] / G. Gambassi // Avvenire. – Milano, 2023. – 18.11. – Режим доступу : <https://www.avvenire.it/mondo/pagine/ucraina-il-dramma-dei-bimbi-deportati-il-mondo>.

Суддя Європейського суду з прав людини від України Ганна Юдківська в інтерв'ю виданню акцентувала увагу на депортації українських дітей до росії, що порушує міжнародні гуманітарні закони та норми. За її словами, той факт, що лише 386 дітей було репатрійовано на сьогодні, свідчить про значні перешкоди, які стримують багато зусиль. Гуманітарні організації, дипломатичні канали та транснаціональні установи можуть зробити значний внесок і підтримка міжнародної спільноти є важливою для забезпечення прав і потреб дітей. Г. Юдківська наголосила, що саме Папа Франциск і кардинал Маттео Дзуппі в центрі миротворчої місії і від таких важливих осіб допомога Україні в цьому питанні дуже важлива та потрібна.

ЗБРОЙНА ДОПОМОГА УКРАЇНИ

Szymanski, Mike. „Es wird Zeit, dass Europa aufwacht“ [«Європі пора прокинутися»] / M. Szymanski // Focus. – Berlin, 2023. – 02.11. – Режим доступу : https://www.focus.de/magazin/archiv/ruestungsindustrie-es-wird-zeit-dass-europa-aufwacht_id_233121155.html.

Збройова компанія KNDS, керівником якої є Ф. Гаун, об'єднує німецького виробника танків «Krauss-Maffei Wegmann» і французького партнера «Nexter». Після вторгнення росії в Україну збройна промисловість користується попитом і, за словами Ф. Гауна, зараз в Україні використовується багато обладнання компанії. Наприклад, танки «Leopard 1» та «Leopard 2», самохідна гаубиця «Panzerhaubitze 2000», французька артилерійська установка «Caesar» і багато іншого – загалом близько 500 систем. Керівник компанії вважає, що їхня зброя виявилися стабільно придатною для війни, незважаючи на інтенсивне використання, крім того українці користуються нею вміло, а за потреби і з імпровізаційними навичками. Керівник німецько-французької збройової компанії б'є на сполох: якщо США перестануть підтримувати Україну, то «в неї більше немає шансів виграти цю війну».

Archer på plats i Ukraina [«Арчер» на території України] // Aftonbladet. – Stockholm, 2023. – 03.11. – Режим доступу : <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/2B7eEB/turistkaos-i-oknen-efter-oppenheimer-som-en-cirkus>.

Міністр оборони Швеції Пол Йонсон заявив, що вісім артилерійських установок «Archer» вже прибули до України. Він зазначив, що установки є важливими для українських бійців, оскільки мають хорошу мобільність і точність. Ця самохідна артилерійська установка 155-мм калібру виготовляється компанією «Bofors», що входить до британського концерну «BAE Systems».

Haglund, Anja. Topphemlig Gripen-analys har lämnats till regeringen [Надсекретний аналіз Gripen передано уряду] / A. Haglund // Svenska Dagbladet. – Stockholm, 2023. – 07.11. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/Xbke4x/topphemlig-gripenanalys-har-lamnats-in>.

Збройні сили Швеції та Управління оборонних матеріалів Швеції за дорученням уряду оцінили умови відправки літаків «Gripen» в Україну. Сьогодні Швеція має близько 90 літаків «Gripen» і протягом тривалого часу уряд казав, що в Швеції немає зайвих літаків, але наразі однією з умов відправки літаків називають членство Швеції в НАТО. Крім того, деталі для «Gripen» виробляються в США, тому Швеція повинна мати звідти дозвіл на експорт.

Pietralunga, Cédric. L'aide militaire de la France à l'Ukraine estimée à 3,2 milliards d'euros [Військова допомога Франції Україні оцінюється в 3,2 млрд євро] / C. Pietralunga // Le Monde. – Paris, 2023. – 12.11. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/international/article/2023/11/09/l-aide-militaire-de-la-france-a-l-ukraine-estimee-a-3-2-milliards-d-euros_6199153_3210.html.

Франція надасть військову допомогу Україні на суму 3,2 млрд євро, як вказано в парламентській доповіді Комітету з питань оборони та збройних сил Національної Асамблеї. Це крок, спрямований на врегулювання критики стосовно недостатньої підтримки Францією України. Звіт детально описує вартість наданої військової техніки та навчання, роблячи Францію однією з найбільш відданих європейських країн, разом із Німеччиною та Сполученим Королівством. Постачане обладнання включає гармати, бронетехніку, ракети та індивідуальне обладнання, а вартість заміни цього обладнання в арсеналах Франції оцінюється в 1,7 млрд євро. Експерти високо оцінюють підхід Франції, що включає не лише постачання обладнання, але і надання елементів для його ефективного використання, уникаючи «сухих поставок».

Ukrajina v rámci pomoci nezostane v štichu: Baerbocková avizuje balíček, ktorý siaha do astronomickej výšky! [Україна не залишиться осторонь у допомозі: Бербок анонсує астрономічний пакет!] // *Nový čas.* – Bratislava, 2023. – 13.11. – Режим доступу : <https://www.cas.sk/clanok/2866613/ukrajina-v-ramci-pomoci-nezostane-v-stichu-baerbockova-avizuje-balicek-ktory-siaha-do-astronomickej-vysky/>.

Міністерка закордонних справ Німеччини Анналена Бербок заявила, що наступного року Німеччина значно розширить допомогу Україні. Від початку вторгнення в лютому 2022 р. Німеччина була одним із основних постачальників військової допомоги Україні, яка включає танки, БТРи та системи ППО. Зокрема, уряд канцлера Олафа Шольца планує збільшити військову допомогу Україні на 2024 р. з 4 до 8 млрд євро.

Ž. Tomkus ES gynybos ministrus ragina tęsti nenutrūkstamą karinę paramą Ukrainai [Ж. Томкус закликає міністрів оборони ЄС продовжувати безперебійну військову підтримку України] // *Lietuvos rytas.* – Vilnius, 2023. – 14.11. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2023/11/14/news/z-tomkus-es-gynybos-ministrus-ragina-testi-nenutrūkstama-karine-parama-ukrainai-29164052>.

Заступник міністра національної оборони Литви Ж. Томкус, який взяв участь у засіданні Ради закордонних справ ЄС у Брюсселі, де йшлося про військову підтримку України, заявив, що ЄС повинен продовжувати підтримувати Україну і одне з найважливіших завдань – домовитися про кошти для Фонду підтримки України. Також він наголосив, що потрібно якомога швидше доставити в Україну 1 мільйон артилерійських снарядів. За словами віцеміністра, безпекові виклики, які виникають у різних регіонах, не повинні уповільнювати надання Україні підтримки з боку країн ЄС. Віцеміністр знову закликав країни-члени приєднатися до коаліції з розмінування, сформованої Литвою.

Huszák, Dániel. A legmagasabb szintről érkezett a lesújtó elemzés: lehet, hogy Ukrajna most tényleg nagy bajban van [З найвищого рівня надійшов нищівний аналіз: можливо, Україна справді зараз у великій біді] / D. Huszák // *Portfolio.* – Budapest, 2023. – 14.11. – Режим доступу : <https://www.portfolio.hu/global/20231114/a-legmagasabb-szintrol-erkezett-a-lesujto-elemzes-lehet-hogy-ukrajna-most-tenyleg-nagy-bajban-van-651427>.

Володимир Даценко, консультант українського державного військово-промислового концерну «Укроборонпром», оприлюднив тривожний аналіз динаміки поставок російської та західної зброї. За його оприлюдненими даними, росія постачає російській армії нові бойові машини та артилерійське обладнання значно швидше, ніж Захід Україні. Аналіз підкреслює, що росія має перевагу в усіх сферах, в середньому 100 танків і 100 БМП вводиться в озброєння на місяць тоді, як Україна має лише 28 і 35 відповідно. Тенденція продовжує погіршуватися і якщо вона триватиме, Україна може зіткнутися з серйозною проблемою. В. Даценко наголошує, що зменшення підтримки Заходу та темпи виробництва російської зброї становлять серйозну загрозу для України в майбутньому.

O'Carroll, Lisa. EU to miss target of supplying Ukraine with 1m artillery shells, Germany says [ЄС не досягне поставленої мети щодо постачання Україні 1 млн артилерійських снарядів] / L. O'Carroll // The Guardian. – London, 2023. – 14.11. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2023/nov/14/ukraine-artillery-shells-eu-target-germany-boris-pistorius>.

Міністр оборони Німеччини Борис Пісторіус заявив, що ЄС не досягне своєї мети щодо постачання Україні 1 мільйон артилерійських снарядів і ракет до березня 2024 р. Журналістка «The Guardian» Ліза О'Керролл з Брюсселя зазначила, що коментарі Б. Пісторіуса стали першим публічним визнанням високопоставленого європейського міністра перед самітом міністрів оборони ЄС. Мета була поставлена у відповідь на гостру та постійну потребу України у 155-мм артилерійських снарядах, які стали ключовим елементом її боротьби з російським вторгненням. Високий представник Європейського Союзу з питань закордонних справ і політики безпеки Жозеп Боррель повідомив, що блок надав понад 300 тис. артилерійських снарядів та ракет у рамках першого варіанта схеми, в рамках якої держави-члени ЄС здійснювали постачання зі своїх власних запасів.

Saks, Rainer. Ukraina sõjaline võimekus on Lääne murtud lubaduste tõttu noateral [Військовий потенціал України на вістрі ножа через невиконання обіцянок Заходу] / R. Saks // Postimees. – Tallinn, 2023. – 15.11. – Режим доступу : <https://arvamus.postimees.ee/7897866/rainer-saks-ukraina-sojaline-voimekus-on-laane-murtud-lubaduste-tottu-noateral>.

Естонський експерт з питань безпеки Р. Сакс зазначає, що нинішні повідомлення про допомогу Україні спонукають російських лідерів активізувати наступ і продовжувати війну. Високопосадовці, включно з міністром оборони Німеччини Б. Пісторіусом і верховним представником ЄС із зовнішньої політики Ж. Боррель, виступили із заявами про те, що країни ЄС не зможуть доставити Україні обіцяний мільйон 155-мм артилерійських снарядів до березня 2024 р. ЄС. На даний момент, за словами експерта, це пояснюється нездатністю співпрацювати в достатній мірі для надходження поставок, але здатність європейських країн виробляти таку додаткову кількість також під сумнівом. На думку Р. Сакса, оскільки президент США Д. Байден не зміг вирішити проблеми фінансування збройової допомоги Україні в Конгресі, може скластися ситуація, коли військова спроможність України може почати помітно зменшитися за кілька місяців.

Pullerits, Priit. Kaitseekspertid muretsevad Eesti võime pärast droonide sõjas [Експерти з оборони стурбовані можливостями Естонії у війні з дронами] / P. Pullerits // Postimees. – Tallinn, 2023. – 16.11. – Режим доступу : <https://www.postimees.ee/7898525/kaitseekspertid-muretsevad-estni-voime-parast-droonide-sojas>.

Компанія «KrattWorks» є однією з двох компаній, що виробляють безпілотні літальні апарати або дрони в Естонії. У минулому продукція «KrattWorks» в основному використовувалася для боротьби з лісовими пожежами, але війна, розв'язана росією, викликала потребу в безпілотниках в Україні також на полі бою. Тому «KrattWorks» відправила українській стороні кілька десятків дронів-розвідників для використання в розвідці. Керівник компанії М. Луга не називає точну кількість відправлень, але додає, що шукає способи збільшити кількість дронів, які надсилають українцям. Нещодавно М. Луга вирушив з Естонії на один із полігонів під Києвом, куди їдуть всі бажаючі з усього світу, щоб продемонструвати нове озброєння, яке Україна може використовувати для відсічі російській агресії.

Kabinet trekt ruim 2 miljard uit voor steun aan Oekraïne in 2024 [Уряд виділив понад 2 мільярди на підтримку України у 2024 році] // De Telegraaf. – Amsterdam, 2023. – 17.11. – Режим доступу : <https://www.telegraaf.nl/nieuws/1405132002/kabinet-trekt-ruim-2-miljard-uit-voor-steun-aan-oekraïne-in-2024>.

Уряд Нідерландів виділив понад 2 млрд євро для допомоги Україні на 2024 р., основна частина якої призначена для військової підтримки у війні проти росії. За словами міністерки оборони Кайси Оллонгрєн, «якщо Україна не виграє цю війну, ми матимемо ще більшу проблему, яка коштуватиме нам ще дорожче, тому я вважаю, що це розумні витрати». Вона вважає, що війна в Україні триватиме довго і важливо, щоб українці знали, де вони знаходяться, щоб вони могли планувати наперед, що «вони не можуть зробити це без певної підтримки з боку країн-партнерів таких, як Нідерланди». Міністерка закордонних справ Ганке Брьюїнс Слот також називає «надзвичайно важливим», щоб Нідерланди та інші країни Заходу показали, що вони продовжують підтримувати Україну, яка особливо потребує амуніції та допомоги для обслуговування раніше поставлених систем озброєння. Наприклад, Нідерланди хочуть зробити свій внесок у посилення протиповітряної оборони, щоб країна могла й надалі захищатися від нападів на критичну інфраструктуру.

Kiss, Andrej. Orosz-ukrán háború: A puskaportól az F-16-osokig [російсько-українська війна: від пороху до F-16] / A. Kiss // Nepszava. – Budapest, 2023. – 19.11. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3215640_orsz-ukran-haboru-a-puskaportol-az-f-16-osokig.

Стаття Анджєя Кісса для «Nepszava» детально розповідає про розміщення винищувачів «F-16» в Україні та підкреслює їх значення в російсько-українській війні. У статті наголошується на ролі «F-16» в захисті повітряного простору України, особливо з наближенням зимових місяців і аналізуються можливості, які українські військові можуть використовувати для просування до перемоги. У матеріалі

аналізується стаття Головнокомандувача ЗСУ генерала Валерія Залужного в «The Economist», де генерал наголошує на необхідності модернізації української армії в контексті інформаційної війни та технологічного розвитку.

ІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ ДО НАТО

Rai, Arpan. Nato chief says russia must not be allowed ‘to take pieces of Ukraine’ [Глава НАТО заявив, що росії не можна дозволити «захопити шматки України»] / A. Rai // The Independent. – London, 2023. – 02.11. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/ukraine-war-nato-chief-stoltenberg-latest-b2439536.html>.

Під час 75-ї сесії Північної ради генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг заявив, що вторгнення в Україну є стратегічною поразкою росії. Генсек закликав членів Альянсу продовжувати підтримку України, щоб дати їй перевагу під час переговорів. При цьому Є. Столтенберг висловив упевненість, що інвестиції в безпеку України – це також інвестиції в нашу безпеку. Вкотре підтвердивши місце України у військовому альянсі, Є. Столтенберг запевнив, що всі країни НАТО згодні з тим, що Україна має стати членом НАТО. Високопосадовець нагадав, що на саміті у Вільнюсі було ухвалено три важливих рішення, щоб це сталося.

Wintour, Patrick. Ex-Nato chief proposes Ukraine joins without russian-occupied territories [Ексглава НАТО пропонує вступити Україні без окупованих росією територій] / P. Wintour // The Guardian. – London, 2023. – 11.11. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2023/nov/11/ex-nato-chief-proposes-ukraine-joins-without-russian-occupied-territories>.

В інтерв'ю для «The Guardian» ексгенсек НАТО Андерс Фог Расмуссен виступив із пропозицією щодо приєднання України до Північноатлантичного Альянсу без тимчасово окупованих росією територій. Часткове членство України попередило б росію, що вона не може зупинити приєднання України до альянсу. А. Расмуссен, який був генеральним секретарем НАТО між 2009 і 2014 роками, наполягає на тому, що план часткового членства України «не символізував би заморожування конфлікту», а натомість означав би рішучість попередити росію, що вона не може перешкодити Україні приєднатися до західного оборонного альянсу. Він назвав три основні причини, чому Україні слід запропонувати членство. По-перше, Україна в НАТО виступала б як оплот проти все ще агресивної росії. По-друге, слід усвідомити, що сірі зони – це зони небезпеки, а нейтралітету в старому розумінні більше не існує. Насамкінець він стверджує, що українська армія зараз є найбільш загартованою в боях армією в Європі і може стати надбанням і прикладом для інших європейських держав.

Früherer NATO-Generalsekretär schlägt Teilbeitritt der Ukraine vor [Колишній генсек НАТО пропонує частковий вступ України] // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2023. – 12.11. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/ukraine/ukraine-frueherer-nato-generalsekretarschlaegt-teilbeitritt-vor-19308208.html>.

Колишній генеральний секретар Північноатлантичного альянсу Андерс Фог Расмуссен вважає, що Україну можна було б прийняти до НАТО, але не поширювати

гарантії колективної самооборони на регіони, які знаходяться під окупацією росії. А. Ф. Расмуссен, який був генеральним секретарем НАТО між 2009 і 2014 роками, наполягає на тому, що план часткового членства України не символізував би заморожування конфлікту, а натомість означав би рішучість попередити росію, що вона не може перешкодити Україні приєднатися до західного оборонного альянсу.

Sturm, Peter. Rasmussen ist wenig hilfreich [Расмуссен мало допомагає] / P. Sturm // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2023. – 12.11. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/kommentar-zum-ukraine-vorschlag-rasmussen-ist-wenig-hilfreich-19308893.html>.

За словами політичного редактора газети «Frankfurter Allgemeine» П. Штурма, колишній генсек НАТО Андерс Фог Расмуссен «дивує явно не дуже продуманим планом щодо України, пропонуючи країну прийняти до НАТО разом із територіями, які вона зараз контролює». Автор зазначає, що Україна, якщо хоче, має стати членом західних альянсних структур, але лише в міжнародно визнаних кордонах.

Nummelin, Wiktor. Nato-chefen: Underskatta inte Ryssland [Глава НАТО: Не недооцінюйте росію] / W. Nummelin // Aftonbladet. – Stockholm, 2023. – 27.11. – Режим доступу : <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/eJpQ3M/nato-chefen-underskatta-inte-ryssland>.

На першому засіданні Ради Україна-НАТО на рівні міністрів закордонних справ у Брюсселі союзники підтверджують довгострокову підтримку України та узгодять рекомендації щодо реформування системи безпеки України. Альянс продовжує підтримувати Київ на шляху до членства в НАТО. Про це Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг сказав на пресконференції перед зустріччю з міністрами закордонних справ, яка проходить 27-29 листопада. Глава НАТО Є. Столтенберг стверджує, що Україна завдає «важких втрат» росії, але застерігає від недооцінки російської сили.

Lau, Stuart. NATO vows to stick with Ukraine ‘as long as it takes’ [НАТО обіцяє підтримувати Україну «стільки, скільки буде потрібно»] / S. Lau // POLITICO. – Brussels, 2023. – 29.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/nato-vows-to-stick-with-ukraine-as-long-as-it-takes/>.

Стюарт Лау, кореспондент «POLITICO» у ЄС і Китаї, пише, що міністри закордонних справ країн НАТО погодилися активізувати роботу з Україною з широкого кола питань безпеки на першому засіданні Ради Україна-НАТО. Після зустрічі з міністром закордонних справ України Дмитром Кулебою союзники по НАТО пообіцяли «залишатися непохитними у своєму зобов'язанні щодо подальшого посилення політичної та практичної підтримки України» і заявили, що «продовжуватимуть надавати підтримку стільки, скільки буде потрібно». Д. Кулеба заявив, що Україна «де-факто» стає армією НАТО з точки зору технічної спроможності, підходів до управління та принципів управління армією. Згідно з заявою НАТО, альянс і Україна «вже працюють і приймають рішення разом, як

рівноправні, з широкого кола питань, включаючи оперативну сумісність, енергетичну безпеку, інновації, кіберзахист і стійкість».

МИРНІ ПРОПОЗИЦІЇ ТА ПЕРЕГОВОРНИЙ ПРОЦЕС

Watling, Tom. Zelensky says Israel-Gaza war is ‘taking away focus’ from russia’s invasion of Ukraine [Зеленський заявив, що війна між Ізраїлем та сектором Гази «відволікає увагу» від вторгнення росії в Україну] / T. Watling // The Independent. – London, 2023. – 05.11. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/ukraine-russia-israel-gaza-putin-b2442022.html>.

В інтерв'ю, яке транслювалось на каналі «NBC News», Президент України Володимир Зеленський заявив, що зміщення акценту на Ізраїль у поєднанні з українським контрнаступом, який приніс менше результатів, ніж багато хто сподівався, не потребує мирних переговорів з росією. В. Зеленський зазначив, що кремль обізнаний з його вимогами, запропонованими у мирному плані з 10 пунктів про те, що росія має повністю піти з України, зокрема з Криму. В. Зеленський додав, що поки це не буде визнано, мирних переговорів не буде. Через побоювання, що допомога США Україні може закінчитися, Президент України використав своє інтерв'ю, щоб запросити колишнього президента США Дональда Трампа відвідати Київ та побачити наслідки війни, ініційованої володимиром путіним.

Rai, Arpan. Ukraine’s global ‘peace summit’ deferred to next year amid war in Gaza [Глобальний «саміт миру» в Україні перенесено на наступний рік через війну в секторі Гази] / A. Rai // The Independent. – London, 2023. – 10.11. – Режим доступу : <https://www.independent.co.uk/news/world/europe/ukraine-peace-talks-war-russia-zelensky-b2445080.html>.

«The Independent» наголошує, що конфлікт на Близькому Сході завдасть удару по прагненню України розширити свою підтримку, а також відверне увагу від війни. Заступник керівника Офісу Президента України Ігор Жовква зазначив, що Україна може провести «Глобальний саміт миру» в лютому 2024 р. Він додав, що саміт обов'язково відбудеться, оскільки стане як символічним початком практичної реалізації української «формули миру», так і підсумує всі результати, які вже досягнуті на цьому шляху. Видання нагадує, що Київ прагне створити глобальну коаліцію, щоб об'єднатися та схвалити «формулу миру», розроблену Президентом України Володимиром Зеленським. В. Зеленський заявив, що обговорив підготовку до саміту зі своїми колегами з Індонезії та Парагваю, закликавши їх приєднатися до саміту. Україна розраховує на своїх союзників у всьому світі у переговорах за «формулою миру» і не залучає до цього росію.

Slaidiņš: Karš Ukrainā beigsies tad, kad tiks salauzta Krievijas politiskā griba karot [Слайдінш: Війна в Україні закінчиться, коли буде зламано політичну волю росії до війни] // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīga, 2023. – 15.11. – Режим доступу : <https://nra.lv/pasaule/436595-slaidins-kars-ukraina-beigsies-tad-kad-tiks-salauzta-krievijas-politiska-griba-karot.htm>.

Офіцер штабу Національної гвардії Латвії майор Я. Слайдінш наголосив, що «війна в Україні закінчиться, коли політичну волю росії до війни буде зламано, але поки цього не станеться, війна триватиме». З іншого боку, колишній офіцер Національних збройних сил Латвії Ю. Далбінш, говорячи про можливі мирні переговори між росією та Україною, заявив, що ні росія, ні Україна не сядуть за стіл переговорів. На його думку, якби керівники України сіли за стіл переговорів, українців б «охрестили» їх як зрадників і це неприйнятно для українців, тому що в такому випадку це буде програш України і перемога росії. Ю. Далбінш зазначив, що росія також не може сісти за стіл переговорів, оскільки тоді її керівництву буде «нічим годуватиме» свій народ. На його думку, якщо страх перед Україною зникне, то доведеться «посадити Захід за стіл переговорів», щоб зберегти довіру населення та продовжити військову економіку.

Drábová, Dana. Dana Drábová: Zažili jsme přes 30 let poměrně klidné situace. Žijeme v době bezprecedentního blahobytu [Дана Драбова: Понад 30 років у нас була відносно спокійна ситуація. Ми живемо в час небувалого процвітання] / D. Drábová // Reflex. – Praha, 2023. – 15.11. – Режим доступу : <https://www.reflex.cz/clanek/komentare/121799/dana-drabova-zazili-jsme-pres-30-let-pomerne-klidne-situace-zijeme-v-dobe-bezprecedentniho-blahobytu.html>.

На думку голови Державного управління з ядерної безпеки Дани Драбової, раніше та і тепер все частіше звучить думка чехів, що Україна є незалежною, міжнародно визнаною державою, на яку по-варварськи напав сусід. Д. Драбова вважає, що Україна має вести мирні переговори з росією, бо мир є «кращим варіантом практично за будь-яких умов».

Gubitosa “La manovra fa cassa sui pensionati” [Губітоза «Маневр збирає гроші для пенсіонерів»] // Libero Quotidiano. – Milano, 2023. – 16.11. – Режим доступу : <https://www.liberoquotidiano.it/news/italpress/37557660/gubitosa-la-manovra-fa-cassa-sui-pensionati-.html>.

Віцепрезидент італійської політичної партії «Рух 5 зірок» Мікеле Губітоза зазначив, що його однопартійці під час російського вторгнення стали на бік України. «Рух 5 зірок» висловився за першу доставку зброї, саме для того, щоб надати Україні право на самооборону, але завжди говорив, що озброювати Україну без створення діалогу, який міг би покласти край війні, нічого не дасть. М. Губітоза наголосив, що Італія повинна переконати Європу стати промоутером миру.

Muolo, Mimmo. Assemblea Cei. Zuppi: «Abusi, nella Chiesa lotta senza quartiere» [Асамблея CEI. Дзуппі: «Зловживання, повна боротьба в Церкві»] / M. Muolo // Avvenire. – Milano, 2023. – 16.11. – Режим доступу : <https://www.avvenire.it/chiesa/pagine/conferenza-stampa-zuppi-assisi-cei>.

Наприкінці Єпископської Конференції Італії (CEI) архієпископ Болоньї та голова CEI Маттео Дзуппі під час пресконференції торкнувся питання його миротворчої місії в Україні. М. Дзуппі з мирною місією їздив до України та росії, а

також до Вашингтона та Пекіна, щоб запропонувати «план миру», але його пропозиції не були прийнятними для України.

Bruveris, Vytautas. G. Landsbergis prakalbo apie dramatiškus pokyčius pasaulyje: laiko turime labai nedaug, Lietuva turi permąstyti saugumo koncepciją [Г. Ландсбергіс розповів про драматичні зміни у світі: у нас дуже мало часу, Литва має переосмислити концепцію безпеки] / V. Bruveris // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2023. – 20.11. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2023/11/20/news/g-landsbergis-prakalbo-apie-dramatiskus-pokycius-pasaulyje-laiko-turime-labai-nedaug-lietuva-turi-permastyti-saugumo-konc-29233667>.

Міністр закордонних справ Литви Г. Ландсбергіс заявив, що Литва повинна якнайшвидше переглянути свою концепцію безпеки, відзначаючи драматичні зміни в міжнародній системі. На його думку, розвивається ідея підтримки України та прагнення до перемоги на полі бою проти росії, що країни Заходу так і не усвідомили, що війна, яка відбувається в Україні, є війною проти всього вільного світу. Г. Ландсбергіс не розуміє того, що замість того, щоб «запропонувати тисячу танків», уже є небезпечні сигнали про те, що Захід тисне на Україну, щоб вона сідала за стіл переговорів з росією.

МІЖНАРОДНА ПІДТРИМКА ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Reinberg, Tiit. Paide toetusel valmis Ukrainas varjend kooliõpilastele [За підтримки Пайде в Україні добудували притулок для школярів] / T. Reinberg // Postimees. – Tallinn, 2023. – 02.11. – Режим доступу : <https://jarvateataja.postimees.ee/7889509/paide-toetusel-valmis-ukrainas-varjend-kooliõpilastele>.

Міська рада естонського міста Пайде підтримала українське місто-побратим Переяслав на Київщині. 10 тис. євро були виділені на масштабний проект з ремонту бомбосховища, щоб забезпечити повноцінний навчальний процес для учнів ліцею імені Володимира Мономаха. Влада міста Переяслав оголосила, що бомбосховище, побудоване в одній зі шкіл за підтримки міста Пайде, готове і передала свою подяку естонцям за турботу про чужу біду від всієї переяславської громади.

Seimas po svarstymo pritarė siūlymui už sankcijų pažeidimus surenkamas lėšas skirti Ukrainos atstatymui [Після обговорення Сейм схвалив пропозицію спрямувати кошти, зібрані за порушення санкцій, на відновлення України] // Lietuvos rytas. – Vilnius, 2023. – 07.11. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2023/11/07/news/auksciausiasis-teismas-atmete-p-grazulio-skunda-parlamentaras-lieka-kaltas-del-piktnaudziavimo-29055525>.

З початку війни росії проти України в ЄС точаться інтенсивні дискусії про те, як використовувати російські кошти або знеруховлені активи заморожені санкціями ЄС. Після обговорення Сейм Литви одноголосно схвалив ініціативу Міністерства закордонних справ (МЗС), згідно з якою кошти, зібрані від штрафів, сплачених підприємствами та фізичними особами, які порушують міжнародні та національні санкції, спрямовуються до Фонду відновлення України. У МЗС Литви зазначається, що не чекаючи рішень, прийнятих на рівні ЄС або на міжнародному рівні, можна

було б уже вживати національні заходи, які принципово не суперечать і не доповнюють змісту майбутніх рішень ЄС і міжнародних рішень.

Japan, Ukraine to hold reconstruction conference next year in Tokyo [Японія та Україна наступного року проведуть конференцію з реконструкції в Токіо] // Japan Times. – Tokyo, 2023. – 09.11. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/politics/japan-ukraine-to-hold-reconstruction-conference-next-year-in-tokyo>.

Прем'єр-міністр Японії Кісіда Фуміо та Президент України Володимир Зеленський заявили, що їхні країни проведуть конференцію в Токіо в лютому наступного року, щоб обговорити відновлення України, яка постраждала від вторгнення росії. Лідери домовилися, що Японія та Україна посилюватимуть співпрацю між державним і приватним секторами під час підготовки до зустрічі з питань реконструкції, запланованої на 19 лютого. Очікується, що до конференції приєднається прем'єр-міністр України Денис Шмигаль.

Japan vice ministers visit Ukraine to examine recovery needs [Віцеміністри Японії відвідали Україну для вивчення потреб для її відновлення] // Japan Times. – Tokyo, 2023. – 21.11. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/politics/japan-vice-ministers-visit-ukraine-to-examine-recovery-needs>.

Два високопоставлені віцеміністри Японії відвідали Україну разом із делегацією ділових кіл, щоб розглянути запити про внесок Японії у майбутнє відновлення зруйнованої війною країни. Старший віцеміністр закордонних справ Японії та старший віцеміністр економіки, торгівлі та промисловості Японії зустрілися з прем'єр-міністром України Денисом Шмигалем у Києві. Д. Шмигаль висловив оптимізм щодо ролі Японії, зазначивши, що Київ продовжить співпрацю з Токіо щодо Японсько-української конференції зі сприяння економічній реконструкції, яка має відбутися в Токіо 19 лютого.

Japan to join multinational project to clear mines in Ukraine [Японія приєднається до багатонаціонального проєкту з розмінування України] // Japan Times. – Tokyo, 2023. – 29.11. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/national/japan-to-join-multinational-project-to-clear-mines-in-ukraine>.

Японія планує приєднатися до багатонаціонального проєкту з розмінування України. Згідно з проєктом, який планує очолювати США «Українська оборонна контактна група», Сили самооборони Японії (SDF) нададуть Україні обладнання для розмінування та співпрацюватимуть у підготовці особового складу. Джерело повідомило, що SDF також, ймовірно, приєднається до структури групи в галузі інформації та технологій, щоб допомогти посилити кібербезпеку країни, яка постраждала від війни, додавши, що міністр оборони Японії незабаром оголосить про план. Цей крок стався в той момент, коли Токіо посилює свої зусилля, щоб зробити гуманітарний внесок в Україну, включаючи її можливу реконструкцію, оскільки суворі правила Японії забороняють експорт зброї та боєприпасів згідно з конституцією і не дозволяють їй пропонувати пряму військову допомогу.

МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

A. Latakas: pietinio uosto plėtra norėtume patikėti labai dideliam žaidėjui [А. Латакас: Ми хотіли б довірити розвиток південного порту дуже великому гравцеві] // *Verslo žinios*. – Vilnius, 2023. – 09.11. – Режим доступу : <https://www.vz.lt/transportas-logistika/2023/11/09/a-latakas-pietinio-uosto-pletra-noretume-patiketi-labai-dideliam-zaidejui>.

Керівник дирекції Клайпедського державного морського порту А. Латакас розповів про розширення Клайпедського порту та плани стати акціонером якогось порту за кордоном, наприклад, в Україні. За його словами, з України надходить багато звернень, де спеціалісти порту могли б брати участь у підготовці їхніх документів і далі – у певних реконструкціях, але, звісно, «мета бути там не тільки в нинішній час, а й побачити там нашу подальшу присутність».

Abu Meri: Krievijas agresija Ukrainā likusi pārvērtēt militārās medicīnas attīstību visā Eiropā [Абу Мері: Агресія росії в Україні змусила переоцінити розвиток військової медицини в усій Європі] // *Diena*. – Rīga, 2023. – 14.11. – Режим доступу : <https://www.diena.lv/raksts/latvija/zinas/abu-meri-krievijas-agresija-ukraina-likusi-parvertet-militaras-medicinas-attistibu-visa-eiropa-14308559>.

Міністр охорони здоров'я Латвії Хосамс Абу Мері під час зустрічі з українськими військовими та фахівцями українських медичних установ визнав, що агресія росії в Україні змусила переглянути питання не лише безпеки, але й розвитку військової медицини в усій Європі. Міністр відвідав Національний реабілітаційний центр (НРЦ) «Vaivari», де особисто ознайомився з роботою центру, а також ознайомився з пацієнт-орієнтованим реабілітаційним проектом спільно реалізований «Vaivari» та українськими медичними установами з післявоєнною травмою. Важливість та якість програми підтверджує зростаючий інтерес українських партнерів та візити фахівців для обміну досвідом, а також той факт, що в Латвії пройшли реабілітацію 198 українських пацієнтів. Під час зустрічі обговорювалися питання щодо роботи реабілітаційного центру, подальшого розвитку та планів подальшої співпраці.

Kārkliņa, Diāna. Gaisma sirdī un kāds neveikls ceļotājs. Rīgas cirkā šonedēļ skatāmas divas atšķirīgas izrādes [Світло на серці і якийсь незграбний подорожній. Цього тижня в Ризькому цирку можна побачити два різних шоу] / D. Kārkliņa // *Diena*. – Rīga, 2023. – 15.11. – Режим доступу : <https://www.diena.lv/raksts/kd/teatris/gaisma-sirdi-un-kads-neveikls-celotajs-rigas-cirka-sonedel-skatamas-divas-atskirigas-izrades-14308635>.

До Ризького цирку завітає Українське творче об'єднання художників «Лекуче» з виставою фізичного театру «Сльоза» («Teag»), у якій йдеться про загальнолюдські цінності, яким загрожує насильство. Колектив також запропонує глядачам сучасний танцювальний короткометражний фільм Марії Кореневої та Сандро Гарібашвілі «Скажи мені – Де Ти» – розповідь про події в охопленій війною Україні, викладені у формі танцю. Про візит українських артистів директорка Ризького цирку М. Павула розповіла, що підтримує український народ у боротьбі за державу та свободу. Творчий колектив також запропонує молодим балтійським цирковим артистам

майстер-клас з фізичного театру та клоунади. У співпраці з фондом «Entrepreneurs for Peace» під час заходу можна буде пожертвувати на підтримку України.

Sloboda, forma, materstvo aj komiks. Trnavský literárny festival láka na výborný program aj zvučné zahraničné mená [Свобода, форма, материнство і комікси. Літературний фестиваль у Трnavі також привертає до своєї чудової програми відомі зарубіжні імена] // *Denník N. – Bratislava, 2023. – 19.11. – Режим доступу : <https://dennikn.sk/3677943/sloboda-forma-materstvo-aj-komiks-trnavsky-literarny-festival-laka-na-vyborny-program-aj-zvucne-zahranicne-mena/>*.

У словацькому місті Трнава пройде літературний фестиваль «Ypsalon». Любителів книг чекають чотири фестивальні дні, наповнені дискусіями з словацькими та іноземними авторами, зокрема з України. Як і минулого року, цього разу «Ypsalon» відкриє світ знаменитих українських письменників. До Трnavи завітає одна з найвідоміших українських інтелектуалів письменниця Оксана Забужко, а також український письменник та волонтер Андрій Любка. Нещодавно у видавництві «N Press» вийшов словацький переклад його авантюрно-саркастичної повісті про контрабандистів «Карбіда», а сильна проза О. Забужко та її ідеї змінюють не лише український, а й увесь європейський літературний світ.

Università: Agrigento ospita il Console Generale d'Ucraina Maksym Kovalenko [Університет: Агрідженто приймає Генерального консула України Максима Коваленка] // *Libero Quotidiano. – Milano, 2023. – 20.11. – Режим доступу : <https://www.liberoquotidiano.it/news/adnkronos/37593005/universita-agrigento-ospita-il-console-generale-d-ucraina-maksym-kovalenko.html>*.

22 листопада відбудеться офіційний візит Генерального консула України в Неаполі Максима Коваленка до міста Агрідженто, де відкрита виставка «Одеські сходи – Потьомкінські сходи між кіно та архітектурою». Дипломата прийме президент Територіального центру Університету Джованні Франческо Туцоліно, який проведе для нього екскурсію виставкою, яка розміщена в приміщенні Археологічного музею і присвячена Потьомкінським сходам в Одесі. М. Коваленко зустрінеться з представниками цивільної та військової влади.

Ukrainas slimnīcu klauni rod atbalstu Latvijā [Клоуни в українських лікарнях знаходять підтримку в Латвії] // *Diena. – Rīga, 2023. – 24.11. – Режим доступу : <https://www.diena.lv/raksts/latvija/zinas/ukrainas-slimnicu-klauni-rod-atbalstu-latvija-14309104>*.

Товариство Латвії «Dr. Klauns», яке працює як громадська благодійна організація з 2012 р., спільно з Українським «Харківським фондом психологічних досліджень» розпочинає проєкт «Чи інтригують лікарів клоуни?» Керівниця асоціації М. Міловська повідомила, що лікарі-клоуни інтегруються, що має на меті психологічно та емоційно підтримати як цивільних в Україні, так і постраждалих від війни біженців, які зараз перебувають у Латвії, за допомогою мистецтва та підходу медичної клоунади. У проєкті лікарі та клоуни змінять свій досвід, отримують нові

вміння та навички, навчаться ще глибше розуміти ситуацію та щоденні переживання українців.

Vadas, Marek. Samovražedne, ale suverénne [Суїцидально, але суверенно] / M. Vadas // Denník N. – Bratislava, 2023. – 26.11. – Режим доступу : <https://dennikn.sk/3698112/samovrazedne-ale-suverenne/>.

У культурному центрі «Малий Берлін» у словацькому місті Трнава пройшов дев'ятий щорічний літературний фестиваль «Yrsalon». Перший день фестивалю був присвячений українській літературі, зокрема учасники зустрілися з Андрієм Любкою та обговорити його книгу «Карбід», що вже вийшла словацькою мовою. Письменниця Оксана Забужко, одна з найшанованіших голосів України в західному світі, також виступила на фестивалі. На літературний фестиваль завітали відомі словацькі письменники, яких варто знати та читати: Павол Ранков, Балла, Ніколь Гохголцера, Яна Боднарова, Міло Янач та багато інших.

Andersson, Elisabet. "Det handlar inte om att vänta på att Putin ska dö" [«Мова не про те, щоб чекати, поки путін помре»] / E. Andersson // Svenska Dagbladet. – Stockholm, 2023. – 26.11. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/y6oM2K/forfattaren-jurij-andruchovytj-kriget-fortsatter-ocksa-efter-putins-dod>.

За сприяння Українського Інституту в Швеції відомий український письменник, поет та перекладач Юрій Андрухович відвідає Стокгольм. Ю. Андрухович написав пророчу книгу про російський імперіалізм за 30 років до початку загарбницької війни путіна проти України. Зараз Ю. Андрухович прогнозує, що війна буде тривалою.

Harding, Luke. 'Part of our history': Ukraine hails return of Scythian gold treasures [«Частина нашої історії»: Україна вітає повернення скіфських золотих скарбів] / L. Harding // The Guardian. – London, 2023. – 28.11. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2023/nov/28/part-of-our-history-ukraine-hails-return-of-scythian-gold-treasures>.

Британський журналіст, письменник, іноземний кореспондент газети «The Guardian» Люк Гардінг пише, що Нідерланди повернули Україні стародавні кримські скіфські скарби, які утримувалися з 2014 р., коли росія незаконно захопила півострів і анексувала його. Скіфське золото, а деяким артефактам близько 2 000 років, було передано на зберігання до Музею Алларда Пірсона в Амстердамі. Директорка музею Ельс ван дер Плас зазначила, що це був особливий випадок, коли культурна спадщина стала жертвою геополітичних подій. Вона додала, що під час юридичних суперечок музей зосередився на збереженні експонатів, поки не настав час повернути їх законному власнику. Україна вітала повернення скіфських золотих скарбів як символічну та історичну перемогу над росією в десятирічній боротьбі за право власності.

Higgins, Charlotte. Historians come together to wrest Ukraine’s past out of russia’s shadow [Історики об’єднуються, щоб вирвати минуле України із тіні росії] / С. Higgins // The Guardian. – London, 2023. – 29.11. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2023/nov/29/historians-come-together-to-wrest-ukraines-past-out-of-russias-shadow>.

У Британському музеї в Лондоні 27 листопада 2023 р. пройшла презентація проєкту «Українська історія: глобальна ініціатива». Проєкт, використовуючи інноваційні міждисциплінарні підходи і застосовуючи нові технології, шукатиме нове емпіричне і концептуальне осмислення місця, яке займає Україна у світовій історії. Він об’єднає спільною роботою близько 50 українських та 40 іноземних науковців. Упродовж трьох років вони розроблятимуть майже 70 тем, досліджуючи їх зв’язки та взаємозалежність. Всесвітньо відомі історики Тімоті Снайдер, Сергій Плохій та Ярослав Грицак приєднуються до проєкту, який регулюватиме Комісія з питань благодійності Англії та Уельсу. Засновник ініціативи – бізнесмен та філантроп Віктор Пінчук гарантував, що незалежна благодійна організація, якою керують визначні особистості, та Міжнародна академічна консультативна рада, що складається з видатних істориків, забезпечать найвищі стандарти наукового процесу.

Schrecke, Janika. Kann man in ein Land investieren, das sich im Krieg befindet? [Чи можна інвестувати в країну, яка воює?] / J. Schrecke // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2023. – 29.11. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/ukraine/ukraine-kann-man-in-ein-land-investieren-das-sich-im-krieg-befindet-19346511.html>.

Ділова поїздка до країни, яка перебуває у розпалі війни – це особливий виклик. Крістіан Долле, керуючий директор компанії Weiss Chemie + Technik GmbH, яка виробляє промислові клеї та ізоляційні компоненти вже понад 200 років і розташована в Хайгері (Німеччина), наважився на це. У середині жовтня підприємець приїхав в Україну з трьома своїми менеджерами, щоб вивчити там інвестиційні можливості.

Strandberg, Marek. Eestis väljaõppel käinud Ukraina arstid viivad kaasa uued oskused ja teadmise rahuliku une võimalikkusest [Українські лікарі, які пройшли навчання в Естонії, привозять із собою нові навички та знання і можливість спокійного сну] / М. Strandberg // Postimees. – Tallinn, 2023. – 30.11. – Режим доступу : <https://www.postimees.ee/7908428/eestis-valjaoppel-kainud-ukraina-arstid-viivad-kaasa-ued-oskused-ja-teadmise-rahuliku-une-voimalikkusest>.

Група з 20 українських лікарів, які прибули до Естонії і підвищили кваліфікацію в Талліннському коледжі здоров’я в рамках проєкту, на який Фонд розвитку співпраці виділив майже 300 тис. євро, повернуться на батьківщину з новим багажем знань і навиків. Директор школи Ю. Ерніц висловлює вдячність як засновнику, так і ініціаторам проєкту, колишньому віцеканцлеру Міністерства соціальних справ Х. Аласеппа та керівнику проєкту Е.-Т. Вису. Керівник навчального проєкту сказав, що «ці два тижні, проведені тут, були для українців єдиними за довгий час, де вони могли довго спати, цілих вісім годин».

ПІДТРИМКА РОСІЇ

Harding, Luke. Ukraine reports most extensive russian shelling of the year [Україна повідомила про наймасштабніший російський обстріл року] / L. Harding // The Guardian. – London, 2023. – 02.11. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2023/nov/02/ukraine-reports-most-extensive-russian-shelling-of-the-year>.

Журналіст, письменник, іноземний кореспондент газети «The Guardian» Люк Гардінг зазначає, що масовані російські обстріли території України сталися на тлі повідомлень, що Північна Корея надала росії понад мільйон украї необхідних артилерійських снарядів в обмін на передові російські технології, які зміцнять ядерну армію Кіма Чен Ина. США, Південна Корея та Японія опублікували спільну заяву, в якій рішуче засудили те, що вони назвали постачанням зброї Північною Кореєю до росії, заявивши, що такі постачання різко збільшать людські жертви внаслідок російської агресії в Україні.

Rozenbergs, Ritums. Ministri sola juridiski sakārtot agresormiļu sarakstu publiskošanu [Міністри обіцяють законодавчо організувати оприлюднення списків агресорів] / R. Rozenbergs // Neatkarīgā Rīta Avīze. – Rīga, 2023. – 09.11. – Режим доступу : https://neatkariga.nra.lv/izpete/435716-ministri-sola-juridiski-sakartot-agresormilu-sarakstu-publiskosanu?_gl=1*niudx8*_ga*MTM0MzkwNDAyMS4xNjc0NDc3NDE4*_ga_LTMBW853YH*MTY5OTYyNDMxNy4xMDEuMS4xNjk5NjI0MzYxLjAuMC4w.

За словами латвійського журналіста Р. Розенбера, нещодавно була опублікована новина про імпорт російського зерна через Латвію, також про «криваве морозиво» повідомляють скандинави, ще гірше – щоб підлаштуватися під термінологію російського режиму, західні бізнесмени у своєму щорічному фінансовому звіті називають вбивства людей в Україні «геополітичною подією». Міністр економіки Латвії В. Валяїніс і міністр сільського господарства Латвії А. Краузе заявляють, що громадськість має право знати, які компанії з Латвії та інших європейських країн досі працюють в росії, кожен має право знати, чи виробник, продукцію чи товар якого купують, не живить економіку країни-агресора та її військові сили. Доступ до даних про компанії, які співпрацюють з державою-агресором, мають і Мінекономіки, і Мінагрополітики, які обіцяють законодавчо організувати оприлюднення списків компаній, які підтримують росію.

ПОЛІТИКА ЩОДО БІЖЕНЦІВ З УКРАЇНИ

Ramelow fordert Recht auf Arbeit für Flüchtlinge [Рамелов вимагає права на роботу для біженців] // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2023. – 01.11. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/politik/inland/warum-bodo-ramelow-ein-recht-auf-arbeit-fuer-fluechtlinge-fordert-19282568.html>.

Прем'єр-міністр Тюрингії Б. Рамелов хоче, щоб значно більше біженців отримали роботу в Німеччині. На його думку, це протидіятиме «ненависті в суспільстві» до біженців. Б. Рамелов вважає, що дебати про скорочення виплат є неправильними. Що стосується біженців з України, Б. Рамелов пояснив, що лише 20 % з них працюють, а це означає, що муніципалітети повинні покривати витрати на медичне страхування для інших 80 %. Тому, на його думку, необхідно або збільшити

підтримку муніципалітетів – «або ми повинні значно збільшити частку тих, хто йде на роботу, щоб досягти мети інтеграції в суспільство».

Heikle Debatte Wegen Bürgergeld? Nur 19 Prozent der geflüchteten Ukrainer arbeiten [Через гроші громадян? Лише 19 відсотків українських біженців працюють] // Focus. – Berlin, 2023. – 05.11. – Режим доступу : https://www.focus.de/politik/deutschland/heikle-debatte-wegen-buergergeld-nur-19-prozent-der-zu-uns-gefluechteten-ukrainer-arbeiten_id_239696589.html.

В Німеччині дискусія про пільги для українських біженців набуває розпалу. З одного боку, є критика, що це може стримати українських шукачів притулку від пошуку роботи. Водночас експерти підкреслюють важливість цієї фінансової допомоги та вказують на особливий виклик інтеграції біженців на ринок праці. Незважаючи на високий рівень освіти та знань українських біженців, за даними «Spiegel», лише близько 19 % працездатних українців у Німеччині мають роботу, за яку платять соціальні внески. Навпаки, в інших європейських країнах таких, як Польща та Нідерланди, цей показник становить близько 70 %. Близько 700 тис. українців у Німеччині зараз отримують соціальну допомогу. Експерт з ринку праці Г. Брюккер стверджує, що немає зв'язку між вигодою громадян і рівнем зайнятості. Г. Брюккер пояснює низький рівень зайнятості, серед іншого, великою кількістю жінок серед біженців і психологічним стресом, спричиненим війною.

Doros, Judit. „Többsévnnyi lemaradást kellett pótolnunk” – Van olyan hetedikes, akit írni kell megtanítani az ukrajnai menekülteket felzárkóztató iskolában [«Довелося надолужувати кілька років позаду» – У школі, яка наздоганяє українських біженців, є семикласник, якого потрібно вчити писати] / J. Doros // Nepszava. – Budapest, 2023. – 09.11. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3214791_ukrajna-haboru-menekult-csaladok-gyerekek-oktatas-karpatalja.

Міністерство Доркаша організовує програму надолуження для дітей-біженців з України, які перебувають у таборі фонду в Дебрецені. За підтримки ЮНІСЕФ біженці отримують підтримку через програму «Школа до успіху». Інтеграція в угорську освітню систему допомагає дітям біженців успішно адаптуватися. Проте існують виклики такі, як відставання в навчанні через відмінності української системи освіти. Шкільні фахівці та ЮНІСЕФ здійснюють підтримку інтеграції, але відзначається, що ці програми є тимчасовими, і біженці можуть перебувати в приймальному центрі не більше трьох-дев'яти місяців. Участь в освітній програмі та підтримка інтеграції виявляються важливими для успішної адаптації дітей-біженців в угорському суспільстві.

Stöd till SFI räcker inte – sänks ytterligare [Підтримки SFI не вистачає – буде скорочуватися далі] // Svenska Dagbladet. – Stockholm, 2023. – 11.11. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/0Q6a3B/stod-till-sfi-racker-inte-sanks-ytterligare>.

За даними муніципалітетів і регіонів Швеції (SKR), муніципалітети країни подали заявку на 145,7 млн шведських крон для надання українським біженцям освіти. У бюджеті наступного року сума буде ще меншою – 80 млн шведських крон

на весь рік. За словами голови відділу ринку праці SKR Роя Мелчерта, муніципалітетам потрібно близько 300 млн шведських крон на навчання і сума виділена урядом для освіти українців недостатня.

Lorinc, Jacob. I'm tired all the time now': Canada is so expensive that some Ukrainian immigrants are leaving [«Я тепер увесь час втомлююся»: Канада настільки дорога, що деякі українські іммігранти їдуть] / J. Lorinc // National Post. – Toronto, 2023. – 16.11. – Режим доступу : <https://nationalpost.com/news/canada/im-tired-all-the-time-now-canada-is-so-expensive-that-some-ukrainian-immigrants-are-leaving>.

З початку російсько-української війни Канада прийняла близько 200 тис. українців. За даними групи соціальних служб «Operation Ukraine Safe Haven», основна частина українських іммігрантів, які прибувають до Канади, зосереджена в Онтаріо, найгустонаселенішій провінції країни. За даними фінансової допомоги, 40 % нещодавніх українських іммігрантів оселилися в Онтаріо, 21,4 % оселилися в Альберті та 10,3 % вирушили до Манітоби. Соціальний працівник українсько-канадської соціальної служби Андрій Зав'ялов сказав, що більшість українців, з якими він спілкувався, виражали сильне захоплення Канадою – її різноманітним населенням, соціалізованою системою охорони здоров'я та зношеною, але все ще сильною соціальною мережею, але разом з тим погіршення можливості доступності житла, перенапруженість системи охорони здоров'я та неповна зайнятість викликають розчарування можливостями, які пропонує країна.

Osman, Laura. Ukrainians fleeing war say there are barriers to starting new life in Canada [Українці, які рятуються від війни, кажуть, що існують перешкоди для початку нового життя в Канаді] / L. Osman // The Toronto Sun. – Toronto, 2023. – 18.11. – Режим доступу : <https://torontosun.com/news/national/ukrainians-fleeing-war-say-there-are-barriers-to-starting-new-life-in-canada>.

Репортерка Лаура Осман інформує, що понад 198 600 українців приїхали до Канади за трирічною програмою екстреної візи, яка дозволила необмеженій кількості людей втекти від російського вторгнення. Це єдина у своєму роді програма, яка дозволила багатьом українцям швидко приїхати до Канади, але не пропонує таких же довгострокових перспектив та підтримки, як програма для біженців чи постійний імміграційний потік. Канадська організація, яка допомагає українцям орієнтуватися в імміграційній системі з початку війни «Слідопити України» опитала 922 сім'ї в Канаді, які отримали екстрену візу, та ще 272 сім'ї за кордоном. Група виявила, що 90 % опитаних у Канаді хочуть отримати посвідку на проживання, але лише третина з них упевнена, що зможуть отримати її в рамках існуючих програм. Засновник групи Рендалл Баран-Чонг зауважує, що хоча уряд пропонує статус постійного мешканця тим, хто має канадських родичів, лише 7 % людей зможуть претендувати на таку допомогу. За його словами, оскільки термін дії деяких віз спливає за 18 місяців, невизначеність тисне на багатьох людей.

Taylor, Diane. Ukrainian refugee families in UK four times as likely to end up homeless [Сім'ї українських біженців у Великій Британії вчетверо частіше залишаються

без даху над головою] / D. Taylor // *The Guardian*. – London, 2023. – 21.11. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2023/nov/21/ukrainian-refugee-families-in-uk-at-risk-of-homelessness-this-winter>.

Понад 192 тис. українців прибули за двома основними державними схемами: «Будинки для України, де приймаючі сім'ї Великобританії приймають біженців, та «Українська сімейна програма», яка дозволяє українцям приєднуватися до членів сім'ї, які проживають у Великій Британії. За даними дослідження Британського Червоного Хреста, тисячі сімей українських біженців цієї зими ризикують залишитися без даху над головою і вчетверо частіше опиняються на вулиці, ніж інші родини у Великій Британії. На думку керівника відділу політики та захисту інтересів Британського Червоного Хреста Олівії Філд, до кінця 2023 фінансового року 6220 сімей українських біженців подадуть заявки на допомогу безпритульним, що на 13 % більше, ніж у 2022-2023 рр.

Ekberg, Knut Sahlin. Alltid senaste nytt – följ SvD direkt [Завжди останні новини – слідкуйте за SvD безпосередньо] / K. S. Ekberg // *Svenska Dagbladet*. – Stockholm, 2023. – 26.11. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/wA9Gmd/senaste-nytt?pinnedEntry=23346>.

Згідно з інформацією «Sveriges Radios Ekot», багато українців, які переїхали до Швеції, звернулися за допомогою, щоб мати можливість придбати необхідні речі, такі, як зимовий одяг, коляски, але чотири з десяти заявок були відхилені. Наразі Шведське міграційне агентство виплатило 17 млн шведських крон українським біженцям, які, за оцінками, мають дуже гостру потребу в допоміжних засобах чи одязі, які не покриваються добовими виплатами.

Lilley, Brian. Liberal mismanagement turns Canadians against immigration [Ліберальна безгосподарність налаштовує канадців проти імміграції] / B. Lilley // *The Toronto Sun*. – Toronto, 2023. – 29.11. – Режим доступу : <https://torontosun.com/opinion/columnists/liberal-mismanagement-turns-canadians-against-immigration>.

Політичний оглядач «Toronto Sun» Брайан Ліллі пише, що після приходу до влади лібералів Джастіна Трюдо вони збільшили прийом мігрантів по всіх напрямках, а в деяких сферах, мабуть, безконтрольно. Можливо, це відіграє роль у тому, що канадці дратуються через високий приплив мігрантів. Опитування, проведене «Abacus Data» для «Toronto Star», показало, що 67 % канадців вважають, що федеральна мета прийому 500 тис. новачків на рік занадто висока. Опитування, проведене «Leger» для канадської преси, показує, що 75 % канадців вважають, що зростання імміграції сприяє житловій кризі, а 73 % вважають, що це створює навантаження на систему охорони здоров'я. На думку оглядача Б. Ліллі, Канаді потрібна імміграція, але ліберали Д. Трюдо збільшили їхнє число, не маючи плану, що робити з людьми, коли вони прибудуть.

РЕАКЦІЯ СВІТОВИХ ПОЛІТИКІВ, ДІЯЧІВ ТА ОРГАНІЗАЦІЙ

Lefebvre, Michel. Jean Lopez, historien : «Il n'y a rien eu de comparable à l'Ukraine depuis 1945, sauf la guerre entre l'Iran et l'Irak en 1980» [Жан Лопес, історик: «З 1945 року не було нічого порівняного з Україною, окрім війни між Іраном та Іраком у 1980

році»] / M. Lefebvre // *Le Monde*. – Paris, 2023. – 01.11. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/international/article/2023/11/01/jean-lopez-historien-il-n-y-a-rien-eu-de-comparable-a-l-ukraine-depuis-1945-sauf-la-guerre-entre-l-iran-et-l-irak-en-1980_6197648_3210.html.

В інтерв'ю оглядачу «Le Monde» Мішелю Лефевру історик Жан Лопес розповідає про те, як російська агресія проти України призвела до затяжної війни, яка не має аналогів з часів Другої світової війни. Ж. Лопес стверджує, що російська армія не змогла досягти швидкої перемоги, як це планувалося, і тепер веде запеклі бої на сході України. Він також зазначає, що війна в Україні має далекосяжні наслідки для Європи та світу.

Nava, Victor. *White House says Biden would veto House GOP's standalone Israel funding bill* [Білий дім заявив, що Байден накладе вето на окремий законопроект Республіканської партії Палати представників щодо фінансування Ізраїлю] / V. Nava // *New York Post*. – New York, 2023. – 01.11. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/11/01/news/biden-would-veto-house-gops-israel-aid-package-white-house/>.

Білий дім розкритикував окремий законопроект про фінансування Ізраїлю, запропонований республіканцями Палати представників, як поганий для Ізраїлю та національної безпеки США, заявивши, що президент Джо Байден накладе вето на цей закон. Адміністративно-бюджетне управління розкритикувало пропозицію республіканців, стверджуючи, що вона вносить партійність у підтримку Ізраїлю і не відповідає моменту, оскільки не враховує гуманітарну допомогу населенню Гази і допомогу Україні та союзникам в Індо-Тихоокеанському регіоні. В заяві йдеться, що гуманітарна допомога вкрай необхідна для полегшення страждань цивільного населення в секторі Гази, але вона також є вирішальною підтримкою безневинних українців, які зіткнулися з жорстокістю війни.

G. Landsbergis: *planuojame keliauti į JAV ir kalbėtis dėl paramos Ukrainai* [Г. Ландсбергіс: ми плануємо поїхати до США і говорити про підтримку України] // *Verslo žinios*. – Vilnius, 2023. – 01.11. – Режим доступу : <https://www.vz.lt/verslo-aplinka/2023/11/01/g-landsbergis-planuojame-keliauti-i-jav-ir-kalbėtis-del-paramos-ukrainai>.

Європейські політики, в тому числі Литва, планують поїхати до США, щоб посилити підтримку України, у відповідь на заклики деяких республіканських законодавців припинити військову допомогу Києву. Міністр закордонних справ Литви Г. Ландсбергіс сказав, що це спрямовано на те, щоб охопити громадськість по обидва боки Атлантики та не забувати, що виборці по-різному бачать питання, які їх цікавлять. Г. Ландсбергіс додав, що такий захід, за якого «країни Балтії та інші тісно пов'язані з Україною держави виступатимуть за надання постійної підтримки, міг би бути досить успішним, якби його висунули не лише американські політики, а й ті, хто залежать від цієї підтримки та від напрямку зовнішньої політики США».

Iasevoli, Marco. *Il caso. Tutte le domande sullo scherzo telefonico alla premier Meloni* [Справа. Усі питання щодо розіграшу телефонуйте прем'єр-міністерці Мелоні] / M.

Iasevoli // Avvenire. – Milano, 2023. – 01.11. – Режим доступу : <https://www.avvenire.it/attualita/pagine/lo-scherzo-a-meloni-e-le-domande-che-si-aprono>.

В статті журналіст видання М. Ясеволі коментує розіграш російських пранкерів, жертвою якого стала прем'єр-міністерка Італії Джорджа Мелоні. Відомі пранкери Вован і Лексус організували телефонну розмову з Д. Мелоні начебто від імені голови комісії Африканського Союзу та змусили поділитися відвертими словами про війну в Україні. В опублікованому в мережі аудіозаписі розмови прем'єр-міністерка Італії заявила російським пранкерам, що європейські лідери хочуть «виходу» з війни в Україні. Однак автор статті наголошує, що незважаючи на введення в оману, прем'єр-міністерка послідовно та прозоро повторювала лінію виконавчої влади та країни щодо російської агресії проти України та позицію Італії на боці Заходу, Києва та повної поваги до міжнародного права.

Buchert, Viliam. Miloš Zeman pro Reflex o své porážce: Putin napadením Ukrajiny udělal chybu, která je horší než zločin [Мілош Земан для «Reflex» про свою поразку: Напавши на Україну, путін зробив помилку, гіршу за злочин] / V. Buchert // Reflex. – Praha, 2023. – 01.11. – Режим доступу : <https://www.reflex.cz/clanek/rozhovory/121590/milos-zeman-pro-reflex-o-sve-porazce-putin-napadenim-ukrajiny-udelal-chybu-ktera-je-horsi-nez-zlocin.html>.

Колишній президент Чехії Мілош Земан дав інтерв'ю газеті «Reflex». Він вважає свою неправильну оцінку щодо російського вбивці путіна однією зі своїх кар'єрних поразок і помилок. Щодо Президента України Володимира Зеленського, то після повномасштабної російської агресії проти України М. Земан передумав (як він завжди казав, тільки дурень не передумує) і почав його цінувати. Минулої осені він охарактеризував В. Зеленського словами «мужність і відвага» і нагородив його найвищою державною нагородою Чехії – орденом Білого Лева.

Vācijas Māršala fonda eksperts: Polija labi saprot, ka tās drošība sākas pie Baltijas valstu robežām [Експерт Німецького фонду Маршалла: Польща добре розуміє, що її безпека починається на кордонах країн Балтії] // Diena. – Rīga, 2023. – 02.11. – Режим доступу : <https://www.diena.lv/raksts/viedokli/pasaule/vacijas-marsala-fonda-eksperts-polija-labi-saprot-ka-tas-drosiba-sakas-pie-baltijas-valstu-robezam-14307945>.

Під час Ризької конференції виконавчий директор Східного напрямку Німецького фонду Маршалла М. Барановскіс, відповідаючи на запитання, чи достатньо ЄС використовує можливості відігравати більш значущу роль у світових справах і особливо в політиці підтримки України, зазначив, що трансатлантична єдність надзвичайно важлива, і «ми дуже потребуємо Сполучених Штатів як у плані військової допомоги Україні, так і в майбутньому також у її відбудові, однак ми повинні усвідомлювати, що в плані економічної допомоги Європа робить більше». Експерт підкреслив, що Європа повинна зробити принаймні стільки ж, а можливо, і більше, ніж США. І додав, що якщо до влади в США прийде республіканська адміністрація, можливо тоді США захочуть більше зосередитися на Близькому Сході і на Індійсько-Тихоокеанському регіоні, і в такому випадку прогаліни, що утворяться, повинні будуть заповнюватися безпосередньо країнами-членами ЄС.

Minassian, Gaïdz. Trois guerres en interaction, en Ukraine, à Gaza et dans le Haut-Karabakh [Три взаємодіючі війни в Україні, Газі та Нагірному Карабасі] / G. Minassian // Le Monde. – Paris, 2023. – 02.11. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/idees/article/2023/11/02/haut-karabakh-ukraine-gaza-trois-guerres-en-interaction_6197831_3232.html.

Доктор політичних наук, викладач міжнародних відносин в Інституті політичних досліджень в Парижі Гайдз Мінасян в статті аналізує взаємозв'язок війн в Україні, Газі та Нагірному Карабасі. Автор стверджує, що ці війни мають не лише територіальну, а й ідентичну та соціальну складову і є частиною більш широкого тренду, який характеризується занепадом системи міжнародної безпеки та зростанням впливу авторитарних держав. Г. Мінасян також зазначає, що США та Європа повинні переглянути свою політику, щоб відповісти на цей виклик, зокрема зміцнити свою співпрацю та розробити нові інструменти для запобігання та вирішення конфліктів.

Ucraina: Castaldo (M5S), 'Meloni ha sempre mentito sulla guerra' [Україна: Кастальдо (M5S), «Мелоні завжди брехала про війну»] // Libero Quotidiano. – Milano, 2023. – 02.11. – Режим доступу : <https://www.liberoquotidiano.it/news/adnkronos/37407453/ucraina-castaldo-m5s-meloni-ha-sempre-mentito-sulla-guerra.html>.

Депутат Європейського парламенту Фабіо Массімо Кастальдо сказав, що прем'єр-міністерка Італії Джорджа Мелоні завжди «брехала» на тему війни в Україні, приховуючи свої думки та називаючи «пропутінськими» тих, хто насправді думає так само. За його словами, протягом місяців Д. Мелоні нападала на кожного, хто намагався домагатися дипломатичного посередництва у війні в Україні, не бачачи переможців і переможених. Депутат пише про телефонний дзвінок, під час якого два російські пранкери розіграли Д. Мелоні, яка думала, що розмовляє з президентом комісії Африканського Союзу, і з якими вона говорила про російсько-українську війну з простотою, що обеззброює, заявляючи, що «ми всі втомилися від України».

Popli, Nik. Challenges ahead for new speaker as House passes Israel aid [Проблеми, які постають перед новим спікером, оскільки Палата представників приймає допомогу Ізраїлю] / N. Popli // Time. – New York, 2023. – 02.11. – Режим доступу : <https://time.com/6331044/house-gop-israel-aid-mike-johnson/>.

Палата представників схвалила план республіканців щодо надання 14,3 млрд дол. допомоги Ізраїлю у його війні проти ХАМАС. Вашингтонський репортер «Time» Нік Поплі пише, що ігноруючи прохання президента Джо Байдена об'єднати допомогу з допомогою Україні, Палата представників рухається до зіткнення з Сенатом, який очолюють демократи, де більшість законодавців виступають за об'єднаний пакет допомоги Ізраїлю та Україні. Лідер більшості в Сенаті Чак Шумер заявив, що Сенат не розглядатиме законопроект Палати представників, вважаючи його глибоко хибною пропозицією. Він сказав, що Сенат розробить власний двопартійний законопроект, який містить допомогу Ізраїлю та Україні, а також гуманітарну допомогу Газі, яка не була включена до законопроекту Республіканської

партії Палати представників. М. Джонсон проінформував, що Палата представників розгляне пакет допомоги Україні після переговорів з Ізраїлем, але він також наголосив, що його необхідно буде пов'язати із суворішими положеннями щодо безпеки кордонів, що ще більше ускладнить перспективи фінансування України у Вашингтоні.

Vācijas Māršala fonda eksperts: Lai Krievija mainītos, būs jāpaiet desmitgadēm [Експерт Німецького фонду Маршалла: росії знадобляться десятиліття, щоб змінитися] // **Diena.** – Rīga, 2023. – 03.11. – Режим доступу : <https://www.diena.lv/raksts/viedokli/pasaule/vacijas-marsala-fonda-eksperts-lai-krievija-mainitos-bus-japaiet-desmitgadem-14307997>.

Експерт Німецького фонду Маршалла М. Барановскіс, зазначив, що імперіалізм для росії – це історична практика, яка триває кілька століть, і «тільки коли вони відчують наслідки програної війни в Україні, вони зможуть реально зрозуміти ці реалії та змінитися». Він вважає, що смерті путіна чи падіння його режиму буде недостатньо, щоб спричинити зміни, скоріше росія має пройти через щось подібне до того, що пережила Німеччина після Другої світової війни і немає підстав очікувати, що росія може змінитися за кілька років – це займе десятиліття. Експерт погоджується, що росіяни, які виїхали за межі росії, повинні довести, що вони не тільки не байдужі, але й справді не підтримують режим путіна, враховуючи тяжкість злочинів росіян в Україні.

Sturm, Peter. Schwere Zeiten für Amerikas Verbündete [Важкі часи для союзників Америки] / P. Sturm // **Frankfurter Allgemeine.** – Frankfurt am Main, 2023. – 03.11. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/usa-streiten-ueber-hilfe-fuer-ukraine-und-israel-19289196.html>.

Газета «Frankfurter Allgemeine» опублікувала коментар політичного редактора П. Штурма, який вважає, що союзники США, особливо ті, хто покладається на пряму допомогу Вашингтона, переживають важкі часи. Автор переконаний, що президент США Д. Байден може багато чого обіцяти, запевняти і Україну, і Ізраїль, що Америка твердо на їхньому боці, але без Конгресу його теплі слова не мають великої вартості. За його словами, парафіяльне мислення у Конгресі, яке там домінує, вже давно не було таким виразним, як зараз і, що і Україна, і Ізраїль заслуговують на краще, ніж ця «вашингтонська еліта».

d'Istria, Thomas. L'Ukraine craint de tomber dans l'oubli face au conflit au Proche-Orient [Україна боїться забуття через конфлікт на Близькому Сході] / T. d'Istria // **Le Monde.** – Paris, 2023. – 03.11. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/international/article/2023/11/03/l-ukraine-craint-de-tomber-dans-l-oubli-face-au-conflit-au-proche-orient_6197996_3210.html.

У статті кореспондент «Le Monde» Томас д'Істрія розповідає про те, як війна в Україні ризикує бути забута через конфлікт на Близькому Сході. Він зазначив, що війна в Україні триває вже 20 місяців і світова увага до неї починає слабшати. Це пов'язано з тим, що в останні місяці почалася нова хвиля насильства на Близькому

Сході, яка привернула увагу засобів масової інформації та громадськості. Оглядач видання наголошує, що Україна боїться, що ця увага може призвести до зменшення підтримки з боку Заходу, зокрема уряд України вже відчув це на собі, коли Конгрес США ухвалив рішення про надання 14,3 млрд дол допомоги Ізраїлю, але лише 1,2 млрд дол. допомоги Україні.

Doran, Peter. Russia's alarming axis with Iran is in plain view and should stiffen resolve behind Ukraine [Тривожна вісь росії з Іраном має зміцнити рішучість України] / P. Doran // *New York Post*. – New York, 2023. – 03.11. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/11/03/opinion/russias-alarming-axis-with-iran-is-in-plain-view-and-should-stiffen-resolve-behind-ukraine/>.

Старший науковий співробітник Фонду захисту демократії Пітер Доран зазначив, що новина про те, що група вагнера надасть «Хезболлі» сучасну зенітну зброю, має розвіяти будь-які сумніви: жорстока війна росії проти України та кампанія Ізраїлю щодо вигнання «ХАМАС» із сектору Гази після його жорстокої атаки 7 жовтня тісно пов'язані між собою. П. Доран пише, що путін вважає, що може отримати перевагу в Україні, змусивши Захід зробити неправдивий вибір на користь підтримки Ізраїлю замість України. На думку експерта, Заходу давно настав час перестати підігравати іграм путіна, який розпалює заворушення на Близькому Сході для досягнення своєї мети – там, в Україні та за її межами. П. Доран вважає, що допомога українцям – це не благодійність, це на користь національної безпеки США.

Merilo, Jaanika. Jaanika Merilo: Zalužnõi sõnad ukrainlasi ei heidutanud, vastupidi – sest ülemjuhatajal on plaan [Яаніка Меріло: Слова Залужного не збентежили українців, а навпаки – бо у Головкама є план] / J. Merilo // *Eesti Päevaleht*. – Tallinn, 2023. – 04.11. – Режим доступу : <https://epl.delfi.ee/artikkel/120244990/nadala-sojaraport-jaanika-merilo-zaluznoi-sonad-ukrainlasi-ei-heidutanud-vastupidi-sest-ulemjuhatajal-on-plaan>.

Головнокомандувач ЗСУ генерал Валерій Залужний в інтерв'ю журналу «The Economist» визнав, що літній контрнаступ в Україні не виправдав очікувань ще й через те, що території були значно щільніше заміновані, ніж очікувалося, а також він не очікував, що росія зможе так легко відправити на смерть 150 тис. людей. Проте, зазначає громадська діячка та IT фахівець, радниця віцепрем'єр-міністра – міністра цифрової трансформації Михайла Федорова, радниця міністра інфраструктури Владислава Криклія, засновниця благодійного проєкту «Angels та НГО Heroiam Slava» Яаніка Меріло, шукати в заявах В. Залужного ознак капітуляції чи безнадійності, звісно, не варто.

Bruveris, Vytautas. Vytautas Bruveris. Niūrios strateginės perspektyvos Ukrainoje akivaizdoje – vidinės Lietuvos konvulsijos [Вітовт Бруверіс. Перед лицем похмурих стратегічних перспектив в Україні, внутрішніх конвульсій Литви] / V. Bruveris // *Lietuvos rytas*. – Vilnius, 2023. – 04.11. – Режим доступу : <https://www.lrytas.lt/lietuvosdiena/aktualijos/2023/11/04/news/vytautas-bruveris-niuros-strategines-perspektyvos-ukrainoje-akivaizdoje-vidines-lietuvos-konvulsijos-29001318>.

За словами головного редактора «Lietuvos rytas» В. Бруверіса те, про що тривалий час говорили в публічному просторі, прямо заявив у своїй статті в журналі «The Economist» Головнокомандувач ЗСУ генерал Валерій Залужний. За словами автора, В. Залужний просто назвав те, що потрібно Україні для того, щоб вийти з глухого кута війни на «виснаження». Журнал «Time» опублікував статтю, засновану на інтерв'ю з Президентом України Володимиром Зеленським, де головна думка В. Зеленського полягає в тому, що він бачить, як зменшується підтримка Заходу і відчуває себе зрадженим.

Mosolygó, Miklós. Putyin szól Orbán szájával, és ezt már nem is leplezik [путін говорить вустами Орбана і це вже не приховується] / М. Mosolygó // Nepszava. – Budapest, 2023. – 04.11. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3214329_orban-viktor-szojhasznalat-vlagyimir-putyin-turk-tanacs.

У статті аналізуються події, а також оцінюється зовнішньополітична позиція уряду Угорщини, які показують, що зовнішня політика уряду Угорщини іноді може бути суперечливою і може розділити європейську та міжнародну громадську думку, зокрема заяви прем'єр-міністра країни Віктора Орбана та зовнішньополітичні рішення Угорщини можуть стати важливою темою для міжнародної спільноти. В. Орбан заявив, що Угорщина закликає знайти альтернативне рішення щодо планів Євросоюзу щодо війни в Україні. При цьому він практично відобразив позицію росії в цьому питанні та окреслив не лише мирні переговори в Україні, а й концепцію «нової архітектури європейської безпеки», яка нагадувала кремлівську термінологію. В. Орбан також розповів про провал європейської стратегії Євросоюзу щодо України та висловив переконання, що Туреччина, а через неї турецький світ також має з'явитися в новій структурі європейської безпеки».

The Observer view on the war in Ukraine: the west can't afford to forget about it [The Observer: Захід не має допустити послаблення підтримки України у війні з росією на тлі інших викликів] // The Guardian. – London, 2023. – 04.11. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/commentisfree/2023/nov/04/the-observer-view-on-the-war-in-ukraine-the-west-cant-afford-to-forget-about-it>.

Одна з найавторитетніших британських газет «The Observer» (яка з 90-х років належить «The Guardian») вийшла з редакційною статтею, у якій наголошує, що країни Заходу не мають допустити послаблення підтримки України у війні з росією на тлі інших викликів. Британські журналісти акцентують, що події на Близькому Сході відвернули увагу всього світу від України якраз у той момент, коли війна ввійшла у критично важливу стадію. «The Observer» звертає увагу західних лідерів на те, що Глава Української держави Володимир Зеленський гостро потребує підтримки на тлі контрнаступу, який ЗСУ проводять на фронті і який поки що не приніс суттєвих результатів.

Veser, Reinhard. Wie geht Selenskyj mit Kritik um? [Як Зеленський ставиться до критики?] / R. Veser // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2023. – 05.11. –

Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/spannungen-in-kiew-wie-geht-selenskyj-mit-kritik-um-19292822.html>.

За словами політичного редактора газети «Frankfurter Allgemeine» Р. Весера, провал українського контрнаступу призводить до помітної напруженості в керівництві України, супроводжується втотою в суспільстві, а також західних союзників. На думку Р. Весера, Президента України Володимира Зеленського, вочевидь, не влаштовує «тверезий» аналіз Головнокомандувача ЗСУ генерала Валерія Залужного, який відкрито описав небезпеку в боротьбі з агресором. Автор зазначає, що В. Зеленський багато зробив правильно, але він ще не застрахований від авторитарних тенденцій і чи піддасться він цій спокусі має велике значення для подальшої долі України. Р. Весер наголошує, що з одного боку, йдеться про репутацію на Заході, яка безпосередньо впливає на готовність їх підтримувати, а з іншого боку, йдеться про здатність України шляхом дебатів знаходити відповідні політичні та військові відповіді на мінливі ситуації.

Vasilko, Tomáš. Robert Fico ponúkol šéfovi Medzinárodnej agentúry pre jadrovú energiu pomoc pri monitorovaní elektrární na území Ukrajiny [Роберт Фіцо запропонував голові Міжнародного агентства з ядерної енергії допомогу в моніторингу електростанцій на території України] / T. Vasilko // Denník N. – Bratislava, 2023. – 06.11. – Режим доступу : <https://dennikn.sk/minuta/3664148/>.

Прем'єр-міністр Словаччини Роберт Фіцо запропонував голові Міжнародного агентства з ядерної енергії допомогу в моніторингу електростанцій на території України. За його словами, це цивільна та гуманітарна допомога Україні. У новому відео Р. Фіцо заперечує, що погодився б на військову допомогу ЄС Україні на саміті в Брюсселі і наголосив, що країни вирішують це самостійно.

Kressa, Kaarel. Zelenskõi vastased peavad tema ja Zalužnõi sõnasõda valimiskampaania alguseks [Опоненти Зеленського бачать словесну війну між ним і Залужним перед початком виборчої кампанії] / K. Kressa // Eesti Päevaleht. – Tallinn, 2023. – 06.11. – Режим доступу : <https://epl.delfi.ee/artikkel/120245431/zelenskoi-vastased-peavad-tema-ja-zaluznoi-sonasoda-valimiskampaania-alguseks>.

Журналіст видання «Eesti Päevaleht» К. Кресса пише, що про розбіжності між Президентом України Володимиром Зеленським та Головнокомандувачем ЗСУ генералом Валерієм Залужним ходили чутки, але зараз ведеться відкрита словесна війна. В. Зеленський прокоментував опубліковане інтерв'ю журналу «The Economist», у якому В. Залужний пише, що російсько-українська війна наразі в тупиковій ситуації, порівнянною з Першою світовою війною. В. Зеленський вважає, що патової ситуації на фронті немає. Більш різко висловився заступник голови Офісу Президента України І. Жовква, на думку якого В. Залужний своєю публікацією завдав шкоди обороноздатності України та полегшив роботу агресору.

Garcin, Jérôme. «Pierre Feuille Pistolet», un documentaire sur les routes de l'Ukraine en guerre [«П'єр Фей Пістолет», документальний фільм про дороги України під час війни] / J. Garcin // L'Obs. – Paris, 2023. – 06.11. – Режим доступу :

<https://www.nouvelobs.com/culture/20231106.OBS80470/pierre-feuille-pistolet-un-documentaire-sur-les-routes-de-l-ukraine-en-guerre.html>.

В статті журналіст «L'Obs» Жером Гарсен пише про документальний фільм, представлений на Каннському фестивалі 2023 року в програмі ACID, фільм Мачека Хамели «П'єр Фойє Пістолет» («На задньому плані»), який розповідає про українських біженців, які рятуються від російського вторгнення. Мачек Хамела, чие ім'я асоціюється зі зворушливими та ніжними постановками, обіцяє у цьому фільмі пролити справжнє та пронизливе світло на трагедію українських біженців.

Haddad, Benjamin. «Sans la poursuite durable de notre aide, l'armée ukrainienne ne pourra pas l'emporter» [«Без продовження нашої допомоги українська армія не зможе перемогти»] / B. Haddad // Le Monde. – Paris, 2023. – 06.11. – Режим доступу : https://www.lemonde.fr/idees/article/2023/11/06/sans-la-poursuite-durable-de-notre-aide-l-armee-ukrainienne-ne-pourra-pas-l-emporter_6198469_3232.html.

В статті французькі депутати Бенджамін Хаддад і Наталі Лозьє закликають до посилення військової допомоги Україні. Автори статті зазначають, що світова увага зосереджена на конфлікті на Близькому Сході, що призвело до зменшення уваги до війни в Україні. Вони стверджують, що це створює загрозу для України, оскільки росія розраховує на те, що Захід стомиться від війни і знизить рівень підтримки України. Б. Хаддад і Н. Лозьє також вказують на те, що підтримка України в США знаходиться під загрозою через внутрішні політичні розколи. Вони закликають Європу взяти на себе більшу відповідальність за підтримку України, оскільки це питання її власної безпеки.

Medio Oriente, Tajani “Tenere i civili fuori dal conflitto” [Близький Схід, Таяні «Не допускайте участі мирних жителів у конфліктах»] // Libero Quotidiano. – Milano, 2023. – 06.11. – Режим доступу : <https://www.liberoquotidiano.it/news/italpress/37448127/medio-oriente-tajani-tenere-i-civili-fuori-dal-conflitto-.html>.

Віцепрем'єр уряду та міністр закордонних справ Італії Антоніо Таяні під час пресконференції в Прато заявив, що їде до Токіо, де відбудеться засідання «Групи семи». На порядку денному – драматична ситуація на Близькому Сході та в Україні. Метою поїздки він назвав вирішення наступних питань – захист свободи і демократії, боротьба з тероризмом і сприяння миру.

Picariello, Angelo. L'Angelus. Appello del Papa: «Vi prego di fermarvi in nome di Dio, cessate il fuoco!» [Ангел Господній. Звернення Папи: «Будь ласка, зупиніться в ім'я Бога, припиніть вогонь!»] / A. Picariello // Avvenire. – Milano, 2023. – 06.11. – Режим доступу : <https://www.avvenire.it/chiesa/pagine/appello-del-papa-vi-prego-di-fermarvi-in-nome-di-dio-cessate-il-fuoco>.

Папа Римський Франциск на площі Святого Петра помолвився за припинення вогню в Ізраїлі та Палестині, а також в Україні. Він зазначив, що у війні страждають в першу чергу діти і потрібно подумати про дітей, які страждають від війни, зокрема в Україні.

To jediné dává smysl. Analytik popsal „zdrucující“ scénář konce války na Ukrajině [Це єдине, що має сенс. Аналітик описав «переважний» сценарій закінчення війни в Україні] // Aktuálně.cz. – Praha, 2023. – 07.11. – Режим доступу : <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/spotlight-rozhovor-jan-sir-zpravy/r~f39451827c8711eea873ac1f6b220ee8/>.

Політолог з Інституту міжнародних досліджень FSV UK Ян Шир аналізує можливість проведення президентських виборів в Україні. Політолог вважає, що під час воєнного стану не прийнято проводити вибори і хоче вірити, що Президент України Володимир Зеленський не піде на такий крок, адже це дуже ризиковано і за нинішньої ситуації буде загроза внутрішньополітичної дестабілізації. За його словами, навіть президентські вибори можуть порушити крихку стабільності країни. Політолог на даний момент не бачить на українській політичній сцені нікого, хто міг би претендувати на посаду президента. За словами Я. Шира, безглуздом є припускати, що Україна має віддати окуповані росією території з огляду на можливе завершення війни. Він також нагадує, що, виходячи з нинішнього досвіду, домовлятися з путіним насправді немає сенсу.

Newsfilter: Premiér Fico ďakuje prezidentke Čaputovej za pomoc [Фільтр новин: прем'єр-міністр Фіцо дякує президентці Чапутовій за допомогу] // Denník N. – Bratislava, 2023. – 08.11. – Режим доступу : <https://dennikn.sk/3668190/newsfilter-premier-fico-dakuje-prezidentke-caputovej-za-pomoc/>.

Новий уряд Словаччини на чолі з прем'єр-міністром Робертом Фіцо відмовився схвалити виділення Україні чергового пакету військової допомоги на суму 40,3 млн євро. У новий пакет мали увійти 4 мільйони набоїв до стрілецької зброї, понад 5 тис. артилерійських снарядів калібру 125-мм, 140 ракет для комплексу ППО «Куб», який Словаччина передала Україні раніше, та 8 мінометів калібру 120-мм із боєприпасами для них. Цей пакет був підготовлений ще за колишнього уряду, який змінився в результаті виборів. Новий прем'єр заявив, що Словаччина більше не надаватиме Україні військову допомогу, обмежившись гуманітарною.

Incertis, Raquel R.. Karl Schlögel: «Ucrania es la sociedad que más lucha y defiende a Europa» [Карл Шлегель: «Україна – це суспільство, яке найбільше бореться та захищає Європу»] / R. Incertis // El Mundo. – Madrid, 2023. – 08.11. – Режим доступу : <https://www.elmundo.es/cultura/2023/11/07/6549222ee85ece94398b4597.html>.

За словами автора, мало хто знає про росію стільки, скільки Карл Шльогель, експерт та німецький історик з питань Східної Європи, який в своїх роботах розповідає про те, що сталося, відбувається і станеться на сході європейського континенту. Зокрема, він опублікував детальну роботу про українські міста, що сформувалися між двома протилежними політичними традиціями «Україна, перехрестя культур». В книзі К. Шльогель наголошує, що Україна – це суспільство, яке найбільше бореться та захищає Європу.

Ucraina: Mattarella, ‘auspichiamo presto pace giusta e duratura e avvio ricostruzione’ [Україна: Маттарелла: «Ми сподіваємося на швидке встановлення справедливого та міцного миру та початок відновлення»] // *Libero Quotidiano*. – Milano, 2023. – 08.11. – Режим доступу : <https://www.liberoquotidiano.it/news/adnkronos/37466529/-ucraina-mattarella-auspichiamo-presto-pace-giusta-e-duratura-e-avvio-ricostruzione-.html>.

Президент Республіки Італія Серджо Маттарелла за підсумками зустрічі у Сеулі з президентом Південної Кореї Юн Сок Йолем зазначив, що в ході зустрічі погодили протистояння міжнародній кризі, якою стала агресія росії проти України. С. Маттарелла додав, що вони засудили цю агресію та висловили всебічну підтримку України і висловили сподівання, що справедливе, стабільне, міцне та ефективне мирне рішення буде досягнуте найближчим часом.

Kanning, Tim. Das sind die Pläne der G7 für Israel und Gaza [Це плани «Групи семи» щодо Ізраїлю та Гази] / Т. Kanning // *Frankfurter Allgemeine*. – Frankfurt am Main, 2023. – 08.11. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/israel-krieg/g7-fordern-pausen-fuer-gaza-und-von-israel-eine-loesung-fuer-zeit-nach-dem-krieg-19299676.html>.

Міністри закордонних справ «Групи семи» найбільших демократичних промислових держав зустрічалися в японській столиці Токіо. Домінуючою темою стала війна на Близькому Сході та в Україні. Також міністри «Групи семи» запевнили Україну, що підтримуватимуть її стільки, скільки буде потрібно. На зустрічі було прийняте рішення про те, що проти росії хочуть запровадити ще суворіші санкції.

Björklund, Anna. Till och med Oprah avbokat Zelenskyj [Навіть Опра скасовує Зеленського] / А. Björklund // *Aftonbladet*. – Stockholm, 2023. – 09.11. – Режим доступу : <https://www.aftonbladet.se/nyheter/kolumnister/a/3E8KrM/zelenskyj-ar-rasande-pa-vast>.

Журналістка «Aftonbladet» Анна Бйорклунд описує політичний шлях Президента України Володимира Зеленському під час російського вторгнення. Вона зазначає, що рік тому Президент України став людиною року за версією журналу «Time», йому вдалося отримати тринадцять овацій стоячи, перш ніж вони перестали рахуватися, коли він виступав у Конгресі у Вашингтоні в грудні, але зараз, звичайно, все по-іншому. А. Бйорклунд наводить для прикладу репортаж англійського видання «The Times», який описує Володимира Зеленського, який «бореться з військовою поразкою та внутрішньою корупцією». Авторка публікації наголошує, що серед українців досі є очікування, що за допомогою Заходу вони переможуть, зокрема Швеція і надалі буде підтримувати Україну. За словами журналістки, в Швеції є власні кордони, які потрібно захищати, саме тому шведські політики досі роблять селфі з Президентом України та підтримують його.

Frachon, Alain. «Face aux conflits russo-ukrainien ou Israël-Hamas, le constat est le même : il n’y a pas de “communauté internationale” susceptible d’imposer un règlement» [«Зіткнувшись з російсько-українським конфліктом чи конфліктом між Ізраїлем і ХАМАС, зауваження те саме: немає „міжнародної спільноти“, здатної нав’язати врегулювання»] / А. Frachon // *Le Monde*. – Paris, 2023. – 09.11. – Режим доступу : <https://www.lemonde.fr/idees/article/2023/11/09/face-aux-conflits-russo-ukrainien-ou-israel->

[hamas-le-constat-est-le-meme-il-n-y-a-pas-de-communaute-internationale-susceptible-d-imposer-un-reglement_6199059_3232.html](https://www.lemonde.fr/actualites-monde/article/2023/11/10/le-monde-constat-est-le-meme-il-n-y-a-pas-de-communaute-internationale-susceptible-d-imposer-un-reglement_6199059_3232.html)

У статті редактора «Le Monde» Алена Фрашона висвітлюється відсутність єдиної міжнародної спільноти, здатної ефективно реагувати на конфлікти такі, як російсько-українська війна та конфлікт Ізраїлю з ХАМАС. Автор підкреслює фрагментарний та антагоністичний характер міжнародної сцени, наголошуючи на відсутності колективної волі вирішувати такі конфлікти.

Genetet, Anne. Faire des JO de Paris un forum pour la paix [Зробити Олімпійські ігри в Парижі форумом миру] / A. Genetet // L'Obs. – Paris, 2023. – 10.11. – Режим доступу : <https://www.nouvelobs.com/opinions/20231110.OBS80656/faire-des-jo-de-paris-un-forum-pour-la-paix.html>.

В статті для «L'Obs» депутатка французького парламенту Анн Женете пропонує перетворити Олімпійські ігри в Парижі на форум миру, переносячи наступний Паризький форум миру на літо 2024 р. Вона відзначає актуальність теми Форуму 2023 р. – «Будувати разом у світі суперництва» – у зв'язку з геополітичними питаннями такими, як доля російських і білоруських спортсменів. А. Женете розглядає дилему Міжнародного олімпійського комітету (МОК) стосовно участі цих спортсменів, обговорюючи еволюцію позиції МОК після початку війни в Україні. Вона закликає використовувати Олімпійські ігри 2024 р. як унікальну можливість сприяти міжнародному миру та безпеці, включаючи перенесення Паризького форуму миру на літо 2024 р. під час Олімпійських ігор.

Kilander, Gustaf. What the Republican candidates have said on the war in Ukraine [Що сказали кандидати від Республіканської партії про війну в Україні] / G. Kilander // The Independent. – London, 2023. – 10.11. – Режим доступу : <https://www.the-independent.com/news/world/americas/us-politics/ukraine-war-republican-candidates-election-b2443244.html>.

«The Independent» проаналізував як підтримка України поділяє поле Республіканської партії. Деякі кандидати вважають, що США мають продовжувати підтримувати військові зусилля – позицію, яка відповідає більш традиційним зовнішньополітичним переконанням республіканців. Сенатор від Південної Кароліни Тім Скотт підтримує відправку військової допомоги Україні та заявку країни до НАТО, як і колишня Постійна представниця США при ООН Ніккі Гейлі, яка запевняє, що на користь США підтримати Україну. Інший кандидат від Республіканської партії – Дональд Трамп заявив, що покладе край війні в Україні за 24 години. Кандидат на пост президента від Республіканської партії Вівек Рамасвами продемонстрував найбільшу антиукраїнську риторику, назвавши країну «антидемократичною».

Schelfaut, Sanne. Amerikaans geld voor oorlog in Oekraïne bijna op, druk op Europa neemt toe [Американські гроші на війну в Україні майже закінчилися, тиск на Європу зростає] / S. Schelfaut // Algemeen Dagblad. – Rotterdam, 2023. – 10.11. – Режим доступу :

<https://www.ad.nl/buitenland/amerikaans-geld-voor-oorlog-in-oekraine-bijna-op-druk-op-europa-neemt-toe~afec36f6/>.

За словами колишнього командувача сухопутними військами Нідерландів Марта де Кройфа, ажіотаж у США, де рівно через рік відбудуться президентські вибори, посилює тиск на Європу. США є найважливішим військовим союзником Києва і на підтримку України вже ішло понад 75 млрд дол. Екскомандувач вважає, що якщо велика частина допомоги зникне, а цей ризик існує, основна допомога повинна буде надійти з Європи. За його словами, це, безумовно, проблема у сфері військового забезпечення і європейська оборонна промисловість не працює на повну силу. М. де Кройф констатує, що якщо американська допомога зникне, то це призведе до падіння підтримки України.

Šír: To, co sledujeme, je možná poslední křeč Ruska. V Česku panuje velká neznalost [Шир: Те, що ми спостерігаємо, можливо, останній спазм росії. У Чехії багато невігластва] // Aktuálně.cz. – Praha, 2023. – 11.11. – Режим доступу : <https://zpravy.aktualne.cz/spotlight-sestih-jan-sir/r~f62b8e027e4d11eea873ac1f6b220ee8/>.

В інтерв'ю чеському виданню «Aktuálně.cz» політолог Інституту міжнародних досліджень Великобританії Ян Шир висловив думку, що світ спостерігає останні конвульсії імперської колоніальної росії, яка ще не розпалася, а чехи звикли сприймати все «російськими очима і російським мозком». Я. Шир зазначає, що деякі чехи досі не усвідомлювали, яку загрозу становить росія, розпочавши війну в Україні. Політолог нещодавно повернувся з України і в інтерв'ю «Aktuálně.cz» аналізує, чого Україні зараз найбільше бракує і чому вона цього не отримує.

Štrba, Pavol. Ak sa Fico vydá cestou Orbána, Únia bude voči Slovensku konat' oveľa ráznejšie, tvrdí nemecký europoslanec [Якщо Фіцо піде шляхом Орбана, Союз діятиме набагато рішучіше щодо Словаччини, вважає німецький євродепутат] / P. Štrba // Denník N. – Bratislava, 2023. – 11.11. – Режим доступу : <https://dennikn.sk/3672697/ak-sa-fico-vyda-cestou-orbana-unia-bude-voci-slovensku-konat-ovela-raznejsie-tvrdi-nemecky-europoslanec/>.

Німецький євродепутат Даніель Фройнд в статті для газети «Denník N» стверджує, що прихід до влади Роберта Фіцо схожий на посібник, написаний путіним і Віктором Орбаном, проте позиції Словаччини за закритими дверима в окремих зовнішньополітичних процесах викликають сумніви. Депутат зазначає, що в сфері внутрішньої політики прем'єр-міністр Словаччини Р. Фіцо, ймовірно, не піде шляхом прем'єр-міністра Угорщини В. Орбана. На думку політика, це не дуже хороша новина для співпраці в ЄС і тим більше для України.

Pietralunga, Cédric. François Lecointre, ancien chef d'état-major des armées : «Avec naïveté, nos sociétés ont pensé que la guerre était désormais archaïque» [Франсуа Лекуантр, колишній начальник штабу збройних сил: «Наївно наші суспільства вважали, що війна стала архаїкою»] / C. Pietralunga // Le Monde. – Paris, 2023. – 11.11. – Режим доступу : <https://www.lemonde.fr/international/article/2023/11/11/francois-lecointre-ancien-chef-d-etat->

[major-des-armees-avec-naivete-nos-societes-ont-pense-que-la-guerre-etait-desormais-archaïque_6199502_3210.html](https://www.lemonde.fr/monde/france/article/2023/11/27/major-des-armees-avec-naivete-nos-societes-ont-pense-que-la-guerre-etait-desormais-archaïque_6199502_3210.html)

В інтерв'ю «Le Monde» колишній начальник Генштабу збройних сил Франції Франсуа Лекуантр висловив точку зору на еволюцію міжнародної напруженості, зокрема у війнах в Україні та Ізраїлі. Ф. Лекуантр підкреслює необхідність того, щоб великі демократії думали про можливе швидке зростання влади у разі конфлікту. Він піддав критиці наївність західних суспільств, зокрема європейських, які розглядали війну в Україні та Ізраїлі, як архаїчне явище після холодної війни, в той час як західні збройні сили активно брали участь у ряді конфліктів і військових операціях.

Kotšinev, Jüri. Zelenskõi ja Zalužnõi väidetav konflikt on Kremli lõks, mitte tegelikkus [Нібито конфлікт між Зеленським і Залужним – пастка кремля, а не реальність] / J. Kotšinev // Postimees. – Tallinn, 2023. – 12.11. – Режим доступу : <https://arvamus.postimees.ee/7895981/juri-kotsinev-zelenskoi-ja-zaluznoi-vaidetav-konflikt-on-kremli-loks-mitte-tegelikkus>.

Естонський військовий історик Ю. Кочінев зазначає, що з тексту статті Головнокомандувача ЗСУ генерала Валерія Залужного, опублікованої у виданні «The Economist», можна зробити висновок, що вона не була узгоджена з політичним керівництвом країни і тому шириться інформація в ЗМІ про напруженість стосунків Головнокомандувача ЗСУ і Президента України Володимира Зеленського. На думку історика, попри труднощі контрнаступу, розриву між Генштабом В. Залужного та адміністрацією Президента України В. Зеленського не виникло. Ю. Кочінев зазначає, що незважаючи на тривожні новини в Україні, незважаючи ні на що, Україна не зламалася і не зламається в майбутньому.

Vēstnieks: Latvijai dalība ANO Drošības padomē dotu iespēju pastiprināt balsi starptautiskajā politikā [Посол: Членство Латвії в Раді безпеки ООН дало б Латвії можливість посилити свій голос у міжнародній політиці] // Diena. – Rīga, 2023. – 13.11. – Режим доступу : <https://www.diena.lv/raksts/latvija/zinas/vestnieks-latvijai-daliba-anodrosibas-padome-dotu-iespeju-pastiprinat-balsi-starptautiskaja-politika-14308435>.

Посол з особливих завдань латвійського секретаріату РБ ООН А. Пілдеговічс вважає, що участь Латвії в Раді Безпеки ООН дасть можливість посилити голос Європи, включно з країнами Балтії, у міжнародній політиці. Дипломат нагадав, що в 2011 р. уряд прийняв рішення про висунення Латвії на виборах до Ради безпеки ООН у 2025 р. Цього 2023 р. 9 листопада у Нью-Йорку, США, відкрили передвиборчу кампанію, яка має завершитися на виборах у червні 2025 р. Дипломат підкреслив, що нинішні міжнародні події лише посилюють важливість участі Латвії. Це платформа, де Латвія може захищати Статут ООН і територіальну цілісність держав-членів ООН. Для Латвії важливий блок питань щодо агресії росії проти України і Латвія планує твердо відстоювати незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України.

Scholz stellt klare Bedingung an RusslandKeine Gespräche ohne Truppenabzug [Жодних переговорів без відведення військ] // Focus. – Berlin, 2023. – 13.11. – Режим

доступу : https://www.focus.de/politik/ausland/ukraine-krise/scholz-stellt-klare-bedingung-an-russland-keine-gespraech-ohne-truppenabzug_id_244763479.html.

Видання «Focus» пише, що канцлер Німеччини О. Шольц закликав росію вивести війська з України перед будь-якими переговорами. О. Шольц чітко висловився про поточну поведінку росії. Він засудив військову присутність росії в Україні, заявивши, що «напад росії на Україну є поверненням імперіалізму в Європу». Крім того, зазначає видання, коаліційний уряд Німеччини вирішив подвоїти бюджет військової допомоги Україні у 2024 р.

Nava, Victor. Senate Democrats block stand-alone Israel aid bill – want Ukraine funding included [Демократи в Сенаті блокують окремий законопроект про допомогу Ізраїлю – хочуть включити фінансування України] / V. Nava // New York Post. – New York, 2023. – 14.11. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/11/14/news/senate-democrats-block-stand-alone-israel-aid-bill/>.

Демократи в Сенаті США заблокували спроби республіканців отримати швидке схвалення законопроекту про надання екстреної допомоги Ізраїлю, який не передбачає допомоги Україні у війні проти росії. Сенаторка США від штату Вашингтон Патрісія Мюррей стверджує, що фінансування України та гуманітарна допомога мають бути включені до будь-якого пакету допомоги Ізраїлю, перш ніж він потрапить на стіл президента. П. Мюррей, яка головує в Комітеті Сенату з асигнувань, зазначила, що Україна може дозволити собі затримку в фінансуванні не більше, ніж Ізраїль. Представник Ради національної безпеки Джон Кірбі заявив, що президент накладе вето на будь-який пакет, який містить лише фінансування Ізраїлю. Адміністративно-бюджетне управління Білого дому також розкритикувало законопроект Палати представників Ізраїлю та заявило, що Джо Байден накладе вето на цей закон.

A. Bilotaitė ragina Interpolo šalis nares balsuoti prieš Rusijos, Baltarusijos siūlymus [А. Білотайте закликає країни-члени Інтерполу голосувати проти пропозицій росії та білорусії] // Verslo žinios. – Vilnius, 2023. – 14.11. – Режим доступу : <https://www.vz.lt/verslo-aplinka/2023/11/14/a-bilotaite-ragina-interpolo-salis-nares-balsuoti-pries-rusijos-baltarusijos-siulymus>.

Міністерка внутрішніх справ Литви А. Білотайте закликала країни-члени Інтерполу не підтримувати проекти резолюцій, подані росією та білорусією на 91-у Генеральну асамблею. Міністерство зазначило, що написало листа міністрам внутрішніх справ країн ЄС та асоційованих з Шенгеном країн, а також єврокомісарці з внутрішніх справ І. Йоганссон. На думку міністерства, російський проект постанови про внесення змін до Статуту Інтерполу, яким пропонується передбачити, що члени Інтерполу можуть лише припинити членство в організації, суперечить резолюції, ухваленій на Генасамблеї Інтерполу, ініційованій Україною. А. Білотайте закликала до розширення альянсу демократичних держав, які «не підтримують пропозиції росії та білорусії – наші об'єднані зусилля необхідні для того, щоб забезпечити довіру до Інтерполу та політичний нейтралітет, а також ефективну та прозору боротьбу з міжнародною злочинністю».

Muolo, Mimmo. Assemblea Cei. La preghiera dei vescovi ad Assisi: «Niente è perduto con la pace» [Асамблея CEI. Молитва єпископів в Ассізі: «Ніщо не втрачено з миром»] / M. Muolo // *Avvenire*. – Milano, 2023. – 15.11. – Режим доступу : <https://www.avvenire.it/chiesa/pagine/cardinale-pizzaballa-all-assemblea-cei>.

На Єпископській Конференції Італії (CEI) була виголошена молитва за мир для Святої Землі, України, Нагірного Карабаху та ін. Кардинала Маттео Дзуппі зазначив, що війна – це сльози цілих міст і народів, Святої Землі, України, мільйонів людей.

Eerste ontmoeting in een jaar: dit werd door Xi en Biden besproken [Перша зустріч за рік: це обговорили Сі та Байден] // *De Telegraaf*. – Amsterdam, 2023. – 16.11. – Режим доступу : <https://www.telegraaf.nl/nieuws/616510341/eerste-ontmoeting-in-een-jaar-dit-werd-door-xi-en-biden-besproken>.

Президенти Китаю Сі Цзиньпін та США Джо Байден зустрілися вперше за рік у Вашингтоні. Д. Байден після зустрічі сказав без додаткових пояснень, що «обговорювалися головні геополітичні болючі точки навколо Тайваню, війна в Україні та конфлікт в Газі». За словами кореспондента нідерландського видання «De Telegraaf», Китай є важливим союзником росії та Ірану, а тому відіграє певну роль у подальшому розвитку воєн в Україні та секторі Газі і з наближенням президентських виборів Д. Байден прагне стримати конфлікти.

Rohac, Dalibor. With the Ukraine war in a stalemate, it's decision time for Biden [Оскільки війна в Україні зайшла в глухий кут, для Байдена настав час прийняття рішення] / D. Rohac // *New York Post*. – New York, 2023. – 16.11. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/11/16/opinion/with-the-ukraine-war-in-a-stalemate-its-decision-time-for-biden/>.

Старший науковий співробітник Американського інституту підприємництва у Вашингтоні Далібор Рохач в статті підкреслює, що США зараз перебувають у ключовому моменті ухвалення рішення у своїй підтримці України. На думку автора, якщо Україна не поверне собі законну, міжнародно визнану територію – багато в чому через безвідповідальність Заходу – президент Джо Байден та його європейські колеги мають ретельно подумати про те, що станеться після війни. Д. Рохач вважає малоімовірним, що війна буде завершена шляхом переговорів, принаймні, доки росія повністю не відмовиться від своїх військових цілей, які включають «денацифікацію» та «демлітаризацію» України. На його думку, поки російський режим докорінно не зміниться, жодним російським обіцянкам не можна довіряти, оскільки будь-яке припинення вогню чи мирна угода – це просто можливість для кремля перегрупуватися та знову атакувати.

Oliveira, Alex. US at 'key decision point' in its support of Ukraine as top general says war with russia at 'stalemate' [США перебувають у «ключовому моменті ухвалення рішення» у своїй підтримці України, оскільки високопоставлений генерал каже, що війна з росією зайшла у «патову ситуацію»] / A. Oliveira // *New York Post*. – New York,

2023. – 16.11. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/11/16/news/us-at-key-decision-point-in-its-support-of-ukraine-in-war-with-russia/>.

Рада національної безпеки Білого дому заявила, що близько 96 % з приблизно 110 млрд дол., які США виділили Україні з початку війни у 2022 р., витрачено, внаслідок чого подальша здатність України продовжувати боротьбу з росією перебуває під загрозою. Головний операційний директор аналітичного центру «Американський проєкт безпеки» Метью Воллін прокоментував допомогу США, зазначивши, що в цілому це виглядає як велика сума. Однак повільність нарощування поставок, не дозволило українцям об'єднати свої сили в один і той самий момент, щоб справді зробити значний ривок. Невтішні результати контрнаступу не є абсолютно помилкою Сил оборони України – багато аналітиків звинуватили американських політиків у тому, що вони вагаються з приводу того, чи слід і коли надсилати суттєві поставки такі, як танки, машини для розмінування та винищувачі.

Migránsgettó, LMBTQ-propaganda, Ukrajna – Indul a nemzeti konzultáció, mutatjuk a kérdéseket [Мігрантське гетто, пропаганда ЛГБТК, Україна – Починається національна консультація, показуємо питання] // Nepszava. – Budapest, 2023. – 17.11. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3215737_civil-szervezetek-ismertseg-kutatas-ehez-megbecsules-political-capital-zavec-z-research.

Уряд Угорщини розпочав національні консультації щодо захисту суверенітету, які містять одинадцять запитань стосовно проблеми мігрантів, допомоги ЄС палестинців, членства України в ЄС та гомофобний закон. Заповнені форми будуть надіслані поштою, кінцевий термін – 10 січня 2024 р.

Koklesová, Bohunka. Vojenská nepomoc Ukrajine a dobrí ľudia [Військова недопомога Україні та добрим людям] / B. Koklesová // Denník N. – Bratislava, 2023. – 18.11. – Режим доступу : <https://dennikn.sk/3685592/vojenska-nepomoc-ukrajine-a-dobri-ľudia/>.

За словами авторки статті Б. Коклесової, словацьке суспільство зіткнулося із заявами уряду, прем'єр-міністра Роберта Фіцо та міністра оборони Роберта Каліняка про те, що Словаччина відмовляється надавати військову допомогу Україні. Авторці статті соромно за ці заяви не лише перед самою Україною, а й перед українцями, які живуть, працюють і навчаються у Словаччині. Б. Коклесова зазначає, що коли почалася війна в Україні, Словаччину захлинула хвиля солідарності з українцями, а зараз уряд на чолі з Р. Фіцо демонстративно відмовляється від військової допомоги Україні. За її словами, наївні та смішні розмови про те, що він налагодить мир між двома країнами, а войовнича риторика прем'єр-міністра впливає на розрив солідарності України та словацького суспільства.

„Russland würde zweifellos profitieren“Selenskyj warnt vor Putins Balkan-Plan – Experte ordnet Kriegsgefahr ein [Зеленський попереджає про балканський план путіна – експерт класифікував ризик війни] // Focus. – Berlin, 2023. – 18.11. – Режим доступу : https://www.focus.de/politik/ausland/ukraine-krise/russland-wuerde-zweifello-profitieren-selenskyj-warnt-vor-putins-balkan-plan-experte-ordnet-kriegsgefahr-ein_id_248003049.html.

Австрійський політолог та експерт з питань Східної Європи та росії Г. Манготт пише, що Президент України В. Зеленський попереджає про плани росії на Балканах і говорить про нову війну. Політолог налаштований скептично, але бачить зростання напруженості в регіоні та знає, що росія, «безсумнівно, виграє від цього». За словами Президента України, є впевненість того, що за терористичною атакою ХАМАС на Ізраїль стоять росія та Іран. Експерт же зазначає, що «доказів цього немає, а правдоподібність лише дуже обмежена». Він вважає, що ХАМАС не дозволить росії використовувати себе, а з іншого боку, зовсім не впевнено, що росія може отримати вигоду від близькосхідної війни. Однак, за словами політолога, за даними Інституту вивчення війни, путін вже виграв від переміщення уваги з війни в Україні на Ізраїль і конфлікти тривають, але Захід їх здебільшого ігнорує.

Alexandersson, Jenny. Victoria talade om krigen på minnesdagen [Вікторія розповіла про війни у День пам'яті] / J. Alexandersson // Aftonbladet. – Stockholm, 2023. – 19.11. – Режим доступу : <https://www.aftonbladet.se/kungligt/a/zEo8A5/kronprinsessan-victoria-talade-i-forbundsdagen-i-tyskland-pa-minnesdagen>.

Майбутня королева Швеції Вікторія відвідала Гессенську державну канцелярію та виступила в Бундестазі з промовою німецькою мовою у День пам'яті полеглих і поранених на війнах. Україна була центральною частиною виступу Вікторії. Вона зазначила, що повномасштабне вторгнення росії в Україну загрожує миру на всьому континенті, розхитує основи світового порядку та спричиняє жахливі людські страждання.

Dohnalová, Anna. Zelenskyj nemá na výběr. Kdyby přestal bojovat, Rusové ho zavraždí, říká Applebaumová [У В. Зеленського немає вибору. Якби він припинив воювати, росіяни вбили б його, каже Епплбаум] / A. Dohnalová // Aktuálně.cz. – Praha, 2023. – 20.11. – Режим доступу : <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/zelenskyj-nema-na-vyber-kdyby-nebojoval-rusove-ho-zabijou/r~de401a7a82f211ee93abac1f6b220ee8/>.

Провідна американська журналістка та історикиня Енн Епплбаум в інтерв'ю «Aktuálně.cz.» сказала про те, що президент росії путін досі вважає, що може виграти війну в Україні. У своєму інтерв'ю вона визнає, що Європа втомилася від війни, яка триває понад півтори роки, але особливо виснажені самі українці. Історикиня вважає, що проблема в тому, що війна не закінчиться, поки росія не вирішить, що Україна їй не належить.

Walker, Shaun. Ukrainian optimism fades at start of another winter of war [Український оптимізм згасає з початком чергової військової зими] / S. Walker // The Guardian. – London, 2023. – 20.11. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2023/nov/20/ukrainian-optimism-fades-at-start-of-another-winter-of-war>.

Посол Польщі у Києві Бартош Ціхоцький, який завершив свою чотирирічну місію в Україні, заявив, що ейфорія, яка була наприкінці 2022 р. та на початку 2023 р. змінилася на іншу крайність – спад. Кореспондент британської газети в Києві Шон Вокер зазначає, що втота двох років бойових дій, людські жертви на фронті і

розчарування повільними темпами, з якими західні партнери продовжують постачати озброєння, об'єдналися так, що вперше з ранніх етапів війни деякі тихо обмірковують можливість переговорів про припинення вогню.

Bakker, Alexander. Hongarije opent aanval op Von der Leyen en Soros Junior [Угорщина починає атаку на фон дер Ляєн і Сороса-молодшого] / A. Bakker // De Telegraaf. – Amsterdam, 2023. – 21.11. – Режим доступу : <https://www.telegraaf.nl/nieuws/783248455/hongarije-opent-aanval-op-von-der-leyen-en-soros-junior>.

За словами автора, прем'єр-міністр Угорщини В. Орбан дедалі лютіше виступає проти Брюсселя. На партійній конференції він назвав ЄС і Джорджа Сороса загрозою національному суверенітету. Під час тиради він розкритикував «брюссельських бюрократів, шість мігрантів і пропаганду гендерної ідеології». В. Орбан, який нещодавно сфотографувався з путіним у Китаї, блокує важливі пакети допомоги Україні. Будапешт використовує опір, намагаючись вирвати субсидії ЄС, які були заморожені через порушення верховенства права.

Riekstiņa, Magda. Cēlā uz lielāku saliedētību [До більшої згуртованості] / M. Riekstiņa // Diena. – Rīga, 2023. – 21.11. – Режим доступу : <https://www.diena.lv/raksts/viedokli/dienaskomentars/cela-uz-lielaku-saliedetibu-14308845>.

Як розповідає керівниця Фонду інтеграції суспільства (SIF) З. Пуце, дослідження показало, що латвійське суспільство є досить закритим. Об'єктивно кажучи, з весни 2020 р. час тричі приніс серйозні випробування згуртованості суспільства і, на жаль, вважає вона, виявив, що розбіжності в поглядах мають тенденцію проявлятися досить вороже. За словами З. Пуце, коли росія вторглася в Україну, ставлення до політики кремля показало, що ворогів у латишів, так би мовити, не бракує. У Латвії підняли голос люди, які відреагували до заходів підтримки України агресивністю, до намагань Латвії зменшити вплив усього російського – з некультурною ворожістю. Наразі, за словами З. Пуце, воно трохи затихло, але не зникло, і ці розбіжності в суспільстві використовуються різними політиками для підвищення своєї популярності та мобілізації електорату, часто сприяючи розколу суспільства замість порозуміння.

En visite surprise en Ukraine, le chef de la Défense allemande réaffirme le soutien de Berlin [Під час раптового візиту в Україну глава Міноборони Німеччини підтвердив підтримку Берліна] // L'Obs. – Paris, 2023. – 21.11. – Режим доступу : <https://www.nouvelobs.com/monde/20231121.AFP5010/en-visite-surprise-en-ukraine-le-chef-de-la-defense-allemande-reaffirme-le-soutien-de-berlin.html>.

Міністр оборони Німеччини Б. Пісторіус висловив підтримку Берліна для України у боротьбі проти російської армії. Під час несподіваного візиту до Києва він заявив про намір надати додаткову підтримку та висловив солідарність і повагу до відважної боротьби, яку ведуть українці. Німеччина, що є другим постачальником військової допомоги Україні після США, посилила свою підтримку, надаючи

широкий спектр озброєнь, включаючи танки, системи протиповітряної оборони та боеприпаси.

We must keep backing Ukraine to counter russia, China and Iran’s push for global chaos [Ми маємо продовжувати підтримувати Україну, щоб протистояти прагненню росії, Китаю та Ірану до глобального хаосу] // New York Post. – New York, 2023. – 21.11. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/11/21/opinion/we-must-keep-backing-ukraine-to-counter-russia-china-and-irans-push-for-global-chaos/>.

Редакційна стаття «New York Post» наголошує, що Президент України Володимир Зеленський докорінно правий: війна, яку володимир путін розпочав у лютому 2022 р., є частиною глобальної боротьби, яка тільки розростатиметься, якщо Захід не прокинеться і мета путіна – кинути виклик перевагам НАТО та відновити колишню радянську імперію. Редакція американської газети вважає, що необхідно повністю підтримати Україну, не лише новим пакетом допомоги, а й передовими озброєннями, які президент Джо Байден відмовився відправити через страх, що він якимось чином спровокує путіна на ескалацію війни.

Kozubal, Marek. Wielkie manewry w rocznicę agresji Rosji na Ukrainę [Масштабні маневри до річниці агресії росії проти України] / M. Kozubal // Rzeczpospolita. – Warszawa, 2023. – 21.11. – Режим доступу : <https://www.rp.pl/konflikty-zbrojne/art39439831-wielkie-manewry-w-rocznicze-agresji-rosji-na-ukraine>.

Польський публіцист та політолог Марек Козубаль пише, що НАТО готується до найбільших військових навчань після закінчення холодної війни. Сценарій передбачає військову відповідь на напад зі сходу на Польщу. Фон, який організатори взяли для цих навчань, натхненний подіями в Україні. НАТО робить висновки і тому хоче відпрацювати дії, які є найважливішими для Збройних сил Польщі. Як повідомило виданню «Rzeczpospolita» Генеральне командування Збройних сил Польщі, навчання «Dragon-24» розпочнуться 25 лютого – у другу річницю нападу росії на Україну і у них візьмуть участь 15 тис. польських вояків і кілька тисяч вояків із країн-союзниць. Загалом приблизно 20 тис. військових із дев’яти країн.

Kaskla, Edgar. Edgar Kaskla: vabandust, aga Ukraina on unustatud [Едгар Каскла: Вибачте, але про Україну забули] / E. Kaskla // Eesti Päevaleht. – Tallinn, 2023. – 22.11. – Режим доступу : <https://epl.delfi.ee/artikkel/120249839/edgar-kaskla-vabandust-aga-ukraina-on-unustatud>.

Професор політології Каліфорнійського університету Е. Каскла зазначив, що в США питання майбутнього України вже нікого не хвилює. На його думку, в Конгресі є багато республіканців, які хотіли б взагалі припинити постачання зброї та економічну допомогу Україні безпосередньо або через НАТО. Принаймні третина американців є так званими послідовниками росії та путіна, тому що вони вважають, що росія підтримує консервативні течії, береже свою націю та сімейні цінності. Нинішня нижня палата Конгресу вже намагалася скасувати військову підтримку України і це, безперечно, може змінитися наступного року, коли Д. Трамп, ймовірно, буде переобрано президентом.

Orbán Viktor kisiklatja az Ukrajnával kapcsolatos tárgyalásokat, ha nem lesz stratégiai megbeszélés a kérdésben [Віктор Орбан зірве переговори щодо України, якщо не буде стратегічної дискусії з цього питання] // Nepszava. – Budapest, 2023. – 22.11. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3216281_orban-viktor-ukrajna-europai-unio-europa-tanacs.

У статті повідомляється, що прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан вимагає від голови Європейської ради Шарля Мішеля термінової стратегічної дискусії щодо політики в Україні. У листі прем'єр-міністр Угорщини висловлює стурбованість можливим зменшенням допомоги, яку США надають Україні, і погрожує зірвати переговори між ЄС та Україною, якщо не відбудеться стратегічної дискусії. На думку дипломатів ЄС, погроза В. Орбана може підірвати рішення ЄС щодо України, особливо з огляду на те, що стратегічні дискусії на цю тему вже ведуться в ЄС.

Lubna El-Shanti får Guldpennan [Лубна Ель-Шанті отримує «Золоте перо»] // Svenska Dagbladet. – Stockholm, 2023. – 23.11. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/8Ja1o1/lubna-el-shanti-far-guldpennan>.

Щведська кореспондентка «Sveriges Radio» в Україні Лубна Ель-Шанті отримує нагороду журналу «Pulicistklubben» «Золоте перо». Журі зазначає, що вона брала інтерв'ю в українських солдатів на полі бою та цивільного українського населення. Нагороду вручать 27 листопада в театрі «Södra Teatern» у Стокгольмі.

Sabbagh, Dan. Yale historian says west can break Ukraine stalemate with more military aid [Історик з Єльського університету каже, що Захід може вивести Україну з глухого кута, збільшивши військову допомогу] / D. Sabbagh // The Guardian. – London, 2023. – 23.11. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2023/nov/23/yale-historian-says-west-can-break-ukraine-stalemate-more-military-aid>.

Професор Єльського університету Тімоті Снайдер в інтерв'ю редактору з питань оборони та безпеки «The Guardian» Дену Саббагу заявив, що збереження високого рівня військової допомоги може дозволити Україні здобути перемогу. На думку найвпливовішого історика Східної Європи, політичні аргументи проти надання більшої підтримки Україні, які висувають деякі республіканці, були несумлінними аргументами. Т. Снайдер стверджує, що нездатність зберегти підтримку України буде рівнозначна довгостроковій зовнішньополітичній катастрофі, більшій, ніж вторгнення до Іраку. Т. Снайдер розпочав другий рік збору коштів для загальнонаціональної системи виявлення дронів, покликаної допомогти Києву утримати росію від руйнування електромережі та інших життєво важливих комунальних підприємств під час суворой української зими.

Robertson, Dylan. Liberals, Tories argue over carbon pricing in update to Ukraine trade agreement [Ліберали та торі сперечаються про ціни на викиди вуглецю в оновленні торгової угоди з Україною] / D. Robertson // The Toronto Sun. – Toronto, 2023. – 23.11. – Режим доступу : <https://torontosun.com/news/national/liberals-tories-argue-over-carbon-pricing-in-update-to-ukraine-trade-agreement>.

Канадський репортер Ділан Робертсон в статті зауважує, що в Канаді 109 законодавців-консерваторів заблокували оновлений закон щодо угоди про вільну торгівлю між Канадою та Україною. Лідер консерваторів Канади П'єр Пуатьє заявив, що його партія голосувала проти угоди лише тому, що консерватори розуміли, наскільки катастрофічними можуть бути податки на вуглець. Він зазначив, що вони проголосували проти того, щоб Джастін Трюдо ввів податок на викиди вуглекислого газу в існуючу угоду. У відповідь, канадський прем'єр Д. Трюдо назвав опозицію консерваторів угоді відверто абсурдною, а також заявив, що всі канадці повинні бути стурбовані, коли Консервативна партія Канади та П'єр Пуатьє відвертаються від історії.

Le risposte. Meloni: «Nessun ritardo sul Pnrr, rivedremo le pensioni dei medici» [Відповіді. Мелоні: «Жодних затримок по ПНRR, ми переглянемо пенсії лікарям»] // *Avvenire*. – Milano, 2023. – 23.11. – Режим доступу : <https://www.avvenire.it/attualita/pagine/al-via-il-question-time-di-meloni-al-senato>.

Прем'єр-міністерка Італії Джорджа Мелоні відповіла в Сенаті на дев'ять запитань, поставлених представниками опозиції та більшості. Одне з питань стосувалось і російсько-української війни. За словами Д. Мелоні, єдиний можливий спосіб досягти дипломатичного вирішення закінчення війни – це підтримати Україну. Прем'єр-міністерка відзначила втому громадської думки від війни в Україні. Вона вважає, що політична відповідальність полягає в тому, щоб керувати суспільством, а не гнатися за ним. Д. Мелані надалі переконана, що, допомагаючи Україні, Італія захищає і свої національні інтереси.

Lévesque, Catherine. Trudeau criticizes Conservatives on Canada-Ukraine trade deal in front of European leaders [Трюдо розкритикував консерваторів щодо торгової угоди між Канадою та Україною перед європейськими лідерами] / С. Lévesque // *National Post*. – Toronto, 2023. – 24.11. – Режим доступу : <https://nationalpost.com/news/politics/trudeau-criticizes-conservatives-in-front-european-leaders/wcm/a2df6014-7405-4dcc-ae0-5e2de2437a99/amp/>.

Парламентська репортерка «National Post» Катрін Левеск пише, що прем'єр-міністр Канади Джастін Трюдо звинуватив консерваторів у використанні відверто абсурдного приводу для голосування проти оновленої угоди про вільну торгівлю між Канадою та Україною та заявив, що всі канадці мають бути стурбовані тим, що опозиція повернеться спиною до України. Консерватори відкинули будь-які припущення про те, що вони не підтримують боротьбу України проти росії або що вони не підтримують вільну торгівлю. Вони заявили, що не можуть підтримати текст угоди, оскільки угода зобов'язує обидві країни просувати ціни на викиди вуглецю. Д. Трюдо запропонував свій аналіз ситуації під час саміту Канада-ЄС, зазначивши, що підтримка Канадою України ніколи не була предметом розбіжностей у політичних дебатах. Зараз його особливо турбує те, що праві політики у Сполучених Штатах та в деяких частинах Європи починають припиняти підтримку України та повторювати російську дезінформацію і вплив цього відчувається в Канаді.

Nava, Victor. Trudeau claims Canadian Conservatives are taking cues from Trump on Ukraine: ‘MAGA-influenced thinking’ [Трюдо стверджує, що канадські консерватори наслідують приклад Трампа щодо України: «мислення під впливом MAGA»] / V. Nava // *New York Post*. – New York, 2023. – 24.11. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/11/24/news/trudeau-claims-canadian-conservatives-are-taking-cues-from-trump-on-ukraine/>.

Політичний репортер «New York Post» Віктор Нава зазначає, що законодавці Канади від Консервативної партії заблокували оновлений закон щодо угоди про вільну торгівлю між Канадою та Україною. Причиною стало занепокоєння, що угода обтяжить країну, яка постраждала від війни, податком на викиди вуглецю. Прем'єр-міністр Канади Джастін Трюдо звинуватив мислення під впливом руху «MAGA» політиків у США, Європі та Канаді, які виступають проти продовження надання допомоги Україні, у тому, що вони почали повторювати російську дезінформацію та пропаганду. Законопроект, який є оновленням угоди про вільну торгівлю між Канадою та Україною, все одно було ухвалено, але парламентське голосування ознаменувало перший випадок відсутності багатопартійної підтримки допомоги Україні з часу російського вторгнення.

Kawabe, Shinkai. Japan hints at banning Russia from 2025 Osaka Kansai Expo [Японія натякає на заборону росії брати участь в «Osaka Kansai Expo» 2025 року] / S. Kawabe // *The Asahi Shimbun*. – Tokyo, 2023. – 24.11. – Режим доступу : <https://www.asahi.com/ajw/articles/15065808>.

Міністерка регіонального відродження Японії Джимі Ханакі, відповідальна за Всесвітню виставку «Osaka Kansai Expo 2025», сказала, що, якщо поточна ситуація з продовженням вторгнення росії в Україну не зміниться, то участь росії у виставці не очікується. Всесвітня виставка є символом індустріалізації та відкритим майданчиком для демонстрації технічних і технологічних досягнень. Свою участь у виставці вже підтвердили сто шістьдесят країн і регіонів. Україна ще не підтвердила свою участь. Однак, міністерка зазначила, що Японія буде продовжувати координацію через різні канали з надією, що Україна приєднається до заходу.

Gambassi, Giacomo. Ucraina. I vescovi: i russi ci uccidono non solo con le armi ma anche con la fame [Україна. Єпископи: росіяни вбивають нас не тільки зброєю, а й голодом] / G. Gambassi // *Avvenire*. – Milano, 2023. – 24.11. – Режим доступу : <https://www.avvenire.it/mondo/pagine/ucraina-hologrom-i-russi-vogliono-ridurci-alla-fame-come-nella-carestia-di-stalin>.

На думку автора статті Д. Гамбассі, в день відзначення 90-х роковин Голодомору 1932–1933 років росія робить те, що робив і Сталін. Він зазначив, що росія вбиває не просто «бомбами і танками, але й голодом». Це «спеціально обраний» росією метод, засуджує Синод єпископів УГКЦ у посланні до 90-х роковин Голодомору, в якому йдеться, що геноцидна війна росії проти України переслідує ту саму мету, яку кремль ставив перед собою під час Голодомору, а саме ліквідацію українського народу, знищити свободу і майбутнє. Єпископи закликають до «рішучої глобальної солідарності з українськом народом».

de Weck, Joseph. Europe should offer Trump a Ukraine deal he can't refuse [Європа повинна запропонувати Д. Трампу угоду з Україною, від якої він не зможе відмовитися] / J. de Weck // POLITICO. – Brussels, 2023. – 24.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/europe-should-offer-trump-a-ukraine-deal-he-cant-refuse/>.

Європейський директор «Greenmantle» Джозеф де Век пише, що Дональд Трамп цілком може повернути собі Білий дім і лідери ЄС побоюються, що в разі переобрання він може скоротити допомогу США Україні, але вони можуть просто підкупити його. Будучи президентом США, Д. Трамп спочатку скептично ставився до поставок зброї в Україну, поки його співробітники не переконали його, що експорт зброї буде прибутковим для промисловості США і що Київ заплатить. Така ж логіка мотивувала його думки щодо газопроводу «Північний потік-2». У той час як більшість політиків США виступали проти газопроводу, оскільки він підірвав би безпеку України, позиція Д. Трампа була здебільшого мотивована бажанням Європи купувати американський СПГ. Джозеф де Век вважає, що Європа повинна скористатися цією зосередженістю Д. Трампа на грошах, щоб забезпечити допомогу Україні, оголосивши про багаторічну закупівлю для України зброї американського виробництва.

Analytik popsal «peklo» západní pomoci Ukrajině: Mělo by se to dělat jinak [Аналітик описав «пекло» західної допомоги Україні: Треба робити по-іншому] // Aktuálně.cz. – Praha, 2023. – 25.11. – Режим доступу : <https://zpravy.aktualne.cz/spotlight/mikulecky-spotlight-sestrih/r~ea2cf8d88aa611ee8c6f0cc47ab5f122/>.

Аналітик з питань безпеки і колишній радник міністра оборони Чехії Мілан Мікулецький говорить про те, що те, як Захід надає допомогу Україні, є логістичним пеклом. За його словами, зима ще більше погіршить ситуацію. Аналітик пише, що в принципі, в українців є вибір: або підкоритися росіянам, або терпіти і «зціпити зуби». За словами М. Мікулецького, давно потрібно було створити комітет для управління постачанням зброї в Україну.

Meloni a Zelensky: «Italia al vostro fianco finché necessario» [Мелоні Зеленському: «Італія на вашому боці, скільки потрібно»] // Libero Quotidiano. – Milano, 2023. – 25.11. – Режим доступу : <https://www.liberoquotidiano.it/video/video-news-by-vista/37656971/meloni-a-zelensky-italia-al-vostro-fianco-finche-necessario.html>.

Італійська прем'єрка Джорджа Мелоні написала листа Президенту України Володимирі Зеленському, в якому зазначила, що 25 листопада 2023 р. весь прогресивний світ вшановує пам'ять жертв Голодомору, винищення голодом, вчинене 90 років тому радянським режимом проти українського народу, спричинивши мільйони смертей. В листі йдеться, що 640-й день героїчного опору українського народу російсько-агресорській війні – це 640-й день опору тим, хто хотів залякати український народ бомбами, темрявою, холодом і голодом, але їм це не вдалося, завдяки героїзму українців, їх любові до свободи і незалежності.

Daalder, Ivo. Stalemate best describes the state of war in Ukraine [«Патова ситуація» найкраще визначення стану війни в Україні] / I. Daalder // POLITICO. – Brussels, 2023. – 27.11. – Режим доступу : <https://www.politico.eu/article/stalemate-best-describes-the-state-of-war-in-ukraine/>.

Колишній посол США в НАТО, ведучий щотижневого подкасту «Огляд світу з Іво Даалдером» Іво Даалдер пише, що ні росія, ні Україна навряд чи досягне у війні прориву цього року чи навіть наступного, але це не означає, що війна скоро закінчиться. На його думку, Москва і Київ не зацікавлені в переговорах про припинення війни чи навіть у замороженому конфлікті. Це означає, що реальність нинішнього глухого кута тепер має визначати стратегію Заходу щодо війни. На думку експосла, замість того, щоб розраховувати на те, що Україна поверне більшу частину або всю свою територію військовим шляхом, слід зосередитися на забезпеченні майбутнього України на Заході. Автор закликає Захід визнати, що нинішня безвихідь може призвести до остаточної поразки України та пропонує США та країнам ЄС надати Україні надійні двосторонні гарантії безпеки, що дасть Москві зрозуміти, що вона ніколи не зможе підкорити решту України.

Christenson, Josh. House intel chair warns \$106B security package ‘difficult’ to pass in 2023 [Голова Палати представників розвідки попереджає, що пакет заходів безпеки на суму 106 мільярдів доларів «важко» прийняти у 2023 році] / J. Christenson // New York Post. – New York, 2023. – 27.11. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/11/27/news/house-intel-chair-warns-106b-security-spend-difficult-to-pass-in-2023/>.

Голова Комітету з розвідки Палати представників США Майк Тернер заявив, що нову американську допомогу Україні та Ізраїлю буде важко ухвалити до кінця 2023 р. Республіканці в Конгресі прагнуть пов'язати свою згоду на іноземну військову допомогу з жорсткішою прикордонною політикою. Водночас, як пише політичний репортер «New York Post» Джош Крістенсон, лідер більшості в Сенаті Чак Шумер планує провести голосування щодо мільярдної допомоги для України та Ізраїлю. За його словами, найближчими днями в Сенаті пройде закритий брифінг щодо питання України, у якому, як очікується, візьмуть участь усі члени верхньої палати американського законодавчого органа. Спікер Палати представників Майк Джонсон сказав, що існує відчуття невідкладності в отриманні допомоги як для Ізраїлю, так і для України. Він додав, що між членами Конгресу ведеться багато вдумливих переговорів.

Sattar, Majid. Republikaner koppeln Ukraine-Hilfe an Verschärfung des Asylrechts [Республіканці пов'язують допомогу Україні з посиленням законодавства про надання притулку] / M. Sattar // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2023. – 28.11. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/ukraine/us-republikaner-koppeln-ukraine-hilfe-an-verschaerfung-des-asylrechts-19344583.html>.

Вашингтон продовжує боротьбу за військову допомогу Києву. Чак Шумер, лідер демократичної більшості в Сенаті, планує наступного тижня представити новий пакет у другій палаті, який, серед іншого, поєднує гроші для допомоги Україні та Ізраїлю з новими коштами для захисту південного кордону США. Однак останнього

недостатньо для керівництва Конгресу республіканців як ціни за допомогу Києву, яку частина депутатської групи в Палаті представників категорично відкидає. Окрім посилення охорони кордону, він також вимагає значного посилення законодавства про надання притулку.

Taylor, Stephanie. Conservatives argue that voting against ‘bad’ Ukraine trade bill did ‘no harm whatsoever’ [Консерватори стверджують, що голосування проти «поганого» законопроекту про торгівлю з Україною «не завдало жодної шкоди»] / S. Taylor // **National Post. – Toronto, 2023. – 28.11. – Режим доступу : <https://nationalpost.com/news/politics/conservatives-argue-that-voting-against-bad-ukraine-trade-bill-did-no-harm-whatsoever>.**

Репортер Стефані Тейлор інформує, що Федеральні консерватори Канади захищають своє рішення голосувати проти законопроекту, який вносить оновлення до торгової угоди між Канадою та Україною, заявляючи, що їм дозволено виступати проти деяких частин угоди, і це не завдасть шкоди Україні. Парламентарі-торі висунули цей аргумент, оскільки ліберали продовжували стверджувати, що голосування торі свідчить про їхню відмову від України. Президентка Конгресу українців Канади Олександра Хичій висловлює сподівання, що торі переглянуть свою позицію, заявивши, що Конгрес був розчарований тим, що офіційна опозиція одноголосно проголосувала проти закону, який оновить Угоду про вільну торгівлю між Канадою та Україною. Президент Канадсько-української торгової палати Зенон Потічний сказав, що він сподівається, що торі переглянуть свою позицію, щоб парламент міг схвалити оновлену угоду за одностайної підтримки. На його думку, угода допоможе майбутнім зусиллям щодо відновлення України.

Halmai, Katalin. Vera Jourová: az EB-döntést nem lehet a végtelenségig húzni, egyelőre várják a magyar kormány tisztázó válaszait [Вера Юрова: рішення ЄК не можна затягувати нескінченно, поки чекають уточнюючих відповідей уряду Угорщини] / K. Halmai // **Nepszava. – Budapest, 2023. – 28.11. – Режим доступу : <https://nepszava.hu/3217080-europai-bizottsag-vera-jourova-orban-kormany-igazsagugyi-reform-jogallam-ukrajna>.**

Віцепрезидентка Єврокомісії Вера Юрова заявила, що уряд Угорщини докладає зусиль, щоб виправдати очікування. Очікується, що під час оцінки в Брюсселі уряд Угорщини надасть уточнюючі відповіді щодо судової реформи, пов'язаної з виділенням коштів ЄС. У статті наголошується, що загроза вето не впливає на підтримку України та питання реформи верховенства права. В. Юрова підкреслила, що ЄС має надати економічну та фінансову допомогу Україні та підтримати процес вступу в ЄС.

Joe Biden must cut a deal with GOP and get vital aid to Ukraine NOW [Джо Байден має укласти угоду з Республіканською партією та надати життєво важливу допомогу Україні ЗАРАЗ] // **New York Post. – New York, 2023. – 28.11. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/11/28/opinion/joe-biden-must-cut-a-deal-with-gop-and-get-vital-aid-to-ukraine-now/>.**

На думку редакції «New York Post», якщо президент США Джо Байден хоче завадити росії отримати перевагу над Україною, виграти війну і потім загрожувати ширшою агресією, йому необхідно укласти швидко угоду з республіканцями щодо пакету допомоги Києву. Голова комітету Палати представників із розвідки Майк Тернер (республіканець від штату Огайо) висловив сумнів у тому, що Конгрес схвалить фінансування до кінця 2023 р. Спікер Майк Джонсон (республіканець від штату Луїзіана) налаштований оптимістичніше, але підкреслив, що Д. Байдену та його колегам-демократам необхідно піти на компроміс щодо змін, щоб забезпечити безпеку південного кордону. Міністерство оборони залишило останні 5 млрд дол. на обладнання, яке може відправити Україні, і всього 1 млрд дол. на його поповнення.

Ontario to mandate lessons in Grade 10 history course on Holodomor Ukrainian famine [Онтаріо запровадить у 10 класі обов'язковий урок історії, присвячений Голодомору та українському голодуванню] // *The Toronto Sun*. – Toronto, 2023. – 28.11. – Режим доступу : <https://torontosun.com/news/provincial/ontario-to-mandate-lessons-in-grade-10-history-course-on-holodomor-ukrainian-famine>.

Міністр освіти Канади Стівен Лечче повідомив, що уряд провінції Онтаріо ухвалив рішення щодо включення вивчення Голодомору 1932–1933 років до курсу історії Канади для 10 класу з вересня 2025 р. За словами С. Лечче, зростання екстремізму, зокрема комунізму та марксизму, є прямою загрозою для демократії, соціальної згуртованості й цінностей канадців. Учні 10-х класів Онтаріо отримають обов'язкову інформацію про Голодомор в Україні та його вплив на суспільство в Канаді в рамках курсу канадської історії. Він також оголосив про виділення 400 тис. канадських доларів Канадсько-українській фундації для продовження Національного туру з підвищення обізнаності про Голодомор.

Lilley, Brian. Teaching horrors of Holodomor, communism the right move [Навчання жахів Голодомору та комунізму – правильний крок] / B. Lilley // *The Toronto Sun*. – Toronto, 2023. – 28.11. – Режим доступу : <https://torontosun.com/opinion/columnists/teaching-horrors-of-holodomor-communism-the-right-move>.

Політичний оглядач «Toronto Sun» Брайан Ліллі інформує, що з осені 2025 р. старшокласники у найбільш заселеній у Канаді провінції Онтаріо вивчатимуть історію Голодомору 1932-1933 років в Україні. Це допоможе школярам зрозуміти вплив Голодомору на українську громаду в Канаді. Зміни відбудуться у вересні 2025 р. і чиновники міністерства працюватимуть над переглянутою навчальною програмою. Тим часом провінція виділяє 400 тис. дол. Канадсько-Українському фонду на підтримку національного туру щодо підвищення поінформованості про Голодомор. Цей тур включатиме мобільний клас з інтерактивними, практичними уроками про Голодомор.

Blinken agli alleati Nato: «Dobbiamo continuare a sostenere l'Ucraina» [Блінкен до союзників по НАТО: «Ми повинні продовжувати підтримувати Україну»] // *Libero Quotidiano*. – Milano, 2023. – 29.11. – Режим доступу :

<https://www.liberoquotidiano.it/video/tv-news/37694216/blinken-agli-alleati-nato-dobbiamo-continuare-a-sostenere-l-ucraina-.html>.

Держсекретар США Ентоні Блінкен на пресконференції в штаб-квартирі НАТО в Брюсселі заявив, що серед членів НАТО зберігається рішучість далі підтримувати Україну в боротьбі з російською агресією. Е. Блінкен зазначив, що союзники на зустрічі у Брюсселі обговорювали довгострокову підтримку України. За його словами, потрібно, щоб агресивна війна РФ стала її стратегічною поразкою, зараз настільки ж важливо, як у той момент, коли Кремль розпочав цю війну.

Blanár to Ukrajině vysvětlil stručně: Takto to bude s našou pomocí! Čo Slovensko spraví? [Бланар коротко пояснив це Україні: З нашою допомогою це буде так! Що буде робити Словаччина?] // Nový čas. – Bratislava, 2023. – 29.11. – Режим доступу : <https://www.cas.sk/clanok/2872467/blanar-to-ukrajine-vysvetlil-strucne-takto-to-bude-s-nasou-pomocou-co-slovensko-spravi/>.

Глава словацької дипломатії Юрай Бланар після дводенної зустрічі міністрів закордонних справ країн НАТО в Брюсселі заявив, що Україні добре відома позиція Словаччини щодо подальшої військової та гуманітарної допомоги. Міністр високо оцінив двосторонню зустріч з главою української дипломатії Дмитром Кулебою. Він пояснив, що в рамках «конструктивної дискусії» йому було повідомлено, що Словаччина не буде надавати Україні жодної військової допомоги на рівні уряду зі складів збройних сил, але це не завадить приватним збройовим компаніям постачати військову техніку.

Hultin, Therese Larsson. "Ukraina kan inte vinna det här kriget" [«Україна не може виграти цю війну»] / T. L. Hultin // Svenska Dagbladet. – Stockholm, 2023. – 30.11. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/P4QM2e/charles-kupchan-ukraina-kan-inte-vinna-det-har-kriget-bor-byta-strategi>.

Старший науковий співробітник аналітичного центру «Council on Foreign Relations», професор з міжнародних відносин Джорджтаунського університету Чарльз Купчан в інтерв'ю «Svenska Dagbladet» заявив, що «Україні неможливо виграти війну – тому Київ має усвідомити, що час подумати по-новому». Він говорить, що українська сторона, здається, «не в змозі перемогти росію, і тому, можливо, їй доведеться поступитися частиною своєї території».

Savelberg, Rob. Duitse defensie-minister bezorgd om winst Wilders: 'Pro-Russische wolf in schaapskieren' [Міністр оборони Німеччини стурбований прибутками Вілдерса: «Проросійський вовк в овечій шкурі»] / R. Savelberg // De Telegraaf. – Amsterdam, 2023. – 30.11. – Режим доступу : <https://www.telegraaf.nl/nieuws/1113040052/duitse-defensie-minister-bezorgd-om-winst-wilders-pro-russische-wolf-in-schaapskieren>.

Міністр оборони Німеччини Б. Пісторіус з підозрою дивиться на те, що означає перемога націонал-ліберальної політичної партії «PVV» в Нідерландах на виборах для підтримки України. На конференції з питань безпеки в Берліні він назвав Г. Вілдерса «вовком в овечій шкурі», який разом зі своєю партією виступає за «проросійську політику». Б. Пісторіус бачить паралелі між «PVV» та ультраправою німецькою

опозиційною партією «AfD», яка хоче, щоб «ЄС помер, яка хоче вийти з НАТО, яка дружна до путіна, і яка хоче припинити підтримку України та санкції проти росії». За словами міністерки оборони Нідерландів К. Оллонгрен, партія Г. Вілдерса виграла вибори, але вона не має абсолютної більшості. Вона пояснила, що у Нідерландах є «дуже велика більшість за підтримку України допомогою, включно з новим парламентом» і нічого не вказує на те, що це зміниться.

Lilley, Brian. Trudeau votes against more guns for Ukraine; is he pro-putin? [Трюдо голосує проти збільшення кількості зброї для України; він пропутінський?] / В. Lilley // *New York Post*. – Toronto, 2023. – 30.11. – Режим доступу : <https://torontosun.com/opinion/columnists/trudeau-votes-against-more-guns-for-ukraine-is-he-pro-putin>.

Політичний оглядач «Toronto Sun» Брайан Ліллі пише, що ліберали прем'єр-міністра Джастіна Трюдо заявляють, що П'єр Пуальєвр та консерватори не підтримують Україну у її боротьбі з росією. Однак коли Палату громад попросили проголосувати та ухвалити звіт Постійного комітету із закордонних справ та міжнародного розвитку, консерватори спробували внести поправки до звіту, закликаючи до збільшення експорту зброї та боєприпасів до України. Прем'єр-міністр Д. Трюдо проголосував проти спрямування більшої військової допомоги Україні, навіть приватної допомоги, підтримавши експорт куль та артилерійських снарядів приватним сектором. Як вважає оглядач, це просто Д. Трюдо намагається грати в етнічну політику, щоб спробувати збільшити свою підтримку на тлі різкого падіння числа опитувань.

РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ ГРОМАДСЬКОЇ ДУМКИ

Přes 40 procent Čechů se bojí, že z konfliktu na Ukrajině bude třetí světová válka [Понад 40 % чехів побоюються, що війна в Україні переросте у третю світову війну] // *Aktuálně.cz*. – Praha, 2023. – 14.11. – Режим доступу : <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/cedmo-pruzkum-3-svetova-valka/r~ed06e6a8825f11ee8980ac1f6b220ee8/>.

Четверо з десяти чехів побоюються, що російсько-українська війна переросте у третю світову війну. Приблизно кожен третій хвилюється, щоб війна не пересунулася ближче до Чехії. Водночас опитування агентства «Median» для інституту «CEDMO» показує, що жінки хвилюються більше: майже половина жінок побоюється, що війна в Україні призведе до третьої світової війни. Серед чоловіків – це лише третина. Найбільше занепокоєння висловлюють люди з початковою освітою та середньою освітою без атестата середньої школи, з іншого боку, більше половини людей з вищою освітою не очікують такого сценарію.

Svet má na vojnu na Ukrajině rozdílný názor: Prekvapivé výsledky prieskumu, na ktorej sme strane? [Світ по-іншому ставиться до війни в Україні: дивовижні результати опитування, на чієму ми бої?] // *Nový čas*. – Bratislava, 2023. – 15.11. – Режим доступу : <https://www.cas.sk/clanok/2867703/svet-ma-na-vojnu-na-ukrajine-rozdielny-nazor-prekvapive-vysledky-prieskumu-na-ktorej-sme-strane/>.

Згідно з результатами опитування громадської думки, опублікованим Європейською радою з міжнародних відносин, в якому взяли участь понад 25 тис. дорослих респондентів з 11 європейських і 10 неєвропейських країнах, більшість людей у незахідних країнах хочуть, щоб війна в Україні якнайшвидше закінчилася, навіть якщо це означатиме, що Київ віддасть свою територію росії. Згідно з опитуванням, жителі Китаю, Індії, Туреччини і, звичайно ж, росії продовжують виступати за якнайшвидше закінчення війни. Така думка переважає також у Бразилії, Індонезії, Саудівській Аравії та ПАР. Більше того, багато хто відкидає твердження про те, що росія винна у продовженні війни.

Christenson, Josh. US opposition to Ukraine aid falls in last month: poll [Опозиція допомоги Україні в США в жовтні знизилася: опитування] / J. Christenson // New York Post. – New York, 2023. – 23.11. – Режим доступу : <https://nypost.com/2023/11/23/news/us-opposition-to-ukraine-aid-falls-in-last-month-but-includes-majority-of-gop-poll/>.

Політичний репортер Джош Крістенсон в статті аналізує дані опитування Центру досліджень зв'язків з громадськістю «Associated Press» і «NORC», проведене в листопаді 2023 р., яке показало, що 45 % американців вважають, що уряд витрачає надто багато на допомогу Україні порівняно з 52 % у жовтні. Менше американців підтримують пряме фінансування України урядом США – приблизно 4 із 10 американців, включаючи 54 % демократів та 24 % республіканців. Згідно з опитуванням «AP-NORC», 38 % дорослого населення США та 29 % республіканців вважають, що поточна допомога США Україні становить приблизно правильну суму. Лише 48 % американців підтримують надання Києву зброї для військових потреб, у тому числі 57 % демократів та 42 % республіканців. Близько половини республіканців вважають, що Україна є партнером на світовій арені, з яким США необхідно співпрацювати, а 45 % дорослого населення США кажуть, що їхній країні слід відігравати менш активну роль.

Alberta is Canada's angriest province, Quebec the least, poll finds [Згідно з опитуванням, Альберта – найневдоволеніша провінція Канади, а Квебек – найменша] // National Post. – Toronto, 2023. – 27.11. – Режим доступу : <https://nationalpost.com/news/rage-index-poll-canada-financial-stress-global-conflict>.

Новий щомісячний «Індекс люті», складений компанією «Pollara Strategic Insights», покликаний виміряти колективний настрій канадців у зв'язку з безліччю питань, що торкаються їх щодня. У ході опитування, проведеного в листопаді 2023 р. серед 3000 канадців, було проаналізовано настрої щодо уряду, економіки та поточних подій. Опитування показало, що «Індекс люті» збільшився на один пункт з вересня, при цьому більшість респондентів висловили розчарування та гнів щодо війни в Україні, конфлікту в Ізраїлі та секторі Гази. Високий рівень гніву було відзначено щодо війни в Україні – 79 %, конфлікту в Ізраїлі та секторі Гази – 78 %.

РОСІЙСЬКА ПРОПАГАНДА ТА ДЕЗІНФОРМАЦІЯ ЗА КОРДОНОМ

Škultinaitė, Agnė. Desperatiškai nusiteikusi Rusija pradedą plataus masto dezinformacijos kampaniją prieš Ukrainą [У відчаї росія починає масштабну дезінформаційну кампанію проти України] / A. Škultinaitė // Verslo žinios. – Vilnius, 2023.

– 17.11. – Режим доступу : <https://www.vz.lt/verslo-aplinka/2023/11/17/desperatiskai-nusiteikusi-rusija-pradedata-plataus-masto-dezinformacijos-kampanija-pries-ukraina>.

Кореспондентка іноземних новин «Verslo žinios» А. Шкултінайте зазначає, що російські спецслужби запустили масштабну дезінформаційну кампанію під цинічною назвою «Майдан-3». Її мета – дестабілізація ситуації в Україні. За словами А. Шкултінайте, важливу роль у цій операції відіграє російська пропаганда на платформі Telegram, бюджет якої становить 230 млн дол. А. Шкултінайте вважає, що на міжнародному рівні росія прагне відвернути увагу від війни, яку вона розпочала в Україні, популяризуючи тему конфлікту на Близькому Сході і тим самим скорочуючи міжнародну допомогу Україні. За її словами, кінцева мета такої російської кампанії, полягає в тому, щоб зобразити Україну як «невдалу державу» і спонукати міжнародне співтовариство відвернутися від України та спрямувати підтримку на війну Ізраїлю проти ХАМАС.

Malts, Kaili. Facebookis levib kaart, mis loob vale arusaama Ukraina ajaloost [У Facebook поширюється карта, яка формує хибне розуміння історії України] / K. Malts // Eesti Päevaleht. – Tallinn, 2023. – 23.11. – Режим доступу : <https://epl.delfi.ee/artikkel/120250029/faktikontroll-facebookis-levib-kaart-mis-loob-vale-arusaama-ukraina-ajaloost>.

У Facebook поширюють зображення карти України, яка має показати, як Українська держава захоплювала територію протягом історії. Насправді карта некоректно відображає історію України і більше відповідає російській пропаганді, згідно з якою сучасна територія не має належати Україні. Wikipedia визнала інформацію недостовірною, редакція Faktikontrolli також звернулася за експертним висновком до естонських спеціалістів. Катерина Ботнар, фахівець з медіаграмотності Національної бібліотеки Естонії, розповіла, що ця карта повністю ігнорує історичний контекст.

САНКЦІЇ ПРОТИ РОСІЇ

Oli, Swikar. Two Canadians accused of supplying tech to aid russian war effort [Двох канадців звинувачують у постачанні технологій для допомоги військовим зусиллям росії] / S. Oli // National Post. – Toronto, 2023. – 01.11. – Режим доступу : <https://nationalpost.com/news/canada/two-canadians-accused-of-providing-13-8m-worth-of-u-s-tech-to-aid-russian-military>.

Суд у Нью-Йорку звинувачує трьох мешканців США й Канади російського походження у змові, електронному шахрайстві та інших звинуваченнях, пов'язаних з передбачуваною схемою закупівлі американських технологій від імені російських компаній. Прокурор США у Східному окрузі Нью-Йорка Бреон Піс заявив, що обвинувачені ухилилися від санкцій, відправивши до росії обладнання, життєво важливе для їх систем високоточної зброї, частина якої використовувалася на полі бою в Україні. Спеціальний агент Міністерства внутрішньої безпеки Іван Дж. Арвело зазначив, що за один рік ця трійця відправила на російське поле бою понад 300 обмежених електронних пристроїв на суму близько 13,8 млн дол. Згідно з судовими документами, деякі з цих компонентів пізніше були виявлені в російських танках, керованих ракетах, гелікоптерах та іншій техніці на фронті в Україні.

Hussein, Fatima. The US sanctions more foreign firms in a bid to choke off russia's supplies for its war in Ukraine [США запроваджують санкції проти більшої кількості іноземних фірм, намагаючись перекрити постачання росії для її війни в Україні] / F. Hussein // National Post. – Toronto, 2023. – 02.11. – Режим доступу : <https://nationalpost.com/pmnn/news-pmnn/the-us-imposes-new-sanctions-on-people-and-firms-alleged-to-boost-russias-ukraine-war-supplies>.

Сполучені Штати запровадили новий раунд санкцій щодо 130 фірм та людей з Туреччини, Китаю та Об'єднаних Арабських Еміратів, намагаючись перекрити доступ росії до інструментів та обладнання, які підтримують її вторгнення в Україну. Санкції, введені Управлінням з контролю за іноземними активами Міністерства фінансів, спрямовані проти сторонніх фірм і людей, які, ймовірно, допомагають москві в закупівлі обладнання, необхідного на полі бою, включаючи постачальників і вантажовідправників. Крім того, Держдепартамент запровадив дипломатичні санкції проти російської енергетики та її металургійного та гірничодобувного сектору. Міністерка фінансів Джанет Єллен заявила, що сьогоднішні дії демонструють подальшу рішучість США продовжувати руйнувати кожен ланку російського військового ланцюжка поставок і націлюватися на зовнішніх гравців, які прагнуть підтримати військові зусилля росії.

Murakami, Sakura. G7 support for Ukraine will not waver due to Middle East conflict, Japan says [Японія каже, що підтримка України G7 не послабиться через близькосхідний конфлікт] / S. Murakami // Japan Times. – Tokyo, 2023. – 07.11. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/politics/G7-support-for-Ukraine-will-not-waver-due-to-Middle-East-conflict-says-Japan>.

Міністерка закордонних справ Японії Йоко Камікава заявила, що відданість Японії продовженню суворих санкцій проти росії та рішуча підтримка України не похитнеться, навіть якщо ситуація на Близькому Сході загострюватиметься. За її словами, «Група семи» організує віртуальну зустріч з міністром закордонних справ України Дмитром Кулебою, яка відбудеться під час зустрічі в Токіо.

Coletta, Amanda. Canada wants to give seized russian plane parked in Toronto to Ukraine [Канада хоче передати Україні захоплений російський літак, припаркований у Торонто] / A. Coletta // The Toronto Sun. – Toronto, 2023. – 09.11. – Режим доступу : <https://torontosun.com/news/local-news/canada-wants-to-give-seized-russian-plane-parked-in-toronto-to-ukraine>.

27 лютого 2022 р. Канада заборонила російським літакам входити у свій повітряний простір або виходити з нього, внаслідок чого літак Ан-124, який був у міжнародному аеропорту Торонто імені Л. Пірсона, застряг у авіавузлі країни. У червні 2023 р. уряд Канади розпорядився конфіскувати літак, щоб використати його для компенсації жертвам порушень прав людини, відновлення міжнародного миру та безпеки чи відновлення України. Кореспондентка «The Washington Post», яка висвітлює події в Канаді, Аманда Колетта підкреслює, що нові повноваження Канади, що розширюють чинний закон про санкції, дозволяють уряду конфіскувати

заморожені активи, які розташовані в Канаді і належать, утримуються або контролюються безпосередньо або опосередковано організацією, включеною до списку санкцій. На думку аналітиків, влада, ймовірно, зіткнеться з проблемами щодо того, чи є експропріація приватної власності прийнятною відповідно до міжнародно-правових норм, чи порушує вона конституційний захист від необґрунтованого обшуку та вилучення чи не порушує двосторонні угоди.

Roonemaa, Holger. Ülemaailmne andmeleke paljastab: Küpros muutis sanktsioonid rahaks ning aitab Vene oligarhe ja diktaatoreid [Глобальний витік даних показує: Кіпр монетизував санкції та допомагає російським олігархам і диктаторам] / H. Roonemaa // Eesti Päevaleht. – Tallinn, 2023. – 14.11. – Режим доступу : <https://epl.delfi.ee/artikkel/120247592/kuprosee-saladused-ulemaailmne-andmeleke-paljastab-kuprosmuutis-sanktsioonid-rahaks-ning-aitab-vene-oligarhe-ja-diktaatoreid>.

Міжнародний консорціум журналістів-розслідувачів «ІСІУ» оприлюднив новий великий витік інформації (3,6 мільйона документів), який показує, що, незважаючи на міжнародні санкції, Кіпр продовжував обслуговувати російських олігархів, часто допомагаючи їм приховувати та транспортувати свої активи. Ці документи надходять від шести кіпрських постачальників фінансових послуг і латвійської компанії «Dataset SIA», яка керує вебсайтом «i-Cyprus», через який компанія продає інформацію про кіпрські компанії та документи з кіпрського комерційного реєстру. Витік даних датується серединою 1990-х рр. до квітня 2022 р., коли вже відбувалося повномасштабне вторгнення росії в Україну.

Nummelin, Wiktor. Tolfte sanktionspaketet framlagt i Bryssel [У Брюсселі презентували дванадцятий пакет санкцій] / W. Nummelin // Svenska Dagbladet. – Stockholm, 2023. – 15.11. – Режим доступу : <https://www.svd.se/a/WRPboQ/tolfte-sanktionspaketet-framlagt-i-bryssel>.

Глава зовнішньополітичного відомства ЄС Жозеп Боррель заявив, що сподівається представити пакет санкцій номер 12 і це було зроблено. Серед іншого пропонуються санкції у вигляді заборони на в'їзд і заморожування будь-яких активів в ЄС ще для 120 осіб і організацій або компаній. Крім того, пропонується низка нових заборон на імпорт та експорт, у тому числі проти російської алмазної промисловості. Політика ЄС спрямована на посилення тиску на росію, щоб вона припинила неодноразові порушення правил ООН і міжнародного права.

Gutschker, Thomas. EU nimmt erstmals russische Diamanten ins Visier [ЄС вперше націлився на російські алмази] / T. Gutschker // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2023. – 16.11. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/politik/ausland/eu-sanktionen-erstmal-russische-diamanten-im-visier-19318021.html>.

Незважаючи на американські санкції, найбільший російський експортер алмазів продовжує генерувати високі продажі. Дванадцятий пакет санкцій проти росії, запропонований Європейською комісією, тепер також вперше спрямований на діаманти з росії. З 1 січня 2024 р. має бути заборонено їх пряме ввезення. За словами політичного кореспондента Т. Гутшкера, після цього буде діяти поступова заборона

на імпорт із третіх країн залежно від вартості діаманта. Т. Гутшкер зазначає, що дванадцятий пакет також має на меті закрити лазівки в торгівлі російською сировою нафтою.

O'Carroll, Lisa. EU plans fresh russia sanctions including against son of dmitry medvedev [ЄС планує нові санкції проти росії, зокрема проти сина дмитра медведєва] / L. O'Carroll // The Guardian. – London, 2023. – 16.11. – Режим доступу : <https://www.theguardian.com/world/2023/nov/16/eu-plans-fresh-russia-sanctions-including-against-son-of-dmitry-medvedev>.

Європейська комісія пропонує запровадити 12-й раунд санкцій проти москви. У центрі пропозицій, які ще мають бути схвалені лідерами ЄС на наступному саміті у грудні 2023 р., лежать кроки, спрямовані на перекриття комерційних доходів росії. У пропозиції комісії, з якою ознайомилася «The Guardian», йдеться про заборону продажу російських алмазів. Представники країн «Групи семи» зустрілися в Антверпені, щоб подивитися, як працюватиме запропонована заборона. Нові запропоновані санкції також націлені на компанії та організації у низці секторів росії, включаючи збройову промисловість, ІТ-компанії, пов'язані зі службами безпеки ФСБ, співробітників виборчих комісій, що працюють на окупованій Україні, приватні військові компанії, подібні до організації вагнера.

Euroopa Liit jätkab uute sanktsioonidega Venemaa pitsitamist [Євросоюз продовжує тиснути на росію новими санкціями] // Eesti Päevaleht. – Tallinn, 2023. – 21.11. – Режим доступу : <https://epl.delfi.ee/artikkel/120249334/euroopa-liit-jatkab-uute-sanktsioonidega-venemaa-pitsitamist>.

Заступник канцлера МЗС Естонії Е. Кодар вважає, що санкції все ще можуть бути посилені, що ще можна обмежити продаж, наприклад, алмазів, зрідженого газу та скрапленого газу, а також металеві сировини. Він зазначив, що «Естонія чітко висловила, що росія повинна продовжувати обмеження енергоносіїв, а стеля цін на нафту також повинна бути знижена». Е. Кодар сподівається, що 12-й пакет санкцій буде ухвалено і хоча щось зі списку обов'язково увійде до 12-го пакету санкцій, але не все можна врахувати. Наприклад, досі немає консенсусу щодо повного торгового ембарго, якого вимагає Естонія. Віцеканцлер упевнений, що «Україна виграє війну на полі бою, але санкції їй допоможуть».

ФІНАНСОВА ТА ЕКОНОМІЧНА ДОПОМОГА УКРАЇНИ

Lietuva skiria Ukrainai 2 mln. Eur socialinių karo padarinių sprendimui [Литва виділяє Україні 2 млн. євро для вирішення соціальних наслідків війни] // Verslo žinios. – Vilnius, 2023. – 08.11. – Режим доступу : <https://www.vz.lt/verslo-aplinka/2023/11/08/lietuva-skiria-ukrainai-2-mln-eur-socialiniu-karo-padariniu-sprendimui>.

В Міністерстві фінансів Литви повідомили, що виділять Україні 2 млн євро на подолання соціальних наслідків війни. Міністерка фінансів Г. Скайсте наголосила, що «сила України – в її народі та його рішучості боротися з агресором, тому важливо не лише підтримувати український бюджет для збереження економічної стабільності, але не менш важливо зосередитися на соціальних наслідках війни». Урядом було схвалено подальшу підтримку України Литвою через інструменти міжнародних

фінансових установ: по 1 млн євро спрямовується до фонду Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР) та Українського фонду солідарності Банку розвитку Ради Європи (CEDB), які підтримують інклюзивні та соціальні проекти.

Az EU-ban már készül a terv Orbán Viktor kiiktatására, hogy többé ne vétózhasson a magyar kormányfő [В ЄС уже готують план усунення Віктора Орбана, щоб прем'єр-міністр Угорщини більше не міг накласти вето] // Nepszava. – Budapest, 2023. – 09.11. – Режим доступу : https://nepszava.hu/3214954_ukrajna-europai-unio-tamogatas-orban-viktor.

У Європейському Союзі розглядають можливість обійти прем'єр-міністра Угорщини Віктора Орбана, якщо останній використає вето стосовно пакету допомоги Україні на суму 50 млрд євро. Країни-члени ЄС розглядають можливість надання «національних гарантій» для забезпечення ринкового фінансування, але конкретні деталі залишаються невизначеними. Деякі країни підтримують цю альтернативу, але питання прийняття ідеї іншими країнами залишається невизначеним. Зазначається, що В. Орбана часто називають прокремлівським і його сумніви в успіху українського контрнаступу можуть викликати дратування серед лідерів ЄС. Наголошується, що затягування дебатів може стати проблемою для України.

Szabó, Dániel. Készül az EU-s mesterterv a magyar kormány vétójának kijátszására [Готується генеральний план ЄС з обходу вето уряду Угорщини] / D. Szabó // Portfolio. – Budapest, 2023. – 09.11. – Режим доступу : <https://www.portfolio.hu/unios-forrasok/20231109/keszul-az-eu-s-mesterterv-a-magyar-kormany-vetojanak-kijatszasara-650615>.

Євросоюз розглядає запасний план у випадку, якщо Угорщина ветеує пакет допомоги Україні на 50 млрд євро. Голосування заплановане на наступний місяць, але існує ризик блокування Угорщиною фінансової підтримки, що може призвести до альтернативного рішення. Це включає створення індивідуальних пакетів допомоги іншими країнами ЄС для України шляхом двосторонніх угод, щоб компенсувати вето Угорщини.

Gray, Andrew. EU's 20 billion euro plan for Ukraine military aid hits resistance [План ЄС щодо надання Україні військової допомоги на суму 20 млрд євро наштовхується на опір] / A. Gray // Japan Times. – Tokyo, 2023. – 11.11. – Режим доступу : <https://japantoday.com/category/world/eu%27s-20-billion-euro-plan-for-ukraine-military-aid-hits-resistance>.

Верховний представник ЄС із зовнішньої політики Жозеп Боррель запропонував ще в липні, щоб блок створив фонд із обсягом до 5 млрд євро на рік протягом чотирьох років у рамках більш широких зобов'язань Заходу щодо безпеки на підтримку України. Але поки міністри оборони ЄС готуються обговорити план у Брюсселі, дипломати кажуть, що багато країн, у тому числі Німеччина, висловили застереження щодо виділення таких великих сум роками наперед. Дебати щодо військової допомоги відбуваються в той момент, коли країни ЄС також обговорюють пропозицію надати Україні 50 млрд євро економічної допомоги. ЄС також стикається

з проблемами щодо інших аспектів своєї військової допомоги Україні. Багато офіційних осіб і дипломатів кажуть, що блоку буде важко досягти мети поставити Україні 1 мільйон артилерійських снарядів і ракет до березня наступного року.

Vrtulník Čestmír přistál na Letné. Češi pro Ukrajinu vybrali za den tři miliony korun [Гелікоптер «Čestmír» приземлився на «Letná». Чехи за день зібрали для України три мільйони крон] // *Aktuálně.cz. – Praha, 2023. – 17.11. – Режим доступу : <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/vrtulnik-cestmir-pristal-na-letne-cesi-pro-ukrajinu-vybrali/r~e63d4a66855611eeba5b0cc47ab5f122/>.*

Лише за день чехи зібрали понад 3 млн крон, щоб купити гелікоптер «Black Hawk» для України, який коштує 105 млн крон. Кошти збираються завдяки ініціативі «Подарунок для путіна», яка за кошти громадських зборів закупає зброю та інші матеріали для української армії та мирних жителів, які протистоять російським окупантам. Ініціатива «Подарунки для путіна» тепер також організовує для України збір коштів на протитанкові ракети та безпілотники. Раніше ініціатива закупила та передала українській армії, наприклад, ракетну установку RM-70 «Přemysl» за 50 млн крон та танк T-72 Avenger «Tomáš» за 30 млн крон.

ЧОРНОМОРСЬКА ЗЕРНОВА ІНІЦІАТИВА

Gnauck, Gerhard. Ukrainischer Getreidekorridor funktioniert trotz russischer Drohungen [Український зерновий коридор працює, незважаючи на російські погрози] / *G. Gnauck // Frankfurter Allgemeine. – Frankfurt am Main, 2023. – 03.11. – Режим доступу : <https://www.faz.net/aktuell/ukraine/ukraine-krieg-getreidekorridor-ueber-schwarzes-meer-funktioniert-trotz-russischer-drohungen-19289535.html>.*

Через чотири місяці після того, як росія вийшла із зернової угоди, яка дозволяла безпечно експортувати сільськогосподарську продукцію з України, все більше і більше вантажних суден плывуть по охопленому бойовими діями Чорному морю. Ціни на вантажні перевезення, як і раніше, високі, але з вересня вони впали приблизно вдвічі. Невеликими транспортним коридором від Босфору до Одеси тепер прибувають дедалі більше вантажних суден.

ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ABC

ABC

Іспанська щоденна газета, одна з трьох найбільш читаних у країні. На сьогодні видання є головним рупором консервативних сил Іспанії. У своїх статтях та коментарях газета засуджує прагнення окремих регіонів країни до незалежності. Видання публікує статті іспанською мовою. Головний офіс – Мадрид. Вебсайт: <https://www.abc.es/>.

Aktuálně.cz

Чеська щоденна інтернет-газета, яка в даний час є однією з найуспішніших в країні. Редакція випускає понад 100 повідомлень на день (внутрішньополітичні та зарубіжні події, економіка, культура, спорт). Видання публікує статті чеською мовою. Головний офіс – Прага. Вебсайт: <https://zpravy.aktualne.cz/>.

AFTONBLADET

Aftonbladet

Шведська щоденна газета, яка визнає себе як незалежне соціал-демократичне, і є найбільш поширеним виданням в Скандинавії. Видання має інтернет-версію. З моменту свого створення газета незмінно входить до п'ятірки найбільш відвідуваних шведських вебсайтів у різних опитуваннях. Газета виходить шведською мовою. Головний офіс – Стокгольм. Вебсайт: <https://www.aftonbladet.se/>.

Avvenire

Італійська щоденна газета, яка належить Італійській єпископальній конференції і орієнтована на вчення католицької церкви, проте вважається незалежною від церковної ієрархії. Газета висвітлює події в країні та світі, коментує найрезонансніші новини. Видання виходить італійською мовою. Головний офіс – Мілан. Вебсайт: <https://www.avvenire.it/>.

**Algemeen
Dagblad**

Нідерландська щоденна газета, яка входить до числа найпопулярніших видань країни. Газета має досить консервативну редакційну лінію, що означає її правоцентриську позицію в політичному спектрі. Видання виходить нідерландською мовою. Головний офіс – Роттердам. Вебсайт: <https://www.ad.nl/>.

**De
Telegraaf**

Найбільша щоденна газета Нідерландів, яка виходить на території всієї країни сім днів на тиждень, надходячи у роздрібний продаж у більшості країн світу. Газета не має виражених політичних і релігійних уподобань, не представляє якусь партію, проте її матеріали мають правопопулістську спрямованість. Газета виходить нідерландською мовою. Головний офіс – Амстердам. Вебсайт: <https://www.telegraaf.nl/>.

Denník N

Словацька щоденна газета, яка публікує результати журналістських розслідувань та аналітичні тексти, а також випускає короткі та оперативні новини. Політична приналежність – лібералізм. Газета виходить словацькою мовою. Головний офіс – Братислава. Вебсайт: <https://dennikn.sk/>.

Diena

Латвійська щотижнева газета, одна з найбільших газет за кількістю передплатників. Політична належність – ліберальна. Видання публікує матеріали латвійською мовою. Головний офіс – Рига. Вебсайт: <https://www.diena.lv/>.

Do Przewy

Польський суспільно-політичний консервативно-ліберальний тижневик. Журнал підтримує економічні свободи, одночасно поважаючи християнську традицію та перевірені часом етичні цінності. Видання займає євроскептичну позицію та симпатизує консервативній партії «Право і справедливість». Тижневик доступний польською мовою. Головний офіс – Варшава. Вебсайт: <https://dorzczy.pl/>.

**Eesti
Päevaleht**

Естонська щоденна газета, яка має третій за величиною тираж серед щоденних друкованих видань Естонії. Газета щодо проблематики є загальнотематичною. Політична спрямованість видання – незалежна. Газета доступна естонською мовою. Головний офіс – Таллін. Вебсайт: <https://epl.delfi.ee/>.

El Mundo

Іспанська щоденна газета, одне з найбільш популярних та авторитетних видань Іспанії. Газета підтримує ліберальну та правочентристську редакторську політику, критикує Соціалістичну партію Іспанії та регіональних націоналістів і демонструє віддаленість від консервативних принципів. Видання виходить іспанською мовою. Головний офіс – Мадрид. Вебсайт: <https://www.elmundo.es/>.

Focus

Німецький інформаційно-політичний тижневий ілюстрований журнал. Вважається журналом ліберально-консервативної спрямованості, орієнтований на середній клас німецького суспільства. Головний офіс – Берлін. Вебсайт: <https://www.focus.de/>.

**Frankfurter
Allgemeine**

Німецька міжрегіональна газета, найпоширеніша з німецьких видань за межами ФРН. Видання має ліберально-консервативне спрямування. Мова газети – німецька. Головний офіс – Франкфурт-на-Майні. Вебсайт: <https://www.faz.net/aktuell/>.

Japan Today

Японська щоденна інтернет-газета, яка є першим і найстарішим англomовним виданням Японії. Мова видання – англійська. Головний офіс – Токіо. Вебсайт: <https://japantoday.com/>.

L'OBS

L'Obs

Французький щотижневий журнал, який позиціонує себе як культурно-політичний, політична орієнтація якого належить до широкого соціал-демократичного руху, поєднуючи прагнення свободи та соціальної справедливості. Видання публікує матеріали французькою мовою. Головний офіс – Париж. Вебсайт: <https://www.nouvelobs.com/>.

Le Monde

Le Monde

Французька щоденна вечірня газета ліволіберальних поглядів. Видання є найбільш популярним серед газет Франції. Газета публікує матеріали французькою мовою. Головний офіс – Париж. Вебсайт: <https://www.lemonde.fr/>.

Libero Quotidiano.it

Libero
Quotidiano

Італійська щоденна газета, яка дотримується правоцентристської та ліберальної позиції. У перекладі з італійської її назва дослівно означає «Ліберальна газета», а неофіційно її називають «Газетою думок», на шпальтах якої можна вільно висловитися та прочитати думку інших щодо останніх подій в Італії, Європі та світі. Газета публікує матеріали італійською мовою. Головний офіс – Мілан. Вебсайт: <https://www.liberoquotidiano.it/>.

lrytas.lt

Lietuvos
rytas

Литовська суспільно-політична щоденна загальнонаціональна газета, яка висвітлює питання економіки, політики, спорту, мистецтва, культурного життя у Литві та за кордоном. Мова видання – литовська. Головний офіс – Вільнюс. Вебсайт: <https://www.lrytas.lt/>.

NATIONAL POST

National
Post

Канадська англійськомовна газета, яка виходить з понеділка по суботу, а в понеділок виходить лише як цифрове електронне видання. Газета публікує матеріали англійською мовою. Головний офіс – Торонто. Вебсайт: <https://nationalpost.com/>.

The logo for nra.lv features a red square with a white lowercase 'n' inside, followed by the text 'ra.lv' in a bold, black, sans-serif font.

Neatkarīgā
Rīta Avīze

Латвійська загальнонаціональна щоденна газета, більш відома як мережеве видання. Мова газети – латиська. Головний офіс – Рига. Вебсайт: <https://nra.lv/>.

The logo for NÉPSZAVA consists of the word 'NÉPSZAVA' in a large, bold, black, sans-serif font. Below it, there is a thin blue horizontal line with small white text on either side.

Nepszava

Угорська соціал-демократична щоденна газета лівоцентриського спрямування. Сьогодні газета проводить лінію, близьку курсу Угорської соціалістичної партії, що перебуває в опозиції. «Nepszava» є лідером угорського ринку серед політичних щоденних газет. Мова видання – угорська. Головний офіс – Будапешт. Вебсайт: <https://www.nepszava.hu/>.

The logo for NEW YORK POST features a stylized American flag on the left, followed by the words 'NEW YORK POST' in a bold, black, sans-serif font.

New York
Post

Одна з найстаріших та найвпливовіших щоденних газет США, яка висвітлює світові новини щодо політики, економіки, охорони здоров'я, культури, спорту тощо. Видання публікує статті англійською мовою. Головний офіс – Нью-Йорк. Вебсайт: <https://nypost.com/>.

The logo for NOVÝ ČAS features a red square with a white checkmark inside, followed by the text 'NOVÝ ČAS' in a bold, white, sans-serif font. Below it, the text 'Nezávislý denník' is written in a smaller white font.

Nový Čas

Словацька щоденна газета, яка є найбільш продаваною та найбільш читаною у Словаччині. Вона виходить щодня з понеділка по суботу, а щосуботи додається додаток Nový Čas víkend. Газета виходить словацькою мовою. Головний офіс – Братислава. Вебсайт: <https://www.cas.sk/>.

The logo for POLITICO consists of the word 'POLITICO' in a bold, white, sans-serif font, centered on a solid red rectangular background.

POLITICO

Бельгійський щотижневик американської новинної організації Politico, який висвітлює політичні події в ЄС. Більшість статей видання присвячені повсякденній діяльності Європейської комісії, Європейського парламенту, Ради ЄС та взаємодії ЄС у внутрішніх та міжнародних справах. Журнал публікує статті англійською мовою. Головний офіс – Брюссель. Вебсайт: <https://www.politico.eu/>.

Portfolio

Portfolio

Угорська фінансова онлайн-газета, яка увійшла до десятки найбільш читаних та 15-и найбільш відвідуваних видань в Угорщині. Газета приділяє особливу увагу бізнесу, економічним та фінансовим новинам. Мова видання – угорська, англійська. Головний офіс – Будапешт. Вебсайт: <https://www.portfolio.hu/>.

Postimees

Postimees

Естонська суспільно-політична щоденна газета. Висвітлення нагальних проблем естонського народу забезпечили газеті велику популярність. Видання публікує матеріали естонською мовою. Головний офіс – Таллінн. Вебсайт: <https://www.postimees.ee/>.

REFLEX

Reflex

Чеський суспільно-політичний тижневик, яким володіє швейцарська медіа корпорація Ringier. Журнал присвячений проблемам політики, культури та суспільства. Тижневик є одним із найбільш неоднозначних і широко читаних суспільно-політичних журналів у Чеській Республіці. Видання публікує матеріали чеською мовою. Головний офіс – Прага. Вебсайт: <https://www.reflex.cz/>.

 RZECZPOSPOLITA

Rzeczpospolita

Одна з найбільших щоденних польських газет. Видання має суспільно-політичний формат. Політична приналежність – ліберально-консервативна. Мова видання – польська. Головний офіс – Варшава. Вебсайт: <https://www.rp.pl/>.

SvD

**Svenska
Dagbladet**

Шведська щоденна ранкова газета, яка позиціонується як «незалежно поміркована». Видання публікує найважливіші місцеві та зарубіжні новини. Газета виходить шведською мовою. Головний офіс – Стокгольм. Вебсайт: <https://www.svd.se/>.

朝日新聞

**The Asahi
Shimbun**

Японська загальнонаціональна газета. Політична належність – ліволіберальна. Видання публікує матеріали японською мовою. Головний офіс – Токіо. Вебсайт: <https://www.asahi.com/ajw/>.

The Brussels Times

**The Brussels
Times**

Бельгійський англomовний журнал, який виходить раз на два місяці, і безкоштовно розповсюджується в Європейській комісії, Європейському парламенті, понад 150 посольствах і багатьох представництвах в ЄС. Журнал зосереджується на історії про Брюссель та Бельгію, висвітлюючи політику, мистецтво, історію, спорт та інші питання. Видання публікує матеріали англійською мовою. Головний офіс – Брюссель.

Вебсайт:

<https://www.brusselstimes.com/>.

The Guardian

Британська щоденна газета, яка дотримується ліво-центристської орієнтації, має попит серед ліберальних читацьких кіл Великої Британії і велику читацьку аудиторію по всьому світові. Мова видання – англійська. Головний офіс – Лондон.

Вебсайт:

<https://www.theguardian.com/international>.

**The
Independent**

Британське щоденне інтернет-видання (до 2016 р. щоденна газета). Видання ідеологічно близьке до ліберально-демократичної партії, особливу увагу звертає на проблематику прав людини. Мова видання – англійська. Головний офіс – Лондон.

Вебсайт:

<https://www.independent.co.uk/>.

TIME

Time

Американський журнал, що виходить двічі на місяць, відомий завдяки аналітичним коментарям з важливих питань світової та американської політики. Журнал публікує матеріали англійською мовою. Головний офіс – Нью-Йорк.

Вебсайт:

<https://time.com/>.

Toronto Sun

Канадська таблоїдна газета, що видається щодня. The Toronto Sun бере за взірць журналістику британських таблоїдів. Газета відома популістськими та консервативними редакційними позиціями. Видання публікує матеріали англійською мовою. Головний офіс – Торонто.

Вебсайт:

<https://torontosun.com/>.

Verslo žinios

Литовська щоденна газета для ділових людей, яка є єдиним видання в країні, що спеціалізується на економічній тематиці. Газета виходить раз на тиждень. Політична спрямованість – економічний лібералізм. Видання публікує матеріали литовською мовою. Головний офіс – Вільнюс. Вебсайт: <https://www.vz.lt/>.